

राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणसँग
सम्बन्धित कार्यविधि, निर्देशिका
तथा मापदण्ड
भाग-२

नेपाल सरकार
राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण
सिंहदरवार, काठमाडौं ।

बिषय-सूची

१. पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापनाको लागि गैर सरकारी संस्था परिचालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७२ १-२३
२. जोखिम युक्त बस्ती स्थानान्तरण तथा पुनर्स्थापना सम्बन्धी कार्यविधि, २०७३ २४-२८
३. राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण पुनरावेदन कार्यविधि, २०७३ २९-४०
४. विद्यालय पुनर्निर्माण कार्यविधि, २०७३ ४१-८४
५. पुनर्निर्माण सम्बन्धी गुनासो व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७४ ८५-१०६
६. जोखिम वर्गमा पर्ने भूकम्पबाट प्रभावित लाभग्राही पहिचान सम्बन्धी कार्यविधि, २०७४ १०७-१०९
७. एकीकृत बस्ती विकास सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५ ११०-१२५
८. भूकम्पबाट प्रभावित गुम्बा/बिहार/स्तुपहरूको संरक्षण, जीर्णोद्धार तथा पुनर्निर्माण सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५ १२६-१३८
९. छुट तथा पुन जाँच सर्वेक्षण कार्य संचालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५ १३९-१४७
१०. प्राविधिक खटिनु पूर्व बनेका घरहरूलाई निजी आवास पुनर्निर्माण अनुदान रकम उपलब्ध गराउने सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६ १४८-१५०
११. सम्पदा बस्तीका एकल वा बहुस्वामित्वका निजी आवास पुनर्निर्माण सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६ १५१-१७१
१२. तालिम संचालन तथा व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७३ १७२-१८४
१३. पुनर्निर्माण सामुदायिक समिति सम्बन्धी निर्देशिका, २०७३ १८५-१९२
१४. भूकम्प पीडितलाई बसोबास योग्य जग्गा खरिद सम्बन्धी मापदण्ड, २०७४ १९३-१९७

पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापनाको लागि गैरसरकारी संस्था परिचालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७२

निर्देशक समितिद्वारा स्वीकृत मिति

२०७२।१।२।२८

संशोधन

१. पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापनाको लागि गैरसरकारी संस्था परिचालन सम्बन्धी (पहिलो संशोधन) कार्यविधि, २०७३	२०७३।१।०।१८
२. पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापनाको लागि गैरसरकारी संस्था परिचालन सम्बन्धी (दोस्रो संशोधन) कार्यविधि, २०७३	२०७३।१।२।२५
३. पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापनाको लागि गैरसरकारी संस्था परिचालन सम्बन्धी (तेस्रो संशोधन) कार्यविधि, २०७३	२०७५।०।६।२१

प्रस्तावना: २०७२ वैशाख १२ गतेको भूकम्प तथा त्यसपछिका परकम्पका कारणबाट क्षतिग्रस्त संरचनाहरूको पुनर्निर्माणका लागि राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरूको समन्वयलाई प्रभावकारी बनाउन एवं ती संस्थाहरू मार्फत प्राप्त हुने सहयोगलाई सरल, सहज, पारदर्शी, एकीकृत एवं प्रभावकारी ढंगले परिचालनका निमित्त भूकम्पबाट प्रभावित संरचनाहरूको पुनर्निर्माण गर्ने सम्बन्धमा बनेको ऐन, २०७२ को मर्म र भावना अनुरूप कार्यक्रमको तर्जुमा, स्वीकृति, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्ने कार्यमा सहयोग पुऱ्याउन सोही ऐनको दफा ३१ ले दिएको अधिकारको प्रयोग गरी राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणले पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापनाको लागि गैरसरकारी संस्था परिचालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७२ बनाएको छ ।

परिच्छेद - १

प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (१) यस कार्यविधिको नाम “पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापनाको लागि गैरसरकारी संस्था परिचालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७२” रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणको निर्देशक समितिबाट पारित भएपछि तत्काल लागू हुनेछ ।

२. **परिभाषा :** विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,-

(क) “ऐन” भन्नाले भूकम्पबाट प्रभावित संरचनाहरूको पुनर्निर्माण गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन, २०७२ सम्झनु पर्छ ।

- (ख) “प्राधिकरण” भन्नाले ऐनद्वारा गठित राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण सम्भन्नु पर्छ ।
- (ग) “कार्यविधि” भन्नाले पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापनाको लागि गैरसरकारी संस्था परिचालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७२ सम्भन्नु पर्छ ।
- ५(घ)
- २(घ_१) “जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई” भन्नाले राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण अन्तर्गत पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना कार्यको लागि स्थापना भएको जिल्ला स्थित आयोजना कार्यान्वयन इकाई लाई सम्भन्नु पर्छ ।
- Z(ङ)
- २(च) “केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई” भन्नाले राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण अन्तर्गत पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना कार्यको लागि स्थापना भएको केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई लाई सम्भन्नु पर्छ ।
- (छ) “अनुदान” भन्नाले प्राधिकरणका अतिरिक्त राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संघ/संस्थाहरुले लाभग्राहीहरुलाई उपलब्ध गराउने सहयोगलाई सम्भन्नु पर्छ ।
- (ज) “लाभग्राही” भन्नाले भूकम्प प्रभावित जिल्लाहरुमा पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापना कार्यबाट प्रत्यक्ष अप्रत्यक्ष लाभ प्राप्त गर्ने व्यक्ति, परिवार तथा समुदायलाई सम्भन्नु पर्छ ।
- (झ) “गैरसरकारी संस्था” भन्नाले प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम तोकिएको सरकारी कार्यालयमा दर्ता भएका मुनाफारहित संघ संस्था सम्भन्नु पर्दछ । ^१सो शब्दले दुई वा दुई भन्दा बढी संस्थाहरुले संयुक्त रुपमा काम गर्ने उद्देश्यले प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता भई संयुक्त रुपमा निवेदन दिने साभेदारी संस्था समेतलाई जनाउँछ ।
- (ञ) “अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था” भन्नाले समाज कल्याण ऐन, २०४९ को दफा १२ बमोजिम कार्य गर्न अनुमति प्राप्त संस्था सम्भन्नु पर्छ ।
- (ट) “कोष” भन्नाले राष्ट्रिय पुनर्निर्माण कोष सम्भन्नु पर्छ ।

^५दोस्रो संशोधनद्वारा भिकिएको ।

^Zतेस्रो संशोधनद्वारा भिकिएको ।

^२तेस्रो संशोधनद्वारा संशोधित ।

^१तेस्रो संशोधनद्वारा थप ।

- (ठ) “अन्य सहयोगदाता” भन्नाले पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना कार्यमा सहयोग गर्ने स्वदेशी वा विदेशी व्यक्ति, परिवार, सामुदायिक संस्था वा संस्थागत सामुदायिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत सहयोग गर्ने निजी क्षेत्र समेतलाई जनाउँछ ।
- (ड) “साभेदार संस्था” भन्नाले राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्था वा अन्य सहयोग दाता वा ती संस्थाहरु मध्ये एक वा एक भन्दा बढी संस्थाहरुको समूहलाई जनाउँछ ।

३. कार्यविधिको उद्देश्य: यस कार्यविधिको उद्देश्य देहाय बमोजिम रहेको छ :-

- (क) पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना सम्बन्धी कार्य गर्न चाहने विभिन्न राष्ट्रिय वा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाबाट सञ्चालन गरिने क्रियाकलाप तथा अन्य सहयोगलाई एकीकृत, समन्वयात्मक एवं न्यायोचित ढंगले परिचालन ^१गर्ने गराउने ।
- (ख) पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना कार्यका लागि प्राप्त हुने सहयोगलाई पारदर्शी एवं प्रभावकारी ढंगले परिचालन गर्ने, गराउने ।
- (ग) राष्ट्रिय एवं अन्तर्राष्ट्रिय ज्ञान, सीप तथा स्रोतसाधनलाई भूकम्प प्रभावित क्षेत्रको पुनर्निर्माण, पुनर्स्थापना तथा जीविकोपार्जनका कार्यहरुमा अधिकतम रूपमा उपयोग गर्ने वातावरण सिर्जना गर्ने ।
- (घ) पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना सम्बन्धी कार्यमा संलग्न हुने सरकारी निकाय, अन्तर्राष्ट्रियदातृ निकाय, गैरसरकारी संस्था, स्थानीय समुदाय एवं अन्य सरोकारवाला निकायहरुबीच ^२..... कार्यसम्पादनमा एकरूपता कायम गर्ने ।
- ^१(ड) साभेदार संस्थाबाट सञ्चालन गरिने सबै क्रियाकलापहरु विपद् पश्चातको क्षति र पुनर्स्थापना सम्बन्धी आवश्यकताको आँकलन (पिडिएनए) र विपद् पश्चातको पुनर्स्थापना सम्बन्धी कार्यढाँचा (पिडिआरएफ) ^३बमोजिम हुने गरी कार्यक्रम तथा क्रियाकलापमा सञ्चालन गर्ने । कार्ययोजना बमोजिम हुने गरी मूलप्रवाहीकरण गर्ने ।

^१तेस्रो संशोधनद्वारा भिक्तिएको ।

^२दोस्रो संशोधनद्वारा थप ।

^३तेस्रो संशोधनद्वारा थप ।

परिच्छेद -२

गैरसरकारी संस्था परिचालन^Z तथा कार्यक्षेत्र

४. गैरसरकारी संस्था परिचालन^Σको आधारमा: देहायका ^Σआधारमा साभेदार संस्थाहरुबाट प्राप्त हुने सहयोग परिचालन गरिनेछ :-

- (क) साभेदार संस्थाहरुबाट पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना कार्यमा सहयोग परिचालन गर्दा प्राधिकरणको उद्देश्य हासिल गर्ने कुराबाट निर्देशित हुनेछ ।
- (ख) साभेदार संस्थाहरुबाट पुनर्निर्माण, पुनर्स्थापना तथा जीविकोपार्जन सम्बन्धी कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्दा एकद्वार प्रणाली अवलम्बन गरिनेछ ।
- (ग) साभेदार संस्थाहरु परिचालन गर्दा भौगोलिक क्षेत्र एवं विषयगत रुपमा निश्चित क्षतिग्रस्त क्षेत्र तथा लाभग्राहीहरुलाई समेट्ने गरी गरिनेछ । यसका लागि छिटो छरितो प्रकृयाद्वारा नाम सूचिकृत गरी गर्ने व्यवस्था अवलम्बन गरिनेछ ।
- (घ) परियोजना सञ्चालन गर्दा कुनै पनि भौगोलिक क्षेत्र वा विषयगत रुपमा दोहोरो नपर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
- (ङ) कुनै भौगोलिक स्थान वा निश्चित विषयगत क्षेत्रमा कार्य गर्न प्रमुख साभेदार संस्था तोक्यो सो संस्था अन्तर्गत अन्य साभेदार संस्थाहरुको समुहिकरण गरी कार्य गर्न सकिनेछ । यस प्रयोजनका लागि प्रमुख साभेदार संस्था तोकने आधारहरु प्राधिकरणले निर्धारण गर्नेछ ।

५. कार्यक्षेत्र: भूकम्प प्रभावित क्षेत्रमा कुनै कार्यक्रम सञ्चालन गर्न चाहने साभेदार संस्थाहरुले देहाय बमोजिमका कुनै एक वा एक भन्दा बढी क्षेत्रमा कार्य गर्न सक्नेछन् :-

- * (क) ग्रामीण आवास तथा बस्ती विकास: यस अन्तर्गत स्थानीय तहमा व्यवस्थित विकास गर्ने गरी पुनर्स्थापना, बस्ती स्थानान्तरण, एकीकृत बस्ती विकास, निजी आवासको पुनर्निर्माण, मर्मत, प्रवलीकरण एवं खानेपानी तथा सरसफाई लगायतका स्थानीय पूर्वाधार ।

^Zतेस्रो संशोधनद्वारा भिकिएको ।

^Σतेस्रो संशोधनद्वारा संशोधित ।

*दोस्रो संशोधनद्वारा संशोधित ।

- (ख) शहरी आवास तथा सम्पदा संरक्षण: ऐतिहासिक सम्पदा तथा स्मारक, निजी आवास पुनर्निर्माण तथा अन्य शहरी पूर्वाधार ।
- (ग) सामाजिक परिचालन तथा आर्थिक पुनर्स्थापना: मानवीय संसाधन विकास, आय आर्जन, जीविकोपार्जन, सीप विकास तालिम तथा स्वरोजगार लगायत आर्थिक तथा सामाजिक पुनर्स्थापना सम्बन्धी अन्य कार्यहरु ।
- (घ) सार्वजनिक भवन: सरकारी भवन तथा अन्य संरचना, विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था तथा सामुदायिक भवन, स्रोत केन्द्र आदिको डिजाइन तथा निर्माण सम्बन्धी कार्यहरु ।
- (ङ) अन्य अन्तर सम्बन्धित क्षेत्रहरु: प्राविधिक सहयोग, प्रकोप जोखिम न्यूनीकरण, परामर्श सेवा, प्रचार प्रसार, जनचेतना, निर्माण सामग्री तथा उपकरण वितरण, आपूर्ति शृंखला व्यवस्थापन, निर्माण सामग्रीको ढुवानी अनुदान, भूप्रविधि सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान तथा विकास सम्बन्धी कार्यहरु ।
- (च) प्राधिकरणले तोकेका अन्य कार्यक्षेत्रहरु ।

६. **साभेदार संस्थाहरुको भूमिका:** पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापनाको सन्दर्भमा साभेदार संस्थाहरुलाई दफा ५ मा उल्लिखित कार्यक्षेत्रहरुमा देहाय बमोजिमका भूमिका निर्वाह गर्ने गरी परिचालन गरिनेछ :-

- (क) विपन्न वर्गका लाभग्राहीहरुलाई मूलप्रवाहीकरण गर्न प्राविधिक तथा अन्य प्रकृतिका क्षमता बढाउने तालिम कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने ।
- (ख) स्थानान्तरण गरिएका बस्तीहरुमा पूर्वाधार तथा जीवन निर्वाहका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने ।
- (ग) क्षतिग्रस्त निजी आवासका अतिरिक्त सम्बन्धित निकायले तोकेको मापदण्ड अनुरूप भौतिक तथा सामाजिक पूर्वाधारहरुको पुनर्निर्माण गर्ने ।
- (घ) पुनर्निर्माण कार्यमा नवीनतम प्रविधिका साथै मौलिक ज्ञान तथा हरित प्रविधिको विकासलाई प्रोत्साहन गर्ने ।
- (ङ) २०७२ बैशाख १२ को भूकम्प र सो पछिका परकम्पले क्षति गरेका संरचनाहरुको पुनर्निर्माण गर्दा स्वीकृत मापदण्ड, डिजाइन, निर्माण विधि र गुणस्तरीय निर्माण सामग्रीको उपयोग गर्ने गराउने ।
- (च) सार्वजनिक क्षेत्रका संरचना निर्माण तथा मर्मत सम्बन्धी कार्यहरु गर्ने ।

७. साभेदार संस्थाहरूले पालना गर्नुपर्ने शर्तहरू : (१) पुनर्निर्माण, पुनर्स्थापना तथा जीविकोपार्जनका विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दा साभेदार संस्थाहरूले देहाय बमोजिमका शर्तहरूको अधीनमा रही गर्नु पर्नेछ :-

(क) प्राधिकरणले भौगोलिक क्षेत्र सुहाँउदो पुनर्निर्माण सम्बन्धी आवश्यकतालाई दृष्टिगत गरी कार्यक्षेत्र तोक्दा स्रोतको नक्सांकन गरी परियोजना प्रस्ताव माग गर्नेछ । गैरसरकारी संस्थाले संलग्न अनुसूची-१ बमोजिमको परियोजना प्रस्ताव पेश गर्नु पर्नेछ । परियोजना प्रस्तावमा आवश्यक पर्ने स्रोत, साधन र जनशक्ति^१को विवरण र लागत अनुमान पेश गर्नुपर्नेछ । नेपाल सरकारसँग भएका द्विपक्षीय तथा बहुपक्षीय सम्झौता बमोजिमको रकम दफा ७ को उपदफा (२)को खण्ड (क) बमोजिमको निजी आवास अनुदानमा उपयोग गर्न पाइनेछैन । साथै स्रोत उपलब्धताको प्रमाण पेश गर्नुपर्नेछ ।

* (ख) यो कार्यविधि लागू हुनु अगावै नेपाल सरकारका सम्बद्ध निकायहरूसँग पुनर्निर्माण तथा जीविकोपार्जनको लागि गरेका सम्झौता तथा सहमतीका हकमा त्यस्ता सम्झौता तथा सहमतिहरूलाई आवश्यक परिमार्जन गरी पुनर्निर्माण सम्बन्धी नीति, ऐन, नियमावली, निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्डहरूको आधारमा प्राधिकरण, कार्यान्वयन गर्ने निकाय वा सम्बद्ध जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, प्राधिकरणको^२जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार) र सम्बद्ध संस्थाका बीचमा संलग्न अनुसूची-२ बमोजिमको त्रिपक्षीय सम्झौता गरी कार्य सञ्चालन गरिनेछ । तर अन्य सहयोगदाताको हकमा^२जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार)बाट कार्यादेश प्राप्त गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न बाधा पुग्ने छैन ।

^२जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार) ले त्यसको विस्तृत विवरण सात दिन भित्र प्राधिकरणको केन्द्रीय कार्यालयमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

(ग) साभेदार संस्थाले स्थानीय स्तरमा रकम संकलन नगर्ने तथा प्राधिकरणमा सूचीकृत भएपछि सम्झौतामा उल्लिखित कार्यक्रमका

^१तेस्रो संशोधनद्वारा संशोधित ।

*दोस्रो संशोधनद्वारा संशोधित ।

लागि स्रोतको खोजी नगरिने प्रतिबद्धता परियोजना प्रस्तावमाँै स्वयंघोषणा गर्नुपर्नेछ ।

(घ) प्राधिकरणले खण्ड (ख) बमोजिमको परियोजना प्रस्तावको अध्ययन गरी स्वीकृत मापदण्ड भित्र रहेमा प्रस्ताव स्वीकृत गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न अनुमति दिनेछ, र प्राधिकरण, कार्यान्वयन गर्ने निकाय वा सम्बद्ध जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय सम्बद्ध साभेदार संस्थाहरुको बीचमा अनुसूची-२ बमोजिम त्रिपक्षीय सम्झौता हुनेछ ।

* (ङ) साभेदार संस्थाहरु वा अन्य सहयोगी संस्थाले कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा प्राधिकरण, प्राधिकरणको ^Σजिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार) वा प्राधिकरणले तोकेको निकायको प्रत्यक्ष अनुगमन र निर्देशनमा रही गर्नु पर्नेछ । यस दफा बमोजिम अनुगमन गर्दा समयमा काम नगरेको वा स्वीकृत कार्यक्रम भन्दा फरक कार्यक्रम गरेको पाईएमा त्यस्ता संस्थालाई यस कार्यविधि बमोजिम कारवाही गरिनेछ ।

(च) कुनै वडामा कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा वडा नागरिक मञ्च वा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको सम्पर्कमा रही कार्य पूरा गर्नु पर्नेछ । यसरी सञ्चालित कार्यक्रमहरुको जिल्ला समन्वय समितिले अनुगमन गरी आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ ।

Ψ(च_१)

Ψ(च_२)

Ψ(च_३)

(२) क्षतिग्रस्त निजी आवासको पुनर्निर्माण गर्ने व्यवस्था देहाय बमोजिम हुनेछ :-

* (क) निजी आवास पुनर्निर्माणका लागि लाभग्राही घरधुरी छनौट गर्दा प्राधिकरणले निश्चित भौगोलिक क्षेत्र समेट्ने गरी क्लष्टरको आधारमा सिफारिश गर्नेछ । यसरी सिफारिश गरिएपछि कार्यान्वयनका लागि प्राधिकरणको ^Σजिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (अनुदान

Ψदोस्रो संशोधनद्वारा भिन्निएको ।

*दोस्रो संशोधनद्वारा संशोधित ।

^Σतेस्रो संशोधनद्वारा संशोधित ।

व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार) र कार्यान्वयन निकायहरूलाई जानकारी गराइनेछ।

(ख) निजी आवासमा काम गर्न चाहने संघसंस्थाले विस्तृत विवरण सहितको परियोजना प्रस्ताव सहितको परियोजना प्रस्ताव प्राधिकरणबाट स्वीकृत गराउनु पर्नेछ।

Σ(ग) निजी आवास पुनर्निर्माणका लागि सहयोग गर्ने साभेदार संस्थाले आवास पुनर्निर्माण अनुदान वितरण गर्न चाहेमा भूकम्पबाट प्रभावित निजी आवास अनुदान वितरण कार्यविधि, २०७३ वैङ्कड प्रणाली मार्फत किस्ताबन्दी रुपमा अनुदान रकम उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

(घ) निजी आवासमा काम गर्न चाहने संघसंस्थालाई निम्न क्षेत्रहरूमा निजी आवास निर्माणमा काम गर्नका लागि प्रोत्साहित गरिनेछ:-

Υ(१) पुनर्वास, एकीकृत बस्ती विकास तथा बस्ती स्थानान्तरण,

Σ(२) स्थानीय तहको सिफारिशमा जोखिम वर्गमा पर्ने भूकम्पबाट प्रभावित लाभग्राही पहिचान सम्बन्धी कार्यविधि, २०७४ बमोजिमका जोखिम वर्गका लाभग्राहीको लागि व्यक्तिगत आवास,

(३) तोकिएको दुर्गम क्षेत्रमा निजी आवास पुनर्निर्माणका लागि आवश्यक पर्ने ढुवानी व्यवस्थापन।

Υ(३) उपदफा (२) को खण्ड (क) बमोजिम सिफारिश भएका लाभग्राहीहरूलाई भूकम्पबाट प्रभावित निजी आवास पुनर्निर्माण अनुदान वितरण कार्यविधि, २०७३ बमोजिम तीन लाख अनुदान उपलब्ध गराइनेछ। तर उपदफा (२) खण्ड (घ) को क्रमसंख्या (१), (२) र (३) मा उल्लिखित कार्यक्षेत्रका लागि आवास पुनर्निर्माण अनुदान उपलब्ध गराउँदा प्रति लाभग्राही बढीमा रुपैयाँ पचास हजारसम्मको थप आवास अनुदान उपलब्ध गराउन सकिनेछ। यसरी उपलब्ध गराइएको थप अनुदान रकमबाट आवास पुनर्निर्माणमा अपाङ्गता भएका व्यक्ति रहेको आवास भएमा अपाङ्गमैत्री बनाउनुको साथै आधारभूत सामुदायिक पूर्वाधार तथा आर्थिक उपाजर्नका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न संघसंस्थाहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ।

Υ(४) क्षतिग्रस्त निजी आवास पुनर्निर्माण सम्बन्धी प्रस्ताव पेश गर्दा सम्बन्धित घरधनीद्वारा नै पुनर्निर्माण गर्ने गरी स्वनिर्माणको अवधारणालाई अवलम्बन गरी निश्चित भौगोलिक क्षेत्रभित्र रहेका निजी आवासहरूको पुनर्निर्माण गर्न अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरूका हकमा कम्तीमा पनि १०० वटा र राष्ट्रिय गैरसरकारी

Σतेस्रो संशोधनद्वारा संशोधित।

Υदोस्रो संशोधनद्वारा थप।

संस्था एवं अन्य सहयोग दाताका हकमा कम्तिमा २५ वटा निजी आवास सहित तोकिएका आधारभूत स्थानीय पूर्वाधारका योजनाहरूको निर्माणमा समेत योगदान पुग्ने गरी कार्यक्रम प्रस्ताव गर्नुपर्नेछ । तर उपदफा (२) को खण्ड (घ) को क्रमसंख्या (१), (२) र (३) अनुसारका क्षेत्रहरूमा भने प्राधिकरणले उक्त संख्यामा आवश्यकता अनुसार परिमार्जन गर्न सक्नेछ ।

तर कार्यकारी समितिले काम/स्थान विशेषका आधारमा कुनै संस्थालाई विशेष व्यवस्था गर्न यस दफाले बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन ।

(५) साभेदार संस्थाहरूले कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा प्रचलित नेपाल कानून तथा राष्ट्रिय पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना नीति, २०७२ लगायतका राष्ट्रिय नीति तथा कार्यक्रमहरूमा उल्लेखित राष्ट्रिय प्राथमिकताको आधारमा पालना गर्नुपर्नेछ ।

(६) साभेदार संस्थाहरूले आवास, भवन तथा अन्य भौतिक संरचनाहरूको पुनर्निर्माण सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा क्षतिको आंकलनको परिधिमा रही प्राधिकरण एवं सम्बद्ध कार्यान्वयन निकायहरूले तय गरेको कार्यविधि, ढाँचा, नर्म्स, स्टाण्डर्ड एवं डिजाइन अनुरूप भौगोलिक क्षेत्र सुहाउदो संरचनाको पुनर्निर्माण गर्ने गरी सञ्चालन गर्नुपर्नेछ । जीविकोपार्जन सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा मानवीय सहायताको अन्तर्राष्ट्रिय सिद्धान्त समेतलाई ध्यानमा राखी गर्नुपर्नेछ ।

^१(७) साभेदार संस्थाहरूले प्राधिकरण वा मातहत निकायबाट परियोजना प्रस्तावको स्वीकृति लिएपछि शहरी क्षेत्रको हकमा ७ दिनभित्र तथा ग्रामीण क्षेत्रको हकमा १५ दिनभित्र प्राधिकरणको सम्बन्धित ^२जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार) वा प्राधिकरणले तोकेको निकायबाट कार्यादेश प्राप्त गरी कार्य प्रारम्भ गर्नुपर्नेछ । ति निकायले सम्बन्धित साभेदार संस्थाले कार्यादेश प्राप्त गरेको विस्तृत विवरण खुलाई प्राधिकरणको केन्द्रीय कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ । त्यस्तो कार्यादेशको बोधार्थ जिल्ला प्रशासन कार्यालय र तोकिएका कार्यान्वयन गर्ने निकायलाई दिनुपर्नेछ । कार्यादेशको ढाँचा अनुसुची-४ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।

(८) साभेदार संस्थाहरूले गरेको सम्पूर्ण खर्चको हिसाव किताब गैरसरकारी संस्थाको लेखाको मान्य सिद्धान्त बमोजिम तयार गरी अनिवार्य रूपमा रजिष्टर्ड लेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण गराउनु पर्नेछ । साथै सञ्चालन भएका आयोजनासँग सम्बन्धित लाभान्वित समूह तथा सरोकारवालाहरूका बीचमा आवधिक रूपमा सार्वजनिक सुनुवाई र सामाजिक परीक्षण गराई सो को जानकारी प्राधिकरणलाई समेत गराउनु पर्नेछ ।

^१दोस्रो संशोधनद्वारा थप ।

^२तेस्रो संशोधनद्वारा संशोधित ।

(९) भूकम्प प्रभावित क्षेत्रमा कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दा प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा मुलुकको राष्ट्रिय अखण्डता, सार्वभौमिकता, जातजाति, समुदाय, धार्मिक र सामाजिक सदभावमा खलल पुऱ्याउने वा राष्ट्रिय सुरक्षा नीतिका साथै स्थानीय संस्कृतिको प्रतिकूल हुने गरी कुनै पनि कार्यक्रम सञ्चालन गर्न पाइने छैन । निश्चित धर्म, सम्प्रदाय, क्षेत्रीयता तथा राजनीतिक आस्थाका आधारमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न पाइने छैन । त्यस्तै सञ्चालन गरिएको कार्यक्रमबाट कुनै प्रकारको व्यापारिक लाभ, विज्ञापन, प्रचार प्रसार आदि समेत गर्न पाइने छैन ।

(१०) पुनर्निर्माण, पुनर्स्थापना तथा जीविकोपार्जनका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दा प्राधिकरणबाट तोकिएको प्रयोजन, स्थान वा समूहको लागि बाहेक अन्य प्रयोजन, स्थान वा समूहका लागि स्रोत परिचालन गर्न पाइने छैन ।

(११) अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरूले स्वदेशमा उपलब्ध हुन नसक्ने विशेषज्ञ जनशक्ति र सामग्री बाहेक अन्य सबै जनशक्ति र सामग्रीहरू स्वदेशबाटै परिचालन गर्नुपर्नेछ । पुनर्निर्माणका लागि आवश्यक पर्ने विदेशी जनशक्तिलाई भिषा प्रयोजनकालागि प्राधिकरणले आवश्यकता र औचित्य हेरी सिफारिश गर्न सक्नेछ । यसका लागि नियमानुसार आवश्यक पर्ने कार्य अनुमति पत्र सम्बन्धित निकायबाट प्राप्त गर्नुपर्नेछ ।

(१२) पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने साभेदार संस्थाहरूले सम्बद्ध कर्मचारीहरूको पारिश्रमिक तथा सेवा सुविधा तोकदा निर्धारित मापदण्ड भित्र रही एक अर्को संस्थासँग समान सेवा सुविधा हुने गरी तोक्नुपर्नेछ ।

(१३) राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरूको ओभरहेड खर्च, जनशक्ति व्यवस्थापन तथा सञ्चालन खर्च कुल परियोजना लागतको २० प्रतिशत भन्दा बढी हुने छैन ।

(१४) पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना कार्यक्रममा संलग्न साभेदार संस्थाहरूको कार्य सञ्चालनमा सरलीकरणका लागि प्राधिकरणले समाज कल्याण परिषद् लगायतका निकायहरूसँग आवश्यक समन्वय एवं सहजीकरण गर्नेछ । यस प्रयोजनका लागि प्राधिकरणको नेतृत्वमा समाज कल्याण परिषद्, महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय, कार्यक्रमसँग सम्बद्ध मन्त्रालय, विभाग एवं आयोजना कार्यान्वयन इकाईहरू तथा साभेदार संस्थाहरूको प्रतिनिधिमूलक प्रतिनिधित्व हुने गरी साभेदार संस्था सहजीकरण समिति गठन गरिनेछ । उक्त समितिले आफ्नो कार्यविधि आफै तय गर्नेछ ।

(१५) अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाले कार्य गर्दा अनिवार्य रूपमा कम्तीमा एक राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थासंगको साभेदारीमा कार्य गर्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद ३

परियोजना प्रस्ताव तथा स्वीकृतिको प्रक्रिया

८. **परियोजना प्रस्ताव:** (१) भूकम्प प्रभावित क्षेत्रमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न चाहने साभेदार संस्थाहरूले अनुसूची-१ को ढाँचामा निवेदन तथा आफूले सञ्चालन गर्न चाहेको कार्यक्रमको विस्तृत खाका सहितको परियोजना प्रस्ताव प्राधिकरणमा पेश गर्नुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम परियोजना प्रस्ताव गर्दा निम्नानुसारको रीत पुगेको हुनुपर्नेछ:-

(क) दफा ७(छ)(१) बमोजिम प्राधिकरणले सिफारिश गरेको लाभग्राहीहरू बसोबास गरेको जिल्लामा क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।

(ख) प्राधिकरणबाट तत्काल स्वीकृत भई कार्यान्वयनमा रहेका सबै प्रकारका नीति, निर्देशिका, कार्यविधि आदि अनुकूल हुने गरी प्रस्ताव गर्नुपर्नेछ ।

(ग) परियोजना प्रस्ताव पेश गर्ने संस्था नेपाल कानून बमोजिम दर्ता भएको हुनुपर्नेछ ।

(घ) अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाको हकमा समाज कल्याण परिषद्मा सूचीकृत भई आयोजना अवधिभर नियमित रूपमा नवीकरण समेत भएको हुनुपर्नेछ ।

१(ङ) निजी आवास पुनर्निर्माण गर्नका लागि प्राधिकरणबाट पहिलो किस्ता अनुदान लिएका लाभग्राहीहरूलाई कुनै साभेदार संस्थाले प्राधिकरणको मापदण्ड र प्रक्रिया पुरा गरी बाँकी किस्ता दिई निजी आवास पुनर्निर्माण गर्ने प्रस्ताव पेश गर्न चाहेमा सोको विस्तृत विवरण उल्लेख गरी स्वीकृतिका लागि प्राधिकरण समक्ष प्रस्ताव पेश गर्नुपर्नेछ, तर प्राधिकरणबाट प्रतिबद्धता प्राप्त भइसकेका दातृ निकायको हकमा सोही बमोजिम हुनेछ ।

९. **प्रस्तावको छनौट:** (१) दफा ८ बमोजिम प्राप्त हुन आएका प्रस्ताव उपर सम्बन्धित महाशाखा तथा आवश्यकता अनुसार विषय विज्ञबाट समेत राय परामर्श लिई यस कार्यविधिको दफा २ मा उल्लेख भएको उद्देश्य अनुरूपको प्रस्ताव मात्र स्वीकृत गरिनेछ ।

^१दोस्रो संशोधनद्वारा थप ।

(२) एउटै विषय र एउटै भौगोलिक क्षेत्रमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न दुई वा दुईभन्दा बढी प्रस्ताव सहित परियोजना प्रस्ताव प्राप्त भएमा निम्न आधारमा छनौट गरिनेछः-

- (क) खर्च गर्न कबुल गरिएको रकम,
- (ख) सम्बन्धित क्षेत्रमा काम गरेको संस्थागत कार्यानुभव,
- (ग) सम्बन्धित क्षेत्रमा काम गरेको जनशक्तिको कार्यानुभव,
- (घ) पहिले कार्य गरेको हकमा कार्य सम्पादन मूल्यांकनको अवस्था ।

(३) प्रस्ताव छनौट सम्बन्धमा प्राधिकरणले गरेको निर्णय अन्तिम हुनेछ ।

(४) कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा प्राथमिकीकरणको आधार भूकम्पबाट प्रभावित संरचनाको पुनर्निर्माण सम्बन्धी ऐन तथा नियमावली, २०७२ बमोजिम हुनेछ ।

(५) छनौटमा नपरेका प्रस्तावदाताहरूलाई प्राधिकरणले सम्बन्धित संस्थासँग छलफल गरी अन्य भौगोलिक क्षेत्र तथा कार्यक्षेत्रमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न अनुमति दिन सक्नेछ ।

Z(६).....

Z(७)

Z(८).....

Z(९)

१०. **गैरसरकारी संस्थाहरूसँग सम्झौता गर्ने:** परियोजना प्रस्ताव स्वीकृत भएपछि भूकम्पबाट प्रभावित संरचनाको पुनर्निर्माण सम्बन्धी नियमावली, २०७२ को नियम ५ को उपनियम (८) मा व्यवस्था भए अनुसार अनुसूची- २ बमोजिमको ढाँचामा प्राधिकरणले त्रिपक्षीय सम्झौता गर्नेछ । उक्त अनुसूची तथा यस कार्यविधिमा समावेश अन्य अनुसूचीहरू यस कार्यविधिको अभिन्न अंगका रूपमा रहनेछन् ।

११. **अनुगमन, मूल्यांकन तथा प्रतिवेदन:** (१) साभेदार संस्थाले आफूले सञ्चालन गरेको कार्यक्रमको मासिक प्रतिवेदन प्राधिकरण वा प्राधिकरणद्वारा तोकिएको निकाय एवं सम्बद्ध कार्यान्वयन निकाय समक्ष अनुसूची-३ को ढाँचामा पेश गर्नु पर्नेछ ।

^Zतेस्रो संशोधनद्वारा भिकिएको ।

* (२) साभेदार संस्थाहरुले गरेको कार्यको अनुगमन तथा मूल्यांकन प्राधिकरणको ^Z..... सम्बन्धित जिल्लास्तरीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई वा तोकिएको कार्यान्वयन निकायले आवधिक रुपमा गर्नेछन् ।

(३) आवश्यकता अनुसार प्राधिकरणको केन्द्रीय कार्यालयले आवधिक रुपमा अनुगमन गर्न/गराउनु सक्नेछ ।

* (४) आफ्नो कार्यक्षेत्रमा दफा ९ बमोजिम स्वीकृति प्राप्त गरी भएका कार्य सम्पादनको प्राधिकरणका सम्बन्धित ^Z..... जिल्लास्तरीय आयोजना कार्यान्वयन इकाईहरुले अनिवार्य रुपमा अनुगमन गरी सोको आवधिक प्रतिवेदन प्राधिकरणको केन्द्रीय कार्यालय तथा सम्बन्धित केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाईमा पेश गर्नेछन् ।

* (४क) साभेदार संस्थाहरुले स्वीकृत परियोजना प्रस्ताव बमोजिम कार्यक्रम सञ्चालन गरे नगरेको सम्बन्धमा अनुगमन गरी आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ । यसरी दिइएको निर्देशन प्रमुख जिल्ला अधिकारीले राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणमा पठाउनु पर्नेछ ।

परिच्छेद -४

विविध

१२. ^Z..... संस्थालाई काम रोक्न आदेश दिनसक्ने : (१) प्राधिकरण र मातहत निकायहरुले आफ्नो कार्यक्षेत्रमा क्रियाशील साभेदार संस्थाबाट परियोजनासँग सम्बन्धित विभिन्न विषयको जानकारी माग गर्न सक्नेछन् ।

(२) तोकिएको समयभित्र उपदफा (१) बमोजिम माग भएको जानकारी उपलब्ध नगराउने, स्वीकृति बमोजिमको कार्यक्रम सञ्चालन नगर्ने र प्रगति विवरण समयमा उपलब्ध नगराउने साभेदार संस्थालाई प्राधिकरणले निश्चित अवधिको लागि काम रोक्ने आदेश दिन सक्नेछ । यस्तो संस्थाको प्रवेशाज्ञा रोक्ने, नवीकरण गर्न रोक लगाउने, संस्था र सम्बन्धित व्यक्तिलाई कालो सूचिमा राखी सार्वजनिक समेत गरिनेछ ।

(३) प्राधिकरणले यसरी काम रोक्ने आदेश गरेको जानकारी सम्बन्धित केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई र समाज कल्याण परिषद्मा आदेश गरेको ७ (सात) दिनभित्र पठाउनु पर्नेछ ।

*दोस्रो संशोधनद्वारा संशोधित ।

*पहिलो संशोधनद्वारा थप ।

^Zतेस्रो संशोधनद्वारा भिकिएको ।

१३. **सम्भौता खारेज गर्ने:** कुनै साभेदार संस्थाले यस कार्यविधिमा भएको व्यवस्था प्रतिकूल हुने कुनै कार्य गरेको पाइएमा सफाई पेश गर्ने मौका दिई प्राधिकरणले त्यस्तो संस्थासँग गरेको सम्भौता खारेज गरी सोको सार्वजनिकीकरण समेत गरी सो को जानकारी समाज कल्याण परिषद् र सम्बन्धित साभेदार संस्थालाई दिनेछ ।
१४. **कार्यविधिमा परिमार्जन तथा संशोधन:** यस कार्यविधिको कार्यान्वयनमा कुनै समस्या देखिएमा कार्यकारी समितिले आवश्यकता अनुसार परिमार्जन तथा संशोधन गर्न सक्नेछ ।
१५. **निर्देशन दिन सक्ने:** आयोजना कार्यान्वयनको सन्दर्भमा प्राधिकरणले साभेदार संस्थालाई निर्देशन दिन सक्नेछ । त्यसरी दिएको निर्देशनको पालना गर्नु सम्बन्धित संस्थाको कर्तव्य हुनेछ ।
१६. **साभेदार संस्था समन्वय समिति:** (१) पुनर्निर्माण, पुनर्स्थापना, जीविकोपार्जनका कार्यक्रमहरु सञ्चालनका लागि साभेदार संस्था तथा स्थानीय गैर सरकारी संस्थाहरूसँग समन्वय गर्न र कार्यक्रम कार्यान्वयनको प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्न देहाय बमोजिमको एक साभेदार संस्था समन्वय समिति गठन गरिनेछ :-
(क) प्रमुख कार्यकारी अधिकृत	- संयोजक
(ख) कार्यकारी समितिका विज्ञहरु	- सदस्य
(ग) राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संघ/संस्था एवं सहयोग दाताका प्रतिनिधिहरु तीन जना	- सदस्य
(घ) सम्बन्धित मन्त्रालय, आयोग तथा निकायका सचिवहरु	- सदस्य
(ङ) प्राधिकरणका सचिव	- सदस्य सचिव
- (२) उपदफा (१) बमोजिमको समितिका सदस्यहरुको मनोनयन प्राधिकरणले गर्नेछ र उक्त समितिले आफ्नो कार्यविधि आफै निर्धारण गर्नेछ ।
१७. **सहजीकरण गर्न सकिने :** (१) यस कार्यविधिको दफा १० बमोजिम अनुसूची-२ को ढाँचामा त्रिपक्षीय सम्भौता गरी पुनर्निर्माणको कार्यमा क्रियाशिल रहेका अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरुलाई प्राधिकरणले तोकेको क्षेत्रमा पुनर्निर्माणमा काम गरेको अवस्थामा प्राधिकरणले नवीकरणका लागि समाज कल्याण परिषद्मा सिफारिश गर्नेछ ।

* (२) सहजीकरण उपसमिति : यस कार्यविधि अनुरूप अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरुको दर्ता, नवीकरण तथा दफा ७ को उपदफा (११) अनुसार परियोजनामा संलग्न विदेशी नागरिकहरुको प्रवेशाज्ञा सिफारिशका लागि सहजीकरण गर्न निम्नानुसारको सहजीकरण सिफारिश उपसमिति रहनेछ :-

(क) प्राधिकरणको नीति, योजना, अनुगमन तथा
वैदेशिक सहायता समन्वय महाशाखाको सहसचिव – संयोजक

(ख) गृहमन्त्रालय, उपसचिव – सदस्य

(ग) प्राधिकरणको गैर सरकारी संस्था हेर्ने शाखा प्रमुख **â0**सदस्य सचिव

(३) उपदफा (२) बमोजिमको उपसमितिले आफ्नो कार्यविधि आफैँ तय गरी सहजीकरणको कार्य गर्नेछ । यसरी सहजीकरण गरिएका संस्थाहरुको दर्ता तथा नवीकरणमा समाज कल्याण परिषद्ले छोटो प्रकृया अवलम्बन गरी दर्ता तथा नवीकरण गरिदिनुपर्नेछ । उक्त उपसमितिले गरेको सिफारिशको आधारमा गृह मन्त्रालय एवं अन्य सम्बद्ध निकायले प्रवेशाज्ञाको कारबाही गरिदिनु पर्नेछ ।

१८. प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्ने : कार्य सम्पन्न भए पश्चात् साभेदार संस्थाले कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन ,सर्वजनिक परिक्षण प्रतिवेदन र वित्तीय परिक्षण प्रतिवेदन प्राधिकरणमा पेश गर्नु पर्नेछ । यसरी प्राप्त भएका प्रतिवेदन उपर प्राधिकरणले अध्ययन गरी आवश्यक ठानेमा स्थलगत अनुगमन गर्न, गराउन सक्ने छ र कार्य सन्तोषजनक पाइएमा प्राधिकरणले कार्यसम्पन्न प्रमाणपत्र दिन सक्ने छ ।

द्रष्टव्य : साविकको “जिल्ला समन्वय समितिको सचिबलाय” को नाम हाल

“जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार)” रहेको ।

*दोस्रो संशोधनद्वारा संशोधित ।

Ωतेस्रो संशोधनद्वारा थप ।

अनुसूची-१

(दफा ७ को उपदफा (१) को खण्ड (क) सँग सम्बन्धित)

पुनर्निर्माण, पुनर्स्थापना तथा जीविकोपार्जनका लागि साभेदार संस्थाले प्रस्तुत गर्ने परियोजना प्रस्तावको नमूना

श्री राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण,
सिंहदरवार, काठमाण्डौ, नेपाल ।

विषय : परियोजना प्रस्ताव ।

महोदय,

राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणद्वारा सञ्चालन गरिने पुनर्स्थापना तथा पुनर्निर्माणको अभियानमा सहयोग गर्ने अभिप्रायले निम्न विवरण सहितको परियोजना प्रस्ताव स्वीकृतिको लागि अनुरोध गर्दछु/छौं ।

हस्ताक्षर:

नाम थर:

दर्जा:

साभेदार संस्था:

खण्ड (क) : परियोजना प्रस्ताव

१. परियोजनाको नाम :
२. कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने व्यक्ति/संस्थाको नाम र ठेगाना :
३. परियोजनाको पृष्ठभूमि :
४. परियोजनाबाट लाभान्वित हुने व्यक्ति तथा समुदायको विवरण :
५. परियोजनाको उद्देश्य :
६. परियोजना कार्यान्वयन गर्ने स्थान :
७. परियोजनाको मुख्य क्रियाकलापहरु :
८. परियोजनाबाट अपेक्षित प्रतिफल र कार्य सम्पादन सूचकहरु:
९. परियोजना अवधि : देखि सम्म
१०. परियोजना लागत : (सञ्चालन खर्च र कार्यक्रम खर्चको अनुपात ओभरहेड समेत खुल्ने गरी)
११. सहायताको स्रोत:
१२. खर्च गर्ने तरिका:
१३. स्थानीय विकास साभेदारहरु :
१४. सहायताको प्रकार : (नगद, जिन्सी र अन्य)
१५. परियोजनासँग सम्बन्धित मन्त्रालय/आयोजना कार्यान्वयन इकाई :
१६. परियोजना कार्यान्वयन सम्बन्धी अन्य विवरण (यस अन्तर्गत सम्झौताका पक्षहरुको दायित्व र कार्यविधिमा उल्लेख गरिएका विषय कार्यान्वयन गर्दा ध्यान दिनुपर्ने मुख्य कुराहरु उल्लेख गर्नुपर्नेछ)
१७. बहिर्गमन नीति :
१८. अन्य सान्दर्भिक विवरण : (कुनै भए)

खण्ड (ख) : स्वयम् घोषणा

राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणद्वारा गरिने पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना एवं जीविकोपार्जन कार्यमा सहयोग गर्ने इच्छा भएकोले सहयोग सम्बन्धी सम्झौताको अभिन्न अंगको रूपमा समावेश हुने गरी परियोजना प्रस्तावक साभेदार संस्थाको तर्फबाट देहायका कुराहरुको स्वयम् घोषणा गर्दछु / छौं :-

१. प्रस्तुत सहायताको लागि आवश्यक पर्ने रकम आफ्नै स्रोतबाट परिचालन गर्ने छु/छौं । स्थानीय स्तरबाट रकम संकलन गरिने छैन ।
२. सहयोग रकम प्रचलित कानून बमोजिमको वैध स्रोतबाट प्राप्त भएको हो । मुद्रा निर्मलीकरण सम्बन्धी कानून विपरीत सहयोग परिचालन भएको छैन ।
३. सम्झौता अनुरूप कार्य सम्पादन गर्न स्रोत उपलब्ध छ । सम्झौता पछि यसका लागि स्रोतको छुट्टै खोजी गर्नु पर्ने छैन ।
४. परियोजना कार्यान्वयन गर्दा स्थानीय साभेदार संस्था वा सामुदायिक संस्था परिचालनको माध्यमबाट सकभर स्थानीय सीप, स्रोत, साधन, प्रविधि तथा जनशक्तिको उपयोग गरिनेछ ।
५. परियोजना कार्यान्वयन गर्दा पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापनाको लागि गैरसरकारी संस्था परिचालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७२ मा भएका व्यवस्थाहरुको पूर्ण पालना गर्ने छु/छौं ।
६. परियोजना कार्यान्वयन प्रकृया तथा अपेक्षित प्रतिफल एवं कार्य सम्पादन मूल्यांकनका आधारमा प्राविधिकद्वारा हुने कार्य सम्पादनको परीक्षण कार्यमा पूर्ण सहयोग गर्ने छु/गर्नेछौं ।
७. उपर्युक्त घोषणा विपरीत भए गरेको प्रमाणित भएमा प्रचलित कानून बमोजिम सजाय भोग्न तयार छु /छौं ।

परियोजना प्रस्तावक संस्थाको नाम :

सम्पर्क ठेगाना :

संस्थाको आधिकारिक व्यक्तिको नाम थर:,

पद:

हस्ताक्षर :

प्रस्तावकको स्थानीय अधिकृत प्रतिनिधि संस्था:

प्रतिनिधि संस्थाको आधिकारिक व्यक्तिको नाम, थर :, पद:

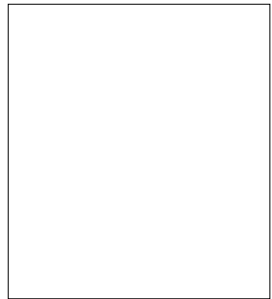
सम्पर्क टेलिफोन/ मोवाइल नं.

ईमेल.....

हस्ताक्षर:.....

मिति:

परियोजना प्रस्तावक र सहयोगदाता संस्था भए छापः

अनुसूची-२

(दफा १० सँग सम्बन्धित)

पुनर्निर्माण एवं पुनर्स्थापनाका लागि गैरसरकारी संस्थासँग गरिने सम्झौताको नमूना

... .. परियोजना कार्यान्वयनको लागि
... .. (प्रथम पक्ष), (द्वितीय पक्ष)
तथा (तृतीय पक्ष) बीच भएको

त्रिपक्षीय सम्झौता पत्र

आज मिति २०..।...।... का दिन (सम्झौता भएको स्थान) मा निम्न साक्षीहरूको रोहबरमा (परियोजनाको नाम) परियोजना सञ्चालन गर्नका लागि राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण (यसपछि प्रथम पक्ष भनिएको), स्थानमा कार्यालय भएको मन्त्रालय/विभाग/कार्यालय (यसपछि द्वितीय पक्ष भनिएको) तथा स्थायी ठेगाना भएको साभेदार संस्था. (यसपछि तृतीय पक्ष भनिएको) बीच देहायमा उल्लिखित शर्तहरूको अधीनमा रही प्राधिकरणद्वारा गत मितिमा स्वीकृत भएको परियोजना प्रस्ताव बमोजिम कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि सहकार्य गर्न सहमति कायम गरी यो त्रिपक्षीय सम्झौता गरिएको छ।

सम्झौताका शर्तहरू

- (१) परियोजना सञ्चालनको क्रममा सबै पक्षले पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापनाको लागि गैरसरकारी संस्था परिचालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७२ मा भएका व्यवस्थाहरूको पूर्ण पालना गर्नु गराउनु पर्नेछ।
- (२) तेस्रो पक्षद्वारा प्रस्तावित एवं प्रथम पक्षद्वारा स्वीकृत गरिएको यसै साथ संलग्न अनुसूची बमोजिमको परियोजना प्रस्ताव अनुरूपका योजना तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन गर्नु तेस्रो पक्षको कर्तव्य हुनेछ।
- (३) परियोजना सञ्चालन गर्ने सन्दर्भमा दोस्रो पक्षले तेस्रो पक्षलाई आफ्नो विषयगत विज्ञताका क्षेत्रमा राष्ट्रिय नीति, नियम, संहिता, निर्देशिका आदिको पालना गर्न गराउनुका लागि समय समयमा निरीक्षण, अवलोकन, सरसल्लाह, सुझाव तथा निर्देशन दिन सक्नेछ। दोस्रो पक्षले दिएको निर्देशनको पालना गर्नु/गराउनु तेस्रो पक्षको कर्तव्य हुनेछ।
- (४) परियोजना सञ्चालन गर्ने सन्दर्भमा तेस्रो पक्षले प्रथम पक्षसँग नीतिगत विषयहरूमा तथा दोस्रो पक्षसँग कार्यक्रम सञ्चालनको सम्बन्धमा सुझाव माग

गर्न सक्नेछ । यसरी माग भएको सुभाब उपयुक्त समयभित्र दुबै पक्षले तेस्रो पक्षलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । यस प्रयोजनको लागि आवश्यक पर्ने स्रोत साधन जुटाइदिने कार्य तेस्रो पक्षले गर्नु पर्नेछ ।

- (५) प्रथम पक्षले यस सम्झौताको कार्यान्वयनको समग्र अनुगमन तथा मूल्यांकन गरी तेस्रो पक्षलाई आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ । यस कार्यमा प्रथम पक्षले द्वितीय पक्षबाट आवश्यक विषयगत राय तथा सुभाब लिन सक्नेछ ।
- (६) परियोजनाको लागि प्राप्त हुने सहयोग रकम तथा जिन्सी सर सामानको दुरुपयोग हुन नदिनको लागि तीनै पक्षले सहकार्य तथा समन्वय गर्नेछन् ।
- (७) परियोजना कार्यान्वयनको सन्दर्भमा कुनै विषयमा समस्या देखा परेमा तीनै पक्षबीच सहमति कायम गरी यस त्रिपक्षीय सम्झौतामा संशोधन तथा परिमार्जन गर्न सकिनेछ ।
- (८) यस सम्झौता कार्यान्वयनको क्रममा कुनै विवाद उत्पन्न भएमा तीनै पक्षबीच आपसी समझदारीबाट विवादको समाधान गरिनेछ । तर यसरी आपसी समझदारी कायम हुन नसकेमा प्राधिकरणको कार्यकारी समितिबाट गरिने निर्णय अन्तिम हुनेछ ।
- (९) भूकम्पबाट प्रभावित संरचनाको पुनर्निर्माण गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन २०७२ ले राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणलाई दिएको अधिकार प्रयोग गर्नबाट यस सम्झौताले प्रथम पक्षलाई कुनै बाधा पार्ने छैन ।

राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणको तर्फबाट (द्वितीय पक्ष) को तर्फबाट (तृतीय पक्ष) को तर्फबाट

पूरा नाम, थर :	पूरा नाम, थर :	पूरा नाम, थर :
.....
पद :	पद :	पद :
कार्यालयको छाप :	कार्यालयको छाप	कार्यालयको छाप
<u>साक्षी</u>	<u>साक्षी</u>	<u>साक्षी</u>
.....
पूरा नाम, थर :	पूरा नाम, थर :	पूरा नाम, थर :
.....
पद :	पद :	पद :

अनुसूची-३

(दफा ११को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

मासिक प्रगति प्रतिवेदनको ढाँचा

... .. परियोजना
 महिनाको मासिक प्रगति प्रतिवेदन
 आ.व.

परियोजना प्रमुख :

परियोजनाको क्षेत्र : (क) भौगोलिक : (ख) विषयगत

क्र.सं.	आयोजना	प्रमुख गतिविधि	कार्य सम्पादन सूचक	परियोजनाको लक्ष्य						अद्यावधिक प्रगति	
				समग्र परियोजना		वार्षिक		चौमासिक			
				भौतिक	वित्तीय	भौतिक	वित्तीय	भौतिक	वित्तीय	भौतिक	वित्तीय

तयार गर्ने :

रुजु गर्ने :

प्रमाणित गर्ने :

१ अनुसूची - ४

नेपाल सरकार
राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण

पत्र संख्या : ०७३/०७४

मिति:

च.नं. :

विषय:- कार्यादेश दिईएको ।

श्री

तपाईंले पेश गर्नु भएको परियोजना प्रस्ताव मिति मा स्वीकृत भएकोले परियोजना प्रस्तावमा उल्लेख गरिएको बजेट कार्यक्रमको परिधि भित्र रही समयमै परियोजना अनुसारको कार्यक्रम सम्पन्न गरी देहाय अनुसारको विवरण पठाउनु हुन यो कार्यादेश दिइएको छ । परियोजना प्रस्तावमा उल्लेख भएको कार्यक्षेत्र भन्दा बाहिर गई काम नगर्नु नगराउनु हुन अनुसार निर्देश गरिएको छ ।

१. आयोजनाको नाम, ठेगाना:-
२. आयोजनाको क्षेत्र:-
३. आयोजनाको प्रकृति :-
४. आयोजनाको उद्देश्य:-
५. आयोजनाका मुख्य क्रियाकलापहरू:-
६. आयोजनाको बजेट:-
७. आयोजनाको बजेटको स्रोत:-
८. आयोजनाको बजेट खर्च गर्ने तरिका:-
९. आयोजनाको शुरु मिति र सम्पन्न हुने मिति:-
१०. आयोजनाबाट प्राप्तहुने प्रतिफल:-
११. आयोजना साभेदार संस्था:-
१२. प्रगति प्रतिवेदन पेश गर्ने कार्यालय र समय:-
१३. आयोजना सम्बद्ध अन्य कुराहरू:-

राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण

सम्बन्धित संस्थाको तर्फबाट

^१जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (अनुदान व्यवस्थापन)

तथा स्थानीय पूर्वाधार)को तर्फबाट

बोधार्थ:-

जिल्ला प्रशासन कार्यालय

^१दोस्रो संशोधनद्वारा थप ।

^२तेस्रो संशोधनद्वारा संशोधित ।

जोखिमयुक्त बस्ती स्थानान्तरण तथा पुनर्स्थापना सम्बन्धी कार्यविधि, २०७३

कार्यकारी समितिद्वारा स्वीकृत मिति:

२०७३/१२/२५

सम्बत् २०७२ बैशाख १२ गतेको विनाशकारी भूकम्प र त्यसपछिका परकम्पका कारणबाट प्रभावित जोखिमयुक्त बस्तीका बासिन्दा एवं घर परिवारहरूको आवश्यक व्यवस्था मिलाउन भूकम्पबाट प्रभावित संरचनाको पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना सम्बन्धी ऐन, २०७२ को दफा ३१ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी प्राधिकरणले देहायको कार्यविधि बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यस कार्यविधिको नाम “जोखिमयुक्त बस्ती स्थानान्तरण तथा पुनर्स्थापना सम्बन्धी कार्यविधि, २०७३” रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि स्वीकृत भएको मितिदेखि लागू हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,-

(क) “कार्यालय” भन्नाले प्राधिकरण, प्राधिकरणको काम गर्ने गरी तोकिएको कार्यालय, आयोजना एवं सचिवालय समेतलाई जनाउनेछ ।

(ख) “जोखिमयुक्त बस्ती” भन्नाले भौगर्भिक अध्ययन प्रतिवेदनको आधारमा प्राधिकरणबाट जोखिमयुक्त बस्ती भनी यकिन भएका स्थानान्तरण गर्नुपर्ने बस्ती वा बस्तीका घर परिवार समेत सम्भन्नु पर्छ ।

(ग) “लाभग्राही” भन्नाले भूकम्पबाट प्रभावित निजी आवास लगत संकलन कार्यक्रमबाट प्राधिकरणले लाभग्राही सूचीमा समावेश गरेका घर परिवार सम्भन्नु पर्छ र सो शब्दले लाभग्राही सूचीमा समावेश नभए तापनि जोखिमयुक्त बस्ती भनी यकिन भएका बस्तीका घर परिवारहरूलाई समेत जनाउँछ ।

(घ) “स्थानीय तह” भन्नाले गाउँपालिका वा नगरपालिका सम्भन्नु पर्छ ।

(ड) “उपभोक्ता समिति” भन्नाले लाभग्राहीहरू मध्येबाट प्रचलित कानून बमोजिम गठन भएका उपभोक्ता समितिहरूलाई जनाउँछ ।

३. बस्ती स्थानान्तरण गर्नुपर्ने परिवारको तथ्याङ्क संकलन : (१) भौगर्भिक अध्ययन प्रतिवेदनको आधारमा बस्ती एवं बस्तीका घर परिवारलाई देहाय बमोजिम वर्गीकरण गरिनेछ :-

(क) केही गर्नु नपर्ने बस्ती एवं बस्तीको घरपरिवार ।

(ख) संरक्षण एवं आवश्यक सुधार गर्नुपर्ने बस्ती एवं बस्तीका घरपरिवार ।

(ग) स्थानान्तरण गर्नुपर्ने बस्ती वा बस्तीका घर परिवारहरू ।

(२) जोखिमयुक्त बस्तीका लाभग्राही सूचीमा नाम समावेश भएका स्थानान्तरण हुने वा हुनु नपर्ने घर परिवारहरूको छुट्टाछुट्टै तथ्याङ्क संकलन गरिने छ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम संकलन भएको तथ्याङ्कमा समावेश भएका लाभग्राहीलाई साविक देखि बसोबास गरी आएको बस्तीमा आवश्यक सुधार एवं संरक्षण गरी बसोबास योग्य भएको अवस्थामा त्यस्ता बस्तीका लाभग्राहीलाई भूकम्पबाट प्रभावित निजी आवास पुनर्निर्माण अनुदान वितरण सम्बन्धी कार्यविधि, २०७३ बमोजिमको रकम उपलब्ध गराइनेछ ।

(४) यस कार्यविधि बमोजिम जोखिमयुक्त बस्ती भनी यकिन भएका बस्तीका लाभग्राहीले आफ्नो इच्छा अनुसार सम्बन्धित जिल्ला वा भूकम्प प्रभावित जिल्ला मध्ये नजिकको जिल्लामा बसाई सराई गर्न सक्नेछन् । त्यस्ता घर परिवारलाई आफैँ सुरक्षित जग्गा व्यवस्थापन गर्ने गरी नेपाल सरकारले तोके बमोजिमको अनुदान जग्गा खरिद सम्बन्धी लिखित प्रमाणको आधारमा सहयोग स्वरूप प्राधिकरण मार्फत एकमुष्ट उपलब्ध गराइनेछ । निजले उक्त जग्गामा बसोबास गर्नेछ, साथै जोखिमयुक्त बस्तीमा बसोबास गर्न पाउने छैन । त्यस्तो जग्गामा निजी आवास पुनर्निर्माणको लागि निजलाई भूकम्पबाट प्रभावित निजी आवास पुनर्निर्माण अनुदान वितरण सम्बन्धी कार्यविधि, २०७३ बमोजिमको रकम उपलब्ध गराइनेछ ।

(५) उपदफा (३) बमोजिम दिइएको रकमबाट जग्गा खरिद गरेको प्रमाण लाभग्राहीले सम्बन्धित प्राधिकरणद्वारा तोकिएको कार्यालयमा बुझाउनु पर्नेछ । श्रीमान श्रीमतीको हकमा जग्गाधनी प्रमाण पूर्जा उपलब्ध गराउदा संयुक्त रूपमा उपलब्ध गराइनेछ ।

(६) उपदफा (३) बमोजिम लाभग्राहीले खरिद गरेको जग्गा दश वर्षसम्म कुनै व्यहोराले हक हस्तान्तरण गर्न पाउने छैन ।

४. **जोखिमयुक्त बस्ती स्थानान्तरण :** (१) जोखिमयुक्त बस्तीका लाभग्राहीहरू मध्येबाट कम्तिमा दश परिवार हुने गरी आफैले उपभोक्ता समिति गठन गरी सो समितिले छनौट गरेको सुरक्षित स्थानमा एकीकृत बस्ती विकास गरी बस्ती स्थानान्तरण गर्न प्रोत्साहन गरिने छ । निजहरूलाई सुरक्षित जग्गा व्यवस्थापन गर्न माथि दफा ३ को उपदफा (३) मा भएको व्यवस्था बमोजिम सहयोग उपलब्ध हुनेछ । यसरी जग्गा प्राप्त भएपछि निजलाई भूकम्पबाट प्रभावित निजी आवास पुनर्निर्माण अनुदान वितरण सम्बन्धी कार्यविधि, २०७३ बमोजिमको रकम उपलब्ध गराईनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम एकीकृत बस्ती विकास गरी बस्ती स्थानान्तरण गर्न चाहने लाभग्राहीहरूको जग्गा एकीकृत गरी प्राधिकरण वा प्राधिकरणले तोकेको कार्यालयबाट स्थानान्तरण तथा पुनर्स्थापना योजना तयार गरी क्रमिक रूपमा पूर्वाधार विकास गर्न छुट्टै कार्यक्रम बनाइने छ ।

स्पष्टीकरण: यस दफाको प्रयोजनको लागि पूर्वाधार विकास भन्नाले स्थानीय तहको सहमतिमा एकीकृत बस्तीका लागि चाहिने आधारभूत आवश्यकता पूर्ति गर्न निर्माण गरिने संरचना जस्तै सडक, खानेपानी, विद्युत, स्वास्थ्य केन्द्र, शिक्षण संस्थाको क्रमिक रूपमा स्थापना गर्ने समेत बुझ्नु पर्दछ ।

(३) त्यस्ता स्थानान्तरण गर्ने बस्तीहरूमा लाभग्राहीलाई स्थानान्तरण गर्नुपर्दा भूकम्पबाट प्रभावित संरचनाको पुनर्निर्माणको लागि जग्गा प्राप्ति एवं जग्गा दर्ता सम्बन्धी कार्यविधि, २०७२ बमोजिम गर्नु पर्नेछ ।

५. **पूर्वाधार निर्माणमा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायको सहभागिता:** (१) एकीकृत बस्ती विकासमा आवश्यक भौतिक पूर्वाधार विकासका कामहरू गर्दा उपभोक्ता समिति वा तोकिएका कार्यालयहरूमार्फत गरिने छ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायसंग क्षेत्रगत योजना सम्बन्धी पूर्वाधारका लागि काम गर्दा/गराउँदा खरिद कार्यविधि बमोजिमको सीमाभित्र रही काम गराउन सकिने छ ।

(३) एकीकृत बस्तीमा निर्माण हुने पूर्वाधार विकासको सुपरीवेक्षण राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण वा प्राधिकरणले तोकेको कार्यालयले गर्नेछ ।

६. जीविकोपार्जन सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन :

(१) एकीकृत बस्तीमा स्थानान्तरण भै आएका लाभग्राहीहरूलाई तिनीहरूको परम्परागत सीप वा जीवन निर्वाहको माध्यम पुनर्स्थापना गर्दा उपभोक्ता समिति गठन गर्नु पर्नेछ । उपभोक्ताका मागका आधारमा सम्भाव्यता अध्ययन गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

(२) यस कार्यविधि बमोजिम सञ्चालन हुने आयआर्जन सम्बन्धी कार्यक्रम सरकारी वा गैरसरकारी संस्थाबाट समेत गराइने छ ।

(३) आय आर्जन कार्यक्रमको स्वीकृति, संयोजन एवं अनुगमन जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार) बाट गरिनेछ । जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार) खडा नभएका जिल्लाका हकमा उक्त कार्य जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालयबाट गर्नु पर्नेछ ।

(४) एकल महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्ग एवं विपन्न व्यक्तिलाई जीविकोपार्जन तथा आय आर्जन कार्यक्रममा प्राथमिकता दिइनेछ ।

७. पूर्वाधार विकासमा सहयोग: भूकम्पबाट प्रभावित जिल्लाहरूमा समुदायबाट स्थानीय तहको सहमतिमा एकीकृत बस्ती विकासका लागि माग भई आएमा राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण वा प्राधिकरणले तोकेको जिल्लास्थित निकायमा निवेदन दिएमा स्वीकृति दिन सकिनेछ । त्यस्ता बस्तीहरूमा पूर्वाधार विकासका काममा क्रमशः सहयोग पुऱ्याइनेछ ।

८. भूकम्पपीडित लाभग्राहीले पाए सरहको ऋण सुविधा एवं सहूलियत जोखिमयुक्त बस्तीका बासिन्दाको पुनर्निर्माणमा समेत उपलब्ध गराउन बाधा पुग्ने छैन ।

९. बस्ती स्थानान्तरण एवं पुनर्स्थापना सम्बन्धी आयोजना स्वीकृति र कार्यान्वयन गर्ने निकाय राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणले तोके बमोजिम हुनेछ ।

१०. प्रचलित कानून बमोजिम हुने: (१) जोखिमयुक्त बस्तीका भूकम्पपीडित लाभग्राहीहरूको काममा संलग्न निकायहरूको भूमिका यस कार्यविधिमा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ । यसमा उल्लेख नभएका विषयहरू अन्य प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछन् ।

(२) यस कार्यविधि बमोजिम गरिने कार्यहरू स्थानीय तह, सरकारी तह एवं गैरसरकारी संस्थाहरू तथा उपभोक्ता समितिको काम निश्चित गरिएका मापदण्ड एवं प्रचलित कानून बमोजिम गरिनेछन् ।

द्रष्टव्य : साविकको “जिल्ला समन्वय समितिको सचिबलाय” को नाम हाल

“जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार)” रहेको ।

राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण पुनरावेदन कार्यविधि, २०७३

राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण, पुनरावेदन समितिद्वारा स्वीकृत मिति:

२०७३।६।१५

राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणले गरेको निर्णय वा आदेश उपरको पुनरावेदनको सुनुवाई सम्बन्धी काम कारबाहीलाई व्यवस्थित गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

भूकम्पबाट प्रभावित संरचनाको पुनर्निर्माण सम्बन्धी ऐन, २०७२ को दफा २६ अन्तर्गतको पुनरावेदन समितिले देहायको कार्यविधि बनाएको छ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यस कार्यविधिको नाम “राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण पुनरावेदन कार्यविधि, २०७३” रहेको छ।

(२) यो कार्यविधि समितिले स्वीकृत गरेको मितिदेखि लागू हुनेछ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,-

(क) “अध्यक्ष” भन्नाले ऐनको दफा २६ बमोजिमको पुनरावेदन समितिको अध्यक्ष सम्भन्नु पर्छ।

(ख) “ऐन” भन्नाले भूकम्पबाट प्रभावित संरचनाको पुनर्निर्माण सम्बन्धी ऐन, २०७२ सम्भन्नु पर्छ।

(ग) “समिति सचिव” भन्नाले समितिको काम समेत हेर्ने गरी प्राधिकरणको सचिवले तोकेको कम्तीमा राजपत्राङ्कित द्वितीय श्रेणीको अधिकृत सम्भन्नु पर्छ।

(घ) “समिति” भन्नाले ऐनको दफा २६ बमोजिमको पुनरावेदन समिति सम्भन्नु पर्छ।

३. पुनरावेदन दिने प्रक्रिया : (१) प्राधिकरणले ऐनमा उल्लिखित काम, कर्तव्य र अधिकारको प्रयोग गरी गरेको आदेश वा निर्णय उपर चित्त नबुझे पक्षले आफूलाई पर्न गएको मर्काको व्यहोरा खुलाई त्यस्तो निर्णय वा सोको जानकारी प्राप्त गरेको मितिले पैतीस दिन भित्र अनुसूची-१ बमोजिमको ढाँचामा पुनरावेदन समिति समक्ष पुनरावेदन दिन सक्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम पुनरावेदन दिँदा प्राधिकरणबाट भएको निर्णयको प्रतिलिपि वा जानकारी पत्रको प्रतिलिपि समेत संलग्न गर्नु पर्नेछ।

(३) पुनरावेदन पत्र फूलस्केप आकारको नेपाली कागजमा पहिलो पृष्ठमा शीरतर्फ दश सेन्टीमिटर छोडी र प्रत्येक पृष्ठमा बायाँ तर्फ पाँच सेन्टीमिटर किनारा छोडी एक पृष्ठमा बत्तीस पंतिमा नबढाई कागजको एक पट्टी मात्र पक्की कालो मसिले लेखिएको वा टाइप गरिएको हुनुपर्छ ।

(४) पुनरावेदनदर्ता गर्न एक सय रुपैयाँ दस्तुर लाग्नेछ ।

४. पुनरावेदनमा खुलाउनु पर्ने कुराहरु : दफा ३ बमोजिम पेश गरिने पुनरावेदन पत्रमा देहायका कुराहरु खुलाउनु पर्दछ:-

- (क) निर्णय वा आदेश गर्ने अधिकारी र कार्यालयको नाम,
- (ख) निर्णय वा आदेश भएको मिति,
- (ग) निर्णय वा आदेशको संक्षिप्त व्यहोरा,
- (घ) पुनरावेदन गर्ने हकद्वैया भएको कुरा,
- (ङ) निर्णय वा आदेशबाट पुनरावेदकलाई चित्त नबुझेका कुराहरु,
- (च) हदम्याद भित्रै रहेको कुरा,
- (छ) संलग्न कागज प्रमाण,
- (ज) अन्य आवश्यक कुरा ।

५. पुनरावेदन दर्ता : (१) समितिले प्राधिकरणले गरेको निर्णय वा आदेश उपर कसैको पुनरावेदन पर्न आएमा त्यस्तो पुनरावेदन दफा ३ र ४ बमोजिम रीत पुगे नपुगेको सम्बन्धमा समिति सचिवबाट जाँचबुझ गराई दर्ता गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम जाँचबुझ गर्दा रीत पूर्वक भएमा पुनरावेदन दर्ता गरी अनुसूची -२ बमोजिमको निस्सा पुनरावेदकलाई दिनु पर्नेछ ।

(३) पुनरावेदन पत्र रीतपूर्वक नभएको पाईएमा सोको जानकारी पुनरावेदकलाई दिई रीत पुर्‍याई ल्याउन पुनरावेदन फिर्ता गरिदिनु पर्नेछ ।

(४) समितिमा प्राप्त हुन आएको कुनै पुनरावेदनपत्र ऐन र यो कार्यविधि बमोजिम दर्ता हुन नसक्ने रहेछ भने त्यसको कारण सहितको व्यहोरा खुलाई दरपीठ गरी सम्बन्धित व्यक्तिलाई फिर्ता दिनु पर्नेछ ।

(५) पुनरावेदन दर्ता गर्ने अधिकारीले रीत पूर्वक प्राप्त हुन आएको पुनरावेदन पत्रको शीरमा दस्तखत गरी दर्ता प्रमाणित गर्नु पर्नेछ ।

६. **पुनरावेदन दर्ता किताब :** (१) दफा ५ बमोजिम दर्ता हुन आएका पुनरावेदन पत्र अनुसूची- ३ बमोजिमको ढाँचामा छुट्टै पुनरावेदन दर्ता किताबमा दर्ता गर्नु पर्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम पुनरावेदन पत्र दर्ता गरेपछि दर्ता गर्ने अधिकारीले दर्ता किताबमा प्रमाणित गर्नु पर्नेछ ।
- (३) उपदफा (१) बमोजिम पुनरावेदन पत्र दर्ताको अभिलेख कम्प्युटर प्रणालीबाट पनि राख्नु पर्नेछ ।
- (४) समितिमा पुनरावेदन दर्ता भएपछि पुनरावेदकलाई सो पुनरावेदन समिति समक्ष पेश हुने मिति र समय सहित उल्लेख गरी तारिख पूर्जी लेखी दिनु पर्नेछ ।
७. **फाइल खडा गर्ने :** (१) समितिले प्रत्येक पुनरावेदनको छुट्टाछुट्टै फाइल खडा गरी तायदाती फाराम भरी प्रत्येक कागजको शिरमा कोष्ठमा कागजको सिलसिलेवार नम्बर जनाई राख्नु पर्छ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिमको फाइलको बाहिरी भागमा पुनरावेदकको नाम, ठेगाना, पुनरावेदन दर्ता नम्बर, पुनरावेदनको विषय समेत लेखी फाइल सुरक्षित साथ राख्नु पर्नेछ ।
८. **तारिखमा बस्नु नपर्ने :** समितिमा दर्ता हुन आएको पुनरावेदनका सम्बन्धमा पुनरावेदकले तारिखमा बस्न नचाहेमा निजलाई तारिखमा राखिने छैन ।
- तर पेशीको दिन पुनरावेदक इजलाश समक्ष उपस्थित भई आफ्नो पुनरावेदन सम्बन्धी जानकारी लिन बाधा पर्ने छैन ।
९. **गुज्रेको म्याद तारिख थमाउन सक्ने :** पुनरावेदक तोकिएको तारिखमा हाजिर नभए पनि मुद्दाको काम रोकिने छैन । काबु बाहिरको अवस्था आइपरेको भनि म्याद तारिख थमाउन निवेदन दिएमा एक पटकका लागि सात दिनसम्मको गुज्रको म्याद थमाउन सकिनेछ ।
१०. **पुनरावेदनको पेशी सूची :** (१) समिति सचिवले अध्यक्षसँग परामर्श गरी पुनरावेदन सुनुवाई गर्ने मिति र समय निर्धारण गरी प्रत्येक शुक्रवार आगामी हप्ताको लागि साप्ताहिक र प्रत्येक दिन इजलाश बस्नु भन्दा एक घण्टा अगावै दैनिक पेशीको सूची प्रकाशन गर्नु पर्नेछ । त्यस्तो पेशीको सूचना प्राधिकरणको वेबसाइटमा प्रकाशन गरी सम्बन्धित पुनरावेदक र प्रत्यर्थीलाई दिनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम प्रकाशित पेशीको सूचना अनुसारको पुनरावेदन सम्बन्धी कारबाहीको विवरण अनुसूची-४ बमोजिमको ढाँचामा पर्चा खडा गरी सम्बन्धित मिसिलमा राख्नु पर्नेछ ।

११. मिसिल फिकाउने : समितिले पुनरावेदनपत्र दर्ता भएको तीन दिनभित्र पुनरावेदनको प्रतिलिपि सहित सो कुराको जानकारी प्राधिकरण वा त्यस्तो निर्णय गर्ने निकाय वा अधिकारीलाई दिई पुनरावेदन परेको विषयको निर्णय फाइल फिकाउने आदेश गर्नु पर्छ ।
१२. पेशीको तारिख : दफा ११ बमोजिम माग गरिएको निर्णय फाइल प्राप्त भएपछि समिति सचिवले अध्यक्षसँग परामर्श गरी पेशी तारिख तोक्नु पर्नेछ । त्यसरी पेशी तोकेको जानकारी पुनरावेदक र प्राधिकरण दुवैलाई जानकारी दिनु पर्नेछ । पेशी तारिख तोक्दा पुनरावेदकलाई असुविधा हुने गरी तोक्नु हुँदैन ।
१३. कानून व्यवसायी राख्न सक्ने : (१) समितिसमक्ष पेश हुन आएको पुनरावेदन उपर सुनुवाई हुँदा पुनरावेदक वा प्रत्यर्थी दुवैले आ-आफ्नो तर्फबाट कानून व्यवसायी राख्न सक्ने छन् ।
तर पक्ष आफैले आफ्नो कुरा राख्न सक्ने भनी समितिसँग अनुरोध गरेमा निजलाई आफ्नो कुरा राख्न दिनु पर्नेछ ।
१४. लिखित प्रतिवाद गर्न सक्ने : प्रत्यर्थीले चाहेमा पुनरावेदन विरुद्ध लिखित रुपमा प्रतिवाद गरी आफ्नो व्यहोरा प्रस्तुत गर्न सक्नेछ ।
१५. बहस पैरवी : पुनरावेदनपत्र समिति समक्ष पेश हुँदा पक्षले आफ्नो तर्फबाट कानून व्यवसायीको मार्फत बहस पैरवी गराउन वा प्रतिरक्षा गर्न गराउन सक्ने छन् ।
१६. पेशी स्थगित गर्न सक्ने : मुद्दाका कुनै पक्षका कानून व्यवसायीले पेशी सूचीमा चढेको पुनरावेदनको सुनुवाई स्थगित गरिपाउन निवेदन दिएमा समितिले एक पटकका लागि त्यस्तो पेशी स्थगित गर्न सक्नेछ ।
१७. निर्णय वा आदेश सम्बन्धी व्यवस्था : (१) पुनरावेदन उपरको सुनुवाई समाप्त भएपछि समितिले आफ्नो अन्तिम निर्णय दिनु पर्नेछ ।

(२) समितिले कुनै पुनरावेदन उपरको अन्तिम निर्णय सुनाएको वा आदेश दिएको सात दिन भित्र त्यस्तो निर्णय वा आदेशको पूर्णपाठ तयार गरी समितिका सबै सदस्यले दस्तखत गर्नु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम निर्णय वा आदेशको सम्बन्धित मिसिल साथ राख्नु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (२) बमोजिम समितिबाट अन्तिम निर्णय वा आदेशको पूर्णपाठ तयार भएपछि सोको प्रमाणित प्रति प्राधिकरणमा पठाई दिनु पर्नेछ ।

(५) उपदफा (२) बमोजिम निर्णय वा आदेशको प्रतिलिपि पाउँ भनी पुनरावेदक वा निजको कानून व्यवसायी वा वारेशले मागेमा रजिष्ट्रारले उक्त आदेश वा निर्णयको प्रमाणित प्रतिलिपि सम्बन्धित पुनरावेदकलाई निःशुल्क उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

१८. फैसला वा आदेश लेखा खुलाउनु पर्ने व्यहोरा : (१) पुनरावेदन समितिले आफ्नो फैसला वा आदेश देहायका कुराहरु प्रकरण छुट्याई स्पष्ट रूपमा खुलाउनु पर्छ :-

- (क) मुद्दाका (पुनरावेदकको) पक्षहरुको दावी तथा जिक्तिर,
- (ख) सुरुको निर्णय वा अन्तिम आदेश वा निर्णयको छोटकरी विवरण,
- (ग) पुनरावेदनको जिक्तिर,
- (घ) निर्णय दिनु पर्ने विषय,
- (ङ) दुवै पक्षले तथ्य र कानून सम्बन्धमा उठाएका प्रश्नहरु,
- (च) कानून व्यवसायीको बहसको मुख्य मुख्य बुँदाहरु,
- (छ) पुनरावेदनपत्र वा बहस नोटमा कुनै नजीर वा कानूनी सिद्धान्त उल्लेख गरिएको भए सो नजीर वा सिद्धान्त सान्दर्भिक छ वा छैन भन्ने कुराको स्पष्ट विश्लेषण,
- (ज) कारण सहितको निर्णय र त्यसको आधार तथा तत्सम्बन्धी कानूनहरु ।

१९. फैसला वा आदेशको ढाँचा : फैसला वा अन्तिम आदेश अनुसूची- ६ बमोजिमको ढाँचामा लेख्नु पर्छ ।

२०. फैसला वा आदेश हेरफेर गर्न नहुने : फैसला वा आदेशमा समितिका सदस्यहरुको सहिछाप भैसकेपछि फैसलामा लेखाईको सामान्य भूलबाट फरक परेको द्वस्वदीर्घ वा टाईप वा लेखाईमा अङ्क र अक्षरमा लेखाई फरक परी अन्यथा भएको अवस्थामा समितिमा पेश गरी समितिबाट भूल सुधार भएको व्यहोरा लेखी सच्याउन बाहेक अन्य कुनै कुरा थप्न, हटाउन, केरमेर गर्न वा फैसलाको

व्यहोरामा तलमाथि पर्ने गरी सच्याउन हुँदैन । त्यस्तो गरेकोमा समितिले सम्बन्धित व्यक्तिलाई सरकारी कातज कित्तै गरेको कसूरमा कारबाही गर्न सम्बन्धित निकायमा लेखी पठाउनु पर्नेछ ।

२१. खुला इजलासमा सुनुवाई गर्नु पर्ने : समितिको पुनरावेदनको सुनुवाई खुला इजलासमा हुनेछ ।
२२. अभिलेख राख्नु पर्ने : प्राधिकरणले समितिबाट फैसला वा आदेश भई प्राप्त हुन आएका र कार्यान्वयन भएका मुद्दाहरूको छुट्टा छुट्टै विवरण अद्यावधिक गराई प्रत्येक मसान्तमा त्यसको जानकारी समितिलाई दिनु पर्नेछ ।
२३. प्रमाणित गर्ने अधिकृत : समितिबाट तयार भएको वा समितिसँग रहेको कुनै कागजात वा अभिलेखको प्रतिलिपि समिति सचिव वा निजले तोकेको अधिकृतले प्रमाणित गर्नेछ ।
२४. मुद्दाको मिसिल बाहिर लैजान र अरुलाई देखाउन नहुने : पुनरावेदन समितिका अध्यक्ष, सदस्य वा समिति सचिवको लिखित आदेश बेगर कुनै पनि मुद्दाको मिसिल वा लिखित समितिको कार्यालयबाट बाहिर लैजान वा समितिको कर्मचारी बाहेक कसैलाई दिन हुँदैन ।
तर कानून बमोजिम नक्कल सारी लान यस दफाले बाधा पुर्याएको मानिने छैन ।
२५. इजलासको समय : इजलासको समय तालिका समितिले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।
२६. समितिले कार्यविधि व्यवस्थित गर्न सक्ने : यस कार्यविधिमा लेखिए जति कुरामा यसै कार्यविधि बमोजिम हुनेछ, र सो बाहेक समितिको अरु आन्तरिक कार्यविधि समिति आफैँले व्यवस्थित गर्न सक्नेछ ।
२७. सुनुवाईमा अग्राधिकार सम्बन्धी व्यवस्था : समितिले जेष्ठ नागरिक, एकल महिला, फरक क्षमता भएका व्यक्ति र विपन्न व्यक्तिको तर्फबाट पुनरावेदन परेको भएमा प्रचलित कानून बमोजिम सुनुवाईको प्राथमिकताको आधारमा सुनुवाई गर्नु पर्नेछ ।

अनुसूची-१

(दफा ३ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण पुनरावेदन
पुनरावेदन समितिमा चढाएको
पुनरावेदनपत्र

संवत् सालको.....पुनरावेदन नं.जिल्ला
..... गाउँपालिका/नगरपालिका/महानगरपालिका वडा.....
नं.....बस्ने वर्षको..... पुनरावेदक

विरुद्ध

.....जिल्ला स्थित कार्यालयका प्रमुख श्री

प्रत्यर्थी

(पुनरावेदक र प्रत्यर्थी एक वा एकभन्दा बढी भए क्रमैसँग लेख्नु पर्छ ।)

.....सम्बन्धमा कार्यालयका प्रमुख श्री
..... बाट.....गर्ने गरी भएको निर्णय वा आदेश
भएकोमा सो निर्णयमा मेरो /हाम्रो चित्त नबुझेको र प्रस्तुत विषयमा कारणले
मेरो/हाम्रो पुनरावेदन गर्ने हकद्वैया रहेको हुँदा देहाय बमोजिमको मागदावी लिई तोकिएको हदम्याद
भित्रै यो पुनरावेदनपत्र प्रस्तुत गरेको छुट गरेका छौं । यसमा मेरो/हाम्रो पुनरावेदन जिकिर पुनरावेदन
निम्न प्रकार रहेको छ : -

१.
२.
३.

पुनरावेदक,

.....
फलाना ठाउँ बस्ने फलाना

(एकभन्दा बढी पुनरावेदक भएमा क्रमैसँग १, २, ३, नम्बर दिई सबैको पूरा नाम, थर, उमेर, वतन,
सम्पर्क नम्बर लेखी लेखपढ गर्न जान्नेलाई हस्ताक्षरको सही र अरुले ल्याप्चेर सही गर्नु पर्छ ।)

इति संवत् साल गते रोज शुभम्

अनुसूची-२

(दफा ५ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण पुनरावेदन
पुनरावेदन समिति को सचिवालय

पुनरावेदन दर्ता निस्सा

तपाईं श्री मिति मा यस
समिति समक्ष पेश गर्नु भएको पाना को पुनरावेदनपत्र दर्ता नं. मा
दर्ता गरिएकोले यो दर्ता निस्सा प्रदान गरिएको छ ।

दर्ता गर्ने कर्मचारीको दस्तखत:

नाम, थर:

दर्जा:

मिति:

अनुसूची-३

(दफा ६ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण पुनरावेदन समिति

पुनरावेदनदर्ता किताब

दर्ता नम्बर	पुनरावेदकको नाम थर, ठेगाना र सम्पर्क नम्बर	पुनरावेदनको विषय	पुनरावेदनको संक्षिप्त व्यहोरा	विपक्षीको निर्णय वा आदेश मिति	पुनरावेदन दर्ता गर्ने	प्रमाणित गर्ने	फैसला मिति

अनुसूची-४

(दफा १० को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण
पुनरावेदन समिति को सचिवालय
पुनरावेदन कारबाही पर्चा

पुनरावेदन दर्ता नं. :

दर्ता मिति:

पुनरावेदक:..... प्रत्यर्थी:

क्र.सं.	पेशी मिति	पुनरावेदक/ प्रत्यर्थीलाई सूचना दिए/नदिएको	आदेशको व्यहोरा	कैफियत
१.				
२.				
३.				
४.				
५.				
६.				
७.				
८.				
९.				
१०.				

अनुसूची-५

(दफा १० को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण पुनरावेदन समिति को सचिवालय पुनरावेदन समितिबाट जारी भएको सूचना

संवत् को नं.

.....वादी निवेदक
पुनरावेदक

विरुद्ध

.....प्रतिवादी विपक्षी
प्रत्यर्थी

.....जिल्ला गाउँपालिका/नगपालिका वडा नं.
..... बस्ने को छोराछोरी श्रीमती वर्ष
..... को का नाउँमा जारी भएको सूचना ।

यस समितिबाट मिति मा आदेश भएकोले सो आदेशको
प्रतिलिपि साथै राखी जानकारीको निमित्त यो सूचना पठाइएको छ । सो मुद्दामा आफ्नो सबुत प्रमाण
लिई तपाईं आफैँ उपस्थित हुन आउनु होला वा ऐन बमोजिमको वारेस पठाउनु होला । यो सूचना
तामेल भएको १५ दिनपछि मुद्दा पेशीमा चढ्न सक्नेछ ।

आज संवत् साल महिना गते रोज का दिन
समितिको छाप र मेरो दस्तखतबाट यो सूचना जारी भयो ।

.....आदेश बमोजिम

(समितिको छाप)

दस्तखत

अनुसूची-६

(दफा १९ सँग सम्बन्धित)

राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण पुनरावेदन समिति भएको फैसला

.....इजलास

माननीय न्यायाधीश श्री

सदस्यश्री

सदस्यश्री

बाट भएको फैसला वा आदेश

संवत् सालको पुनरावेदन नं.

पुनरावेदक वादी निवेदन

विरुद्ध

.....प्रतिवादी विपक्षी प्रत्यर्थी

मुद्दाको नाम:

विषयवस्तु वा माग दावीको संक्षिप्त व्यहोरा :

सम्बद्ध कानून र स्थापित सिद्धान्त :

कानून व्यवसायीको बहस बुँदा :

समितिको ठहर :

तपसिल खण्ड :

समितिका सदस्य

समितिका सदस्य

माननीय न्यायाधीश

एवं अध्यक्ष

मिति :-

विद्यालय पुनर्निर्माण कार्यविधि, २०७३

कार्यकारी समितिद्वारा स्वीकृत मिति :

२०७३/०७/२४

संशोधन

विद्यालय पुनर्निर्माण (पहिलो संशोधन) कार्यविधि, २०७५

२०७५/०८/१९

२०७२ साल वैशाख १२ गतेको विनासकारी भूकम्प र त्यस पछिका पराकम्पहरूको असरबाट क्षतिग्रस्त विद्यालय संरचनाहरूको योजनाबद्ध रूपमा पुनर्निर्माण कार्य सम्पन्न गर्न भूकम्पबाट प्रभावित संरचनाको पुनर्निर्माण सम्बन्धी ऐन २०७२ को दफा ३१ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणको कार्यकारी समितिले यो कार्यविधि बनाएको छ ।

परिच्छेद - १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस कार्यविधिको नाम “विद्यालय पुनर्निर्माण कार्यविधि, २०७३” रहेको छ।

(२) यो कार्यविधि तुरुन्त लागू हुने छ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,-

(क) “**ऐन**” भन्नाले भूकम्पबाट प्रभावित संरचनाको पुनर्निर्माण सम्बन्धी ऐन, २०७२ सम्भन्नु पर्छ ।

(ख) “**नियमावली**” भन्नाले भूकम्पबाट प्रभावित संरचनाको पुनर्निर्माण सम्बन्धी नियमावली, २०७२ सम्भन्नु पर्छ ।

♦(ग) “**इकाई**” भन्नाले केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई (शिक्षा) सम्भन्नु पर्छ ।

♦(घ) “**Database**” भन्नाले विद्यालय पुनर्निर्माण सम्बन्धी अभिलेख, प्रगति आदि प्रविष्ट र भण्डार गर्ने सफ्टवेयर सम्भन्नु पर्छ ।

*पहिलो संशोधनद्वारा संशोधित ।

परिच्छेद - २

पुनर्निर्माणको प्रस्ताव तयारी र विद्यालय छनोट

३. प्रस्ताव तयारी : (१) पुनर्निर्माण गर्नुपर्ने विद्यालयले अनुसूची - १ बमोजिमको ढाँचामा विद्यालय पुनर्निर्माणको प्रस्ताव तयार गरी जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईमा पेश गर्नुपर्ने छ ।

(२) जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईले विद्यालयहरूबाट सङ्कलित प्रस्तावहरूमध्ये छनोटका लागि अनिवार्य शर्तहरू सबै पुरा भएका विद्यालयहरूमा प्राविधिक कर्मचारीहरू परिचालन गरी प्रमाणीकरण गराउनु पर्नेछ ।

(३) जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईले प्रमाणीकरण भएका विद्यालयहरूको *अनुसूची -२ मा भएका विद्यालय छनोटका आधारहरू अनुसार मूल्याङ्कन गरी प्राथमिकता क्रम निर्धारण गर्ने र अनुसूची -३ को ढाँचामा केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई (शिक्षा) मा पठाउनु पर्ने छ ।

♦(४) विद्यालय पुनर्निर्माण प्रस्ताव साथ देहाय बमोजिमका कागजातहरू संलग्न गरी जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईमा पेश गर्नु पर्नेछ:-

- (क) विद्यालय व्यवस्थापन समितिको विद्यालय पुनर्निर्माण प्रस्ताव पेश गर्ने निर्णयको प्रतिलिपि,
- (ख) प्रधानाध्यापक र विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्षको हस्ताक्षर भएको विद्यालय पुनर्निर्माण प्रस्ताव,
- (ग) सम्बन्धित गाउँपालिका /नगरपालिकाको सिफारिश,
- (घ) प्रस्तावको फिल्ड भेरिफिकेशन गर्ने सम्बन्धित प्राविधिक कर्मचारी समेत विद्यालय व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरूको सामुहिक डिजिटल फोटो र
- (ङ) ड्रइङ डिजाइनका आधारमा स्वीकृत लागत अनुमान ।

(५) विद्यालय पुनर्निर्माण कार्यमा स्थानीय सामुदायको लागत साभेदारी हुने विद्यालयहरूलाई प्रोत्साहन गरिने छ । तर विद्यालय निर्माण/छनोट प्रक्रियाको लागि लागत साभेदारीलाई बाध्यकारी गरिने छैन ।

*पहिलो संशोधनद्वारा थप ।

*पहिलो संशोधनद्वारा संशोधित ।

(६) विद्यालय पुनर्निर्माणको प्रस्ताव तयारी गर्दा विद्यालयलाई आवश्यक परेको प्राविधिक सहयोग गर्नु जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईको कर्तव्य हुनेछ ।

* (७) केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई (शिक्षा) अन्तर्गत जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (शिक्षा) गठन नभएका जिल्लाहरूका हकमा विद्यालय पुनर्निर्माण कार्य यसै कार्यविधि बमोजिम जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार) ले गर्नेछ ।

४. **विद्यालय छनोट** : (१) भूकम्पबाट क्षतिग्रस्त भई पुनर्निर्माण गर्नुपर्ने सामुदायिक विद्यालयहरूको छनोट गर्दा क्षति पुगेको विद्यालयको दफा ३ बमोजिम प्राप्त प्रस्तावका आधारमा क्षतिको अवस्था र ती विद्यालयमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थी संख्याका आधारमा प्राथमिकता दिनु पर्नेछ ।

* (२) उपदफा (१) बमोजिम विद्यालय छनोट गर्दा अनुसूची - २ बमोजिमका अनिवार्य शर्तहरू र छनोटका आधारहरू बमोजिम गर्नु पर्नेछ ।

* (३) माथि जुनसुकै कुरा उल्लेख भएता पनि २०७२ बैशाख १२ गतेको विनासकारी भूकम्प पश्चात् केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई (शिक्षा) बाट विद्यालय व्यवस्थापन समिति मार्फत पुनर्निर्माण गर्ने गरी छनोट भएका विद्यालयहरूलाई सो पुनर्निर्माण सम्पन्न नभएसम्म नयाँ कार्यक्रमका लागि छनोट गरिने छैन ।

परिच्छेद - ३

विद्यालय पुनर्निर्माण कार्यान्वयन ढाँचा

५. **कार्यान्वयन ढाँचा** : (१) पुनर्निर्माण गर्नुपर्ने विद्यालयहरूको संख्या, स्थानको छनोट लागत विश्लेषण पुनर्निर्माणबाट लाभान्वित हुने विद्यार्थी स्थानीय समुदायको योगदान र स्थानीयस्तरमा सम्भावित रोजगारी वृद्धिलाई आधार बनाई जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईले पुनर्निर्माण योजना बनाई केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई (शिक्षा)मा पेश गर्नु पर्नेछ ।

*पहिलो संशोधनद्वारा संशोधित ।

*पहिलो संशोधनद्वारा थप ।

♦(२) जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईले पुनर्निर्माण गर्नुपर्ने विद्यालयहरूको निर्माण गुरुयोजना (Master Plan) तयार गर्नु गराउनु पर्नेछ ।

(३) भूकम्पबाट प्रभावित संरचनाको पुनर्निर्माण सम्बन्धी सार्वजनिक खरीद कार्यविधि, २०७२ को दफा १४ अनुसारको रकम भित्रको काम सोही दफा बमोजिम विद्यालय व्यवस्थापन समिति वा लाभग्राही समुदायलाई परिचालन गरेर पुनर्निर्माण गरिनेछ ।

(४) विद्यालय व्यवस्थापन समिति वा लाभग्राही समुदायको निर्णयबाट राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरू वा व्यक्तिको आफ्नै स्रोत र व्यवस्थापन वा विद्यालय व्यवस्थापन समितिको आफ्नै स्रोतबाट पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापनाका लागि गैरसरकारी संस्था परिचालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७२ बमोजिम विद्यालय पुनर्निर्माण गर्न सकिने छ ।

(५) नेपाल सरकार र दातृ निकाय बीचको सम्झौता अनुसार केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई (शिक्षा) वा जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईबाट बोलपत्र आह्वान गरेर विद्यालय पुनर्निर्माण गर्न सकिने छ ।

* (६) केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई (शिक्षा) को कार्यक्रमबाट विद्यालय व्यवस्थापन समितिले विद्यालय पुनर्निर्माण गर्दा बोलपत्र वा शिलबन्दी दरभाउपत्रबाट गर्न पाउने छैन ।

परिच्छेद - ४

विद्यालय पुनर्निर्माणमा विद्यालय व्यवस्थापन समितिको भूमिका

६. विद्यालय व्यवस्थापन समितिको भूमिका : (१) दफा ५ को उपदफा (३) बमोजिम निर्माण हुने विद्यालयहरूको हकमा विद्यालय व्यवस्थापन समितिले देहाय बमोजिमको काम गर्नु पर्नेछ :

* (क) दफा ३ को उपदफा (१) बमोजिमको विद्यालय पुनर्निर्माण प्रस्ताव तयार गरी निर्णयसहित सम्बन्धित जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईमा पठाउने ।

*पहिलो संशोधनद्वारा संशोधित ।

*पहिलो संशोधनद्वारा थप ।

*पहिलो संशोधनद्वारा संशोधित ।

- (ख) फिल्ड भेरिफिकेसनमा आउने प्राविधिक कर्मचारीहरूलाई विद्यालय पुनर्निर्माण प्रस्तावको बारेमा जानकारी गराई पुनर्निर्माण स्थलको अवलोकन गराउने ।
- (ग) पुनर्निर्माणका लागि छनोट भएका विद्यालयको व्यवस्थापन समितिले जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईसँग अनुसूची-४ बमोजिम निर्माण सम्भौता गर्ने र पहिलो किस्ता बापतको रकम माग गर्ने ।
- (घ) आफ्नो विद्यालयको पुनर्निर्माण गुरुयोजना (Master Plan) बनाउने, उक्त गुरुयोजना कार्यान्वयन गर्न विद्यालय निर्माणको समय तालिका तयार गर्ने । समय तालिका बनाउँदा अनुसूची-५ मा दिइएको कार्ययोजनालाई आधार बनाउने र जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईमा पेश गर्ने ।
- (ङ) मास्टर प्लानका आधारमा स्वीकृत डिजाइन छनोट गर्ने, स्थानीय तहबाट स्वीकृति लिने र निर्माण स्थलको तयारी (Site clearance) गर्ने ।
- (च) प्राविधिकको रेखदेखमा स्वीकृत स्पेशिफिकेशन अनुसार निर्माण सामग्री खरिद, सङ्कलन र भण्डारण गर्ने साथै सामग्री खरिदमा मितव्ययिता र गुणस्तर कायम गर्ने ।
- (छ) जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईका प्राविधिकसँग सम्पर्क गरी विद्यालयको लेआउट गरी निर्माण कार्य अघि बढाउने ।
- (ज) भूकम्प प्रतिरोधी निर्माण सम्बन्धी तालिम प्राप्त कालीगढलाई निर्माण कार्यमा लगाउने ।
- (झ) स्वीकृत स्पेशिफिकेशन अनुसार सिमेन्ट कार्यका लागि सम्भव भएसम्म मिक्सिड मेसिन, भाइब्रेटर जस्ता उपकरणहरूको व्यवस्था गर्ने ।
- (ञ) स्वीकृत स्पेशिफिकेशन अनुसार कङ्क्रीटको उपयुक्त सिंचिकरण (Proper curing of concrete) सुनिश्चित गर्ने ।
- (ट) लेआउट (Layout), डिपिसी, सुपर स्ट्रक्चर, छत निर्माण आदि चरणमा प्राविधिकको सुपरिवेक्षण सुनिश्चित गर्ने ।
- (ठ) निर्माण कार्यकालागि कामदारहरूको हाजिरी, उपयुक्त कालीगढको प्रयोग, विभिन्न कार्यका लागि उपयुक्त उपकरणको प्रयोग, निर्माण

सामग्रीको उपलब्धता, निर्माण सामग्रीको उपयुक्त भण्डारण, सुरक्षाका उपायहरूको अवलम्बन जस्ता पक्षहरूलाई ध्यान दिने । नियमित रूपमा कामको अनुगमन गर्ने । अनुगमनका लागि अनुसूची-६ को रजुसूची अनुसारका फारामहरू प्रयोग गर्ने ।

- (ड) निर्माण कार्यको विवरण अनुसूची-७ बमोजिम तयार गरी जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईमा पठाउने ।
- (ढ) जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईका प्राविधिकबाट नाप जाँच गराई भुक्तानीका लागि जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईमा पठाउने ।
- (ण) निर्माण कार्यको खर्चको पारदर्शिता कायम गर्ने ।
- (त) निर्माण कार्यको प्रगति विवरण अनुसूची-८ बमोजिम तयार गरी जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईमा पठाउने ।
- (थ) कार्य सम्पन्न प्रमाणपत्र प्राप्त गर्ने ।
- (द) पुनर्निर्माण भएको भौतिक संरचनाको नियमित रेखदेख र मर्मत सम्भार गर्ने ।

(२) दफा ५ को उपदफा (४) र (५) बमोजिम निर्माण हुने विद्यालयहरूको हकमा विद्यालय व्यवस्थापन समितिको भूमिका देहाय बमोजिम हुनेछः-

- (क) विद्यालय पुनर्निर्माण प्रस्ताव तयार गरी निर्णय सहित जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईमा पठाउने ।
- (ख) फिल्ड भेरिफिकेसनमा आउने प्राविधिक कर्मचारीहरूलाई विद्यालय पुनर्निर्माण प्रस्तावको बारेमा जानकारी गराई पुनर्निर्माण स्थलको अवलोकन गराउने ।
- (ग) विद्यालय निर्माण कार्यमा सहजीकरणका लागि अनुसूची-९ बमोजिम समझदारीपत्रमा हस्ताक्षर गर्ने *र समझदारी पत्रमा उल्लेख भएका कामहरू गर्ने ।
- (घ) निर्माण कार्यको अनुसूची -६, अनुसूची -७ र अनुसूची -८ बमोजिमका रजुसूचीका फारामहरू अनुसार नियमित रूपमा अनुगमन गर्ने ।

* पहिलो संशोधनद्वारा थप ।

परिच्छेद - ५

लागत अनुमान स्वीकृती र पुनर्निर्माण कार्यको भुक्तानी प्रक्रिया

७. लागत अनुमान स्वीकृती : पुनर्निर्माण गर्नुपर्ने विद्यालय भवनको केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई (शिक्षा) बाट प्रस्तावित नक्शा डिजाइन वा ड्रइङको आधारमा स्वीकृत दररेट बमोजिम सम्बन्धित प्राविधिकबाट लागत अनुमान तयार गरी जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईबाट स्वीकृत गराउनु पर्नेछ ।

८. भुक्तानी प्रक्रिया : (१) दफा ५ को उपदफा (३) बमोजिम निर्माण हुने विद्यालयहरूको हकमा भुक्तानी प्रक्रिया देहाय बमोजिम हुनेछ :-

(क) केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई (शिक्षा) बाट स्वीकृति र अख्तियारी प्राप्त गरेपछि, जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई र विद्यालय बीच दफा ६ को उपदफा (१) को खण्ड (ग) बमोजिम सम्झौता गरिनेछ ।

(ख) जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईले पहिलो किस्ता पेशकी स्वरूप स्वीकृत रकमको २५ प्रतिशतसम्म रकम विद्यालय व्यवस्थापन समितिलाई उपलब्ध गराउने छ । उक्त रकम पछिल्ला किस्ताहरूबाट क्रमश कट्टा गर्दै लगिनेछ ।

(ग) पहिलो किस्ता रकम भुक्तानी लिएका विद्यालयले सम्झौतामा उल्लेख भएको समय भित्रै निर्माण कार्य शुरू गर्नु पर्नेछ । समय भित्रै निर्माण नगर्ने प्रधानाध्यापक र विद्यालय व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरूलाई प्रचलित कानून बमोजिम कारवाही गरिनेछ ।

तर, कावु बाहिरको परिस्थितिमा सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ५६ को उपदफा २ बमोजिम हुनेछ ।

♦(घ) थप किस्ताको रकम भुक्तानीका लागि जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईका प्राविधिक कर्मचारीबाट निर्माण कार्यको मूल्याङ्कन गराई उक्त प्रगति केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई (शिक्षा) को Database मा फोटोसहित अपलोड गरिसकेपछि, निर्माण कार्यको माइलस्टोन र प्रमाणीकरण प्रतिवेदन (नापी किताब measurement bill का आधारमा विद्यालय व्यवस्थापन समितिलाई उपलब्ध गराइने छ ।

* पहिलो संशोधनद्वारा संशोधित ।

*(२) सामान्यतय निर्माण कार्यको प्रमाणीकरण प्रतिवेदन तयार गर्ने आधारहरू Database मा राखिएका निर्माण कार्यका Milestones हुनेछन्। उक्त Milestones लाई आधार मानी बढीमा ५ किस्तामा विद्यालयलाई रकम भुक्तानी दिन सकिनेछ। प्रमाणीकरण प्रतिवेदनका साथमा Milestone अनुसारको निर्माणको प्रगति देखिने Database मा अपलोड गरिएको Photo सहितको Report संलग्न गर्नु पर्नेछ।

*(३) खरिद सम्झौतामा संशोधन, भेरिएशन, मूल्य समायोजन सम्बन्धी व्यवस्था सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ अनुसार हुनेछ।

परिच्छेद - ६

गाउँपालिका/नगरपालिका/उममहानगरपालिका/महानगरपालिका र जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईको भूमिका

९. जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई र गाउँपालिका/नगरपालिका/उममहानगरपालिका/महानगरपालिकाको भूमिका: (१) गाउँपालिका/नगरपालिका/उममहानगरपालिका/महानगरपालिकाको भूमिका देहाय बमोजिम हुनेछ :-

- *(क) आफ्नो गाउँपालिका/नगरपालिका/उममहानगरपालिका/महानगरपालिका भित्र रहेका पुनर्निर्माण गर्नुपर्ने विद्यालयहरूको अनुसूची -२ बमोजिम विद्यालय छनोटका आधारहरूलाई अपनाई प्राथमिकता निर्धारण गरी जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईमा सिफारिश गर्ने।
- (ख) विद्यालय पुनर्निर्माण कार्यको समन्वय र सहजीकरण गर्ने/गराउने।
- (ग) आफ्नो क्षेत्र भित्रका विद्यालयको पुनर्निर्माण गुरु योजना Master Plan तयार गर्ने।
- (घ) विद्यालयको नक्शा पास लगायतका काममा सहजीकरण गर्ने।
- (ङ) विद्यालय पुनर्निर्माण क्रममा कुनै द्वन्द्व/विवाद आएमा समाधान गर्ने।
- (च) पुनर्निर्माण भएको भौतिक संरचनाको मर्मत, सम्भार तथा संरक्षण गर्ने।

*(२) जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईको भूमिका देहाय बमोजिम हुनेछ :-

*पहिलो संशोधनद्वारा संशोधित।

- (क) प्रस्ताव पेस भई अनिवार्य शर्तहरू पुरा भएका विद्यालयको स्थलगत अनुगमन गराई विद्यालय पुनर्निर्माण प्रस्ताव रुजु गर्ने, गराउने ।
- (ख) पुनर्निर्माणका लागि विद्यालयहरू छनोट र प्राथमिकीकरण गर्ने ।
- (ग) विद्यालय पुनर्निर्माणका लागि विद्यालयको आवश्यकता र स्वीकृत ड्रइङ डिजाइनका आधारमा लागत अनुमान तयार गरी स्वीकृत गर्ने ।
- (घ) पुनर्निर्माणका लागि छनोट भएका विद्यालयको व्यवस्थापन समितिसँग सम्झौता गर्ने ।
- (ङ) विद्यालय व्यवस्थापन समितिको अध्यक्ष, प्रधानाध्यापक र प्राविधिक कर्मचारीहरूलाई विद्यालय पुनर्निर्माण सम्बन्धी तालिम/अभिमुखीकरण गर्ने ।
- (च) जिल्ला भित्र सञ्चालन हुने सबै प्रकारका विद्यालय पुनर्निर्माणका कार्यक्रमहरूको सञ्चालन, समन्वय र अनुगमन गर्ने ।
- (छ) विद्यालय पुनर्निर्माण कार्य सुरु गराउने र नियमित अनुगमन गरी, गराइ गुणस्तर कायम गर्ने ।
- (ज) निर्माण कार्य र सामग्रीको गुणस्तर स्पेसिफिकेसन बमोजिम कायम गराउने ।
- (झ) प्राविधिकहरूका लागि सुपरिवेक्षण निर्देशिकाका आधारमा विद्यालय निर्माण कार्यको सुपरीवेक्षण गर्ने । अनुसूची- १० बमोजिम सुपरीवेक्षण टिप्पणी केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई (शिक्षा) को Database मा फोटो सहित अपलोड गराउने ।
- (ञ) लागत अनुमान बमोजिमको निर्माण कार्यको प्राविधिक कर्मचारीबाट नापजाँच गराई माइल स्टोन तथा प्रगतिको आधारमा भएको बिलको भुक्तानी गर्ने ।
- (ट) विद्यालय पुनर्निर्माण कार्यका लागि आवश्यक सूचना, अभिलेख व्यवस्थित गर्ने र केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई (शिक्षा) तथा पुनर्निर्माणसँग सम्बन्धित सरोकारवाला निकायहरूलाई उपलब्ध गराउने ।

- (ठ) दफा ५ को उपदफा (४) र (५) बमोजिम निर्माण हुने विद्यालयको निर्माण कार्यमा समन्वय, व्यवस्थापन र अनुगमन गरी गुणस्तरीयता कायम गर्ने, गराउने ।
- (ड) जिल्लाको पुनर्निर्माण सम्बन्धी प्रतिवेदन विद्यालयगत सारांश सहित तयार गरी मासिक, चौमासिक, अष्टमासिक रूपमा केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई (शिक्षा) मा पठाउने ।
- (ढ) जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईलाई प्राप्त अख्तियारी र कार्यविधि बमोजिम कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने ।
- (ण) विद्यालय पुनर्निर्माण सम्बन्धी द्वन्द्व/विवाद समाधान गर्ने ।

परिच्छेद -७

आयोजना समन्वय समितिको गठन, कार्य विवरण र बैठक सम्बन्धी कार्यविधि

*१०. आयोजना समन्वय समितिको गठन : आयोजना समन्वय समितिको गठन देहाय बमोजिम हुनेछ :-

(क) सचिव, राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण	- अध्यक्ष
(ख) सहसचिव, शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय	- सदस्य
(ग) आयोजना निर्देशक, केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई (अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार)	- सदस्य
(घ) प्रतिनिधि, राष्ट्रिय योजना आयोग	- सदस्य
(ड) प्रतिनिधि, अर्थ मन्त्रालय	- सदस्य
(च) प्रतिनिधि, शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग	- सदस्य
(छ) आयोजना निर्देशक, केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई (शिक्षा)	-सदस्य सचिव

उक्त समितिको बैठकमा आवश्यकता अनुसार चार जनासम्म सम्बन्धित विषयको विज्ञलाई आमन्त्रित गर्न सकिनेछ । विद्यालय पुनर्निर्माणमा सहयोग पुऱ्याउने विकास साभेदार संस्थाहरू (एशियाली विकास बैंक, जाइका नेपाल जस्ता) का प्रतिनिधिहरूलाई सो निकायसँग सम्बन्धित बैठकहरूमा सदस्यको रूपमा आमन्त्रित गर्न सकिनेछ ।

*पहिलो संशोधनद्वारा संशोधित ।

११. आयोजना समन्वय समितिको कार्य विवरण: आयोजना समन्वय समितिको कार्यविवरण देहाय बमोजिम हुनेछः-

- (क) आयोजना कार्यान्वयनका लागि इकाईलाई आवश्यक नीति निर्देशन उपलब्ध गराउने ।
- (ख) आयोजना कार्यान्वयनसँग सम्बन्धित सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरूसँग समन्वय गर्ने ।
- (ग) इकाईलाई आवश्यक पर्ने जनशक्ति र आर्थिक श्रोतको व्यवस्थापन गर्न सहयोग गर्ने ।
- (घ) इकाई र मातहतका निकायमा कार्यरत जनशक्तिको क्षमता विकासको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाउने ।
- (ङ) इकाईको योजना, कार्यक्रम कार्यान्वयन र प्रगतिको समीक्षा गरी पृष्ठपोषण गर्ने ।
- (च) विद्यालय पुनर्निर्माणको लागि आवश्यक पर्ने आर्थिक श्रोतको खोजी र श्रोत प्रवाहका लागि सहजीकरण गर्ने ।

१२. आयोजना समन्वय समितिको बैठक सम्बन्धी कार्यविधि : आयोजना समन्वय समितिको बैठक सम्बन्धी कार्यविधि देहाय बमोजिम हुनेछः-

- (क) समितिको कूल सदस्यमध्ये कम्तिमा पचास प्रतिशत भन्दा बढी सदस्यहरूको उपस्थितिमा बैठक बस्न सक्नेछ ।
- (ख) उपस्थित बहुमत सदस्यको निर्णय नै समितिको निर्णय हुनेछ ।
- (ग) समन्वय समितिले आफ्नो कार्य व्यवस्थित गर्नको लागि विभिन्न उप-समितिहरू गठन गरी जिम्मेवारी तोक्न सक्नेछ ।

परिच्छेद - ८

गुणस्तर सुनिश्चितता र दण्ड सजाय

१३. निर्माण सामग्रीको गुणस्तर : (१) निर्माण सामग्रीको गुणस्तर निर्माण हुने विद्यालय भवनको ड्रइङ, डिजाइन र स्पेसिफिकेसनमा तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

(२) निर्माण कार्यको निरीक्षण गर्न खटिएका प्राविधिक कर्मचारीले अनुसूची-११ को ढाँचामा निर्माण कार्यको निरीक्षण गरी प्रमाणित गरेपछि मात्र निर्माण सामग्रीको भण्डारण र प्रयोग गर्नुपर्दछ ।

१४. जनशक्तिको गुणस्तर : (१) तालिम प्राप्त दक्ष कालीगढलाई निर्माण कार्यमा लगाउनु पर्नेछ ।

(२) निर्माण कार्यमा परिचालित दक्ष कालीगढ र अन्य जनशक्तिको तालिम र अनुभवको अभिलेख अनुसूची-१२ बमोजिम राख्नुपर्नेछ ।

(३) निर्माण कार्यमा संलग्न कामदारहरूको हाजिरी मलेपफानं १७३ अनुसार राख्नु पर्नेछ ।

१५. निर्माण कार्यको गुणस्तर र कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन : (१) विद्यालय निर्माण कार्यमा देहायका सम्बेदनशील चरणहरूमा सुपरीवेक्षणका लागि खटिएका प्राविधिक कर्मचारीको प्रत्यक्ष सुपरीवेक्षणमा कार्य गराउनु अनिवार्य हुनेछ ।

(क) साइट ले आउट

(ख) जग तयारी कार्य

(ग) टाइ बीम निर्माण

(घ) डि पि सि (Damp Proof Course) निर्माण/सिलब्यान्ड/लिनटेल ब्यान्डमा समेत

(ङ) छाना राख्ने वा छत ढलान गर्ने

(२) खटिएका प्राविधिक कर्मचारीको प्रत्यक्ष निरीक्षणमा यस दफा बमोजिमका सम्बेदनशील निर्माण चरणको कार्य निरीक्षण गरी सो को प्रमाणित अभिलेख अनुसूची-१३, माइलस्टोन प्रतिवेदन अनुसूची-१४ र निर्माण कार्यको खर्च विवरण अनुसूची-१५ को ढाँचामा राख्नुपर्ने छ ।

(३) कार्ययोजना बमोजिम तोकिएको गुणस्तर कायम गरी निर्माण कार्य सम्पन्न भएको व्यहोरा प्राविधिकबाट प्रमाणित भएपछि अनुसूची-१६ बमोजिमको कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन तयार गरी जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईमा अभिलेख राखी आयोजना सम्पन्न भएको व्यहोरा केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई (शिक्षा) र राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणमा सो को जानकारी पेश गर्नु पर्नेछ ।

(४) निर्माण सम्पन्न भएका विद्यालय भवनहरूको उपदफा (३) बमोजिम प्राविधिक निरीक्षण गरी प्रतिवेदन प्राप्त भएपछि विद्यालयलाई अनुसूची-१७ बमोजिमको निर्माण सम्पन्न प्रमाणपत्र दिनुपर्नेछ ।

१६. गुणस्तरमा कमी आउने गरी निर्माण कार्य गर्न नहुने : (१) विद्यालय भवन निर्माण कार्य गुणस्तरमा कमी हुने गरी कसैले पनि कार्य गर्न र गराउन पाइने छैन । देहायका कार्यहरू प्रचलित कानुन बमोजिम दण्डनीय हुनेछन्:-

- (क) विद्यालय निर्माणका लागि तोकिएको मापदण्ड वा स्पेशीफिकेसन भन्दा कमसल हुने सामग्री विद्यालय निर्माण पक्षलाई विक्रीवितरण गर्नु,
- (ख) विद्यालय निर्माणका लागि तोकिएको मापदण्ड वा स्पेशीफिकेसन भन्दा कमसल सामग्री खरिद गर्नु, भण्डारण गर्नु र प्रयोग गर्नु,
- (ग) सम्बन्धित काममा तालिम र अनुभव नभएका व्यक्तिलाई निर्माणको काममा लगाउनु,
- (घ) सामग्रीको मिश्रण गर्दा र प्रविधिको प्रयोग गर्दा तोकिएको मापदण्ड पुरा नगर्नु ।

१७. कारबाही हुने: (१) विद्यालय निर्माण कार्यको गुणस्तरमा तोकिए बमोजिमको मापदण्ड पुरा नगर्ने वा गुणस्तरमा हेलचेक्रयाई गरी गुणस्तर कायम भएको नदेखिएमा ऐनको दफा ४ को उपदफा (१) को खण्ड (भ) बमोजिम त्यस्तो निर्माण कार्य रोक्ने वा तोकिएको गुणस्तर, मापदण्ड वा विधिबाट गर्न गराउन आदेश दिइनेछ । यस्तो आदेशको उल्लंघन गर्ने उपर प्रचलित कानून बमोजिम कारबाहीका लागि सम्बन्धित निकायमा लेखी पठाइनेछ ।

(२) यस दफा बमोजिम निर्माण कार्यमा तोकिएको मापदण्ड पालना नगरी गुणस्तरमा समस्या वा कमी भएको हो सोही व्यक्ति वा पक्षबाट निर्माण कार्यको सम्पूर्ण क्षतिको असुल उपर गरिनेछ ।

१८. कार्यविधि संशोधन गर्न सकिने: यस कार्यविधिको कार्यान्वयनमा कुनै समस्या उत्पन्न भएमा कार्यकारी समितिले त्यस्तो समस्या हटाउनका लागि आवश्यक संशोधन गर्न सक्नेछ ।

अनुसूची - १

(दफा ३ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

विद्यालय पुनर्निर्माण प्रस्ताव

१. विद्यालयको नाम :

२. विद्यालय कोड:

३. विद्यालयको ठेगाना:.....जिल्ला:.....गा.पा./ न. पा./वडा नं.....

४. विद्यार्थी संख्या (चालु शैक्षिक सत्रको)

कक्षा	प्रा वा शि	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	जम्मा	विद्यार्थी कक्षा अनुपात
संख्या															

५. कक्षाकोठा विवरण

भूकम्प अघि प्रयोगमा रहेका जम्मा कक्षाकोठा संख्या
सोमध्ये भूकम्पबाट पूर्ण क्षति भएका र भत्काउनु पर्ने कक्षाकोठा संख्या
भूकम्पबाट भएको क्षति प्रतिशत *
गै स स वा अन्य निकाय वा व्यक्तिबाट भूकम्प पछि निर्मित कक्षाकोठा संख्या
भूकम्प पश्चात जिल्ला शिक्षा कार्यालयबाट निर्माण र मर्मतका लागि उपलब्ध कूल अनुदान रकम
मर्मतपछि उपयोगमा आउन सक्ने कक्षाकोठा संख्या
निर्माण गर्न आवश्यक कक्षाकोठा संख्या

*भूकम्पबाट भएको क्षति प्रतिशत = $\frac{\text{भूकम्पबाट पूर्ण क्षति भएका कक्षाकोठा संख्या}}{\text{भूकम्प अघि प्रयोगमा रहेका जम्मा कक्षाकोठा संख्या}} \times १००$

नोट: भूकम्पबाट भएको विद्यालयको क्षतिको विवरणका लागि Structural Integrated Damage Assessment SIDA को प्रतिवेदनलाई लिन सकिने ।

६. विद्यालय निर्माण गर्ने स्थल:

क. जग्गाको क्षेत्रफल:रोपनी

ख. विद्यालय निर्माणका लागि जग्गा पर्याप्त छ छैन

७. प्रस्तावित टाइप डिजाइन (फिल्ड भेरिफिकेसनको समयमा प्राविधिक कर्मचारीको उपस्थितिमा एकीन गर्ने)

८. शौचालय

क. भूकम्पबाट क्षति भएको शौचालय संख्या:

ख. भूकम्पबाट क्षति नभै हाल उपयोगमा रहेको शौचालय संख्या:

९. अनिवार्य शर्त सम्बन्धी विवरण

क. केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई (शिक्षा) मार्फत निर्माण गर्न छनोट र सिफारिशमा परेको छ छैन

ख. गैरसरकारी संघसंस्था वा व्यक्तिद्वारा निर्माण गर्ने भनी द्विपक्षीय वा त्रिपक्षीय सम्झौता भएको छ छैन

ग. विद्यालय निर्माण गरिने जग्गाको स्वामित्व / भोगचलनको सिफारिश प्राप्त छ छैन

घ. विभिन्न कारणले स्थानान्तरण गर्नुपर्ने वा एकीकरण Merging को सम्भावना छ छैन

ङ. जिल्ला शिक्षा कार्यालय मार्फत प्रदान गरिएको भौतिक निर्माणको अनुदानको कार्य सम्पादन गर्न र बेरुजु फर्छ्यौट गर्न बाँकी छ छैन

च. विद्यालय निर्माण स्थलमा बाढी पहिरो नदी कटान आदि जोखिम छ छैन

छ. नियमानुसार विद्यालय व्यवस्थापन समिति गठन भएको छ छैन
छ भने गठन भएको मिति:

१०. अन्य विवरण

क. प्रारम्भिक बाल शिक्षा कक्षाको लागि कोठा छ छैन

ख. पुस्तकालयको लागि कोठा

छ

छैन

ग. कम्प्युटर ल्यावका लागि कोठा

छ

छैन

घ. बहुउदेशीय हल

छ

छैन

प्रस्ताव पेस गर्ने विद्यालयको प्रधानाध्यापक

विद्यालय व्यवस्थापन समितिको अध्यक्ष

नाम:

नाम:

दस्तखत:

दस्तखत:

मिति:

मिति:

फिल्ड भेरिफिकेसन गर्ने प्राविधिक कर्मचारीको

नाम:

पद:

दस्तखत:

मिति:

अनुसूची - २

(दफा ३ को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित)

पुनर्निर्माणका लागि विद्यालय छनोटका अनिवार्य शर्तहरू र आधारहरू

२०७२ सालको विनासकारी भूकम्पका कारण क्षति भएको सबै विद्यालय पुनर्निर्माण गर्नु राज्यको दायित्व हो । स्रोतको समुचित व्यवस्थापन र उपयोग गर्दै क्रमिक रूपमा विद्यालयहरू पुनर्निर्माण हुने भएकोले पुनर्निर्माण हुने विद्यालयहरूको प्राथमिकताको क्रम पत्ता लगाउन सहजताका लागि यी शर्तहरू र आधारहरू तयार गरिएको छ ।

क. अनिवार्य शर्तहरू

१. केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई (शिक्षा) मार्फत निर्माण गर्न छनोट र सिफारिशमा नपरेका सामुदायिक विद्यालयहरू
२. गैरसरकारी संघसंस्था वा व्यक्तिद्वारा निर्माण गर्ने भनी द्विपक्षीय वा त्रिपक्षीय सम्झौता नभएका विद्यालयहरू
३. विद्यालय निर्माण गरिने जग्गाको स्वामित्व भएका/भोगचलनको सिफारिश प्राप्त गरेका विद्यालयहरू
४. विभिन्न कारणले स्थानान्तरण गर्नुपर्ने वा एकीकरण (Merging) को सम्भावना नभएका विद्यालयहरू
५. यस अघि केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई (शिक्षा) वा जिल्ला शिक्षा कार्यालयमार्फत प्रदान गरिएको भौतिक निर्माणको अनुदानको कार्य सम्पादन गर्न र बेरुजु फर्छ्यौट गर्न बाँकी नभएका विद्यालयहरू
६. निर्माणका लागि सबै किसिमले उपयुक्त निर्माण स्थल (जग्गाको पर्याप्तता, बाढी, पहिरो, नदी कटान आदि जोखिमबाट मुक्त) भएका विद्यालयहरू
७. विद्यालय व्यवस्थापन समिति गठन भएको विद्यालयहरू

ख) छनोटका आधारहरू

१. भूकम्पबाट भएको क्षतिको अवस्था **Damage grade** (५० प्रतिशत भार)
 - ७५ प्रतिशत भन्दा बढी कक्षाकोठामा क्षति पुगेको - ५० अङ्क

- ५० प्रतिशत भन्दा बढी र ७५ प्रतिशतसम्म कक्षाकोठा क्षति पुगेको - ४० अङ्क
- २५ प्रतिशत देखि ५० प्रतिशतसम्म क्षति पुगेको -३० अङ्क
- २५ प्रतिशत भन्दा कम कक्षाकोठा क्षति पुगेको -२० अङ्क

यहाँ कक्षाकोठा भन्नाले भूकम्पभन्दा अघि प्रयोगमा आइरहेको कक्षाकोठा बुझनुपर्दछ ।

२. विद्यालयको विद्यार्थीसंख्या (५० प्रतिशत भार)

- विद्यार्थी कक्षा अनुपात ४० भन्दा बढी - ५० अङ्क
- विद्यार्थी कक्षा अनुपात ३० भन्दा बढी ४० सम्म - ४० अङ्क
- विद्यार्थी कक्षा अनुपात २० भन्दा बढी ३० सम्म - ३० अङ्क
- विद्यार्थी कक्षा अनुपात १० भन्दा बढी २० सम्म - २० अङ्क
- विद्यार्थी कक्षा अनुपात १० वा सो भन्दा कम -१० अङ्क

अनुसूची -३

(दफा ३ को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित)

विद्यालयहरूको पुनर्निर्माणका लागि प्राथमिकताक्रम निर्धारण फारम

विद्यालय छनोटका आधारहरू र प्रस्ताव प्रमाणीकरणका आधारमा यो फारम भर्नुपर्ने
छ ।

जिल्ला: समूह: कोठे भवन

क्र.सं.	विद्यालय कोड	विद्यालयको नाम	पुरा ठेगाना	प्राप्ताङ्क	कैफियत

तयार गर्ने

इन्जिनियर

प्रमाणित गर्ने

इकाई प्रमुख

अनुसूची - ४

(दफा ६ को उपदफा (१) खण्ड (ग) सँग सम्बन्धित)

निर्माण सम्झौताको ढाँचा

जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई र विद्यालय व्यवस्थापन समिति बिच भएको विद्यालय भवन पुनर्निर्माण सम्बन्धी सम्झौतापत्र

श्री.....विद्यालयका विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष श्री र सदस्य सचिव श्री..... को संयुक्त निवेदनमा जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (शिक्षा)ले उपलब्ध गराएको डिजाइन/ड्रइङ्ग बमोजिम विद्यालयमा जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईमार्फत केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई (शिक्षा) बाट उपलब्ध गराइने रकम बढीमारु..... (अक्षरेपी रु.....मात्र) बाट सम्पूर्ण शर्तहरू पालना गर्ने गरी विद्यालय पुनर्निर्माण कार्य सम्पन्न गर्न जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई र विद्यालय व्यवस्थापन समिति बीच यो सम्झौता गरियो ।

शर्तहरू :

१. तोकिएको समय भित्र पुनर्निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने:

- (क) विद्यालय पुनर्निर्माण अन्तर्गत माथि उल्लिखित कार्यहरू मिति देखि मिति सम्ममा तोकिएको अवधि भित्र केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाईको नीति, निर्देशन अनुसार निर्माण कार्य सम्पन्न गराउने दायित्व विद्यालय व्यवस्थापन समितिको हुनेछ ।
- (ख) निर्माण कार्य कुनै जायज कारण बिना तोकिएको समयमा पूरा नगर्ने विद्यालयको रकम जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (शिक्षा) ले नियमानुसार कारवाही गरी असुल उपर गर्न सक्नेछ, र त्यस्ता विद्यालयहरूलाई भविष्यमा समेत विद्यालय भौतिक निर्माणका लागि कुनै पनि सुविधा उपलब्ध गराइने छैन । सन्तोषजनक रूपमा कार्य गर्दागर्दै अचानक कुनै बाधा अड्चन आई तोकिएको कार्य समयभित्र सम्पन्न गर्न नसकेमा वार्षिक कार्यक्रममा कुनै बाधा नपर्ने गरी सम्बन्धित प्राविधिकको सिफारिशमा जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (शिक्षा) ले सम्झौताको म्याद थप्न गर्न सक्नेछ ।

२. विद्यालय भवन निर्माण/नयाँ कक्षाकोठा पुनर्निर्माण

विद्यालयले केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई (शिक्षा) बाट स्वीकृत डिजाइन/डुइङ्ग (नाप/नक्सा) तथा लगत इस्टिमेट बमोजिमको भवन तथा कक्षाकोठाको पुनर्निर्माण सम्बन्धित प्राविधिकको निर्देशानुसार गर्नुपर्नेछ ।

३. दुई ओटा भवन जोडेर बनाउन नहुने

विद्यालय भवनको डिजाइन गर्दा भूकम्प प्रतिरोधात्मक उपायहरू अपनाएर डिजाइन तयार गरिएको छ । भवन निर्माण गर्दा नजोडी छुट्टा छुट्टै भवन निर्माण गर्नुपर्नेछ । दुईवा सो भन्दा बढी भवनहरू जोडेर एउटै भवन निर्माण गर्न पाइने छैन ।

४. प्राविधिक कर्मचारीबाट सुपरिवेक्षण गराइ स्वीकृत गुणस्तरीय सामग्री मात्र खरिद र प्रयोग गर्नुपर्ने छ ।

५. विद्यालय व्यवस्थापन समितिले यस निर्देशिकामा उल्लेखित भूमिका अनुसार काम गर्नुपर्ने छ ।

६. विद्यालय पुनर्निर्माण कार्यविधिमा उल्लेख भएका सबै निर्देशन, शर्त र कार्यप्रक्रिया बमोजिम कार्य सञ्चालन हुनेछ ।

७. विद्यालय पुनर्निर्माणका लागि उपलब्ध गराइएको रकम विद्यालयबाट हिनामिना भएमा जसको कारणबाट हिनामिना भएको हो उसबाट प्रचलित कानून बमोजिम कट्टा गरी असुल उपर गरिनेछ ।

८. विद्यालय व्यवस्थापन समितिले विद्यालय पुनर्निर्माण कार्यको लागि विद्यालयमा एउटा छुट्टै रजिस्टर कायम गरी निर्माण कार्यमा खरिद भएका सामग्रीहरूको विवरण, खर्चको हिसाबका साथै बिल, भौचर, दैनिक खर्चको विवरण र कामदारहरूको हाजिरी फाराम विद्यालयमा सुरक्षित साथ राख्नुपर्ने छ । यस्ता कागजातहरू पेश नगर्ने विद्यालयहरूलाई थप रकम भुक्तानी दिइने छैन । यदि लेखा तथा निर्माण कार्यको रजिस्टर नराखिएमा वा निरीक्षण टोलिलाई हेर्न नदिइएमा वा निर्माण कार्यको गुणस्तर सन्तोषजनक नभएमा त्यस्ता विद्यालयको निर्माण कार्य रोक्का गरी थप कारवाही समेत गरिनेछ ।

९. जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईका प्राविधिकले केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई (शिक्षा) को स्वीकृत नाप, नक्शा तथा कार्यविधि बमोजिम विद्यालय पुनर्निर्माणका कार्यहरू गर्नु गराउनु पर्नेछ र सम्झौतामा तोकिएको अवधि भित्र सम्पूर्ण निर्माण कार्यहरू सम्पन्न गर्न लगाउनुपर्नेछ । प्राविधिकले निरीक्षण गर्दा

तोकिएको नाप, नक्सा बमोजिम काम नभएको जानकारी इकाईमा दिएमा उपलब्ध गराइएको आर्थिक अनुदान रकम नियमानुसार असुलउपर गरी कारवाही गरिनेछ ।

११. निर्माण सम्पन्न भएको सम्बन्धित प्राविधिकको प्रतिवेदनका आधारमा सो भौतिक साधनको विद्यालय व्यवस्थापन समितिले नियमित मर्मत सम्भार गर्ने गरी उक्त भौतिक साधन हस्तान्तरण गर्नुपर्नेछ । भवन निर्माण कार्य सम्पन्न भइसकेपछि पनि कुनै कारणवस हस्तान्तरण हुन नसकेमा कार्य सम्पन्न भएको तिन महिना भित्र स्वतः हस्तान्तरण भएको मानिनेछ ।

सम्झौता गर्ने व्यक्तिहरू

जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (शिक्षा)को तर्फबाट	विद्यालयको तर्फबाट
इकाई प्रमुखको नाम.....	वि.व्य.स अध्यक्षको नाम.....
हस्ताक्षर.....	हस्ताक्षर.....
इन्जिनियरको नाम.....	सम्बन्धित विद्यालयको प्र.अ. को नाम.....
हस्ताक्षर	हस्ताक्षर
सम्बन्धित साइट इन्चार्ज (सब इन्जिनियर) को नाम.....	हस्ताक्षर.....
विद्यालयको छाप	कार्यालयको छाप

सम्झौता सम्पन्न भएको मिति:

रोहबर

विद्यालय व्यवस्थापन समितिका सदस्यहरू:

क्रसं	समितिका सदस्यको नाम	पद	हस्ताक्षर
१			
२			
३			
४			
५			
६			
७			

अनुसूची-५

(दफा ६ को उपदफा (१) को खण्ड (घ) सँग सम्बन्धित)

कार्य योजना

सामान्य विवरण:

विद्यालयको नाम..... EMIS कोड.....

ठेगाना.....

निर्माण हुने भवनको नाम :

स्ट्रक्चरको प्रकार: RCC फ्रेम मेसनरी विल्डिङ स्टिल फ्रेम विल्डिङ

तला संख्या..... जम्मा कोठा संख्या

परियोजना Scheduling:

क्र	कामको विवरण	अवधि	सुरु मिति	सम्पन्न मिति	माइलस्टोन
१.					M0
२.					-
					-
					M1

स्रोतको वितरण Resource Allocations

क्र.सं.	कामको विवरण	मानव स्रोत	सुविधा, औजार र उपकरण	निर्माण सामग्री	सुपरीवेक्षण
१	जग खन्ने कार्य	सुपरिवेक्षक कामदार	खन्ने उपकरण स्क्र्याफोल्ड	●X	● ले आउट ● साइज र गहिराइ ● लाइन र प्लम्ब
२.	फाउन्डेसन लेइड र प्लिन्थ वाल			
३.	ब्याक फिलिङ				
४.	प्लिन्थ कार्य सम्पन्न				
५	सिल लेभल सम्पन्न				
६	लिनटेल लेभलसम्म सम्पन्न	“			
७	रुफ लेभलसम्म				

	सम्पन्न				
८	भुइँतलासम्म सम्पन्न				
९	पहिलो तलासम्म सम्पन्न				
१०	निर्माण कार्य सम्पन्न				

प्रधानाध्यापक

विद्यालय व्यवस्थापन समितिको अध्यक्ष

प्राविधिक

अनुसूची -६

(दफा ६ को उपदफा (२) को खण्ड (घ) र दफा ९ को उपदफा (२)को खण्ड (ढ) सँग सम्बन्धित)

विद्यालय व्यवस्थापन समिति र जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईबाट हुने अनुगमनसँग सम्बन्धित रुजूसूची

(क) सामान्य अनुगमन

क्र.सं.	कार्य	छ	छैन	कैफियत
निर्माण सुरु हुनु अघि				
१	प्रस्ताव तयारी र जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईमा पेस गरेको			
२	निर्माण स्थल र छनोट गरिएको डिजाइन उपयुक्त			
३	अभिभावक र स्थानीय समुदायसँग निर्माण सम्बन्धी छलफल गरेको			
४	जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईको प्राविधिक कर्मचारीबाट निर्माण स्थल अवलोकन गरेको			
५	जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईसँग सम्झौता गरेको			
६	निर्माण गर्दा वातावरणीय असर पर्ने			
७	निर्माण समग्रीको उपलब्धता			
८	निर्माण सामग्रीको उपयुक्त भण्डारण			
निर्माण अवधिमा				
९	समय तालिका अनुसार निर्माण कार्य गरेको			
१०	निर्माण स्थलका लागि छनोट भएको डिजाइनको उपयुक्तता			
११	तालिम प्राप्त कालीगढबाट निर्माण कार्य भएको			
१२	स्थानीय रूपमा उपलब्ध निर्माण सामग्रीको प्रयोग भएको			
१३	कङ्क्रीट तयारीका लागि मिक्सिङ मेसिनको प्रयोग भएको			
१४	कम्प्याक्सनका लागि भाइब्रेटरको प्रयोग भएको			
१५	कङ्क्रीटको उपयुक्त तरिकाले सिञ्चीकरण (curing) भएको			
१६	डिजाइन उपयोग गर्दा साइट स्पेसिफिक व्यवहारिक समस्या परेको			
१७	बाल श्रम प्रयोग भएको			
१८	भूक्षय बढी भएको			
१९	खानेपानीको स्रोतमा असर परेको			
२०	ध्वनी प्रदूषण भई विद्यार्थीमा असर परेको			

२१	महिला कामदार लगाइएको			
२२	मुख्य निर्माण चरणमा प्राविधिक कर्मचारीबाट सुपरीवेक्षण भएको ले आउट डिपिसि लेभल सुपरस्ट्रक्चर छाना / छत निर्माण			
२३	निर्माण स्थलमा निर्देशन पुस्तिका राखिएको			
२४	स्थानीय व्यक्तिहरूबाट निर्माण कार्यमा अवरोध भएको			
२५	निर्माण स्थलमा प्राविधिकबाट निर्माण सामग्रीको परीक्षण गरिएको			
२६	निर्माण सामग्रीको प्राविधिकबाट प्रयोगशालामा परीक्षण गरिएको			
२७	पर्याप्त मात्रामा पानी उपलब्ध भएको			
२८	निर्माण कार्यले गर्दा कक्षा सञ्चालनमा अवरोध खडा भएको			
२९	निर्माण कार्यले गर्दा विद्यार्थीहरूलाई घाउ चोट लागेको			
३०	कामदारहरूको हाजिरी अभिलेख राखेको			
३१	सुरक्षाका उपायहरूको अवलम्बन गरेको			

निर्माण कार्य पश्चात

३२	निर्माण कार्यमा आर्थिक पारदर्शिता कायम भएको			
३३	लागत अनुमान र तोकिएको समयभित्र नै निर्माण कार्यको प्रगति भएको			
३४	स्थानीय सामग्रीको प्रयोग गर्दा वातावरणीय पक्षमा नकारात्मक असर परेको			
३५	निर्माण सामग्री आपूर्तिमा ढिलाइका कारण निर्माण कार्यमा असर परेको			
३६	विद्यालय व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरूबाट नियमित अनुगमन भएको			

(ख) सामान्य प्रविधिक पक्ष

क्र.सं.	कार्य	छ	छैन	कैफियत
	प्लिनथ लेभल सम्म			
	मेसनरी बिल्डिङ (Masonry Building)			
१	फाउन्डेसन बेस लेभलमा भएको र राम्ररी कम्प्याक्ट भएको			
२	फाउन्डेसन ब्यान्ड राखिएको			
३	कुनाहरूमा भर्टिकल रेनफोर्समेन्ट उठाइएको			
४	प्लिनथ लेभल मुनी स्टिच ब्यान्ड राखिएको			
५	प्लिनथ लेभल व्याण्ड राखिएको			

	आर. सी. सी. बिल्डिङ (RCC Building)			
१	फाउन्डेसन बेस लेभलमा भएको र राम्ररी कम्प्याक्ट भएको			
२	फाउन्डेसन बिम राखिएको			
३	सब स्ट्रक्चरका इलेमेन्टको आकार र नाप उपयुक्त			
४	फ्लिन्थ लेभल फिनिशिसिङ (उचाइ) उपयुक्त			
५	काम (workmanship) र सिञ्चीकरण (curing) प्रयाप्त			
छत तह सम्म				
	मेसनरी बिल्डिङ (Masonry Building)			
१	सिल ब्यान्ड राखिएको (प्रत्येक तलामा)			
२	स्टिच ब्यान्ड राखिएको (५०० देखि ७०० मि मि को अन्तरालमा र प्रत्येक तलामा)			
३	लिनटेल ब्यान्ड राखिएको (प्रत्येक तलामा)			
४	प्रत्येक कुनामा र ओपेनिङको दुवै साइडमा भर्टिकल रेन्फोर्समेन्ट (प्रत्येक तलामा) राखिएको			
५	रुफ लेभल ब्यान्ड राखिएको			
आर. सी. सी. बिल्डिङ (RCC Building)				
१	सिल ब्यान्ड राखिएको (प्रत्येक तलामा)			
२	स्टिच ब्यान्ड राखिएको (५०० देखि ७०० मि मि को अन्तरालमा र प्रत्येक तलामा)			
३	लिनटेल ब्यान्ड राखिएको (प्रत्येक तलामा)			
४	प्रत्येक कुनामा र ओपेनिङको दुवै साइडमा भर्टिकल रेन्फोर्समेन्ट (प्रत्येक तलामा) राखिएको			
५	रुफ लेभल ब्यान्ड राखिएको			
छत निर्माण				
	रिजिड छत			
१	छतमा पानी नछिर्ने खालको कङ्क्रीटभएको			
२	वर्षातको पानी निकासको लागि स्ल्याबको उपयुक्त लेभल मिलेको			
३	छतबाट जमिनमा पानी जाने व्यवस्था			
४	पानी भण्डारण प्रणालीको उपयुक्त निर्माण (यदि व्यवस्था भएमा)			
५	यदि बाल बालिकाका लागि पहुँच भएमा सुरक्षाका उपायहरू			

फ्लेविजबल छत				
१	उपयुक्त बनावट र छत कनेक्सन			
२	छतबाट जमिनसम्म पानीको निकास			
३	राम्रो इन्सुलेसनको व्यवस्था			
४	छत निर्माणका अवयवहरूको उपयुक्त जडान (स्टिल बेल्टरबोल्ट, उड नेल)			
५	पानी नछिर्ने र छत निर्माणमा प्रयोग भएको सामग्रीको टिकाउपन			

अनुगमनकर्ताको नाम, थर:

पद:

हस्ताक्षर:

मिति:

अनुसूची - ७

(दफा ६ को उपदफा (१) को खण्ड (ड) सँग सम्बन्धित)

निर्माणकार्य सम्बन्धी विवरण

(क) सामान्य जानकारी

विद्यालयको नाम : EMIS कोड.....

ठेगाना.....

अनुमानित बजेट (रु)

भवनको प्रयोजन:

स्ट्रक्चर: RC फ्रेम

मेसनरी विल्डिङ

स्टिल फ्रेम

विल्डिङ

तला संख्या :

जम्मा कोठा संख्या:.....

नयाँ कोठाहरूको प्रयोजन :

क्र.सं.	प्रयोजन	कोठा संख्या	लाभान्वित हुने जम्मा विद्यार्थी
१			
२			
३			

कार्यसम्पन्न गर्न लाग्ने अनुमानित समय

क्र.सं.	कामको प्रकार	अनुमानित अवधि (महिना)	जम्मा अवधि (महिना)
१	फाउन्डेसन कार्य		
२.	प्लिन्थ फिनिशिसड		
३.	तल्लो तलाको गारो		
४.	तल्लो तलाको छत		
५.	तल्लो तलाको फिनिशिसड		
६.			
७.			

सुविधाहरूको स्रोत (Sources of facilities)

क्र.सं.	कामको प्रकार	व्यवस्थापन विवरण (Management Details)
१	निर्माणको लागि चाहिने पानी	
२	विद्युत	
३	डम्पिङ स्थान	
४	कामदारका लागि नुहाउनेधुने र शौचालय	
५	कामदार बस्ने व्यवस्था (Accommodation)	
६	साइट कार्यालय/कोठा/स्टोर	
७		
८		

निर्माण सामग्री

क्र.सं.	निर्माण सामग्रीको प्रकार	विक्रेता, स्थान, ढुवानीको साधन र अन्य व्यवस्थाहरू
१.	पानी	
२.	बालुवा	
३	गिट्टी (Coarse Aggregate)	
४.	ढुङ्गा	
५	ईँटा	
६.	ब्लक	
७	रेन्फोर्स बार	
८.	CGI सिट	
९.	बाँस	
१०.	फलामे सामग्री	

उपकरण र स्काफोल्डिङ

क्र.सं.	उपकरणको प्रकार	विक्रेता, स्थान, ढुवानीको साधन र अन्य व्यवस्थाहरू
१	कङ्क्रिट भाइब्रेटर	
२	कङ्क्रिट मिक्सर	
३	पानी तान्ने पम्प	
४	खन्ने उपकरण	
५	फर्म वर्क	
६	कम्प्याक्टिङ उपकरण	
७	रेन्फोर्स बार	

८.	स्क्र्याफोल्ड	
९.		

स्यानिटरी, इलेक्ट्रिकल र अन्य

क्र.सं.	सामग्रीको प्रकार	विक्रेता, स्थान, ढुवानीको साधन र अन्य व्यवस्थाहरू
१.	पानीको पाइम	
२.	स्यानिटरी सामग्री	
३.	विद्युतीय सामग्री	
४.		
५.		
६.		

मानव संसाधन

क्र.सं.	कामदारको प्रकार	उपलब्धता र व्यवस्थापनको व्याख्या
१	तालिम प्राप्त सिपयुक्त मेसन	
२.	तालिम अप्राप्त मेसन	
३.	अन्य तालिम अप्राप्त मानव स्रोत	
४.	सिपयुक्त RCC कामदार	
५.	प्लम्बर	
६.	इलेक्ट्रिसियन	
७.	कार्पेन्टर	
८.	पेन्टर	
९	मेटल कार्य	

अन्य विवरण

--

माथि उल्लिखित विवरणहरू ठिक साँचो हो भनी प्रमाणित गर्दछु ।

.....

.....

प्रधानाध्यापक

(व्यवस्थापन समितिको अध्यक्ष)

अनुसूची -८

(दफा ६ को उपदफा (१) को खण्ड (थ) सँग सम्बन्धित)

निर्माण कार्यको प्रगति

क्र. सं.	कामको विवरण	योजना गरिएको अवधि	वास्तविक रुपमा लागेको अवधि	योजना गरिएको अन्तिम मिति	वास्तविक रुपमा सम्पन्न भएको अन्तिम मिति	कैफियत
१	जग खन्ने कार्य					
२.	जग निर्माण र प्लिन्थ लेभल					
३.	ब्याक फिलिङ					
४.	प्लिन्थ कार्य सम्पन्न					
५	सिल लेभलसम्म कार्यसम्पन्न					
६.	लिनटेल लेभलसम्म कार्य सम्पन्न					
७.	छत लेभलसम्म कार्य सम्पन्न					
८.	भुईतलासम्म कार्य सम्पन्न					
९.	पहिलो तलासम्म कार्य सम्पन्न					
१०	निर्माण कार्य पूरै सम्पन्न					

प्रधानाध्यापक

विद्यालय व्यवस्थापन समितिको अध्यक्ष

अनुसूची -९

(दफा ६ को उपदफा (२) को खण्ड (ग) सँग सम्बन्धित)

सम्भदारी पत्रको ढाँचा

जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई र विद्यालय व्यवस्थापन समिति बिच ESRP/EEAP अन्तर्गत विद्यालय निर्माणको सहजीकरण सम्बन्धमा भएको सम्भदारी पत्र

१. यो सम्भदारी पत्र मिति..... को दिन जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई, को इकाई प्रमुख श्री र श्री.....विद्यालयको व्यवस्थापन समितिको अध्यक्ष श्री.....का बिचमा हस्ताक्षर गरिएको छ ।
२. नेपाल सरकारले जापान अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग नियोगबाट आपतकालीन विद्यालय पुननिर्माण आयोजना (ESRP) / एसियाली विकास बैंकबाट भूकम्पीय आपतकालीन सहयोग आयोजना (EEAP) का लागि ऋण सहयोग प्राप्त गरेको छ, जसको एक उद्देश्य २५ अप्रिल २०१५ को विनासकारी भूकम्पबाट क्षतिग्रस्त विद्यालय भवनहरूको पुननिर्माण गर्नु हो ।
३. ऋण सहयोगको अधिकतम भाग भूकम्पबाट क्षतिग्रस्त विद्यालयहरूको पुननिर्माणका लागि प्रयोग गरिनेछ । श्री..... विद्यालयको क्षति पहिचान भई पुननिर्माण सूचीमा परेको छ ।
४. ऋण सहयोगको अधिकतम भाग भूकम्पद्वारा क्षतिग्रस्त विद्यालयहरूको पुननिर्माणका लागि प्रयोग गरिनेछ । विद्यालय क्षतिग्रस्त पहिचान भई पुनस्थापना सूचीमा चयन गरिएको छ । विद्यालयको पुननिर्माण..... मा सुरुवात भई सम्ममा सकिने अनुमान गरिएको छ ।
५. यस सम्भदारी पत्रले आपतकालीन विद्यालय पुननिर्माण आयोजना (ESRP) र भूकम्पीय आपतकालीन सहयोग आयोजना (EEAP) अन्तर्गतका सम्पूर्ण कार्यक्रम लगायत श्री विद्यालयको सर्वेक्षण कार्ययोजना, भवन निर्माण, फर्निचर आदि सम्बन्धित सबै सेवा तथा सुविधाहरूलाई समेटेको छ ।
६. विद्यालय व्यवस्थापन समिति श्री विद्यालयको तल उल्लेखित बुँदामा सहमति रहनेछ:

- क) आयोजनाबाट खटिएका कर्मचारी, परामर्शदाता तथा निर्माण व्यवसायीलाई विद्यालयको पुनर्निर्माणमा योजना तथा निर्माण कार्यक्रममा सहयोग गर्ने, विशेष गरी स्थानीय ज्ञान तथा अनुभवहरूलाई स्वैच्छिक रूपमा विद्यालयको हितमा परिचालन गर्ने ।
- ख) विद्यालय पुनर्निर्माणमा सुविधाको पहुँच सुनिश्चित गर्ने । पुनर्निर्माणको लागि आयोजनाबाट खटिएका कर्मचारी, परामर्शदाता तथा निर्माण व्यवसायीलाई आवश्यक पर्ने सेवा सुविधाहरू जस्तै निर्माण सामग्रीको भण्डारण, पानी, विद्युत् लगायतका सुविधाहरू उपलब्ध गराउने ।
- ग) भत्काइएका भवनको सामग्रीहरू जस्तै ईँटा, काठ, भ्याल ढोका, फर्निचर, स्टिल, जि. आइ छानाहरूको आवश्यकता अनुसार व्यवस्थापन गर्ने रेकर्ड राख्ने, सुरक्षित तथा उपयुक्त तरिकाले भण्डारण गर्ने । पुनर्निर्माण साइटको फोहोर व्यवस्थापन गर्ने ।
- घ) जिल्ला शिक्षा कार्यालय /आयोजना कार्यान्वयन इकाईबाट खटिएका इन्जिनियर र सब इन्जिनियरहरूले दिएको सुझाव र सल्लाह अनुसार सहयोग गर्न स्वैच्छिक सहभागिता जनाउने ।
- ङ) यदि निर्माण कार्यमा स्थानीय मुद्दा तथा अवरोधहरू आएमा निर्माण व्यवसायीको अनुरोधमा समस्या समाधान गर्न सहयोग गर्ने ।
- च) पुनर्निर्माणको लागि आवश्यक परे बमोजिम जाग्गाधनी प्रमाणपुर्जा, सिमा आँकलनका कागजातहरू आदि अन्य भैपरी आउने स्थानीय स्तरका अनुमोदनका कामहरू जिम्मा लिने ।
- छ) आयोजनाका गतिविधिहरूबाट आएको वा आउन सक्ने वातावरणीय तथा सामाजिक प्रभावहरू जिल्ला शिक्षा कार्यालय/आयोजना कार्यान्वयन इकाईका आधिकारिक कर्मचारीहरूलाई सूचित गर्ने ।
- ज) पुनर्निर्माण पुरा भइसकेको विद्यालय भवनहरू तथा त्यससँग सम्बन्धित सुविधाहरूको स्वामित्व लिने ।
- झ) हस्तान्तरण भइसकेका विद्यालय भवनलाई आवश्यकत बमोजिम मर्मत गरी राम्ररी चलाउने ।
- ञ) ESRP/EEAP अन्तर्गतका माथिका क्रियाकलाप विद्यालय सुधार योजनामा समावेश गर्ने ।

ट) निर्माण कार्यको यसै साथ संलग्न Design तथा Drawing स्थानीय तहबाट अग्रिम स्वीकृति लिनुपर्ने ।

६. जिल्ला शिक्षा कार्यालय/आयोजना कार्यान्वयन इकाईको तल उल्लिखित बुँदामा सहमति रहनेछ,

क) श्री विद्यालयसँग पुनर्निर्माणको योजना देखि कार्यान्वयनको चरण सम्म नियमित परामर्श तथा छलफल गर्ने, ESRP/EEAP अन्तर्गत कार्यक्रमका सबै प्रक्रियाहरूमा विद्यालय व्यवस्थापन समितिलाई भाग लिन पर्याप्त अवसर सुनिश्चित गर्ने ।

ख) ESRP/EEAP अन्तर्गत पुनर्निर्माण भई हस्तान्तरण भई सकेपछि विद्यालय भवन र सामानहरू विद्यालय व्यवस्थापन समितिलाई हस्तान्तरण गर्ने र उत्तरदायी बनाउने ।

७. यो सम्झदारीपत्र अन्तर्गत कुनै प्रश्न, विवाद वा मतभेदका घटना भएमा केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई (शिक्षा) का आयोजना निर्देशकले मध्यस्तकर्ताको भूमिका निर्वाह गर्नेछन् । आयोजना निर्देशकको निर्णय अन्तिम तथा सबैलाई स्वीकार्य हुनेछ ।

.....

.....

अध्यक्ष

इकाई प्रमुख

विद्यालय व्यवस्थापन समिति

जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (शिक्षा),

साक्षीहरू

१)

२)

३)

४)

अनुसूची-१०

(दफा ९ को खण्ड (भ) सँग सम्बन्धित)

सुपरीवेक्षण टिप्पणी

यो फारम जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (शिक्षा)को प्राविधिक, पुनर्निर्माण प्राधिकरणले खटाएको प्राविधिक वा विद्यालय व्यवस्थापन समितिले नियुक्त गरेको प्राविधिकले निर्माण चरणमा भएको उपस्थितिको आधारमा भर्नुपर्ने छ । तलको तालिकामा दिइएको बेन्चमार्क अनुसार तोकिएको प्राविधिकले केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई (शिक्षा) को Database प्रणालीमा फोटोसहित विवरण राख्नुपर्ने छ ।

क्रियाकलाप	मिति	यहाँ कुनै कमजोरी (यदि पाइएमा) र सुधारका लागि दिइएको उपायहरू (कोड/रिफरेन्स स्टान्डर्डसहित) लेख्ने
(क) फाउन्डेसन		
निर्माणस्थलको तयारी		निर्माणस्थल सबै समेटिएको फोटो
फाउन्डेसन लेआउट		
खन्ने कार्य र माटोको भारबहन क्षमता जाँच		
रेनफोर्समेन्टको व्यवस्था		फाउन्डेसन रेनफोर्समेन्टको फोटो जसमा ल्यापिड बारसमेत देखिने गरी
कङ्क्रीट राख्ने कार्य		
ब्याकफिलिङ		
(ख) सुपर स्ट्रक्चर		
RC फ्रेम स्ट्रक्चर		
रेनफोर्समेन्ट डिटेलिङ		
कङ्क्रीटको गुणस्तर		निर्माणको सुपरस्ट्रक्चर चरणको मिक्सिड, कंक्रीटिङको फोटो
कङ्क्रीट राख्ने		
गारो निर्माण		सुपर स्ट्रक्चर चरणमा गारो निर्माणको फोटो
गारो फ्रेम जडान		
फ्लोर		
छत /सिलिङ		छत /सिलिङ चरणको फोटो
मेसनरी स्ट्रक्चर (Masonry Structure)		

भर्तिकल रेन्फोर्समेन्ट		अधिकतम भर्तिकल रेन्फोर्समेन्ट समेट्ने फोटो
गारो निर्माण		
होरिजन्टल ब्यान्ड		होरिजन्टल रेन्फोर्समेन्ट र ल्यापिड देखिने फोटो
कर्नर स्टिचहरू		
गारो छत जडान		
छत /सिलिड		छत/सिलिड निर्माण देखिने फोटो
स्टील फ्रेम		
मेन्बर साइज/मोटाइ		निर्माण स्थलको स्ट्रक्चरल इलेमेन्ट देखिने फोटो
जडान वेल्डिङ/बोल्डिङ		वेल्ड गरिएको/बोल्ड जडान र वेल्डिङ उपकरणको फोटो
गारो निर्माण (light/ heavy)		पार्टिसनको ब्रोडर भ्यु को फोटो
छत र फ्रेम जडान		जडानको सबै पक्ष जस्तै छत फ्रेम जडान, वेल्ड/बोल्ड देखिने फोटो
छत स्ट्रक्चर समेट्ने (Connection of covering with roof structure)		
छत क्रस ब्रेसिङ (Roof cross bracing)		छत क्रस ब्रेसिङ देखिने फोटो

अनुसूची-११

(दफा १३ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

निर्माण सामग्रीको गुणस्तरसँग सम्बन्धित विवरण

प्राविधिक कर्मचारीको प्रत्यक्ष सुपरीवेक्षणमा दाखिला, भण्डारण र प्रयोग गरिएका निर्माण सामग्रीहरूको विवरण

विद्यालयको नाम:

ठेगाना:

क्र.सं.	निर्माण सामग्रीको नाम	ब्रान्ड वा कम्पनीको नाम	परिमाण	सुपरिवेक्षक प्राविधिक कर्मचारीको नाम	हस्ताक्षर	सामग्री दाखिला गर्नेको नाम	हस्ताक्षर	सामग्री प्रयोग गर्ने कालीगढकाले नाम	हस्ताक्षर
१									
२									
३									

अनुसूची-१२

(दफा १४ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

निर्माण कार्यमा संलग्न दक्ष कालीगढ र अन्य जनशक्तिको तालिम र अनुभवको अभिलेख

विद्यालयको नाम:

ठेगाना:

निर्माण कार्यमा परिचालित कालीगढ र कामदारहरूको विवरण

क्र .स.	नाम	कार्य विवरण	अनुभव वर्ष	तालिम
१				
२				
३				

प्रमाणित गर्ने

.....

प्रधानाध्यापक

अनुसूची -१३

(दफा १५ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

निर्माण प्रक्रियाको गुणस्तरसँग सम्बन्धित विवरण

विद्यालयको नाम:

ठेगाना:

निर्माण कार्यको संवेदनशील चरणहरूमा प्रत्यक्ष सुपरीवेक्षण गरी स्वीकृत ड्रइङ, डिजाइन र स्पेसिफिकेसन बमोजिम भएको भनी खटिएको प्राविधिक कर्मचारीबाट प्रमाणित अभिलेख

क्र.स.	निर्माण कार्यको चरणहरू	सुपरीवेक्षण गर्ने प्राविधिक कर्मचारीको नाम	हस्ताक्षर
१	साइट ले आउट		
२	जग तयारी		
३	टाइ विम निर्माण / डि पि सि निर्माण		
४	सिल ब्यान्ड निर्माण		
५	लिनटेल ब्यान्ड निर्माण		
६	छाना राख्ने वा छत ढलान		

अनुसूची - १४

(दफा १५ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

माइल स्टोन प्रतिवेदन M1

(क) योजना गरिएको अवधि: देखि सम्म

(ख) लागेको अवधि: देखि..... सम्म.....

(ग) योजना गरिएको अवधिमा भिन्नता: समय..... (दिन/हप्ता/महिना)

(घ) सुपरिवेक्षकको अवलोकन:

(ङ) यस अवधिमा बजेट प्राप्त भएको : हो होइन

यदि हो भने रकम रु :

स्रोत :.....

(च) खर्च:

कामदार खर्च (ज्याला) :.....

सामग्री खर्च :.....

अन्य खर्च:.....

जम्मा खर्च:.....

(छ) कुनै टिप्पणी भएमा:

- फोटो संलग्न हुनुपर्ने:

.....

तयार गर्ने:

अनुसूची - १५

(दफा १५ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

खर्च विवरण

निर्माण सामग्री

क्र.स.	सामग्री विवरण	मिति	विक्रेता	बिल नं	परिमाण	भुक्तानी कर्ता	कैफियत
१							
२							
३							

औजार र उपकरण

क्र .स.	सामग्री विवरण	मिति	विक्रेता	बिल नं	रकम	भुक्तानी कर्ता	कैफियत
१							
२							
३							
४							

कामदार ज्याला

क्र .स.	गरेको काम	भुक्तानी रकम	गरेको	कामदार संख्या	भुक्तानी मिति	भुक्तानी कर्ता	कैफियत
१							
२							
३							
४							

विविध

क्र .स.	विवरण (आइटम)	रकम	मिति	भुक्तानी कर्ता	कैफियत
१					
२					
३					
४					

प्रधानाध्यापक

विद्यालय व्यवस्थापन समितिको अध्यक्ष

अनुसूची -१६

(दफा १५ को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित)

कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन

विद्यालयको नाम: जिल्ला: गा. पा./नगरपालिका:

कामको नाम: इस्टिमेटको कूल अङ्क:

इस्टिमेट भन्दा घटी वा बढी प्रतिशत: काम सुरु भएको मिति:

काम सम्पन्न गर्नुपर्ने मिति: काम सम्पन्न भएको मिति:

निर्माण कार्यका लागि सहयोग विवरण

स्रोतको प्रकार	सम्भौता गरिएको रकम	खर्च रकम
जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई		
जन श्रमदान		
जम्मा रकम		

सि. नं.	कामको विवरण	इकाई	इस्टिमेट बमोजिम			खुद भएको कामको विवरण			फरक			कैफियत
			परिमाण	दर	जम्मा	परिमाण	दर	जम्मा	परिमाण	दर	जम्मा	
	जम्मा											

नोट: कामको विवरण महलमा इस्टिमेटमा लेखे बमोजिमको विवरण लेख्ने ।

फरक महलमा इस्टिमेट भन्दा बढी भएमा (-) र घटी भएमा (+) देखिने गरी फरक अङ्क देखाउने कैफियत महलमा घटी वा बढी भएको मुख्य कारणका साथै अन्य आवश्यकीय कुराहरू लेख्ने ।

इस्टिमेट भन्दा बढी खर्च भएको मुख्य कारण

स्वीकृत डिजाइन र स्पेसिफिकेसन बमोजिम काम भएको छ, भनी प्रमाणित गर्ने ।

..... वि. व्य. स. अध्यक्ष सब इन्जिनियर इन्जिनियर इकाई प्रमुख

अनुसूची-१७

(दफा १५ को उपदफा (४) सँग सम्बन्धित)

निर्माण सम्पन्न प्रमाणपत्र

विद्यालय पुनर्निर्माण कार्यक्रम अन्तर्गत बन्ने विद्यालय भवनहरूको विद्यालय पुनर्निर्माण कार्यविधि, २०७३ अनुरूप मिति.....गते सम्भौता भइ.....को निर्माणाधीन भवनको निर्माण कार्य सम्पन्न भई अन्तिम प्राविधिक निरीक्षण समेत सम्पन्न भइसकेकोले देहाय बमोजिमको विद्यालयलाई यो निर्माण सम्पन्न प्रमाणपत्र प्रदान गरिएको छ ।

विद्यालयको नाम ठेगाना.....

EMIS Code..... सम्भौता क्र.सं.

निरीक्षण प्रमाणपत्र नं.

स्वीकृत नक्शा-डिजाइन मध्येको भए डिजाइन नं.

गारो/पिलरको किसिम.

तला/छानाको किसिम.

कूल लागत रकम

समुदायको योगदान (रकममा).

अन्य.....

.....

सब इन्जिनियर

इन्जिनियर

इकाई प्रमुख

पुनर्निर्माण सम्बन्धी गुनासो व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७४

कार्यकारी समितिद्वारा स्वीकृत मिति :

२०७४/०३/०२

मिति २०७२ वैशाख १२ गतेको विनाशकारी भूकम्प तथा त्यसपछिका परकम्पका कारणबाट क्षतिग्रस्त निजी आवास पुनर्निर्माण, अन्य भौतिक पूर्वाधारहरुको पुनर्निर्माण, आर्थिक तथा सामाजिक पुनर्स्थापना सम्बन्धी गुनासोहरु सरल एवं व्यवस्थित तवरबाट व्यवस्थापन गरी सम्बोधन गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

भूकम्पबाट प्रभावित संरचनाको पुनर्निर्माण सम्बन्धी ऐन, २०७२ को दफा ३१ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणको कार्यकारी समितिले देहायको पुनर्निर्माण सम्बन्धी गुनासो व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७४ बनाएको छ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यस कार्यविधिको नाम “पुनर्निर्माण सम्बन्धी गुनासो व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७४” रहेको छ।

(२) यो कार्यविधि कार्यकारी समितिले स्वीकृत गरेको मिति देखि लागू हुनेछ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,-

- (क) “**ऐन**” भन्नाले भूकम्पबाट प्रभावित संरचनाको पुनर्निर्माण सम्बन्धी ऐन, २०७२ सम्भन्नु पर्छ।
- (ख) “**प्राधिकरण**” भन्नाले ऐनको दफा ३ बमोजिम गठित राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण सम्भन्नु पर्छ।
- (ग) “**पुनर्निर्माण**” भन्नाले भूकम्पबाट भएको क्षतिको दीगो, दरिलो र योजनाबद्ध रूपमा आर्थिक, सामाजिक वा भौतिक विकास, नवनिर्माण तथा पुनर्स्थापना सम्बन्धी कार्य सम्भन्नु पर्दछ।

- (घ) “गुनासो” भन्नाले कार्यविधिको दफा ३ बमोजिम लाभग्राहीले दफा ४ मा उल्लेख भएका माध्यमबाट प्राधिकरणमा दर्ता गर्न सक्ने उजुरीलाई सम्भन्नु पर्छ ।
- (ङ) “लाभग्राही” भन्नाले भूकम्पबाट प्रभावित निजी आवास पुनर्निर्माण अनुदान वितरण कार्यविधि, २०७३ को दफा ३ बमोजिम पहिचान गरिएका निजी घरका घरधनीलाई बुझाउँदछ ।
- (च) “स्थानीय तह” भन्नाले गाउँपालिका, नगरपालिका, उप-महानगरपालिका र महानगरपालिकालाई जनाउँदछ ।
- (छ) “वडाध्यक्ष” भन्नाले स्थानीय तहको गाउँपालिका/नगरपालिकाको निर्वाचित वडाध्यक्षलाई जनाउँदछ ।
- (ज) “नगरपालिका” भन्नाले नगरपालिका, उप-महानगरपालिका र महानगरपालिकालाई जनाउँदछ ।

३. गुनासोकर्ता : भूकम्पबाट प्रभावित ^Δ३२ जिल्लाका व्यक्तिहरूले प्राधिकरणको पुनर्निर्माण सम्बन्धी काममा चित्त नबुझेमा गुनासो गर्न सक्नेछन् । यस्ता गुनासोहरू स्थानीय तहको गाउँपालिका/नगरपालिका तथा वडा कार्यालयहरूमा र प्राधिकरणका जिल्ला एवं केन्द्रीय निकायहरूमा दर्ता गर्न सकिनेछ ।

४. गुनासो दिने माध्यम : गुनासो गर्दा विद्युतीय माध्यम वा निवेदन मार्फत दर्ता गर्न सकिनेछ ।

५. गुनासोको वर्गीकरण : प्राप्त भएका गुनासोहरूलाई देहाय बमोजिम वर्गीकरण गरिनेछ:-

- (१) निजी आवास पुनर्निर्माणसँग सम्बन्धित गुनासो,
 (२) अन्य गुनासोहरू (जस्तै हेलो सरकार, प्राधिकरणको टोल फ्री सेवा वा अन्य निकाय वा संस्थाबाट प्राप्त गुनासो) ।

६. गुनासो दर्ता गराउने सम्बन्धी व्यवस्था : (१) भूकम्पबाट प्रभावित निजी घरका घरधनीहरूले निजी आवास पुनर्निर्माणसँग सम्बन्धित तोकिएको फाराम भरी गुनासो दर्ता गराउन सक्नेछन् ।

^Δ नेपाल सरकारको निर्णय अनुसार नवलपरासी जिल्लालाई पूर्व नवलपरासी र पश्चिम नवलपरासी घोषणा गरेकोले साविकमा रहेको ३१ जिल्लाको सट्टा हाल ३२ जिल्ला भएको ।

(२) कार्यालयमा प्राप्त गुनासोहरु छुट्टै रजिष्टरमा दर्ता गर्नु पर्नेछ । गुनासो दर्ता गरेपछि गुनासो दर्ता निस्सा सम्बन्धित व्यक्तिलाई दिनु पर्नेछ ।

(३) गुनासो दर्ता गर्नका लागि देहायका निकायहरुलाई तोकिएको छ:-

(क) भूकम्पबाट प्रभावित व्यक्ति बसोबास गरेको गाउँपालिका/

नगरपालिकाका वडा कार्यालयहरु,

(ख) स्थानीय तहमा रहेका गाउँपालिका एवं नगरपालिकाका कार्यालयहरु,

(ग) राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणका जिल्ला एवं केन्द्रीय निकाय ।

७. गुनासो दर्ता गर्दा संलग्न गर्नुपर्ने कागजातहरु: गुनासोकर्ताले निजी आवास पुनर्निर्माण सम्बन्धी गुनासो दर्ता गर्दा गुनासो फारामसाथ देहायको कागजात संलग्न गर्नु पर्नेछ:-

(१) सर्वेक्षण निस्सा,

(२) लाभग्राहीको सूचीमा नाम समावेश भएको भए सो सम्बन्धी विवरण,

(३) सर्वेक्षण छुटेको तथा अन्य गुनासोको हकमा निवेदन मात्र दिए पुग्ने ।

८. गुनासो व्यवस्थापन प्रक्रिया: (१) गुनासो दर्ता गर्ने प्रत्येक कार्यालयले प्राप्त गुनासो व्यवस्थापनका लागि सम्बन्धित समितिमा पठाउनेछ । समितिले गुनासो व्यवस्थापन गरी आफै निर्णय गर्ने र नसकिने भए कारण सहित गुनासो दर्ता भएको पन्ध्र दिनभित्र सम्बन्धित गुनासो व्यवस्थापन समितिमा पठाउनु पर्नेछ ।

(२) यसरी गुनासो सम्बन्धित समितिमा पठाईएकोमा सोही व्यहोरा खोली सोको जानकारी गुनासोकर्तालाई दिनु पर्नेछ ।

९. वडास्तरीय गुनासो व्यवस्थापन समिति: (१) वडास्तरीय गुनासो व्यवस्थापन समितिको गठन देहाय बमोजिम हुनेछ:-

(क) गाउँपालिका/नगरपालिकाको वडाको वडाध्यक्ष - संयोजक

(ख) सम्बन्धित वडामा प्राधिकरणबाट खटाइएको/
तोकिएको ईन्जिनियर/ सवईन्जिनियर - सदस्य

(ग) सम्बन्धित वडा कार्यालयको सचिव - सदस्य सचिव

(२) समितिको सचिवालय गाउँपालिका/नगरपालिकाको सम्बन्धित वडा कार्यालयमा रहनेछ ।

(३) समितिको बैठकमा आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित व्यक्तिलाई आमन्त्रण गर्न सकिनेछ ।

(४) सदस्य सचिवको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः-

- (क) वडा कार्यालयमा प्राप्त गुनासोहरुको संकलन गर्ने,
- (ख) अन्य निकायहरुमा दर्ता भई कारवाहीको लागि प्राप्त हुन आएका गुनासोहरुको संकलन गर्ने,
- (ग) संकलित गुनासोको विषय अनुसार वर्गीकरण गरी वडास्तरीय गुनासो व्यवस्थापन समितिको बैठकमा पेश गर्ने ।
- (घ) समितिले गरेका निर्णयहरु कार्यान्वयन गर्ने, गराउने ।

(५) वडास्तरीय गुनासो व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः-

(क) वर्गीकरण गरिएका मध्ये सामान्य विवरणात्मक त्रुटी (जस्तै: लाभग्राहीको नाम वा थर वा ठेगाना वा नागरिकता नम्बर वा नागरिकता जारी मिति वा जन्म मिति वा बाबु वा बाजेको नाम वा थर वा ससुरा वा पतिको नाम वा थर आदिमा सामान्य त्रुटी) भएका कारणले सम्झौता गर्न नसकेको गुनासोको हकमा केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाईले जिल्लामा उपलब्ध गराएको लाभग्राहीको नाम नामेसी, तीनपुस्ते र लाभग्राही पहिचान नम्बरसँग अन्य विवरण भिडान गरी लाभग्राहीसँग सम्झौता गर्ने गरी यकीन गर्ने । सोको जानकारी गाउँपालिका/नगरपालिका, जिल्ला समन्वय समिति एवं प्राधिकरणको जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार) र प्राधिकरणमा उपलब्ध गराउने ।

(ख) प्राधिकरणबाट गरिएको सर्वेक्षणको आधारमा निजी आवास पुनर्निर्माण गर्नका लागि तीन लाख रुपैयाँ अनुदान प्राप्त गर्ने गरी सम्झौता गरेका तर पुनर्निर्माण हुने क्रममा घर भत्काउनु नपर्ने भई प्राविधिकको सिफारिशमा भूकम्प प्रतिरोधी प्रविधि प्रयोग गरी प्रबलीकरण गर्नु पर्ने अवस्थामा उक्त घरधनी लाभग्राहीलाई प्रबलीकरणको वर्गमा राखी सोही अनुरूप अनुदान सम्झौता परिमार्जन गर्ने । सो बमोजिमको विवरण प्राधिकरणको केन्द्रीय सूचना प्रणालीमा अद्यावधिक गर्न यथाशीघ्र सम्बन्धित गाउँपालिका/नगरपालिका मार्फत प्राधिकरणमा उपलब्ध गराउने, सोको जानकारी जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई

(अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार) लाई दिने । केन्द्रीय सूचना प्रणालीमा अद्यावधिक भई आएपछि सोको कार्यान्वयन गर्ने, गराउने ।

- (ग) माथि बुँदा नं. (ख) मा उल्लेख भए बमोजिम कुनै लाभग्राहीले उक्त रकमबाट प्रबलीकरण नगरेमा वा सम्बद्ध प्राविधिकबाट निरीक्षणको क्रममा भूकम्प प्रतिरोधी प्रविधि अनुरूप प्रबलीकरण गरेको नदेखिएमा प्रचलित कानून बमोजिम कारवाही गर्ने, गराउने वा समितिबाट कारवाही गर्न नसकिने विषयहरु कारण खोली गाउँपालिका/नगरपालिकामा सिफारिश गरी पठाउने ।
- (घ) नेपाल सरकार, प्राधिकरणको निर्देशक समिति, कार्यकारी समिति एवं गाउँपालिका/नगरपालिकास्तरीय गुनासो व्यवस्थापन समिति एवं केन्द्रीय गुनासो व्यवस्थापन समितिले विभिन्न मितिमा गरेका निर्णयहरु र स्वीकृत कार्यविधिहरु बमोजिम गुनासो फर्छ्यौट गर्ने ।
- (ङ) समितिले फर्छ्यौट गर्न नसकेका गुनासोहरु कारण खुलाई राय प्रतिवेदन सहित गाउँपालिका/नगरपालिकास्तरीय गुनासो व्यवस्थापन समितिमा पठाउने ।
- (च) माथि बुँदा नं. (क) बाहेकको अवस्थापरी नाम नामेसी नभिडेमा समितिको रोहबरमा सर्जमिन मुचुल्का उठाई लाभग्राहीको यकीन साथ सिफारिश गरी निर्णयको लागि गाउँपालिका/नगरपालिकास्तरीय गुनासो व्यवस्थापन समितिमाफत प्राधिकरणको केन्द्रीय गुनासो व्यवस्थापन समितिमा पठाउने र लाभग्राहीको सूचीमा समावेश गर्ने निर्णय भई आएमा लाभग्राहीसँग सम्भौता गर्ने, गराउने ।
- (छ) कुनै लाभग्राहीको एक भन्दा बढी ठाउँबाट सूचीमा नाम समावेश भएको अवस्थामा सम्बन्धित दुवै निकायको समन्वयमा लाभग्राहीलाई कुनै एक स्थानमा आवास निर्माण गर्न छनौट गराई अर्को स्थानबाट लाभग्राहीको सूचीबाट निजको लगतकट्टा गरी गराई सोको जानकारी गाउँपालिका वा नगरपालिकामाफत प्राधिकरणमा पठाउने । यस्तो अवस्थामा निजी आवास पुनर्निर्माणको लागि लिएको अनुदान रकम असुल उपर गरी गराई सम्बन्धित गाउँपालिका/नगरपालिकाको/

जिल्ला समन्वय समितिको निजी आवास अनुदान जाने खातामा जम्मा गरी गराई सोको एक प्रति भौचर प्राधिकरणको केन्द्रीय कार्यालयमा पठाउने ।

- (ज) वडास्तरीय गुनासो व्यवस्थापन समितिको बैठकबाट निर्णय हुन नसकेका विषयसँग सम्बन्धित गुनासोहरु सम्बन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकास्तरीय गुनासो व्यवस्थापन समितिमा पठाउने ।
- (झ) सर्वेक्षणमै नाम छुटेको वा लाभग्राही सूचीमा नाम नआएको तर घर भूकम्पले क्षतिग्रस्त भएको भन्ने प्रकृतिका गुनासोहरुको हकमा भूकम्पले घर क्षति भए नभएको यकीन गरी पुनर्सर्वेक्षण गर्नुपर्ने वा पुनः स्थलगत जाँच गर्नु पर्ने/नपर्ने यकिन गरी स्पष्ट सिफारिशसहित सम्बन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकास्तरीय गुनासो व्यवस्थापन समिति र प्राधिकरणमा पठाउने ।
- (ञ) निजी आवास प्रबलीकरण गर्नका लागि एक लाख रुपैयाँ अनुदान प्राप्त गर्ने गरी सम्झौता गरेका तर प्रबलीकरणका क्रममा उक्त घर भत्किएमा वा भत्काउनु पर्ने अवस्था भई पुनर्निर्माण गर्नुपर्ने भनी ईन्जिनियरबाट प्रमाणित भएमा वडास्तरीय गुनासो व्यवस्थापन समितिले सर्जमिन मुचुल्का उठाई उक्त घरधनी लाभग्राहीहरुलाई पुनर्निर्माणको वर्गमा राख्न सिफारिस साथ गाउँपालिका/नगरपालिकामार्फत स्वीकृतिका लागि प्राधिकरणको केन्द्रीय कार्यालयमा पठाउने र सोको जानकारी प्राधिकरणको जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार) लाई दिने । केन्द्रीय गुनासो व्यवस्थापन समितिबाट निर्णय भै सूचना प्रणालीमा अद्यावधिक भई आएपछि सोको कार्यान्वयनका लागि सम्बन्धित वडा सचिवलाई पठाउने ।
- (ट) फछ्यौट भएका तथा गाउँपालिका वा नगरपालिकास्तरीय गुनासो व्यवस्थापन समितिमा पठाइएका गुनासोको बारेमा गुनासोकर्तालाई जानकारी दिने ।

१०. गाउँपालिका/नगरपालिकास्तरीय गुनासो व्यवस्थापन समिति:

(१) गाउँपालिका/नगरपालिकास्तरीय गुनासो व्यवस्थापन समितिको गठन देहाय बमोजिम हुनेछ:-

(क) प्रमुख, गाउँपालिका/नगरपालिका	- संयोजक
(ख) उप-प्रमुख, गाउँपालिका/नगरपालिका	- उप-संयोजक
(ग) प्राधिकरणबाट गाउँपालिका/नगरपालिकामा
खटाइएको/तोकिएको ईन्जिनियर	- सदस्य
(घ) प्रमुख, नजिकको नेपाल प्रहरीको इकाई	- सदस्य
(ङ) कार्यकारी अधिकृत, गाउँपालिका/नगरपालिका	-सदस्य-सचिव

(२) गुनासोको विषयसँग सम्बन्धित अन्य व्यक्ति वा पदाधिकारीलाई आवश्यकता अनुसार गुनासो व्यवस्थापन समितिको बैठकमा आमन्त्रण गर्न सकिनेछ ।

(३) संयोजकको अनुपस्थितिमा उप-संयोजकले बैठकको अध्यक्षता गर्नेछन् ।

(४) गाउँपालिका/नगरपालिकास्तरीय गुनासो व्यवस्थापन समितिको सचिवालय गाउँपालिका/नगरपालिकाको कार्यालयमा रहनेछ ।

(५) गाउँपालिका/नगरपालिकाका गुनासो व्यवस्थापन समितिको सदस्य सचिवको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

(क) गाउँपालिका/नगरपालिकामा दर्ता भएका गुनासोहरु एवं वडास्तरीय तथा अन्य निकायमार्फत प्राप्त गुनासोहरुको अभिलेख राख्ने,
(ख) प्राप्त गुनासोको वर्गीकरण गर्ने र प्रकृति छुट्याउने,
(ग) वर्गीकृत गुनासोहरु गाउँपालिका/नगरपालिकास्तरीय गुनासो व्यवस्थापन समितिको बैठकमा पेश गर्ने,
(घ) गुनासो व्यवस्थापन समितिको बैठकबाट भए गरेका निर्णयहरु कार्यान्वयन गर्ने, गराउने ।

(६) गाउँपालिका/नगरपालिकास्तरीय गुनासो व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

(क) वि.सं. २०७२ साल वैशाख १२ गते अगावै सम्बन्धित मालपोत कार्यालयमा अंशबण्डा कागज पारित गरेका र लाभग्राही सूचीमा नाम समावेश भएका घर परिवारलाई छुट्टै घर परिवारमा गणना गरी अलग

घर निर्माणका लागि अनुदान रकम उपलब्ध गराइनेछ । तर अंशबण्डा कागज अड्डाबाट पारित नगरेको भएतापनि २०७२ वैशाख १२ गते अगावै मानोछुट्टिई छुट्टै घर बनाई बसेको रहेछ र केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागद्वारा भूकम्प प्रभावित लगत संकलन कार्यक्रम अन्तर्गत संकलन गरिएको तथ्याङ्कमा समावेश भई लाभग्राही सूचीमा नाम समावेश भएको रहेछ भने छुट्टिभिन्न भई अलग अलग घर बनाई बसोबास गरेका सर्जमिन मुचुल्काको आधारमा पुष्टी भएमा अलग/अलग घर पुनर्निर्माणका लागि त्यस्तो भूकम्प प्रभावित घरधनीलाई समेत छुट्टै घर परिवारमा गणना गर्ने ।

- (ख) सार्वजनिक जग्गा, सरकारी र वन क्षेत्रको जग्गा बाहेक विभिन्न किसिमका गुठी, विर्ता र गुठीअधिनस्थ जग्गा, मोही लागेको जग्गा, स्ववासी, वेनिस्सा, गाउँ ब्लक, शहर ब्लक, कोदाली, आँकडा, बिटौरी, उखडा समेतका जग्गामा बसोबास भई घर क्षति भएका लाभग्राहीका हकमा निज बसोबासीसँग घरबास भएको जग्गाको भोग सम्बन्धी कुनै निस्सा, रसिद वा पूर्जा भए सो निस्सा रसिद वा पूर्जाको आधारमा स्थानीय तहले गरिदिएको सिफारिश र त्यस्तो निस्सा रसिद वा पूर्जा नभएको अवस्थामा सोही व्यहोराको सिफारिश एवं क्षतिग्रस्त घरबास भएकोहकमा कम्तिमा दुई जना सधियारहरुले घरबास भएको तथा भोगचलन गरेको हो भनी गरिदिएको सर्जमिन मुचुल्काका आधारमा त्यस्ता घरधनी लाभग्राहीसँग घर निर्माण अनुदान सम्झौता गर्न स्वीकृति दिने ।
- (ग) वडास्तरीय गुनासो व्यवस्थापन समितिबाट प्राधिकरणको केन्द्रीय कार्यालयमा पठाउन सिफारिश साथ आएका गुनासोहरु उपर छानबिन गरी आवश्यक ठहरे सिफारिश सहित प्राधिकरणको केन्द्रीय कार्यालयमा पठाउने ।
- (घ) नेपाल सरकार, प्राधिकरणको निर्देशक समिति एवं कार्यकारी समितिले विभिन्न मितिमा गरेका निर्णयहरु र स्वीकृत कार्यविधिहरु बमोजिम गुनासो फछ्यौट गर्ने, गराउने ।

- (ड) वडास्तरीय गुनासो व्यवस्थापन समितिको निर्णय उपर केही गुनासोहरु भएमा त्यस्ता गुनासोहरु फछ्यौट गर्ने ।
- (च) समितिले फछ्यौट गर्न नसकेका गुनासोहरु कारण खुलाई राय प्रतिवेदनसहित प्राधिकरणमा पठाउने ।

११. **केन्द्रीय स्तरमा गुनासो व्यवस्थापन:** (१) केन्द्रीयस्तरमा प्राप्त गुनासो व्यवस्थापनको संयोजन प्राधिकरणको सूचना तथा संचार शाखासँगको समन्वयमा सामाजिक परिचालन तथा व्यवस्थापन महाशाखाले गर्नेछ । गुनासो व्यवस्थापनका सम्बन्धमा उक्त महाशाखाको कार्य देहाय बमोजिम हुनेछ :-

- (क) स्थानीय तहका गुनासो व्यवस्थापन समितिबाट सिफारिशसाथ प्राप्त हुन आएका गुनासोहरुको अभिलेख राख्ने,
- (ख) प्राधिकरण एवं स्थानीय तहबाट प्राप्त गुनासोहरुको वर्गीकरण गर्ने र प्रकृति छुट्याउने,
- (ग) निजी आवास पुनर्निर्माणसँग सम्बन्धित व्यवस्थापकीय सूचना प्रणाली (MIS) मा रहेको गुनासोकर्ताको क्षतिग्रस्त भनिएको निजी आवासको तालिका (Matrix), निजी आवासको तस्वर (image) आदि सूचनाहरु तथा आवश्यकता अनुसार अन्य सूचनाहरु समेत लिई विश्लेषण गर्ने ।
- (घ) माथि बुँदा नं. (ग) बमोजिमको निर्णय लिँदा आवश्यकता अनुसार विज्ञहरुको समेत राय परामर्श लिन सकिने ।
- (ड) माथि बुँदा नं. (ग) बमोजिम पुनर्निर्माण तथा प्रबलीकरणको लाभग्राही सूचीमा समावेश हुने/नहुने देखिएका निजी घरधनीको विवरण सिफारिश साथ केन्द्रीय गुनासो व्यवस्थापन समितिको बैठकमा पेश गर्ने ।
- (च) विश्लेषणको आधारमा पुनर्सर्वेक्षण एवं स्थलगत जाँच र निरीक्षण गर्नु पर्ने देखिन आएमा केन्द्रीय गुनासो व्यवस्थापन समितिको बैठकमा पेश गर्ने ।
- (छ) स्थानीय तहका गुनासो व्यवस्थापन समितिहरुबाट राय साथ प्राप्त सिफारिशहरुको विश्लेषणको आधारमा फछ्यौट गर्ने । फछ्यौट गर्न नसकिने प्रकृतिका विषयहरु केन्द्रीय गुनासो व्यवस्थापन समितिको बैठकमा पेश गर्ने ।

- (ज) कार्यकारी समिति तथा केन्द्रीय गुनासो व्यवस्थापन समितिको बैठकबाट भए गरेका निर्णयहरु कार्यान्वयन गर्ने, गराउने ।
- (झ) निजी आवास पुनर्निर्माण भन्दा फरक विषयका प्राधिकरणसँग सम्बन्धित अन्य गुनासोहरुको सम्बन्धमा नेपाल सरकार, प्राधिकरणको निर्देशक समिति एवं कार्यकारी समितिले विभिन्न मितिमा गरेका निर्णय तथा मौजुदा कार्यविधि बमोजिम आवश्यक निर्णयका लागि प्राधिकरणका सचिव समक्ष पेश गर्ने ।
- (ञ) वर्गीकृत गुनासोहरुमध्ये प्रशासनिक प्रकृतिका गुनासोहरु आवश्यक कारवाहीका लागि सम्बन्धित पदाधिकारी/निकाय/समितिलाई लेखी पठाउने ।
- (ट) गाउँपालिका/नगरपालिकास्तरीय गुनासो व्यवस्थापन समितिको निर्णय उपर केही गुनासोहरु भएमा त्यस्ता गुनासोहरु फछ्यौटका लागि सिफारिश साथ कार्यकारी समितिमा पेश गर्ने ।

१२. केन्द्रीय गुनासो व्यवस्थापन समिति : (१) केन्द्रीय गुनासो व्यवस्थापन समितिको गठन देहाय बमोजिम हुनेछ :-

(क) प्राधिकरणले तोकेको कार्यकारी समिति सदस्य	- संयोजक
(ख) गुनासोसँग सम्बन्धित महाशाखा प्रमुख,
राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण	- सदस्य
(ग) सहसचिव (प्रा.) राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण	- सदस्य
(घ) सूचना तथा संचार शाखा प्रमुख,
राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण	- सदस्य
(ङ) उप-सचिव, सामाजिक परिचालन तथा
गुनासो व्यवस्थापन शाखा	- सदस्य-सचिव
- (२) समितिको बैठकमा अवश्यकता अनुसार कार्यकारी समिति सदस्य, सम्बन्धित विज्ञ तथा पदाधिकारीलाई आमन्त्रण गर्न सकिनेछ ।
- (३) केन्द्रीय गुनासो व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

- (क) गुनासो व्यवस्थापन माहाशाखाबाट पेश हुन आएका बुँदा नं. ११(ङ),
(च) र (छ) बमोजिमका विषयमा नेपाल सरकार, प्राधिकरणको निर्देशक

समिति र कार्यकारी समितिका निर्णयहरु तथा स्वीकृत कार्यविधि बमोजिम निर्णय लिने । कुनै गुनासोकर्ता लाभग्राहीको सूचीमा पर्ने देखिएमा अथवा प्रबलीकरणको सूचीमा रहेको गुनासोकर्ता नयाँ आवास पुनर्निर्माणको सूचीमा पर्ने भै आर्थिक दायित्व थपिने देखिएमा निर्णयार्थ कार्यकारी समितिमा सिफारिश साथ पेश गर्न निर्णय लिने ।

(ख) गाउँपालिका/नगरपालिकास्तरीय गुनासो व्यवस्थापन समितिको निर्णयउपर केही गुनासोहरु भएमा त्यस्ता गुनासोहरु फछ्यौट गर्ने ।

१३. विविध: (१) जुनसुकै तहको गुनासो व्यवस्थापन समितिले कुनै व्यक्तिले भुङ्गा विवरण पेश गरी निजी आवास अनुदानतर्फको रकम लिएको पाएमा निजबाट त्यस्तो रकम सरकारी बाँकी सरह असूल उपर गर्ने समेतको प्रचलित कानून बमोजिम कारबाही गर्न सम्बन्धित जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा लेखी पठाउनेछ ।

(२) आवश्यकता अनुसार प्राधिकरणले गुनासो सम्बन्धी कार्यको अनुगमन गर्न/गराउन सक्नेछ ।

(३) प्राप्त गुनासोको उचित समय भित्र फछ्यौट गर्नु सम्बन्धित निकायको कर्तव्य हुनेछ ।

(४) गुनासोको विषयमा भएको निर्णयको जानकारी गुनासोकर्तालाई दिइनेछ ।

(५) रिसईवी तथा पूर्वाग्रह राखी असत्य वा भुङ्गा विवरण दिने, गाली वा धम्की दिने वा कार्यालयको समय र स्रोत खेर जाने गरी दुःख दिने नियतले गुनासो गर्ने व्यक्तिउपर प्रचलित कानून बमोजिम कारबाही हुनेछ ।

१४. कार्यविधिमा परिमार्जन तथा संशोधन : (१) यस कार्यविधिको कार्यान्वयनमा कुनै समस्या देखिएमा कार्यकारी समितिले आवश्यकता अनुसार परिमार्जन तथा संशोधन गर्न सक्नेछ ।

(२) यो कार्यविधि अन्य प्रचलित कानूनसँग बाभिन गएमा बाभिएको हदसम्म प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

१५. खारेजी र बचाउ : पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापना सम्बन्धी गुनासो व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७३ खारेज गरिएको छ । उक्त कार्यविधि अनुसार भए गरेका काम कारबाहीहरु यसै कार्यविधि बमोजिम भए गरेको मानिनेछ ।

द्रष्टव्य : साविकको “जिल्ला समन्वय समितिको सचिबलाय” को नाम हाल

“जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार)” रहेको ।

अनुसूची -१

दफा ६ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित

आवास पुनर्निर्माण कार्यक्रम

गुनासो दर्ता फाराम

कार्यालय प्रयोजनको लागि मात्र

गुनासो फाराम क्रम संख्या : दर्ता नं.:

गुनासोदर्ता स्थान: जिल्ला:

गाउँपालिका/नगरपालिका: वडा नं.:

टोलरबस्ती : मिति:

१. गुनासो गर्न चाहने व्यक्तिको विवरण :

नाम, थर :-	लालपूर्जा प्रमाणपत्र नं:-	जारी मिति:-
बाबुको नाम, थर :-	नागरिकता प्रमाणपत्र नं:-	जारी मिति:-
बाजेको नाम, थर :-	जिल्ला:-	
जम्मा परिवार संख्या :-	गाउँपालिका/नगरपालिका:-	वडा:-
सर्वेक्षण निस्सा नं. :-	टोल/बस्ती:-	
	सम्पर्क फोन नं.:-	

२. आफू बसेको जग्गाको कानूनी स्वामित्व केहो ?

१. निजी २. संस्थागत/गुठी ३. सरकारी/सार्वजनिक ४. अन्य.....

३. गुनासोको किसिम (लागू हुने जति सबैमा चिन्ह लगाउने) गुनासोको विवरण संक्षेपमा उल्लेख गर्ने
१. सर्वेक्षण छुटेको
२. सर्वेक्षण गरिएको विवरण त्रुटीपूर्ण रहेको
३. एक भन्दा बढी व्यक्ति घरधनीको रूपमा रहेको
४. आवश्यक कागजात पेश गर्न नसकिएको
५. भत्केको घर रहेको जग्गा आफ्नो नाममा नरहेको
६. जग्गा सम्बन्धी अन्य समस्या
७. बस्ती स्थानान्तरण वा पुनर्स्थापना गर्नु पर्ने
(ख) बैंकखाता तथा भुक्तानी सम्बन्धी
१. बैंकमा खाता खोल्न समस्या भएको
२. बैंक खातामा रकम जम्मा नभएको
३. बैंक खातामा प्रयाप्त रकम जम्मा नभएको
४. अन्य
(ग) आवास पुनर्निर्माण सम्बन्धी
१. बनिरहेको घरको जाँचपास गर्न समस्या भएको
२. आवास अनुदान लिनु भन्दा पहिले नै घर बनाएको र जाँचपासमा समस्या भएको ।

(घ) अन्य गुनासो		
१.	
२.	
४. गुनासोकर्ता वा निजको परिवारको स्वामित्वमा अन्य स्थानमा आवासीय घर ?		
१. छ	२. छैन	
छ भने, घरधनीको नाम:-	घर रहेको	जिल्ला:
गाउँपालिका/नगरपालिका:	वडा नं.:	टोल:
भुकम्प पछि घरको अवस्था:		
१. क्षति नभएको	२. आंशिक क्षतिभएको	३. पूर्णक्षति भएको
५. गुनासो फारामसँगै प्रमाण स्वरूप पेश गरिएका कागजातहरु:		
१. नागरिकता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि	२. जगाधनी लालपूजा प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि	
३. सर्वेक्षण निस्सा	४. बसाई-सराई प्रमाणपत्र प्रतिलिपि	
५. लाभग्राही/घरधनी वारेशनामा		
६. अर्काको नाममा भएको जग्गामा घर निर्माणको लागि पूर्व स्वीकृति		
७. नाता प्रमाणित प्रमाणपत्र		
८. अन्य (उल्लेख गर्ने)		

गुनासोकर्ताको हस्ताक्षर:.....

मिति:.....

(सामाजिक परिचालक सिफारिशकर्ताको) नाम, थर:-

मिति:.....

हस्ताक्षर

कार्यालय प्रयोजनको लागि मात्र

क्र.स	दर्ता भएको गुनासोका प्रकृति	गुनासो सम्बोधन भएको/ नभएको	भएको भए, गुनासो सम्बोधन गर्ने निकाय	नभएकोभए सिफारिश गरिएको निकाय	माथिल्लो निकायमा पठाएको प्रमाणित गर्ने अधिकारी	सम्बोधन भएपछि खबर गरेको वा माथिल्लो निकायमा पठाएको मिति
१		क. भयो ख. भएन ग. सिफारिश गरिएको	क. गाउँपालिका ख. नगरपालिका ग. रा. पु. प्रा. (राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण)	क. गाउँपालिका ख. नगरपालिका ग. रा. पु. प्रा. (राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण)		
२		क. भयो ख. भएन ग. सिफारिश गरिएको	क. गाउँपालिका ख. नगरपालिका ग. रा. पु. प्रा. (राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण)	क. गाउँपालिका ख. नगरपालिका ग. रा. पु. प्रा. (राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण)		
३		क. भयो ख. भएन ग. सिफारिश गरिएको	क. गाउँपालिका ख. नगरपालिका ग. रा. पु. प्रा. (राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण)	क. गाउँपालिका ख. नगरपालिका ग. रा. पु. प्रा. (राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण)		

गुनासो सम्बोधनको विवरण

सम्बोधन गर्ने अधिकारीको नाम, थर

पद

हस्ताक्षर

मिति

अनुसूची -२

दफा ६ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित

नेपाल सरकार

राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण

आवास पुनर्निर्माण कार्यक्रम

गुनासो दर्ता रसिद

गुनासो दर्ता नं.:

गुनासो कर्ताको नाम र थर:

सम्बन्धित लाभग्राहीको नाम र थर:

स्थायी ठेगाना:

गुनासो दर्ता गरिएको निकाय: जिल्ला:

गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं.:

गुनासोको किसिम: गुनासो दर्ता गर्नेको नाम र थर:

पद:

हस्ताक्षर: मिति:

अनुसूची-३

कार्यविधि कार्यान्वयनका लागि स्वीकृत थप व्याख्या तथा फारामहरु

आवास पुनर्निर्माण सम्भौतामा रहेका विभिन्न अस्पष्टताहरु र त्यसका समाधान सम्बन्धी व्याख्या

लाभग्राहीको सूचीमा नाम भएको र आफैँ आउन सक्ने तथा घरबनाउने जग्गा पनि आफ्नै नाममा भएको व्यक्तिले नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र, जग्गाधनीदर्ता प्रमाण पूर्जा (लालपूर्जा) र सर्वेक्षणको निस्सा लिएर आएको अवस्थामा तत्काल अनुदान सम्भौता हुन सक्नेछ । अन्य अवस्थामा निम्न बमोजिम हुनेछ ।

क्र. सं.	अस्पष्टताको प्रकृति	समाधानको उपाय	पेश गर्नुपर्ने कागजातहरु
१.	लाभग्राहीको सूचीमा नाम भएको, जग्गा आफ्नो नाममा नभएको तर आफ्नो एकाघर परिवारको अन्य सदस्यको नाममा भएको ।	यस्तो अवस्थामा जग्गाको लालपूर्जा जस्को नाममा छ उसले लाभग्राही लाई घर बनाउन स्वीकृति दिएको कागज पेश गरेको हकमा र अन्य आवश्यक कागजपत्र नागरिकताको प्रमाणपत्र, सर्वेक्षणको निस्सा र सम्बन्धित लालपूर्जा पेश गरेमा अनुदान सम्भौता तुरुन्तै हुन सक्नेछ ।	जग्गा प्रयोग गर्ने स्वीकृति दिएको कागजात, नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र सर्वेक्षणको निस्सा, जग्गाधनीदर्ता प्रमाण पूर्जा (लालपूर्जा) जग्गा प्रयोग गर्ने स्वीकृति दिने फाराम अनुसूचीमा समावेश रहेको छ ।
२.	लाभग्राहीको सूचीमा नाम भएको, घरमा भएको तर आफैँ आउन नसक्ने, जग्गाधनी दर्ता प्रमाण पूर्जा (लालपूर्जा) आफ्नै नाममा भएको	यस्तो अवस्थामा एकाघर परिवारको सदस्य वा अन्य विश्वासको व्यक्तिलाई प्रतिनिधि तोक्न सक्ने, प्रतिनिधि तोकेको फाराममा दुवै जनाले सही गरेको हुनुपर्ने यसका अतिरिक्त दुवै जनाको नागरिकताको प्रमाणपत्र र सर्वेक्षणको निस्सा पेश गरेको	प्रतिनिधि तोकेको फाराम, दुवै जनाको नागरिकताको प्रमाणपत्र, जग्गाधनी पूर्जा (लालपूर्जा), सर्वेक्षणको निस्सा, प्रतिनिधि तोक्ने फाराम

		अवस्थामा प्रतिनिधिले अनुदान सम्झौतामा हस्ताक्षर गर्न सक्नेछ ।	अनुसूचिमा समावेश रहेको छ ।
३.	लाभग्राहीको सूचीमा नाम भएको तरयहाँ नभएर बाहिर भएको र श्रीमान वा श्रीमती सम्झौताको लागि आएको	यस्तो अवस्थामा यहाँ रहेको श्रीमान्/श्रीमतीलाई प्रतिनिधि तोक्न सक्ने र प्रतिनिधि तोकेको फाराममा हस्ताक्षर गरेको हुनुपर्ने, लाभग्राही विदेशमा रहेको हकमा हुलाकबाट कागजात मगाई पेश गर्न सक्ने तथा अन्य आवश्यक कागजात पेश गरेको खण्डमा अनुदान सम्झौता पत्रमा प्रतिनिधिले हस्ताक्षर गर्न सक्ने ।	प्रतिनिधि तोकेको फाराम, दुवैजनाको नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र, जग्गाधनी दर्ता प्रमाण पूर्जा सर्वेक्षणको निस्सा ।
४.	लाभग्राहीको सूचीमा नाम भएको तरभोगचलन गर्दै आएको जग्गाको जग्गाधनी दर्ता प्रमाणपूर्जा (लालपूर्जा) नभएको	यस्तो अवस्थामा जिल्ला नापी कार्यालयबाट नापी गराई लालपूर्जा लिएर आएपछि अनुदान सम्झौता हुन सक्नेछ । यसको लागि जग्गा प्राप्त र जग्गा दर्ता सम्बन्धी वेग्लै कार्यविधि तयार भएको छ ।	नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र, जग्गाधनी दर्ता प्रमाण पूर्जा, सर्वेक्षणको निस्सा ।
५.	आफ्नो नाम पहिलो घरधनीको रूपमा भएको, एउटा छोरा वा छोराहरूको नाम दोस्रो, तेस्रो घरधनीको रूपमा भएको, अंशवण्डा प्रष्ट नभएको	यस्तो अवस्थामा पहिलो लाभग्राहीको रूपमा नाम दर्ता रहेको व्यक्तिले अनुदान सम्झौता गर्न सक्ने । दोस्रो, तेस्रो घरधनीको रूपमा नामरहेको व्यक्तिको केही दावी विरोध भएमा गुनासोमा जान सक्ने रवैशाख १२ भन्दा पहिला नै अंशवण्डा भएको हकमा कागजपत्र प्रमाण पूरा गरेको हकमा वेग्लै अनुदान सम्झौता हुन सक्ने अन्यथा एउटै मात्र अनुदान सम्झौता हुन सक्ने ।	नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र, जग्गाधनी दर्ता प्रमाण पूर्जा, सर्वेक्षणको निस्सा, गुनासो दर्ताको लागि अंशवण्डा भएको कागजपत्र ।

६.	लाभग्राहीको सूचीमा नाम भएको तरगुठीको रूपमा दर्ता भएको जग्गा स्वप्रयोजनको लागि प्रयोग गर्न चाहेको	सम्बन्धित लाभग्राहीको नाममा जग्गा दर्ता छ भने सबै कागजात पेश गरेको खण्डमा तत्काल अनुदान सम्झौता हुन सक्ने । गुठीकै रूपमा मात्र जग्गा दर्ता रहेको अवस्थामा गुठी जग्गाको लागि छुट्टै कार्यविधि बनिरहेको र सो कार्यविधि अनुसार हुने । हाललाई गुनासोको रूपमा दर्ता गर्न सकिने छ ।	नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र, जग्गाधनी दर्ता प्रमाण पूर्जा, सर्वेक्षणको निस्सा ।
७.	दुईवटा जोडिएको घरको छाना एउटै भन्ने जस्तो देखी दुईवटा घरलाई लाभग्राहीको सूचीमा पहिलो रदोस्रो घरधनीको रूपमा राखिएको	घरधनीले समेत घरजग्गाको स्वामित्व रहेको बेग्लै कागजात पेश गरेको खण्डमा अनुदान सम्झौता हुनसक्ने । गुनासोमा दर्ता गराई आवश्यक कागजात प्रमाणपत्र पुरा भएपछि अनुदान सम्झौता गर्न सक्ने ।	नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र, जग्गाधनी दर्ता प्रमाण पूर्जा, सर्वेक्षणको निस्सा ।
८.	श्रीमान/श्रीमतीको हकमा श्रीमानले श्रीमतीको वा श्रीमतीले श्रीमानको प्रतिनिधि बस्तुपुर्ने अवस्था	श्रीमानले श्रीमतीलाई वा श्रीमतीले श्रीमानलाई प्रतिनिधि तोकी प्रतिनिधि तोकेको फाराममा हस्ताक्षर भएको अवस्थामा अनुदान सम्झौता हुन सक्ने ।	प्रतिनिधि तोकेको फाराम, दुवैजनाको नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र, जग्गाधनी दर्ता प्रमाण पूर्जा, सर्वेक्षणको निस्सा ।
९.	एउटै घरमा एकभन्दा बढी व्यक्तिको स्वामित्व रहेको	यस्तो अवस्थामा एउटा मात्र अनुदान सम्झौता हुनेछ, दुवै जनाको संयुक्त स्वामित्वमा अनुदान सम्झौता हुनेछ, वा एकले अर्कोलाई प्रतिनिधि तोक्न सक्नेछ ।	नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र, सर्वेक्षणको निस्सा र जग्गाधनी दर्ता प्रमाण पूर्जा ।

१०.	घरक्षति भएरहल्यो तरपछि घरबनाउँदा त्यही ठाउँमा बनाउनु पर्छ कि पर्दैन	यस्तो अवस्थामा आफ्नो जग्गामा जता पनि घरबनाउन पाइन्छ, नजिकको अर्को कित्तामा पनि घरबनाउन पाइन्छ, त्यही कित्तामा पनि जग्गा खाली छ भने घरबनाउन पाइन्छ र छिमेकी गाउँपालिकामा पनि घर बनाउन पाइन्छ ।	नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र, सर्वेक्षणको निस्सा र जग्गाधनी दर्ता प्रमाण पूर्जा ।
११.	गाउँस्विकृतको नै जग्गा दर्ता नभएको/ जग्गाको लालपूर्जा नभएको खण्डमा	यस्तो अवस्थालाई सम्बोधन गर्न, भूकम्प प्रभावित संरचनाको पुनर्निर्माणको लागि जग्गा प्राप्ति सम्बन्धी कार्यविधि जारी भएको छ । सो कार्यविधि अनुसारजग्गा दर्ताको प्रक्रिया अगाडि बढाई दर्ता भई लालपूर्जा जारी भएपछि मात्र अनुदान सम्भौतामा हस्ताक्षर हुन सक्ने ।	
१२.	बाबुको नाम अथवा दाजुको नाम पहिलो लाभग्राहीको रूपमा रछोराको अथवा भाईको नाम दोश्रो लाभग्राहीको रूपमा भएको तरअंशवण्डा भई वेगलावेग्लै बसेको आवश्यक कागजात भएको अवस्था ।	यस्तो अवस्थामा पहिलो लाभग्राहीले अनुदान सम्भौता गर्न सक्ने । दोस्रो लाभग्राहीले गुनासोमा दर्ता गराई वैशाख १२ गते भन्दा अगाडिनै अंशवण्डा भैसकेको हो भने अंशवण्डाको कागजात पेश गरेर प्रमाणित भएमा दुवैजनाले सम्भौता पत्रमा हस्ताक्षर गर्न सक्नेछन् ।	जग्गाधनी दर्ता प्रमाण पूर्जा, नेपाली नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र र सर्वेक्षणको निस्सा, अंशवण्डा भइसकेको कागज ।
१३.	भूकम्प अघि कागजात भएको, लाभग्राहीको सूचीमा पनि नाम भएको तर भूकम्पको कारणले वा	सम्बन्धित कार्यालयबाट प्रतिलिपि कागजातहरू प्राप्त गरी अनुदान सम्भौता पत्रमा हस्ताक्षर गर्न सक्नेछन् ।	जग्गाधनी दर्ता प्रमाण पूर्जा, नेपाली नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र र सर्वेक्षणको निस्सा ।

	अन्य कुनै कारणले नेपाली नागरिकता अथवा जग्गाधनी दर्ता प्रमाणपूजा (लालपूजा) हराएको अथवा नस्ट भएको अवस्था		
१४.	घरभएको स्थानमा पहिरो गई वा अन्य भौगोलिक, भौगर्भिक कारणले जग्गा प्रयोग गर्न नमिल्ने भएको, स्थानान्तरण गर्नुपर्ने भएको खण्डमा	यस्तो अवस्थामा स्थानान्तरण गर्न तथा जग्गा प्राप्त गर्न “भूकम्प प्रभावित संरचनाको पुनर्निर्माणको लागि जग्गा प्राप्ति सम्बन्धी कार्यविधि” अनुसार गर्न सकिन्छ र हाललाई गुनासोको रूपमा दर्ता गर्न सकिनेछ ।	जग्गाधनी दर्ता प्रमाण पूजा, नेपाली नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र र सर्वेक्षणको निस्सा ।
१५.	सर्वेक्षणको निस्सा भएको तर लाभग्राहीको सूचीमा नाम नआएको	यस्तो अवस्थामा घरको क्षतिको स्तर ग्रेड तिन भन्दा कम भएकोले लाभग्राहीको सूचीमा पर्न योग्य नभएको हुनसक्ने र सोही कारणले सूचीमा नाम नपरेको हुनसक्छ तर आफूलाई कुनै शंका लागेमा, आफ्नो क्षति धेरै छ भन्ने लागेमा घरधनीले गुनासोको रूपमा दर्ता गर्न सक्छन् तर सर्वेक्षणको विस्तृत विवरण हेरेर सो निश्चित गरेपछि लाभग्राहीको सूचीमा पर्न सक्ने हो अथवा पर्न नसक्ने हो निक्यौल गरेपछि सोही अनुसार जानकारी हुनेछ । गुनासो दर्ता गर्दैमा लाभग्राहीको सूचीमा पर्नेपछि भन्ने हुँदैन ।	जग्गाधनी दर्ता प्रमाण पूजा, नेपाली नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र र सर्वेक्षणको निस्सा ।
१६.	भूकम्पले क्षतिग्रस्त भएको घर आफ्नै नाममा भएको तर	त्यस्तो अवस्थामा गुनासोमा दर्ता गराउन सकिन्छ र त्यसको लागि पछि गाउँ सरजमिनबाट घर सर्वेक्षण गर्न	जग्गाधनी दर्ता प्रमाण पूजा, नेपाली नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र

	सर्वेक्षणमै नाम छुटेको	छुटेको हो भन्ने प्रमाणित भई आएको खण्डमा थप सम्बोधनका लागि माथिल्लो निकायमा पेश हुन सक्छ र सर्वेक्षण हुन सक्छ ।	र सर्वेक्षणको निस्सा, सरजमिनको प्रमाण
१७.	सर्वेक्षण निस्सा र लाभग्राही नामावलीमा नाम, थरफरक भएको /परिवार संख्यामा फरक परेको	सर्वेक्षणमा भएको त्रुटीले यस्तो भएको हुन सक्दछ । नाता प्रमाणित भएको कागजात वा नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्रबाट सही नाम खुलेको अवस्थामा अनुदान सम्भौता हुन सक्नेछ ।	जग्गाधनी दर्ता प्रमाण पूर्जा, नेपाली नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र र सर्वेक्षणको निस्सा, नाता प्रमाण वा नाम थर खुल्ने अन्य कागजपत्र

उल्लिखित समाधानको प्रक्रियालाई सहज बनाउन अनुसूची बमोजिमका फारामहरु स्वीकृत गर्ने निर्णय समेत गरियो ।

- (क) अनुदान सम्भौताको लागि प्रतिनिधि तोक्ने फाराम,
- (ख) जग्गामा आवास निर्माण गर्न दिने स्वीकृति फाराम,
- (ग) गुनासो दर्ता फाराम ।

जोखिम वर्गमा पर्ने भूकम्पबाट प्रभावित लाभग्राही पहिचान सम्बन्धी कार्यविधि, २०७४

कार्यकारी समितिद्वारा स्वीकृत मिति

२०७४/१०/११

मिति २०७२ वैशाख १२ गतेको विनाशकारी भूकम्प तथा त्यसपछिका पराकम्पका कारणबाट जोखिम वर्गमा पर्ने लाभग्राहीहरूलाई क्षतिग्रस्त निजी आवास पुनर्निर्माण गर्ने क्रममा विशेष व्यवस्था गरी निजहरूको आवास पुनर्निर्माणमा तीव्रता दिन वाञ्छनीय भएकोले,

भूकम्पबाट प्रभावित संरचनाको पुनर्निर्माण सम्बन्धी ऐन, २०७२ को दफा ३१ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणको कार्यकारी समितिले यो कार्यविधि बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यस कार्यविधिको नाम “जोखिम वर्गमा पर्ने भूकम्पबाट प्रभावित लाभग्राही पहिचान सम्बन्धी कार्यविधि, २०७४” रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि स्वीकृत गरेको मिति देखि लागू हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,-

(क) “ऐन” भन्नाले भूकम्पबाट प्रभावित संरचनाको पुनर्निर्माण सम्बन्धी ऐन, २०७२ सम्भन्नु पर्छ ।

(ख) “प्राधिकरण” भन्नाले ऐनको दफा ३ बमोजिम गठित राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण सम्भन्नु पर्छ ।

(ग) “लाभग्राही” भन्नाले भूकम्पबाट प्रभावित निजी आवास पुनर्निर्माण अनुदान वितरण कार्यविधि, २०७३ को दफा ३ बमोजिम पहिचान गरिएका निजी घरका घरधनी एवं जोखिमयुक्त बस्तीका लाभग्राही समेतलाई सम्भन्नु पर्छ ।

(घ) “जोखिम वर्गमा पर्ने भूकम्पबाट प्रभावित लाभग्राहीहरू” भन्नाले दफा ३ ले निर्धारण गरेको आधारमा छनौटमा परेका लाभग्राहीहरूलाई सम्भन्नु पर्छ ।

३. जोखिम वर्गमा पर्ने भूकम्पबाट प्रभावित असहाय तथा असक्त लाभग्राहीको सूची तयार गर्ने : (१) जोखिम वर्गमा पर्ने भूकम्पबाट प्रभावित लाभग्राहीको सूची देहायका आधारमा तयार गरिनेछः-

- (क) ६५ वर्ष नाघेकी एकल महिला,
- (ख) ७० वर्ष नाघेका जेष्ठ नागरिक,
- (ग) १६ वर्ष मुनिका अनाथ बालबालिका,
- (घ) नेपाल सरकारबाट अपाङ्गताको परिचयपत्र (रातो र निलो कार्ड मात्र) पाएको अपाङ्गता भएका व्यक्ति ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको लाभग्राहीको सूचीमा पर्नको लागि निजी आवास सम्बन्धी लाभग्राहीको एकाघरमा अन्य सवलाङ्ग १६ देखि ७० वर्षसम्मका एक वा एक भन्दा बढी व्यक्ति नभएको हुनु पर्नेछ ।

४. जोखिम वर्गमा पर्ने भूकम्पबाट प्रभावित लाभग्राहीहरूको पहिचान गर्ने तरिका : दफा ३ को अधीनमा रही स्थानीय तहको सिफारिश सहित सम्बन्धित लाभग्राहीको निवेदनका आधारमा त्यस्ता लाभग्राहीहरूको पहिचान गरिनेछ । जोखिमयुक्त समूहमा पर्ने ती लाभग्राहीहरूको सूचीलाई स्थानीय तह र समुदाय तहमा समेत पुनः परीक्षण गरी प्रयोगमा ल्याउन सकिनेछ ।

५. जोखिम वर्गमा पर्ने भूकम्पबाट प्रभावित लाभग्राहीहरूलाई प्रदान गरिने सुविधा : (१) जोखिम वर्गमा पर्ने भूकम्पबाट प्रभावित लाभग्राहीलाई स्थानीय आवश्यकता र स्रोत साधनको उपलब्धताका आधारमा देहायका मध्ये कुनै एक वा एक भन्दा बढी सुविधा उपलब्ध गराइनेछः-

- (क) पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापनाको लागि गैर सरकारी संस्था परिचालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७२ दफा ७ को उपदफा (३) बमोजिमको सुविधा,
- (ख) प्राधिकरणबाट निर्णय गरी उपलब्ध गराउन सकिने अन्य सुविधा,
- (ग) आवास निर्माणको लागि अन्य वैकल्पिक व्यवस्था ।

यस अनुसार लाभग्राहीको घर पुनर्निर्माण गर्दा लागेको खर्च निजी आवास पुनर्निर्माण गर्ने लाभग्राहीले प्राप्त गर्ने रकम मध्येबाट व्यहोरिनेछ । थप प्राविधिक

सहयोग गैरसरकारी संस्था वा प्राधिकरणबाट खटाईएकै प्राविधिक जनशक्तिहरुबाट समेत उपलब्धहुन सक्नेछ ।

६. **अभिलेख राख्ने** : (१) यस कार्यविधि अनुसार प्रदान गरिएको सुविधा सम्बन्धी अभिलेख सम्बन्धित स्थानीय तहको कार्यालयमा राखिनेछ, र त्यसको जानकारी प्राधिकरणको जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार) मार्फत केन्द्रमा पठाइनेछ । यस्तो सुविधा प्राप्त गरी निजी आवास पुनर्निर्माण गरेका लाभग्राहीहरुको अभिलेख केन्द्रीय सूचना व्यवस्थापन प्रणालीमा अध्यावधिक गरी व्यवस्थित रुपमा राखिनेछ ।

(२) कुनैपनि गैर सरकारी संस्थाले यो कार्यविधि लागू हुनुभन्दा पहिले जोखिमवर्गमा पर्ने भूकम्पबाट प्रभावित लाभग्राहीलाई अतिरिक्त सुविधा प्रदान गरी आवास पुनर्निर्माण भइसकेको भए सो सुविधा यसै कार्यविधि बमोजिम भएको मानिनेछ ।

(३) गैरसरकारी संस्था परिचालन नभएको स्थानमा जोखिम वर्गमा पर्ने लाभग्राहीको घरको पुनर्निर्माण गर्न आवश्यक देखिएमा प्राधिकरणबाट गैरसरकारी संस्था वा अन्य संघ संस्था परिचालनको लागि आह्वान गरी वा अन्य व्यवस्थाबाट पुनर्निर्माण गराउन सक्नेछ ।

७. प्राधिकरणको अन्य कार्यविधिमा जुनसुकै कारण लेखिएको भएतापनि जोखिम वर्गमा पर्ने लाभग्राहीहरुको हकमा यसै बमोजिम हुनेछ ।

८. **प्रचलित कानून बमोजिम हुने** : यस कार्यविधिमा लेखिएको विषयमा यसै बमोजिम र उल्लेख नभएका विषयहरुको हकमा प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम हुनेछ ।

द्रष्टव्य : साविकको “जिल्ला समन्वय समितिको सचिबलाय” को नाम हाल “जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार)” रहेको ।

एकीकृत बस्ती विकास सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५

कार्यकारी समितिद्वारा स्वीकृत मिति

२०७५।०७।२९

दीर्घकालीन बसोबासको व्यवस्था गर्ने सन्दर्भमा प्रक्रियागत सरलता कायम गरी आवश्यकता अनुसार भूकम्प प्रभावित जिल्लाहरूमा एकीकृत रूपमा जग्गा तथा बस्ती विकास गर्न छुट्टै कार्यविधि लागू गर्न वाञ्छनीय भएकोले, राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणबाट भूकम्पबाट प्रभावित संरचनाको पुनर्निर्माण सम्बन्धी ऐन, २०७२ को दफा ३१ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी यो कार्यविधि तयार गरिएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस कार्यविधिको नाम “एकीकृत बस्ती विकास सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५” रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि तत्काल लागू हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,-

(क) “प्राधिकरण” भन्नाले राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण सम्भन्नुपर्छ । सो शब्दले प्राधिकरणबाट अधिकार प्रत्यायोजन गरिएको मातहत निकाय वा कार्यालयलाई समेत जनाउँछ ।

(ख) “जग्गा” भन्नाले कसैको हकभोगमा रहेको जुनसुकै जग्गा र त्यसमा स्थायी रूपले रहेको पर्खाल, घर, रुख आदि समेत सम्भन्नुपर्छ । सो शब्दले त्यस्तो जग्गामा स्थायी रूपले जडान भएको जुनसुकै वस्तु वा संरचनालाई समेत जनाउँछ ।

(ग) “बस्ती” भन्नाले मानवीय बसोबास प्रयोजनको लागि निर्मित पूर्वाधार सहितको क्षेत्रलाई सम्भन्नु पर्छ ।

(घ) “एकीकृत बस्ती” भन्नाले कुनै बस्ती विशेषमा उपलब्ध हुन सक्ने भौतिक, सामाजिक, आर्थिक तथा सांस्कृतिक पूर्वाधारहरु आदि समेतलाई व्यवस्थितरूपमा एकीकरण गरिएको योजनावद्ध बस्ती सम्भन्नु पर्छ ।

- (ड) “पूर्वाधार” भन्नाले कुनै बस्ती विशेषमा उपलब्ध हुन सक्ने बाटो, खानेपानी, ढल, विद्युत जस्ता भौतिक पूर्वाधार, हेल्थपोष्ट, अस्पताल, विद्यालय, सेवा केन्द्र, सुरक्षा जस्ता सामाजिक पूर्वाधार, बैंक, वित्तीय संस्था, उद्योग, कलकारखाना जस्ता समृद्धि र समुन्नतिसँग सम्बन्धित आर्थिक पूर्वाधार तथा स्थानीय मूर्त तथा अमूर्त सम्पदासँग सम्बन्धित सांस्कृतिक पूर्वाधारहरु सम्भन्नु पर्छ ।
- (च) “योजना” भन्नाले भूकम्पपीडित व्यक्ति वा परिवार समेतलाई व्यवस्थित रूपमा बसोबास गराउने प्रयोजनको लागि एकीकृत बस्ती विकास गर्न राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण आफैले वा रित पूर्वक स्वीकृति प्रदान गरिएको संस्था वा समूहबाट सञ्चालन गरिने योजना सम्भन्नु पर्छ ।
- (छ) “योजना कार्यालय” भन्नाले योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा अनुगमन गर्न प्राधिकरणबाट तोकिएको वा अधिकार प्रत्यायोजन गरिएको वा योजना सञ्चालन गर्न स्वीकृति प्रदान गरिएको निकाय वा संस्था सम्भन्नु पर्छ ।
- (ज) “योजना प्रस्तावक” भन्नाले कार्यविधिका दफा ४ को खण्ड (क) बमोजिमका न्यूनतम १० (दश) भूकम्पपीडित लाभग्राही परिवार मिलेर एकीकृत बस्तीका लागि आवश्यक कागजात संलग्न गरी पेश भएको प्रस्तावका निवेदकहरुलाई सम्भन्नु पर्छ ।

३. **बस्ती विकासका विकल्पहरु:** भूकम्पपीडित परिवारको लागि देहायको विकल्प अनुरूप बस्ती विकास गरिने वा गर्न दिइनेछ :-

- (क) बस्ती स्थानान्तरण: भौगर्भिक वा अन्य कारणले साविक स्थानमा बस्तीको पुनर्निर्माण गर्नु सुरक्षित नहुने भएमा उपयुक्त स्थानको पहिचान गरी त्यस्तो बस्तीलाई न्यूनतम पूर्वाधार तथा सेवा सुविधा समेत उपलब्ध हुने गरी एकीकृत रूपमा एक वा विभिन्न स्थानमा स्थानान्तरण गरिनेछ ।

तर जोखिमयुक्त भनी पहिचान गरिएको बस्तीको जग्गामा कुनै पनि परिवारलाई आवासीय प्रयोग गर्न दिइने छैन ।

- (ख) मिश्रित व्यवस्था : बसोबास गराउनु पर्ने परिवार संख्या र योजनास्थलको सम्भाव्यता हेरी उपयुक्त भएमा केही परिवारलाई साविककै स्थानमा बसोबास गराई स्थानान्तरण गर्नेपरने परिवारलाई मात्र अन्यत्र लग्ने गरी मिश्रित रूपमा पनि बस्ती व्यवस्थापन गर्न सकिनेछ ।
- (ग) छरिएर रहेका घरहरुको एकीकृत बस्ती विकास: छरिएर रहेका भूकम्पपीडित लाभग्राहीहरुले एकीकृत बस्ती विकास गर्न चाहेमा उपयुक्त स्थानमा एकीकृत बस्ती विकास गर्न सक्नेछन् ।

४. बस्ती विकासका आधारहरु : एकीकृत बस्ती विकास योजना देहायका आधारहरुमा गरिनेछ :-

- (क) एकीकृत बस्ती विकासको लागि योग्य लाभग्राही: देहायका भूकम्पपीडित निजी आवास पुनर्निर्माण लाभग्राही परिवार एकीकृत बस्ती विकास गर्नका लागि योग्य लाभग्राही हुनेछन् ।
- (अ) जोखिमयुक्त बस्तीका भूकम्पपीडित लाभग्राही ।
- (आ) जोखिम वर्गमा पर्ने भूकम्पपीडित लाभग्राही ।
- (इ) भूमिहिन भूकम्पपीडित लाभग्राही ।
- (ई) गुनासो संबोधनबाट कायम भई आएका भूकम्पपीडित लाभग्राही ।
- (उ) सम्झौता भएपनि निजी आवास पुनर्निर्माणको कार्य थालनी नगरेका भूकम्पपीडित लाभग्राही ।
- (ऊ) हालसम्म सम्झौता नभएका भूकम्पपीडित लाभग्राही ।
- (ख) योजना प्रस्तावक : माथि खण्ड (क) मा उल्लिखित एकीकृत बस्ती विकासको लागि योग्य लाभग्राही परिवारहरु आफैले मिलेर वा अन्य सम्बन्धित निकायको सहयोगमा जग्गाको व्यवस्था गरी एकीकृत बस्ती विकास योजना प्रस्ताव गर्न सक्नेछन् । प्राधिकरण वा अन्य कुनै सरोकारवाला निकाय वा दातृसंस्थाले योजना तयार पार्न सहयोग गर्न सक्नेछन् ।
- (ग) न्यूनतम लाभग्राही परिवार संख्या: यस कार्यविधि बमोजिमको योजना सञ्चालन गर्न कम्तिमा १० (दश) घरपरिवारको सहभागिता अनिवार्य

हुनेछ । १० (दश) परिवार भन्दा कम परिवारहरूले सरकारबाट प्राप्त सुविधा लिई आफुलाई उपयुक्त हुने सुरक्षित हुने स्थानमा घर निर्माण गर्नेछन् । १० (दश) परिवार भन्दा कमको बस्तीका लागि पूर्वाधार विकासमा प्राधिकरणबाट प्राप्त हुने सहयोग उपलब्ध हुने छैन ।

- (घ) घडेरी जग्गा व्यवस्थापन : बस्ती स्थानान्तरण गर्नुपर्ने भूकम्पपीडित परिवारलाई एकीकृत बस्तीको विकसित घडेरी जग्गा वा प्राधिकरणले तोकेको घडेरी जग्गा बापत प्रदान गरिने रकम मध्ये कुनै एक लिने विकल्प प्रदान गरिने छ ।
- (ङ) पूर्वाधार विकासमा सहयोग : एकीकृत बस्ती विकासको लागि विभिन्न पूर्वाधार तथा सेवा निर्माणको लागि आवश्यक पर्ने रकम योजना प्रस्तावकले अन्यथा प्रस्ताव गरेमा बाहेक सरकारीस्तरबाट प्राधिकरण मार्फत उपलब्ध गराइनेछ । यस प्रयोजनको लागि विभिन्न पूर्वाधारसँग सम्बन्धित निकायहरू तथा स्थानीय तहसँग आवश्यकता अनुसार प्राधिकरणले समन्वय गर्नेछ ।
- (च) सम्पदा बस्तीमा थप सहयोग : सम्पदा बस्ती क्षेत्र भनी प्राधिकरणबाट किटान भएका बस्तीको पूर्वाधार विकास योजनामा प्राधिकरणले प्राविधिक एवं आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने छ । साथै सम्पदा बस्तीको लाभग्राहीलाई प्राचीन स्वरूप भल्कने गरी निजी आवास पुनर्निर्माण गर्दा प्राधिकरणले थप सहयोग उपलब्ध गराउने छ ।
- (छ) आय आर्जन : बस्ती स्थानान्तरण योजना तर्जुमा गर्दा प्रस्तावित योजनास्थलमा स्थानान्तरण हुने परिवारहरूको लागि आय आर्जन सहित जीविकोपार्जनको व्यवस्थाका सम्बन्धमा समेत ध्यान दिनु पर्नेछ ।

५. **जग्गा व्यवस्था:** (१) बस्ती स्थानान्तरण बाट आएका भूकम्पपीडित लाभग्राही वा भूमिहिन भूकम्पपीडित लाभग्राहीहरूले जग्गा व्यवस्थापनको लागि राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणमार्फत प्राप्त अनुदान रकमबाट खरिद गरेको वा प्रचलित कानून बमोजिम प्राप्ती गरी उपलब्ध गराइएको जग्गामा एकीकृत बस्ती विकास गर्नु पर्नेछ ।

(२) छरिएर रहेका भूकम्पपीडित लाभग्राहीहरूले एकीकृत बस्ती विकासका लागि जग्गा व्यवस्था आफैले गर्नुपर्नेछ ।

६. योजना तर्जुमा : (१) दफा ३ अनुरूप एकीकृत बस्ती विकासको योजना तर्जुमा गर्दा 'प्रारम्भिक योजना' र 'विस्तृत योजना' गरी दुई चरणमा तर्जुमा गर्नु पर्नेछ ।

(२) प्रारम्भिक योजना तर्जुमा गर्दा देहायका विषयहरू समावेश गर्नु पर्नेछ:-

(क) स्थलगत सर्वेक्षण र तथ्याङ्क सङ्कलन : पुनर्निर्माण गरिने वा स्थानान्तरण गरिने सम्भावित बस्तीको अवस्थिति, भौगर्भिक संरचना, जग्गाको कित्ता, नक्सा, जग्गाधनीको विवरण, विद्यमान आर्थिक र सामाजिक स्थिति, उपलब्ध पूर्वाधार तथा सेवा सुविधाहरू, उपलब्ध स्रोतसाधन आदिको विषयमा स्थलगत अध्ययन गरी आवश्यक तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने ।

(ख) तथ्याङ्क विश्लेषण : सङ्कलित तथ्याङ्क एवं सूचना अध्ययन तथा विश्लेषण गरी बस्ती विकासको लागि उपयुक्त विकल्प छनौट गर्ने ।

(ग) जग्गा विकासको विकल्प : योजनामा जग्गा विकासको लागि देहायमध्ये कुनै वा सबै विकल्पहरूको प्रयोग गर्न सकिनेछ :-

(अ) निर्देशित जग्गा विकास (*Guided Land Development*) अनुसार बस्तीमा सडक सञ्जाल विस्तार गरी आवश्यक पूर्वाधार सहित एकीकृत बस्ती विकास गर्ने,

(आ) योजनास्थलका सबै जग्गाधनी तथा मोहीहरूको सहभागिता जुटाई योजनास्थलका कित्ता जग्गाहरू समायोजन (*Land Readjustment*) गरी एकीकृत बस्ती विकास गर्ने,

(इ) जग्गाधनी र मोहीको सहमति जुट्न नसकेर वा अन्य कुनै कारणवश जग्गा एकीकरण हुन नसके भएमा जग्गा प्राप्त गरी घर तथा घडेरी (*Site and Services*) विकास गरी एकीकृत बस्ती विकास गर्ने,

(घ) जग्गा विकास तथा वितरण योजना : स्थानीय तहको कुनै जग्गा खण्डीकरण नीति भए सोसँग सामञ्जस्य हुने गरी जग्गा विकास योजना र घडेरी जग्गा (*Plot*) वितरण योजना तयार गर्नु पर्नेछ । स्थानान्तरण

योजनामा कुन कुन परिवारलाई कुन कुन स्थानमा स्थानान्तरण गरिने हो स्पष्ट पहिचान गरी सरोकारवालाहरूको सहमति समेत जुटाउनु पर्नेछ । पूर्वाधार, खुला क्षेत्र, सार्वजनिक भवन आदिका लागि जग्गाधनी/उपभोक्ताहरूले सामुहिक रूपमा जग्गा व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

- (ड) स्थानान्तरण वा मिश्रित योजना भएमा स्थानान्तरण गरिने स्थानमा थप हुने परिवारलाई प्रस्तावित योजनास्थलले धान्न सक्ने क्षमता, रोजगारको लागि आवश्यक थप अन्य व्यवस्था, योजनास्थलका साविक बासिन्दाहरूबाट योजनामा हुन सक्ने सहभागिता वा सम्भावित अवरोध आदि विषयमा समेत विश्लेषण गरिएको हुनु पर्नेछ ।
- (च) प्रदेश सरकार तथा स्थानीय तहको प्रचलित मापदण्ड विपरीत नहुने गरी प्रस्तावित बस्तीमा लागू गरिने निर्माण सम्बन्धी मापदण्ड समेत प्रस्ताव गरिएको हुनु पर्नेछ । अनुसूची-१ मा त्यस्तो मापदण्डको न्यूनतम आवश्यकता प्रस्तुत गरिएको छ ।
- (३) यस कार्यविधिको दफा ७ को प्रक्रिया पुरा गरी प्रारम्भिक योजनाको स्वीकृति पश्चात् देहाय बमोजिम विस्तृत योजना तर्जुमा गर्नु पर्नेछ:-
- (क) बस्ती पुनर्निर्माण योजना तयार गर्दा हालको बस्तीको आकार, उपलब्ध पूर्वाधार तथा सेवाको अवस्था, योजना कार्यान्वयनको क्रममा थप आवश्यक पर्ने पूर्वाधार, सुरक्षित निर्माणको आधार, पूर्वाधार निर्माणमा सम्बन्धित सरकारी निकाय वा प्रस्तावक वा स्थानीय तहको लागत सहभागिता सहितको प्रतिबद्धता, योजनाको लागत (*Detail Design, Drawings, Estimate* आदि सहित) जस्ता विवरणहरू समावेश गर्नु पर्नेछ ।
- (ख) बस्तीलाई आंशिक रूपमा मात्र स्थानान्तरण गर्ने भएमा साविक बस्तीमा हुने बस्ती तथा नयाँ प्रस्तावित स्थानमा गरिने बस्तीको विकासको लागि बेग्ला बेग्लै योजना तयार गर्नु पर्नेछ ।
- (ग) एकीकृत बस्ती विकास सम्बन्धि विस्तृत योजना प्रस्तावमा निम्न पक्षहरूको विस्तृत अध्ययन प्रस्तावहरू समावेश भएको हुनु पर्नेछ:-

- (अ) भौतिक पक्ष : योजनास्थल भित्रको भौतिक पूर्वाधार विकास योजना, प्रमुख पूर्वाधार सेवालाई बाह्य प्रणालीसँग एकीकरण गर्ने योजना, निर्माण तथा भौतिक विकास योजना सम्बन्धी प्रस्ताव ।
- (आ) वित्तीय पक्ष : योजनाको लागत, लागत सहभागिता, लागत बेहोर्ने स्रोतहरु सम्बन्धी प्रस्ताव ।
- (इ) सामाजिक पक्ष : शिक्षा र स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित पूर्वाधार सम्बन्धी प्रस्ताव ।
- (ई) आर्थिक पक्ष : रोजगारको आवश्यकता र अवसर, घरेलु उद्योग र साना बजार पूर्वाधार सम्बन्धी प्रस्ताव ।
- (उ) व्यवस्थापन पक्ष : लागत सहभागिता तथा योजना निर्माण, हस्तान्तरण, सञ्चालन र मर्मत सम्भारको लागि प्रस्तावित व्यक्ति, संस्था वा निकायहरुको सहमति सम्बन्धी प्रस्ताव ।
- (ऊ) अन्य विविध : सांस्कृतिक, वातावरणीय र अन्य आवश्यक विषयगत विवरणहरु सहितको प्रस्ताव ।

७. योजना प्रस्ताव तथा स्वीकृति : (१) दफा ६ को उपदफा (२) बमोजिम एकीकृत बस्ती विकासको प्रारम्भिक योजना तर्जुमा गरी सम्बन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकाले स्वीकृतिको लागि निम्न कागजात सहित सम्बन्धित जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईमा पेश गर्नु पर्नेछ :-

- (क) योजनामा सहभागी हुने दफा ४ को खण्ड (क) बमोजिमका भूकम्पपीडित लाभग्राहीको निवेदन योजना प्रस्ताव सम्बन्धी निवेदनको नमूना अनुसूची-२ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।
- (ख) एकीकृत बस्ती विकास गरिने योजना स्थलमा पर्ने जग्गाको नापी नक्सा र किताहरुको सूची ।
- (ग) जग्गाधनीहरुको मञ्जुरीनामा, नागरिकता र जग्गाधनी प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी ।

- (घ) योजना स्थलमा जग्गा नभएका अन्य व्यक्ति पनि सहभागी हुने भए तत्सम्बन्धी विवरण र त्यस्ता व्यक्तिहरुको मञ्जुरीनामा सहित नागरिकताको प्रतिलिपि ।
- (ङ) बस्ती विकास सम्बन्धी अवधारणा नक्सा सहितको भौतिक विकास योजना ।
- (च) प्रस्तावित बस्तीको भौगर्भिक अध्ययन प्रतिवेदन ।
- (छ) कित्ता नक्सामा प्रस्तावित योजनास्थल तथा नयाँ प्रस्तावित कित्ता सहितको नक्साङ्कन ।
- (ज) पूर्वाधार विकासमा स्थानीय तह तथा उपभोक्ताबाट हुने लागत सहभागिता सुनिश्चित गर्ने ।
- (झ) सम्बन्धित स्थानीय तहको बोर्डको निर्णय ।
- (ञ) अन्य सान्दर्भिक र आवश्यक विषयहरु सहितको योजना प्रतिवेदन ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम प्राप्त प्रारम्भिक योजनाको प्रस्ताव उपर अध्ययन गरी सम्बन्धित जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईले केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई र केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाईले प्राधिकरणमा आवश्यक स्वीकृतिका लागि पठाउनेछ ।

(३) प्राधिकरणको कार्यकारी समितिले उपदफा (२) बमोजिम प्रस्ताव उपर आवश्यक निर्णय गर्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम कार्यकारी समितिबाट प्रारम्भिक योजना स्वीकृत भए पश्चात् दफा ६ को उपदफा (३) अनुसार विस्तृत योजना तयार गरी सम्बन्धित स्थानीय तह मार्फत जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईमा पेश गर्नु पर्नेछ । साथै सम्बन्धित जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईले नयाँ योजना अनुरूप कित्ताकाट एवं नामसारी गर्न जिल्ला स्थित नापी कार्यालय एवं मालपोत कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ र सम्बन्धित नापी कार्यालय एवं मालपोत कार्यालयले सो अनुरूप कित्ताकाट एवं नामसारी गरिदिनु पर्नेछ ।

(५) यसरी प्राप्त विस्तृत योजना प्रस्ताव उपर अध्ययन गरी सम्बन्धित जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईले “भूकम्पबाट प्रभावित संरचनाको पुनर्निर्माण

सम्बन्धी सार्वजनिक खरिद कार्यविधि, २०७२” अनुसार स्वीकृत गर्नेछ वा तालुक निकायमा पेश गरी आवश्यक स्वीकृति लिनेछ ।

८. **योजना कार्यान्वयन** : (१) दफा ७ बमोजिम स्वीकृत योजना प्रचलित कानून बमोजिमको अधिनमा रही तपसिल बमोजिम कार्यान्वयन गरिनेछ । योजना कार्यालयले आवश्यक पर्ने जनशक्ति काजमा राखी काममा लगाउन सक्नेछ ।

(क) १० (दश) देखि ९९ (उनान्सय) घर परिवार सम्मको एकीकृत बस्ती विकास योजना सम्बन्धित स्थानीय तहबाट ।

(ख) ९९ (उनान्सय) भन्दा बढी घर परिवारको एकीकृत बस्ती विकास योजना जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई वा प्राधिकरणले तोकेको निकायबाट ।

(२) माथि जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि योजना कार्यान्वयन गर्न प्राधिकरणले कानून बमोजिम उपभोक्ता समिति, जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (भवन), स्थानीय तह वा प्राधिकरण आफैले गर्ने गराउने गरी निर्णय गर्न सक्ने छ ।

(३) प्राधिकरणबाट प्रारम्भिक योजना स्वीकृत भए पश्चात् योजना कार्यान्वयन गर्ने निकायले सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गरी योजना क्षेत्र भित्रका जग्गाको हक हस्तान्तरण रोक्का राख्ने प्रक्रिया अगाडि बढाउन सक्नेछ । तर स्वीकृत अवधारणा नक्सा अनुसार निजी आवास पुनर्निर्माणका लागि तोकिएको योजना कार्यान्वयन गर्ने निकायले निर्माण अनुमति दिन सक्नेछ ।

९. **बजेट व्यवस्था** : (१) विस्तृत योजना स्वीकृत भए पश्चात योजना कार्यान्वयन गर्न आवश्यक बजेट व्यवस्थाको लागि सम्बन्धित कार्यालयले राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणमा माग गर्नु पर्नेछ र राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणले देहाय बमोजिमको आधारमा बजेट व्यवस्था गर्ने छ ।

(क) स्थानीय तहबाट कार्यान्वयन हुने १० (दश) देखि ९९ (उनान्सय) घर परिवारसम्मको बस्ती विकास योजनाको लागि तपसिल बमोजिमको आधारमा बजेट व्यवस्था हुनेछ :-

योजना स्थल रहेको क्षेत्र	अधिकतम सहयोग रकम (प्रति परिवारको दरले हुने गरी)
(क) हिमाली क्षेत्र	पाँचलाख रुपैयाँसम्म
(ख) पहाडी ग्रामीण क्षेत्र	चारलाख रुपैयाँसम्म
(ग) पहाडी शहरी र तराई क्षेत्र	तीनलाख रुपैयाँसम्म

द्रष्टव्य :

- (१) यो रकम परिवारहरूलाई नभएर योजनामा संलग्न परिवार संख्याको आधारमा प्रति परिवारका दरले तोकिएको कार्यालय वा निकायलाई उपलब्ध गराइनेछ।
- (२) यस रकमको उपयोग योजना स्थल भित्रको भौतिक, सामाजिक र आर्थिक पूर्वाधार निर्माणको लागि मात्र खर्च गर्न सकिनेछ।
- (३) योजना स्थलसम्म बाह्य पूर्वाधार सेवा जोड्नको लागि र नपुग पूर्वाधारका लागि सम्बन्धित स्थानीय तह वा अन्य सरकारी कार्यालयबाट बजेट व्यवस्था गर्नु पर्नेछ।
- (४) उल्लेखित व्यवस्था अनुसार अनुदान रकम उपलब्ध गराउँदा सम्बन्धित उपभोक्ता समितिसँग भएको सम्झौता अनुसारको कुल अनुदान रकमको ४० (चालिस) प्रतिशत प्रथम किस्ता स्वरूप, थप ४० (चालिस) प्रतिशत रकम प्रथम किस्ता रकम बराबर कार्य प्रगतिको आधारमा र बाँकि २० (बीस) प्रतिशत रकम कार्य सम्पन्न प्रतिवेदनको आधारमा निकास गरिनेछ।
- (ख) तोकिएको निकायबाट कार्यान्वयन हुने ९९ (उनान्सय) भन्दा बढीको घर परिवारको बस्ती विकास योजनाको लागि स्वीकृत विस्तृत योजना प्रतिवेदनको आधारमा राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणबाट बजेट व्यवस्था हुनेछ। प्राधिकरणले सम्भव भएसम्म सम्बन्धित स्थानीय समुदाय, स्थानीय तह, प्रदेश सरकार वा अन्य निकायबाट लागत सहभागिता गराउन वा निश्चित पूर्वाधार निर्माण गराउन प्रोत्साहित गर्नु पर्नेछ।

१०. सहजीकरण तथा समन्वय समिति : (१) एकीकृत बस्ती विकासको समग्र योजनाको अध्ययन, सहजीकरण, कार्यान्वयन तथा मार्गनिर्देश गर्नको लागि एक सहजीकरण एवं समन्वय समिति रहनेछ । समितिको संयोजकमा स्थानीय तहको प्रमुख, सम्बन्धित वडा अध्यक्ष, स्थानीय तहमा खटिएका इञ्जिनियर सदस्य एवं प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सदस्य-सचिव रहनेछन् । सहजीकरण एवं समन्वय समितिको कार्य प्रक्रिया समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

(२) समितिमा सम्बन्धित जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईहरु, वन, मालपोत, शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभागसँग सम्बन्धित स्थानीय कार्यालयका प्रमुख तथा अधिकृत प्रतिनिधिहरुलाई आवश्यकता अनुसार आमन्त्रण गर्नु पर्नेछ ।

(३) सहजीकरण तथा समन्वय समितिले आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित विज्ञलाई आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

११. उपभोक्ता सम्बन्धी व्यवस्था : एकीकृत बस्ती विकासका लागि लाभग्राही स्वयं सहभागी भएको उपभोक्ता समिति दर्ता गरी योजना प्रस्ताव गरेको अवस्थामा “भूकम्पबाट प्रभावित संरचनाको पुनर्निर्माण सम्बन्धी सार्वजनिक खरिद कार्यविधि, २०७२” अनुसार स्थानीय तहले जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईको समन्वयमा उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य गराउनेछ । तर कुनै कारणवश खरिद कार्यविधि अनुरूप बोलपत्रको माध्यमद्वारा कार्य गराउन आवश्यक भएमा यस व्यवस्थाले कुनै बाधा पार्ने छैन ।

१२. स्तर कायम गर्नुपर्ने : आवास निर्माण गर्दा त्यस प्रयोजनको लागि सरकारले निर्धारण गरेको न्यूनतम मापदण्ड, गुणस्तर, निर्माण संहिता आदिको पूर्ण पालना गर्नुपर्नेछ ।

१३. स्वामित्व हस्तान्तरण नहुने : यस कार्यविधि बमोजिम प्राधिकरणले उपलब्ध गराएको घर जग्गा भए सो आवास इकाईको स्वामित्व भूकम्पपीडित परिवारको नाममा कायम भएको १० (दश) वर्षको अवधिसम्म निजको मृत्यु भई हकवालाको नाममा नामसारी गर्ने बाहेक अरु कुनै पनि तवरले अन्य कुनै व्यक्ति वा संस्थाको नाममा हस्तान्तरण गर्न सकिने छैन ।

१४. रोक्का फुकुवा गर्ने : आयोजना क्षेत्र भित्रको घडेरी जग्गा विकास भएपछि माथि दफा ८ को उपदफा (३) बमोजिम रोक्का रहेको जग्गा फुकुवा गरी सम्बन्धित

भूकम्पपीडित लाभग्राहीहरूलाई स्वामित्व हस्तान्तरणका लागि योजना कार्यान्वयन गर्ने निकायले सम्बन्धित मालपोत कार्यलयमा लेखी पठाउनेछ ।

१५. **निर्देशन पालना गर्नुपर्ने** : एकीकृत बस्ती विकासका क्रममा जग्गा विकास गर्ने कार्यलाई शीघ्रता प्रदान गर्न वा अन्य कुनै पनि अवस्थामा प्राधिकरणले उपयुक्त विधि र प्रक्रिया सिफारिश गरी योजना प्रस्तावक वा कार्यान्वयन गर्ने निकाय वा संस्थालाई कुनै पनि समयमा निर्देशन दिन सक्नेछ । योजना कार्यान्वयनको सन्दर्भमा प्राधिकरणले दिएको निर्देशन पालना गर्नु त्यस्तो निकाय वा संस्थाको कर्तव्य हुनेछ ।
१६. **कार्यविधि बमोजिम हुने** : यस कार्यविधिमा लेखिएको विषयमा यसै कार्यविधि बमोजिम र यस कार्यविधिमा उल्लेख नभएको अन्य विषयको हकमा प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम हुनेछ ।
१७. **खारेजी र बचाउ** : प्राधिकरणबाट स्वीकृत भै लागू भएको एकीकृत बस्ती विकास सम्बन्धी कार्यविधि, २०७४ खारेज गरिएको छ । उक्त कार्यविधि बमोजिम स्वीकृत भै हालसम्म भए गरेका कामहरू यसै कार्यविधि बमोजिम भए गरेको मानिनेछ ।

अनुसूची-१

(दफा ६ को उपदफा (२) को खण्ड (च) सँग सम्बन्धित)

एकीकृत बस्ती विकासको न्यूनतम मापदण्ड

१. योजनास्थल पहिचान गर्ने आधारहरू :

आधार	सूचक	कैफियत
भौगर्भिक अवस्था	प्राधिकरणबाट खटिएको प्राविधिक टोलीले बस्ती विकासको लागि उपयुक्त भनी सिफारिश गरेको स्थल हुनुपर्ने	अध्ययन प्रतिवेदन
भौतिक पूर्वाधार	सडक सञ्जाल वा ग्रामीण मूल बाटोसँग जोडिएको	स्थलगत अध्ययन
	खानेपानी र सरसफाई सम्बन्धी पूर्वाधार भएको वा निर्माण गर्न सकिने	
	विद्युत सेवाको उपलब्धता भएको स्थानलाई प्राथमिकता	
	स्थानान्तरण हुने परिवारको जीविकोपार्जन साविक बस्तीसँग नै कायम रहने भए प्रस्तावित बस्ती दैनिक आवागमन गर्न सकिने दूरीमा रहेको	
	वातावरणमा बस्ती विकासबाट प्रतिकूल असर नपर्ने स्थान हुनुपर्ने	
सामाजिक पूर्वाधार	सकभर प्राथमिक विद्यालय, स्वास्थ्य चौकी र प्रहरी चौकी भएको	
आर्थिक पूर्वाधार	पसल, बैंक वा वित्तीय संस्था, साना उद्योग आदि भएको वा हुनसक्ने	

२. बस्ती विकासको मापदण्ड :

आधार	सूचक
सडक	सडक भए कम्तिमा ४ मिटर र ग्रामीण मूल बाटो भए कम्तिमा १.२

	मिटर चौडा
खानेपानी	७ घरपरिवारको लागि कम्तीमा एउटा धारा
ढल निकास	सतह ढल र फोहोर ढलको बेग्लै निकास
खुल्ला क्षेत्र	प्रत्येक २० आवास इकाईको लागि कम्तीमा ८० वर्गमिटरको खुल्ला क्षेत्र
घडेरी	स्थानीय तहले तोके बमोजिमको न्यूनतम क्षेत्रफल र मोहडा
फोहोर मैला व्यवस्थापन	प्रत्येक आवास इकाईमा निकास सहितको एक शौचालय
	प्रत्येक खुल्ला क्षेत्रमा महिलाको लागि एक र पुरुषको लागि एक व्यवस्थित निकास सहितको सार्वजनिक शौचालय
विद्यालय	सम्भाव्यता अनुसार एउटा प्राथमिक विद्यालय
स्वास्थ्य सेवा	सम्भाव्यता अनुसार एउटा स्वास्थ्य केन्द्र
भवन मापदण्ड	स्थानीय तहले तोके बमोजिम

अनुसूची २

(दफा ७ को उपदफा (१) को खण्ड (क) सँग सम्बन्धित)

निवेदनको नमूना

मिति:

श्री जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (भवन),

राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण,

.....जिल्ला ।

मार्फत : महानगर/उप-महानगर/नगर/गाउँपालिका,.....जिल्ला

विषय : एकीकृत बस्ती योजना प्रस्ताव पेश गरेको ।

प्रस्तुत विषयमा हामी देहाय बमोजिमका भूकम्पपीडित लाभग्राही/उपभोक्ताहरूले एकीकृत बस्ती विकास सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५ बमोजिमको शर्त बन्देजमा रही एकीकृत बस्ती योजना प्रस्ताव पेश गरेका छौं । नियमानुसार बस्ती विकास योजना स्वीकृत गरी पूर्वाधार सम्बन्धी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्थाका लागि अनुरोध गर्दछौं ।

संलग्न गरिएका कागजातहरू :-

- (क) एकीकृत बस्ती विकास गरिने योजनास्थलमा पर्ने जग्गाको नापी नक्सा र कित्ताहरूको सूची ।
- (ख) जग्गाधनीहरूको मञ्जुरीनामा, नागरिकता र जग्गाधनी प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी ।
- (ग) योजनास्थलमा जग्गा नभएका अन्य व्यक्ति पनि सहभागी हुने भए तत् सम्बन्धी विवरण र त्यस्ता व्यक्तिहरूको मञ्जुरीनामा सहित नागरिकताको प्रतिलिपि ।
- (घ) बस्ती विकास सम्बन्धी अवधारणा नक्सा सहितको भौतिक विकास योजना ।
- (ङ) प्रस्तावित बस्तीको भौगर्भिक अध्ययन प्रतिवेदन ।
- (च) कित्ता नक्सामा प्रस्तावित योजनास्थल तथा नयाँ प्रस्तावित कित्ता सहितको नक्साङ्कन ।

- (छ) पूर्वाधार विकासमा स्थानीय तह तथा उपभोक्ताबाट हुने लागत सहभागिता सुनिश्चित गर्ने ।
- (ज) सम्बन्धित स्थानीय तहको बोर्डको निर्णय ।
- (झ) अन्य सान्दर्भिक र आवश्यक विषयहरु सहितको योजना प्रतिवेदन ।

निवेदकहरु

क्र.सं.	नाम, थर	ठेगाना	हस्ताक्षर
१.			
२.			
३.			
४.			
५.			
६.			
७.			
८.			
९.			
१०.			

(संख्या धेरै भए थप गर्दै जाने)

भूकम्पबाट प्रभावित गुम्बा/बिहार/स्तूपहरूको संरक्षण, जीर्णोद्धार तथा पुनर्निर्माण सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५

कार्यकारी समितिद्वारा स्वीकृत मिति:

२०७५।०९।२०

प्रस्तावना : २०७२ साल बैशाख १२ गते गएको विनाशकारी भूकम्प र तत्पश्चात्का परकम्पहरूबाट प्रभावित गुम्बा/बिहार/स्तूपहरूको संरक्षण, जीर्णोद्धार तथा पुनर्निर्माण कार्यलाई छिटोछरितो किसिमबाट सम्पन्न गर्ने, गराउने सम्बन्धमा प्रक्रिया निर्धारण गर्न भूकम्पबाट प्रभावित संरचनाको पुनर्निर्माण सम्बन्धी ऐन, २०७२ को दफा ३१ बमोजिम तयार गरिएको “भूकम्पबाट प्रभावित गुम्बा/बिहारहरूको संरक्षण, जीर्णोद्धार तथा पुनर्निर्माण सम्बन्धी कार्यविधि, २०७४” लाई समयानुकूल थप परिमार्जन गरी गुम्बा/बिहार/स्तूपहरूको संरक्षण, जीर्णोद्धार तथा पुनर्निर्माण गर्न वाञ्छनीय भएकोले यो कार्यविधि परिमार्जन गरी जारी गरिएको छ।

प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :** (१) यस कार्यविधिको नाम “भूकम्पबाट प्रभावित गुम्बा/बिहार/स्तूपहरूको संरक्षण, जीर्णोद्धार तथा पुनर्निर्माण सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५” रहेको छ।

(२) यो कार्यविधि भूकम्पीय गुम्बा पुनर्निर्माण आयोजना मार्फत लगत संकलन गरिएका भूकम्पबाट प्रभावित संस्थागत, गुठी, सरकारी र सार्वजनिक गुम्बा/बिहार/स्तूपहरूको संरक्षण, जीर्णोद्धार तथा पुनर्निर्माण गर्ने प्रयोजनका लागि मात्र लागू हुनेछ।

(३) यो कार्यविधि प्राधिकरणको कार्यकारी समितिले स्वीकृत गरेको मिति देखि लागू हुनेछ।

२. **परिभाषा :** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,-

(क) “**प्राधिकरण**” भन्नाले भूकम्पबाट प्रभावित संरचनाको पुनर्निर्माण गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन, २०७२ को दफा ३ अनुसार गठित “राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण” सम्भन्तु पर्दछ।

(ख) “**विभाग**” भन्नाले संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय अन्तर्गतको पुरातत्व विभागलाई सम्भन्तु पर्दछ।

(ग) “**समिति**” भन्नाले संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय अन्तर्गतको बौद्ध दर्शन प्रवर्द्धन तथा गुम्बा विकास समितिलाई सम्भन्तु पर्दछ।

- (घ) “उपभोक्ता/निर्माण समिति” भन्नाले कुनै पनि गुम्बा/बिहार/स्तूप व्यवस्थापन समिति अन्तर्गत गुम्बा/बिहार/स्तूपहरुको संरक्षण, जीर्णोद्धार तथा पुनर्निर्माण कार्यका लागि गठित उपभोक्ता/निर्माण समितिलाई बुझनु पर्दछ ।
- (ङ) “केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई” भन्नाले राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण अन्तर्गतको केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई (अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार) लाई सम्झनु पर्दछ ।
- (च) “जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई” भन्नाले राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण अन्तर्गतको केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई (अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार) मातहतको इकाईलाई सम्झनु पर्दछ ।
- (छ) “भूकम्पीय गुम्बा पुनर्निर्माण आयोजना” भन्नाले पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना गर्ने कार्यका लागि राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण अन्तर्गतको केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई (अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार) अन्तर्गतको भूकम्पबाट प्रभावित गुम्बा/बिहार/स्तूपहरुको संरक्षण, जीर्णोद्धार तथा पुनर्निर्माण कार्यका लागि स्थापना भएको आयोजनालाई सम्झनु पर्दछ ।
- (ज) “प्राचीन स्मारक” भन्नाले प्राचीन स्मारक संरक्षण ऐन, २०१३ (संशोधन सहित) को दफा २ (क) मा परिभाषित गरिएका स्मारकहरुलाई सम्झनु पर्दछ । साथै कुनैपनि गुम्बा/बिहार/स्तूप निश्चित रुपमा सय वर्ष पुगेको प्रमाण नभएको अवस्थामा समितिको कार्यालयमा कायम रहेको दर्ता मिति हेरी तथा पुस्ताको रुपमा गणना गर्नुपर्ने भएमा चार पुस्ता पुगेका गुम्बा/बिहार/स्तूपहरुलाई सय वर्ष पूरा भएको स्मारक मान्न सकिनेछ ।
- (झ) “पुरातात्विक महत्वका वस्तु” भन्नाले प्राचीन स्मारक संरक्षण ऐन, २०१३ को दफा २ (ख) मा परिभाषित वस्तुलाई सम्झनु पर्दछ ।
- (ञ) “संरक्षण” भन्नाले प्राचीन स्मारक संरक्षण ऐन, २०१३ बमोजिम स्मारकलाई मर्मत गर्ने, सफा राख्ने समेतको प्रबन्ध गरी स्मारकलाई मौलिक स्वरुपमा दुरुस्त राख्ने कामलाई सम्झनु पर्दछ ।
- (ट) “पुनर्निर्माण” भन्नाले भूकम्पका कारण भत्किएर पूर्णरुपमा क्षतीग्रस्त संरचनाहरुको प्राप्त प्रमाणहरुका आधारमा यथासम्भव साविककै शैली, स्वरुप, आकारप्रकार, बनौट, परम्परा अनुसारको संरचनागत

प्रबन्ध, निर्माण सामग्री र प्रविधि प्रयोग गरी पुनर्निर्माण गर्ने कार्यलाई बुझ्नु पर्दछ ।

- (ठ) “व्यवस्थापन समिति” भन्नाले संस्था दर्ता ऐन, २०३४ वा बौद्ध दर्शन प्रबर्द्धन तथा गुम्बा संचालन नियमावली/निर्देशिका, २०७१ बमोजिम गठित गुम्बा/बिहार/स्तूप आदिको परम्परा देखि संरक्षण, संवर्द्धन, रेखदेख, पूजाआजा आदि गर्दै आएको समितिलाई बुझ्नु पर्दछ ।
- (ड) “उपभोक्ता/निर्माण समिति” भन्नाले गुम्बा, बिहार, स्तूप, आदिको परम्परा देखि संरक्षण, संवर्द्धन, रेखदेख, पूजाआजा, व्यवस्थापन गर्दै स्मारकको जीवन्त पक्षलाई संरक्षण गर्न योगदान पुऱ्याई आइरहेको गुम्बा, बिहार र स्तूप व्यवस्थापन समिति अन्तर्गत गठित उप-समिति सम्भन्नु पर्दछ ।
- (ढ) “स्थानीय तह” भन्नाले महानगरपालिका/उपमहानगरपालिका/नगरपालिका र गाँउपालिकालाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- (ण) “लगत” भन्नाले भूकम्पीय गुम्बा पुनर्निर्माण आयोजनाले प्रश्नावली तयार गरी संकलन गरेको सूचना र तथ्याङ्कलाई सम्भन्नु पर्दछ ।

३. गुम्बा/बिहार/स्तूपहरुको वर्गीकरण :

- (क) यस कार्यविधि बमोजिम लक्षित गुम्बा/बिहार/स्तूपहरुमा पुगेको क्षतिको आधारमा संलग्न अनुसूची-१ बमोजिम वर्गीकरण गरिएको छ ।
- (ख) यस कार्यविधि बमोजिम पुनर्निर्माण हुने ग्रेड ४ र ५ अन्तर्गतका २००० वर्ग फिटसम्मका गुम्बा/बिहार/स्तूपहरुलाई प्लिन्थ एरियाका आधारमा देहाय बमोजिम थप वर्गीकरण गरिएको छ:-
- अ. “वर्ग ए” -६००वर्ग फिटसम्म वा सो भन्दा कम प्लिन्थ एरिया भएको क्षतिग्रस्त गुम्बा/बिहार/स्तूपहरुको सम्बन्धमा ६०० वर्ग फिट प्लिन्थ एरियाको पुनर्निर्माण गर्नु पर्ने संरचनाहरु यस वर्गमा पर्नेछन् ।
- आ. “वर्ग बि” -६००-८००वर्ग फिटको प्लिन्थ एरिया भएको क्षतिग्रस्त गुम्बा/बिहार/स्तूपहरुको सम्बन्धमा ८०० वर्ग फिट प्लिन्थ एरियाको पुनर्निर्माण गर्नु पर्ने संरचनाहरु यस वर्गमा पर्नेछन् ।

- इ. “वर्ग सि” -८००-१०००वर्ग फिटको प्लिन्थ एरिया भएको क्षतिग्रस्त गुम्बा/बिहार/स्तूपहरुको सम्बन्धमा १००० वर्ग फिट प्लिन्थ एरियाको पुनर्निर्माण गर्नु पर्ने संरचनाहरु यस वर्गमा पर्नेछन् ।
- ई. “वर्ग डि” -१०००-१२००वर्ग फिटको प्लिन्थ एरिया भएको क्षतिग्रस्त गुम्बा/बिहार/स्तूपहरुको सम्बन्धमा १२०० वर्ग फिट प्लिन्थ एरियाको पुनर्निर्माण गर्नु पर्ने संरचनाहरु यस वर्गमा पर्नेछन् ।
- उ. “वर्ग ई” -१२००-१६०० वर्ग फिटको प्लिन्थ एरिया भएको क्षतिग्रस्त गुम्बा/बिहार/स्तूपहरुको सम्बन्धमा १४०० वर्ग फिट प्लिन्थ एरियाको पुनर्निर्माण गर्नु पर्ने संरचनाहरु यस वर्गमा पर्नेछन् ।
- ऊ. “वर्ग एफ” १६००-२००० वर्ग फिटको प्लिन्थ एरिया भएको क्षतिग्रस्त गुम्बा/बिहार/स्तूपहरुको सम्बन्धमा १८०० वर्ग फिट प्लिन्थ एरियाको पुनर्निर्माण गर्नु पर्ने संरचनाहरु यस वर्गमा पर्नेछन् ।
- (ग) “वर्ग जी”- २००० वर्ग फिट भन्दा माथि प्लिन्थ एरिया भएका पुनर्निर्माण गर्नुपर्ने ग्रेड ४ र ५ अन्तर्गतका क्षतिग्रस्त गुम्बा/बिहार/स्तूपका संरचनाहरु यस वर्गमा पर्नेछन् ।
- (घ) उपदफा (ख) मा उल्लिखित प्रत्येक वर्गका एक र दुई तलाको आर.सि.सि.र ईटा/ढुंगाको गारोबाट निर्माण गर्ने गरी क्रमशः बाह्र/बाह्र गरी जम्मा चौबिस किसिमका विभिन्न नमूना ड्रईड तथा डिजाइनहरु तयार गरिनेछ ।

४. गुम्बा/बिहार/स्तूपहरुको संरक्षण, जीर्णोद्धार सम्बन्धी व्यवस्था :

- (क) गुम्बा/बिहार/स्तूपहरुको संरक्षण, जीर्णोद्धार तथा पुनर्निर्माण गर्दा “भूकम्पबाट प्रभावित संरचनाको पुनर्निर्माण सम्बन्धी सार्वजनिक खरिद कार्यविधि, २०७२” बमोजिम गरिनेछ ।
- (ख) गुम्बा/बिहार/स्तूपहरुको संरक्षण, जीर्णोद्धार तथा पुनर्निर्माण सम्बन्धी कार्य योजना तयार गरी केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाईले प्राधिकरण समक्ष स्वीकृतिका लागि पेश गर्नु पर्नेछ ।
- (ग) प्राधिकरणबाट स्वीकृत ड्रईड तथा डिजाइन बमोजिम गुम्बा/बिहार/स्तूपहरुको पुनर्निर्माण गर्नु पर्नेछ । यदि स्वीकृत ड्रईड तथा डिजाइन

बमोजिम पुनर्निर्माण गर्न सम्भव नभएमा प्राविधिक पुष्ट्याईको आधारमा निर्माणस्थल तथा भौगोलिक विकटताका आधारमा विशेष ड्रइड तथा डिजाइन तयार गरी पुनर्निर्माण गर्न सकिनेछ ।

- (घ) यस कार्यविधि बमोजिम पुनर्निर्माण हुने लक्षित गुम्बा/बिहार/स्तूपहरुलाई प्लिन्थ एरियाका आधारमा २००० वर्ग फिट भन्दा बढीका गुम्बा/बिहार/स्तूपहरुलाई पुनर्निर्माण गर्दा साविक स्थान प्राविधिक रूपले उपयुक्त भएमा साविक प्लिन्थ एरियामा नै पुनर्निर्माण गर्न सकिनेछ ।
- (ङ) सय वर्ष भन्दा माथिका गुम्बा/बिहार/स्तूपहरुको पुनर्निर्माण गरिने हकमा विभागको पूर्व स्वीकृति लिई दफा ३ को उपदफा (ख) र दफा ४ को उपदफा (ङ) मा उल्लेख भए बमोजिम निर्माण गर्नु पर्नेछ । यदि त्यस्तो नमूना अनुसार पुनर्निर्माण गर्न विभागबाट स्वीकृति प्राप्त नभएको अवस्थामा जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईले सम्बन्धित नमूना विभागमा पठाई विभागको राय परामर्श बमोजिमको प्राप्त परिमार्जित नमूना केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई मार्फत प्राधिकरणमा पठाई स्वीकृति प्राप्त गरी पुनर्निर्माण गर्नु पर्नेछ ।
- (च) अन्य संघ/संस्था तथा सहयोगी दाताहरुबाट वित्तीय सहायता उपलब्ध भइसकेको तर पुनर्निर्माणको कार्य सम्पन्न नभैसकेको हकमा यस कार्यविधि बमोजिम प्राप्त हुने अनुदान रकममा उक्त संरचना पुनर्निर्माण गर्न पहिले प्राप्त सहायता रकम कट्टा गरी बाँकी हुन आउने रकम मात्र उपलब्ध गराई पुनर्निर्माण कार्य सम्पन्न गर्न सकिनेछ । पुनर्निर्माण कार्य सम्पन्न भइसकेका मुख्य गुम्बा/बिहार/स्तूपहरुको हकमा भने अनुदान रकम निकास गरिने छैन । तर गुम्बा/बिहार/स्तूप परिसर भित्रका अन्य संरचनाहरु जस्तै: शौचालय, भान्सा घर, लामा घर र छात्रवास पुनर्निर्माण गर्न लाग्ने अनुमानित लागत रकम विनियोजित अनुदान रकमबाट प्रदान गर्न सकिनेछ ।
- (छ) भूकम्पबाट प्रभावित गुम्बा/बिहार/स्तूपहरुको संरक्षण, मर्मत सम्भार, जीर्णोद्धार तथा पुनर्निर्माण गर्दा केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाईले आवश्यकता बमोजिम निर्देशिका तयार गरी लागू गर्न सकिनेछ ।

५. कार्यान्वयन प्रक्रिया :

- (क) भूकम्पबाट क्षति भएका गुम्बा/बिहार/स्तूपहरु पुनर्निर्माणका लागि स्वीकृत कार्यक्रम अनुसारको अनुदान रकम/बजेट भूकम्पबाट क्षति भएका गुम्बा/बिहार/स्तूपहरुको पुनर्निर्माण कार्यमा मात्र खर्च गर्नु पर्नेछ ।
- (ख) भूकम्पबाट क्षतिग्रस्त सम्बन्धित गुम्बा/बिहार/स्तूप सम्बद्ध गठित उपभोक्ता/निर्माण समितिले जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईसँग बिना समन्वय आफ्नै लगानीबाट मुख्य गुम्बा/बिहार/स्तूपको पुनर्निर्माण कार्य सम्पन्न गरिसकेको हकमा प्राधिकरणको निर्णय बमोजिम हुनेछ ।
- (ग) गुम्बा/बिहार/स्तूपहरुको ड्रइड, डिजाइन तथा लागत इष्टिमेट स्वीकृत गरी जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईसँग सम्झौता भई पूर्ण वा आंशिक रूपमा पुनर्निर्माण कार्य सम्पन्न भइसकेको गुम्बा/बिहार स्तूपहरुको हकमा प्राधिकरणको निर्णय बमोजिम हुनेछ ।
- (घ) पुनर्निर्माण गरिने गुम्बा/बिहार/स्तूपको कामको प्रकृति, स्रोतसाधन एवं निर्माण सामग्रीहरुको उपलब्धता, मौसमी अनुकूलता तथा भौगोलिक अवस्थाका आधारमा आयोजनाको कार्य सम्पन्न हुने समयावधी प्रचलित कानून तथा यसै कार्यविधि बमोजिम हुनेछ ।
- (ङ) भूकम्पबाट क्षतिग्रस्त गुम्बा/बिहार/स्तूपहरुको संरक्षण, जीर्णोद्धार तथा पुनर्निर्माण गर्न आवश्यक प्राविधिक जनशक्ति केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाईले जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई वा स्थानीय तहमार्फत उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
- (च) क्षतिग्रस्त गुम्बा/बिहार/स्तूपहरुको पुनर्निर्माण पश्चात् रङ्गरोगन गर्ने, भित्ते चित्र लेखन, पौवा चित्र लेखन, थान्का लेखन, मूर्ति राख्ने, कलाकृति कोर्ने लगायतका कार्यहरु सम्बन्धित गुम्बा/बिहार/स्तूपसँग सम्बद्ध उपभोक्ता समिति वा उप-समिति स्वयंले आफ्नै खर्चमा गर्नु पर्नेछ ।
- (छ) गुम्बा/बिहार/स्तूपहरुको पुनर्निर्माण गर्दा लैङ्गिक, अपाङ्गता एवं बालमैत्री हुनु पर्नेछ ।
- (ज) केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाईले तयार गरेको ड्रइड, डिजाइन तथा नमूना बमोजिमको परिमाण अनुमानलाई प्राधिकरणबाट स्वीकृत गरी कार्यान्वयन गर्न सकिनेछ ।

- (भ) तयार गरिएका नमूना र परिमाण अनुमान अनुरूप जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईले जिल्ला दररेटका आधारमा लागत ईष्टिमेट तयार गरी स्वीकृतिका लागि केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाईमा पठाउनु पर्नेछ ।
- (त्र) जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई/स्थानीय तहले गुम्बा/बिहार/स्तूपहरुको पुनर्निर्माण कार्यको सहजीकरण गर्नका लागि एक जना सम्पर्क व्यक्तिलाई स्पष्ट जिम्मेवारी तोकी खटाउनु पर्नेछ र निजले प्रत्येक गुम्बा/बिहार/स्तूपहरुको पुनर्निर्माण सम्बन्धी अध्यावधिक प्रगति विवरण नियमित रूपमा अनिवार्य रूपमा केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई, स्थानीय तह तथा समितिलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
- (ट) भूकम्पबाट प्रभावित २००० वर्ग फिट प्लिनथ एरिया भन्दा कमका गुम्बा/बिहार/स्तूपहरुको पुनर्निर्माण गर्दा सम्बन्धित उपभोक्ता समिति मार्फत पुनर्निर्माण गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ । तर सम्बन्धित उपभोक्ता समितिबाट कार्य गर्न नसक्ने भनी लिखित निवेदन पेश हुन आएको खण्डमा उक्त कार्य ठेक्का प्रक्रियाद्वारा गराउन सकिनेछ ।
- (ठ) पुरातात्विक महत्व बोकेका सय वर्ष भन्दा पुराना तथा २ हजार वर्ग फिट भन्दा बढी प्लिनथ एरिया भएका ग्रेड ४ र ५ मा परेका क्षतिग्रस्त गुम्बा, बिहार तथा स्तूपहरुको पुनर्निर्माण गर्दा आवश्यकता बमोजिम विभागको पूर्व स्वीकृति लिई केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाईको प्रत्यक्ष संलग्नतामा गरिनेछ ।
- (ड) सय वर्ष नपुगेका २ हजार वर्ग फिट भन्दा कम प्लिनथ एरिया भएका ग्रेड १,२,३,४ र ५ मा परेका गुम्बा, बिहार तथा स्तूपहरुको संरक्षण, जीर्णोद्धार तथा पुनर्निर्माण कार्य स्थानीय तह मार्फत गरिनेछ ।
- (ढ) विनियोजित रकम भन्दा बढी रकमको लागत ईष्टिमेट भएको गुम्बा, बिहार तथा स्तूपहरुको निर्माण गर्न सम्बन्धित उपभोक्ता समिति/व्यवस्थापन समितिबाट माग भई आएमा प्राधिकरणबाट प्राप्त हुने अनुदान रकम वाहेकको बजेट सुनिश्चितता पश्चात् केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाईको स्वीकृतिमा मात्र पुनर्निर्माण प्रकृया अगाडि बढाईनेछ । यसरी पुनः डिजाइन ईष्टिमेट गर्दा लाग्ने प्राविधिक परामर्श शुल्क सम्बन्धित व्यवस्थापन समितिले गर्नु पर्नेछ ।

- (ण) गुम्बा/विहार/स्तूपहरूको पुनर्निर्माण हुने स्थान स्थानान्तरणका सम्बन्धमा प्राविधिक पुष्ट्याईको आधारमा बौद्ध दर्शन प्रबर्द्धन तथा गुम्बा सञ्चालन नियमावली तथा निर्देशिका, २०७१ बमोजिम हुनेछ ।

६. वित्तीय व्यवस्थापन :

- (क) पुरातात्विक महत्व बोकेका सय वर्ष भन्दा पुराना तथा २ हजार वर्ग फिट भन्दा बढी प्लिन्थ एरिया भएका ग्रेड ४ र ५ मा परेका क्षतीग्रस्त गुम्बा, विहार तथा स्तूपहरूको पुनर्निर्माणका लागि शतप्रतिशत अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
- (ख) सय वर्ष नपुगेका २ हजार वर्ग फिट भन्दा कम प्लिन्थ एरिया भएका गुम्बा, विहार तथा स्तूपहरूको पुनर्निर्माणको हकमा भने पुनर्निर्माण गर्न लाग्ने कूल रकमको पचास प्रतिशत प्राधिकरणले अनुदानको रूपमा सम्बन्धित स्थानीय तहलाई रकम उपलब्ध गराउनेछ, र बाँकी पचास प्रतिशत रकम सम्बन्धित स्थानीय तह र गुम्बा/विहार/स्तूप व्यवस्थापन समिति अन्तर्गत रहेको उपभोक्ता समिति स्वयंले जुटाउनु पर्नेछ । तर सम्बन्धित स्थानीय तह र गुम्बा/विहार/स्तूप उपभोक्ता समितिले कुल लागतको ५० प्रतिशत रकम जुटाउन नसक्ने अवस्थामा अनुदान स्वरूप प्राप्त हुने ५० प्रतिशत रकमलाई ८० प्रतिशत मानी अपुग २० प्रतिशत रकम सम्बन्धित स्थानीय तह र सम्बद्ध उपभोक्ता समितिले जुटाई उक्त रकमले अनिवार्य रूपमा कम्तिमा ६०० वर्ग फिट प्लिन्थ एरिया कायम रहने गरी सो संरचनाको ड्रोइङ्ग, डिजाईन तथा ईष्टिमेट गरी पुनर्निर्माण गर्नुपर्नेछ । यसरी पुनःड्रोइङ्ग, डिजाईन तथा ईष्टिमेट गर्दा लाग्ने प्राविधिक परामर्श शुल्क सम्बन्धित व्यवस्थापन समितिले व्यहोर्नु पर्नेछ ।
- (ग) वर्गीकरण गर्दा ग्रेड १ मा परेका गुम्बा/विहार/स्तूपहरूको संरक्षण कार्यका लागि एकमुष्ट रूपमा तीन लाख रुपैयाँ अनुदान रकम उपलब्ध गराइनेछ ।
- (घ) वर्गीकरण गर्दा ग्रेड २ मा परेका गुम्बा/विहार/स्तूपहरूको मर्मत कार्यको लागि लागत इष्टिमेट बमोजिम एक तले संरचनाको लागि अधिकतम पाँच लाख रुपैयाँसम्म र एक तला भन्दा माथिको हकमा अधिकतम दश लाख रुपैयाँसम्म अनुदान रकम उपलब्ध गराइनेछ ।
- (ङ) वर्गीकरण गर्दा ग्रेड ३ मा परेका गुम्बा/विहार/स्तूपहरूका लागि मर्मत कार्यको लागि लागत इष्टिमेट बमोजिम एक तल्ले संरचनाको लागि अधिकतम दश लाख रुपैयाँसम्म र एक तला भन्दा माथिको

हकमा अधिकतम पच्चिस लाख रुपैयाँसम्म अनुदान रकम उपलब्ध गराइनेछ ।

- (च) पुनर्निर्माण वा मर्मत संभार कार्यको अनुगमन तथा भैपरी वापतको खर्च लागत अनुमानको बढीमा ३ प्रतिशतसम्म कार्यान्वयन गर्ने निकायले कट्टा गरी राख्न सकिनेछ ।
- (छ) विनियोजित अनुदान रकम भन्दा बढि रकमको लगत ईष्टिमेट भएको खण्डमा बढि भएको रकम सम्बन्धित गुम्बा/बिहार/स्तूप व्यवस्थापन समितिले व्यहोर्नु पर्नेछ ।

७. गुनासो सुनुवाई सम्बन्धी व्यवस्था: भूकम्पबाट प्रभावित गुम्बा/बिहार/स्तूपहरूको संरक्षण, जीर्णोद्धार तथा पुनर्निर्माण गर्ने क्रममा प्राप्त हुन आएका गुनासोहरूका सम्बन्धमा प्राधिकरणको केन्द्रीय गुनासो व्यवस्थापन समितिबाट समाधान गरिनेछ ।

८. उपभोक्ता/निर्माण समिति सम्बन्धी व्यवस्था :

(क) भूकम्पबाट प्रभावित कुनै पनि गुम्बा/बिहार/स्तूपको संरक्षण, जीर्णोद्धार तथा पुनर्निर्माण कार्यका लागि सम्बन्धित गुम्बा/बिहार/स्तूप व्यवस्थापन समिति अन्तर्गत देहाय बमोजिमको एउटा उपभोक्ता/निर्माण समिति गठन गरिनेछ :-

- क. गुम्बा/बिहार/स्तूपको प्रमुख लामा/भन्ते वा व्यवस्थापन समितिको अध्यक्ष - अध्यक्ष
- ख. गुम्बा/बिहार/स्तूपको व्यवस्थापन समितिको कोषाध्यक्ष - कोषाध्यक्ष
- ग. गुम्बा/बिहार/स्तूपको लामा/आनी मध्येबाट २ जना - सदस्य
- घ. सम्बन्धित वडाले सिफारिश गरेको कम्तीमा १ जना स्थानीय महिला प्रतिनिधि सहित कुल २ जना - सदस्य
- ङ. सम्बन्धित गुम्बा/बिहार/स्तूप व्यवस्थापन समितिको सचिव -सदस्य-सचिव

अध्यक्षको हकमा सम्भव भएसम्म सम्बन्धित गुम्बा/बिहार/स्तूपहरूका प्रमुख लामा/भन्ते नै अध्यक्ष रहने, तर सो व्यक्ति हुन नसके मात्र व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष स्वयं उपभोक्ता/निर्माण समितिको अध्यक्ष हुन सक्नेछ । साथै सम्बन्धित गुम्बा/बिहार/स्तूपहरूको व्यवस्थापन

समितिका कुनै पदाधिकारी तत्काल उपलब्ध नभएमा वा उपभोक्ता वा निर्माण समितिको कुनै पदमा रही कार्य गर्न असमर्थ भएमा सम्बन्धित गुम्बा/बिहार/स्तूप व्यवस्थापन समितिले अन्य पदाधिकारीहरु मध्येबाट छनौट गरी उपभोक्ता वा निर्माण समितिलाई पूर्णता दिन सकिनेछ ।

(ख) सम्बन्धित गुम्बा/बिहार/स्तूपको उपभोक्ता/निर्माण समितिको कार्य प्रणाली प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

(ग) “ग्रेड १” अन्तर्गत संरक्षण गरिने गुम्बा/बिहार/स्तूपहरुको हकमा उपभोक्ता/निर्माण समिति गठन नगरी सोभै सम्बन्धित गुम्बा/बिहार/ स्तूपको व्यवस्थापन समिति मार्फत कार्य गर्न सकिनेछ ।

९. अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समिति:

(क) भूकम्पबाट प्रभावित गुम्बा/बिहार/स्तूपको संरक्षण, मर्मत, संभार, जीर्णोद्धार तथा पुनर्निर्माण सम्बन्धी कार्यको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण गर्ने कार्यका लागि देहाय बमोजिमका दुईवटा तहमा अनुगमन समितिहरु गठन गरिनेछ:-

अ. केन्द्रीय अनुगमन समिति:

- (१) आयोजना निर्देशक, केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई (अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार) - संयोजक
- (२) बौद्ध दर्शन प्रवर्द्धन तथा गुम्बा विकास समितिका कार्यकारी निर्देशक/प्रतिनिधि - सदस्य
- (३) बौद्ध दर्शन प्रवर्द्धन तथा गुम्बा विकास समितिका उप-सचिव - सदस्य
- (४) राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणको सम्पदा संरक्षण शाखाका पुरातत्व अधिकृत - सदस्य
- (५) नेपाल गुम्बा विहार महासंघ अध्यक्ष/प्रतिनिधि - सदस्य
- (६) आयोजना उप-निर्देशक, भूकम्पीय गुम्बा पुनर्निर्माण आयोजना - सदस्य सचिव

आ. जिल्ला स्तरीय अनुगमन समिति

सम्बन्धित जिल्ला समन्वय समितिको प्रमुखको अध्यक्षतामा रहेको मौजूदा जिल्ला सहजीकरण समितिले नै यस कार्यविधि बमोजिमको कामको आवश्यकता अनुसार अनुगमन गर्नेछ।

- (ख) उपदफा (क) बमोजिम गठित केन्द्रीय अनुगमन समितिमा आवश्यकता अनुसार अन्य विज्ञहरुलाई समेत आमन्त्रण गर्न सकिनेछ।
- (ग) उपदफा (क) बमोजिम गठित केन्द्रीय अनुगमन समितिले जिल्ला स्तरीय अनुगमन समितिको लागि र आफ्नो लागि अनुगमन प्रयोजनार्थ प्राथमिकता सूची निर्धारण गरी छुट्टा छुट्टै सुपरिवेक्षण योजना तयार गरी प्राधिकरणमा पेश गर्नुपर्नेछ।
- (घ) गुम्बा/विहार/स्तूपको संरक्षण, जीर्णोद्धार तथा पुनर्निर्माण गर्दा उपदफा (ग) बमोजिम तयार गरिएका सुपरिवेक्षण योजना अनुरूप भए नभएको अनुगमन एवं निरीक्षण गरी जिल्ला स्तरीय समितिले केन्द्रीय समितिलाई सो को प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्नेछ र केन्द्रीय अनुगमन समितिले समेत आफ्नो योजना अनुसार छुट्टै अनुगमन एवं निरीक्षण गरी एकीकृत प्रतिवेदन प्राधिकरण समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ।

१०. प्रशिक्षण सम्बन्धी व्यवस्था:

- (क) बौद्ध धर्म, सँस्कृति, रहन सहन, रीतिरिवाज र परम्पराको संरक्षण, संवर्द्धन गर्ने एवं आर्थिक पुनर्स्थापनाका कार्यक्रमहरु गर्ने सम्बन्धमा बौद्ध धर्म प्रवर्द्धन तथा गुम्बा विकास समितिको समेत सहभागितामा आवश्यक तालिमहरुको व्यवस्था गरिनेछ।
- (ख) पुनर्निर्माण तथा जीर्णोद्धार कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यक निर्देशिका तथा मापदण्ड निर्माण गरी आवश्यकता अनुसार केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई र लाभग्राही तथा बौद्ध दर्शन प्रवर्द्धन तथा गुम्बा विकास समितिको संयुक्त पहलमा पुनर्निर्माण पहिले र पुनर्निर्माण पश्चात् तालिमहरुको प्रबन्ध गर्न सकिनेछ।

११. प्रचलित कानून बमोजिम हुने :

- (क) खारेजी र वचाउ: “भूकम्पबाट प्रभावित गुम्बा/विहारहरुको संरक्षण, जीर्णोद्धार तथा पुनर्निर्माण सम्बन्धी कार्यविधि, २०७४” खारेज गरिएको छ। “भूकम्पबाट प्रभावित गुम्बा/विहार/स्तूपहरुको संरक्षण, जीर्णोद्धार तथा पुनर्निर्माण सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५” लागू हुनुभन्दा

अधि भए गरेका कार्यहरु यसै “भूकम्पबाट प्रभावित गुम्बा/बिहार/ स्तूपहरुको संरक्षण, जीर्णोद्धार तथा पुनर्निर्माण सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५” बमोजिम भए गरेको मानिनेछ ।

- (ख) यस कार्यविधिमा लेखिएको कुरामा यसै कार्यविधि बमोजिम र अन्य कुराहरुका हकमा प्रचलित ऐन, नियम, कार्यविधि, निर्देशिका एवं मापदण्ड बमोजिम हुनेछ ।

अनुसूची-१

(दफा ३ (क) सँग सम्बन्धित)

- अ. “ग्रेड १” - संरचना रहेको वरिपरिका क्षेत्र जसको मर्मत नगरे गुम्बा/बिहार/स्तूपमा जोखिम रहने संरचनाहरू यस वर्गमा पर्नेछन् ।
- आ. “ग्रेड २” - गुम्बा/बिहार/स्तूपहरूलाई सामान्य मर्मत गरी प्रयोगमा ल्याउन सकिने संरचनाहरू यस वर्गमा पर्नेछन् ।
- इ. “ग्रेड ३” - गुम्बा/बिहार/स्तूपहरूलाई वृहत मर्मत पश्चात् मात्र पुनः प्रयोगमा ल्याउन सकिने संरचनाहरू यस वर्गमा पर्नेछन् ।
- ई. “ग्रेड ४” - गुम्बा/बिहार/स्तूपहरू क्षति भएको, प्रयोग गर्न नमिल्ने तथा भत्काएर पुनर्निर्माण गर्नुपर्ने संरचनाहरू यस वर्गमा पर्नेछन् ।
- उ. “ग्रेड ५” - गुम्बा/बिहार/स्तूपहरू पूर्ण रूपमा क्षति भई भग्नावशेष मात्र बाँकी रहेको अवस्थामा पुनर्निर्माण गर्नुपर्ने संरचनाहरू यस वर्गमा पर्नेछन् ।

छुट तथा पुनः जाँच सर्वेक्षण कार्य सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५

कार्यकारी समितिद्वारा स्वीकृत मिति:

२०७५।०७।२९

निजी आवास पुनर्निर्माण लाभग्राहीहरुको पहिचान गर्ने प्रमुख उद्देश्य सहित राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणबाट केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागसँगको सहकार्यमा २०७२ र २०७३ मा भूकम्प प्रभावित ३२ जिल्लाहरुमा संचालित भूकम्प प्रभावित निजी आवास निर्माण पुनः लगत संकलन कार्यक्रम अनुसार सर्वेक्षण भई लाभग्राहीमा सूचीकृत हुन नसकेका र लगत संकलन कार्यक्रममा नै छुट हुन पुगेका भूकम्प पीडितहरुले विभिन्न समयमा लाभग्राहीमा समावेश हुन पाउँ भनि दर्ता गराएका गुनासाहरुको समाधान गर्ने उद्देश्यले भूकम्प प्रभावित जिल्लाहरुमा संचालन हुने छुट तथा पुनः जाँच सर्वेक्षणलाई व्यवस्थित प्रभावकारी र निष्पक्ष ढंगले संचालन गर्नका लागि भूकम्पबाट प्रभावित संरचनाको पुनर्निर्माण सम्बन्धी ऐन, २०७२ को दफा ३१ बमोजिम यो छुट तथा पुनः जाँच सर्वेक्षण सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५ जारी गरिएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यो कार्यविधिको नाम “छुट तथा पुनः जाँच सर्वेक्षण कार्य संचालन सम्बन्धी कार्यविधि २०७५” हुनेछ ।

(२) यो कार्यविधि राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण कार्यकारी समितिबाट स्वीकृत भएको मिति देखि लागू हुनेछ ।

२. उद्देश्य: छुट तथा पुनः जाँच सर्वेक्षण सञ्चालन को प्रमुख उद्देश्य निम्नानुसार हुनेछः-

(क) केन्द्रीय तथ्यांक विभागबाट विगतमा संचालित भूकम्प प्रभावित निजी आवास निर्माण पुनः लगत संकलन कार्यक्रममा लगत संकलन नगरिएका भूकम्प पीडितहरुको लगत संकलन गर्ने ।

(ख) केन्द्रीय तथ्यांक विभागबाट विगतमा संचालित भूकम्प प्रभावित निजी आवास निर्माण पुनः लगत संकलन कार्यक्रममा लगत संकलन गरिएका तर निजी आवास पुनर्निर्माणर प्रवलीकरण लाभग्राहीमा

सूचीकृत हुन नसकी लाभग्राहीमा समावेश हुन पाउँ भनी गुनासो दर्ता गराएका मध्ये पुनः जाँच गरी यकिन गर्नु पर्ने गुनासोकर्ताहरूको पुनः लगत संकलन गर्ने ।

३. **कार्यक्षेत्र:** छुट तथा पुनः जाँच सर्वेक्षण भूकम्प प्रभावित सम्पूर्ण ३२ जिल्लाहरूमा गरिनेछ ।

४. **सर्वेक्षण विधि:** छुट तथा पुनः जाँच सर्वेक्षण निम्नानुसारको विधि अवलम्बन गरी संचालन गरिने छः-

(क) सर्वेक्षणको स्थलगत लगत संकलन स्थानीय तहमा राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणबाट खटिएका ईन्जिनियरहरूबाट ट्याबलेट मार्फत गरी प्राधिकरणको केन्द्रीय सूचना प्रणालीमा पठाईनेछ ।

(ख) स्थानीय तहमा कार्यरत ईन्जिनियरहरूलाई गुनासोको संख्या अनुसार आवश्यकता बमोजिम उचित संख्यामा हाल कार्यरत स्थानीय तहमा रहेका ईन्जिनियरहरूलाई परिचालन गरिनेछ ।

(ग) सर्वेक्षण कार्यक्रम अन्तर्गत पहिलेको लगत संकलन कार्यक्रममा छुट भएकाहरूको हकमा अनुसूची-१ अनुसारको प्रश्नावली प्रयोग गरी सर्वेक्षण गरिनेछ भने पहिलेको लगत संकलन कार्यक्रममा लगत संकलन भएका तर लाभग्राही हुन नसकेकाहरूको हकमा अनुसूची-२ अनुसारको प्रश्नावली प्रयोग गरिनेछ ।

५. **सर्वेक्षण सूची:** छुट तथा पुनः जाँच सर्वेक्षण २०७५ मा लगत संकलन गरिने गुनासोकर्ताहरूको सूची सम्बन्धित वडा गुनासो समितिको सिफारिश र स्थानीय तहका प्रमुख, अध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको सिफारिश सहितको स्थानीय तहको सिफारिश पत्रको आधारमा निम्नानुसार हुनेछ :-

(क) केन्द्रीय सूचना प्रणालीमा दर्ता भएका गुनासोहरूमध्ये पहिले लगत संकलन नगरिएका र सर्वेक्षणबाट यकिन गर्नु पर्ने भनी पहिचान भई राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण कार्यकारी समितिबाट निर्णय भएका गुनासाकर्ताहरूको सूची ।

- (ख) साविकमा स्थानीय तह, वडा, जिल्ला समन्वय समिति, राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणका जिल्लास्थित कार्यालय र राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणमा दर्ता भई केन्द्रीय सूचना प्रणालीको अभिलेखमा सूचीकृत हुन नसकेका सम्बन्धित निकायबाट प्रमाणित गुनासोको सूची ।
- (ग) सर्वेक्षक प्राविधिकले आफूलाई तोकिएको स्थानीय तह अन्तर्गतको वडामा लगत संकलन कार्यक्रम अन्तर्गत रहँदा सम्मको अवधिमा पुनर्निर्माण सम्बन्धी गुनासो व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७४ अनुसार दर्ता भै वडा गुनासो समितिबाट सर्वेक्षण गर्नु पर्ने भनी निर्णय गरी लिखित रूपमा सर्वेक्षकहरुलाई उपलब्ध गराएको गुनासोको सूची ।
- (घ) राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण पुनरावेदन समितिको निर्णय अनुसार सर्वेक्षण गर्नु पर्ने भनी निर्णय आदेशबाट प्राप्त हुन आएको विवरण ।
- (ङ) माथि उल्लिखित बाहेक राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणबाट सर्वेक्षण गर्नु पर्ने भनि निर्णय भए अनुसारका गुनासोकर्ताहरुको सूची ।
६. **सर्वेक्षकहरुको कर्तव्य:** लगत संकलन गर्नु पर्ने भनि सिफारिश सहित प्राप्त गुनासोकर्ताको सूची अनुसार निष्पक्ष भई वास्तविक विवरण संकलन गर्नु पर्ने दायित्व सर्वेक्षकको हुनेछ ।
७. **सर्वेक्षक खटाउने तथा व्यवस्थापन:** छुट तथा पुनः जाँच सर्वेक्षणमा सर्वेक्षकहरु खटाउने तथा व्यवस्थापन गर्ने कार्य निम्नानुसार हुनेछ:-

- (क) सर्वेक्षकहरुलाई हाल कार्यरत रहेकै स्थानीय तहमा वडाहरु तोकिएको जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (भवन) का प्रमुखले तपशिलमा उल्लिखित समूह (क) का २० जिल्लामा र जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार) का प्रमुखले तपशिलमा उल्लिखित समूह (ख) का ११ जिल्लामा खटाउनु पर्ने छ ।

समूह (क) : नुवाकोट, धादिङ्ग, काठमाण्डौ, सिन्धुली, गोरखा, रामेछाप, दोलखा, मकवानपुर, सिन्धुपाल्चोक, काभ्रेपलान्चोक, ओखलढुङ्गा,

ललितपुर, भक्तपुर, धनकुटा, पाल्पा, तनहुँ, कास्की, चितवन, लमजुङ्ग, रसुवा

समूह (ख) : नवलपरासी, संखुवासभा, पर्वत, सोलुखुम्बु, खोटाङ्ग भोजपुर, स्याङ्गजा, गुल्मी बागलुङ्ग, अर्घाखाँची, म्याग्दी (ख) माथि (क) अनुसार खटिएका सर्वेक्षकहरुको अनुगमनको जिम्मेवारी प्राधिकरणका सम्बन्धित जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई कार्यालयको हुनेछ ।

८. सर्वेक्षण संचालन समिति: छुट तथा पुनः जाँच सर्वेक्षणलाई व्यवस्थित रूपमा संचालन गर्नका लागि केन्द्रमा देहाय बमोजिमको “छुट तथा पुनः जाँच सर्वेक्षण संचालन केन्द्रीय समिति, २०७५” रहनेछः-

- (क) नीति, अनुगमन, समन्वय तथा सामाजिक विकास महशाखा,
रा.पु.प्रा.सहसचिव - संयोजक
- (ख) आवास, बस्ती विकास तथा स्थानीय पूर्वाधार
महाशाखा, रा. पु. प्रा उपसचिव - सदस्य
- (ग) केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई उप प्रमुख,
(अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार) - सदस्य
- (घ) केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई (भवन) उप प्रमुख - सदस्य
- (ङ) गुनासो व्यवस्थापन तथा समन्वय शाखा,
रा. पु. प्रा.उपसचिव - सदस्य
- (च) आर्थिक प्रशासन शाखा, रा. पु. प्रा.उपसचिव - सदस्य
- (छ) कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा उपसचिव - सदस्य
- (ज) केन्द्रीय तथ्यांक विभाग निर्देशक - सदस्य
- (झ) सूचना व्यवस्थापन शाखा, रा. पु. प्रा.उपसचिव -सदस्य सचिव

समितिले आवश्यकता अनुसार अन्य विज्ञ तथा सम्बन्धित पदाधिकारीलाई बैठकमा आमन्त्रित गर्न सक्ने छ ।

छुट तथा पुनः जाँच सर्वेक्षणलाई जिल्लामा व्यवस्थित रूपमा संचालन गर्नका लागि देहाय बमोजिमको “छुट तथा पुनः जाँच सर्वेक्षण संचालन जिल्ला समिति” गठन गरिनेछः-

(क) प्रमुख, जिल्ला समन्वय समिति	- अध्यक्ष
(ख) प्रमुख जिल्ला अधिकारी, जिल्ला प्रशासन कार्यालय	- सदस्य
(ग) जिल्ला समन्वय अधिकारी, जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय	- सदस्य
(घ) प्रमुख, जिल्ला प्रहरी कार्यालय	- सदस्य
(ङ) प्रमुख, जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (भवन) / (अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार)	- सदस्य
(च) प्रमुख, तथ्यांक कार्यालय	- सदस्य
(छ) प्रमुख, जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई भवन / (अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार)	- सदस्य सचिव

समितिले आवश्यकता अनुसार अन्य विज्ञ तथा सम्बन्धित पदाधिकारीलाई बैठकमा आमन्त्रित गर्न सक्ने छ ।

- जिल्लामा सर्वेक्षणको व्यवस्थापन गर्ने इकाईको प्रमुख सदस्य सचिव रहने छन् ।

९. तालिम तथा अभिमुखीकरण कार्यक्रम: छुट तथा पुनः जाँच सर्वेक्षण संचालन गर्नु अघि निम्न तालिम तथा अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछः-

(क) लगत संकलन कार्यको वारेमा जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईका प्रमुख तथा फोकल पर्सनहरुका लागि अभिमुखीकरण कार्यक्रम केन्द्रबाट संचालन गरिनेछ ।
(ख) लगत संकलन कार्यमा खटिने सर्वेक्षकहरुका लागि सर्वेक्षण सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम केन्द्रबाट संचालन गरिनेछ ।

(ग) जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईबाट हरेक स्थानीय तहका प्रमुख तथा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतहरूलाई १ दिने अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

१०. सर्वेक्षक तथा अन्यलाई थप सेवा सुविधा: छुट तथा पुनः जाँच सर्वेक्षण संचालन गर्दा स्थलगत तथ्यांक संकलन कार्यमा खटिने सर्वेक्षक तथा अन्यलाई निम्नानुसारको थप सेवा सुविधा उपलब्ध गराईनेछ:-

(क) सर्वेक्षक इन्जिनियरहरूले आफूलाई तोकिएको नियमित कार्य प्रभावित नहुने गरी अतिरिक्त समयमा स्थलगत तथ्यांक संकलन कार्य गर्ने भएकाले निम्नानुसारको सेवा सुविधा दिईने छ:-

- आफूलाई लगत संकलन कार्य गर्न तोकिएको क्षेत्रमा दैनिक न्यूनतम ८ (आठ) गुनासोकर्ताको लगत संकलन गर्नु पर्नेछ ।
- सर्वेक्षकहरूलाई आफूलाई तोकिएको क्षेत्रमा स्थलगत लगत संकलन कार्य गरे वापत निम्नानुसारको थप रकम जिल्लास्थित प्राधिकरणको सम्बन्धित कार्यालय मार्फत उपलब्ध गराईनेछ:-
 १. हरेक सर्वेक्षकलाई कार्यदिनको आधारमा खाजा तथा खाना खर्च वापत दैनिक रु. २००/-उपलब्ध गराईने छ ।
 २. हरेक सर्वेक्षकलाई कार्यदिनको आधारमा यातायात खर्च वापत दैनिक रु. ५००/-उपलब्ध गराईने छ ।
 ३. हरेक सर्वेक्षकलाई संकलित लगत ईन्टरनेट मार्फत केन्द्रमा पठाउनु पर्ने भएकाले कार्यदिनको आधारमा दैनिक रु. २००/- संचार खर्च वापत उपलब्ध गराईने छ ।
- सर्वेक्षकहरूले भुक्तानी दावी गर्दा सर्वेक्षण गरिएका गुनासाकर्ताहरूको लगत सहित सर्वेक्षण सम्पन्न सूचीकरण फाराम भरी पेश गर्नु पर्ने छ ।
- बाटोको म्यादलाई समेत कार्यदिनकै रूपमा गणना गरिने छ । कार्यदिनको सिफारिश स्थानीय तहका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले गरे अनुसार हुने छ ।

- कुनै सर्वेक्षकले ५ देखि ७ वटाको मात्र सर्वेक्षण गरेको अवस्थामा माथि उल्लेख गरिएको रकमको आधा मात्र दिईने छ ।
- कुनै सर्वेक्षकले दैनिक ५ भन्दा कमको मात्र सर्वेक्षण गरेको अवस्थामा माथि उल्लेख भए बमोजिमको थप रकम दिईने छैन ।

(ख) छुट तथा पुनः जाँच सर्वेक्षणमा कार्यालय समय अतिरिक्त थप समय कार्य गर्नु पर्ने हुनाले केन्द्रमा छुट तथा पुनः जाँच सर्वेक्षण संचालन केन्द्रीय समितिको निर्णय अनुसार छुट तथा पुनः जाँच सर्वेक्षण संचालनमा प्रत्यक्ष संलग्न हुने कर्मचारीहरु अधिकतम १० जनालाई सर्वेक्षण अवधिभर खाजा तथा खाना खर्च वापत दैनिक रु. ५००/- उपलब्ध गराईनेछ ।

(ग) छुट तथा पुनः जाँच सर्वेक्षणमा नियमित कार्यका अतिरिक्त थप समय काम गर्नु पर्ने हुनाले जिल्ला स्थित कार्यालयहरुमा छुट तथा पुनः जाँच सर्वेक्षणमा प्रत्यक्ष संलग्न हुने कार्यालय प्रमुख, छुट तथा पुनः जाँच सर्वेक्षण फोकल पर्सन र लेखा हेर्ने गरी ३ जना कर्मचारीलाई सर्वेक्षण अवधिभर खाजा तथा खाना खर्च वापत दैनिक रु. ५००/- उपलब्ध गराईनेछ ।

(घ) सर्वेक्षण संचालन समितिको केन्द्र तथा जिल्लामा कार्यालय समय भन्दा बाहिरको समयमा बैठक बसेमा नियमानुसार बैठक भत्ता दिईने छ ।

११. लाभग्राहीमा सिफारिश भएकाहरुको लगत संकलन नगर्ने: राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणको निर्णय अनुसार निजी आवास पुनर्निर्माण वा प्रवलीकरण मध्ये कुनै एक लाभग्राहीमा गुनासोकर्ताको सिफारिश भईसकेको भए निज गुनासोकर्ताको पुनः लगत संकलन गर्नु हुँदैन । लाभग्राहीमा सिफारिश व्यक्ति र गुनासोकर्ता एकै व्यक्ति भएको वा नभएको सम्बन्धमा सम्बन्धित वडा गुनासो सुनुवाई समिति र स्थानीय तहका स्थानीय तहका प्रमुख रअध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतबाट यकीन गराउनु पर्छ ।

१२. छुट तथा पुनः जाँच सर्वेक्षणमा लगत संकलन गरिएकाहरुको लगत संकलन नगर्ने: भूकम्प अति प्रभावित १४ जिल्लाहरुमा २०७४ साउनदेखि २०७४

कार्तिकसम्म छुट तथा पुनः जाँच सर्वेक्षण संचालन गरिएकाले त्यस कार्यक्रम अन्तर्गत लगत संकलन गरिसकिएका गुनासोकर्ताहरुको पुनः लगत संकलन गर्नु हुँदैन ।

(यस्ता व्यक्तिहरुमध्ये गैरलाभग्राहीमा परेकाहरु पुनरावेदको प्रक्रियामा जान सक्ने भएकाले सो कुराको जानकारी सम्बन्धित व्यक्तिहरुलाई दिनु पर्छ ।)

१३. **भूकम्पले क्षति पुऱ्याएको घरको विवरण लिनु पर्ने:** सर्वेक्षकहरुले गुनासोकर्ताको लगत संकलन गर्दा २०७२ वैशाखको भूकम्पले क्षति पुऱ्याएको आवासिय घरको विवरण संकलन गर्नु पर्नेछ । हाल पुरानो घर भत्काई नयाँ घर बनाईसकेको कुरा सम्बन्धित वडा गुनासो सुनुवाई समिति र स्थानीय तहका प्रमुख र अध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतबाट प्रमाणित गराउनु पर्नेछ ।
१४. **लगत संकलन एक पटक मात्र गर्ने:** हरेक गुनासोकर्ताको लगत संकलन एक पटक मात्र गर्नु पर्ने छ । फरक फरक विवरण राखी एकै गुनासोकर्ताको पटक पटक विवरण संकलन गर्नु हुँदैन ।
१५. **संकलित लगत केन्द्रमा पठाउने:** हरेक सर्वेक्षकले आफूलाई तोकिएको स्थानीय तह अन्तर्गतको एउटा वडाको लगत संकलन कार्य सम्पन्न गरेपछि, सो विवरण ईन्टरनेटमार्फत केन्द्रीय सूचना प्रणालीमा पठाउनु पर्नेछ ।
१६. **लाभग्राहीहरुको सिफारिश:** छुट तथा पुनः जाँच सर्वेक्षण अन्तर्गत सङ्कलित लगतको राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणले तोकेको प्रक्रिया अनुसार प्राविधिकहरुबाट केन्द्रमा थप विश्लेषण गरी लाभग्राहीको सिफारिश गरिनेछ । यसरी सिफारिश भएकाहरुमध्ये राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण कार्यकारी समितिको निर्णय अनुसार लाभग्राही कायम गरिनेछ ।
१७. **प्राविधिकहरु काजमा लिन सकिने:** छुट तथा पुनः जाँच सर्वेक्षण अन्तर्गत संकलित लगतको केन्द्रमा थप विश्लेषण गरी लाभग्राहीमा सिफारिश गर्नका लागि जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईमा कार्यरत ईन्जीनियर, केन्द्रीय तथ्यांक विभाग वा अन्य निकायमा कार्यरत कर्मचारीहरुलाई काजमा ल्याई कार्य गराउन सकिने छ । यसरी थप विश्लेषणमा संलग्न जनशक्तिलाई सार्वजनिक विदाका दिनमा कार्य गरे

वापत खाजा तथा खाना खर्च वापत रु. ५०० तथा अन्य दिनहरुमा कार्यालय समयका अतिरिक्त कार्य गरेवापत दैनिक रु. २०० खाजा खर्च उपलब्ध गराईनेछ ।

१८. वैकल्पिक वासको व्यवस्था भएकालाई लगत संकलनको लागि सिफारिश गर्न नहुने: भूकम्पबाट प्रभावित निजी आवास पुनर्निर्माण अनुदान वितरण सम्बन्धी कार्यविधि, २०७३ अनुसार भूकम्पबाट क्षतिग्रस्त भएको बाहेक सोही स्थान वा अन्यत्र आवास भवन नभएको व्यक्ति वा परिवार मात्र लाभग्राही हुन योग्य हुने हुनाले अन्यत्र बसोबास योग्य घर भएका व्यक्तिहरुको लगत संकलनका लागि सिफारिश गर्नु हुँदैन ।
१९. सिफारिश कर्तालाई कारवाही हुने: छुट तथा पुनः जाँच सर्वेक्षणको स्थलगत लगत संकलन कार्यमा खटिने प्राविधिकहरुलाई गलत व्यक्तिको सिफारिश गरी लगत संकलन गर्न लगाएको ठहरिएमा सिफारिशकर्तालाई कानून बमोजिम कारवाही हुनेछ ।

प्राविधिक खटिनु पूर्व बनेका घरहरुलाई निजी आवास पुनर्निर्माण अनुदान रकम उपलब्ध गराउने सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६

कार्यकारी समितिद्वारा स्वीकृत मिति :

२०७६।०३।१७

२०७५ माघ ३ मा बसेको राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण निर्देशक समितिको बैठकबाट निर्णय भए अनुसार प्राविधिक खटिनु पूर्व बनेका घरहरुलाई निजी आवास पुनर्निर्माणको एकमुष्ट अनुदान रकम उपलब्ध गराउने प्रयोजनका लागि निम्नानुसार प्रक्रिया अवलम्बन गर्ने:

१. प्राविधिक खटिनु पूर्व घर बनाएको भनी अनुदान माग गर्ने भूकम्पपीडित राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणको पुनर्निर्माण लाभग्राही सूचीमा नाम समावेश भएको र अनुदानको दोस्रो किस्ता नलिएको हुनु पर्नेछ ।
२. लाभग्राहीले प्राधिकरणले प्राविधिक परिचालन गर्नु पूर्वनै उक्त घरहरुको निर्माण सम्पन्न गरेको भनी सम्बन्धित स्थानीय तहबाट प्रमाणित भएको हुनुपर्नेछ ।
३. स्थानीय तहमा परिचालित प्राविधिकहरुले प्राधिकरणको निजी आवास पुनर्निर्माण प्राविधिक निरीक्षण (पहिलो संशोधन) कार्यविधि, २०७५ अनुसार निरीक्षण (Inspection) गरी अनुसूची-१ को ढाँचामा आवश्यक विवरण संकलन गरी वडा अध्यक्ष र गाउँपालिका/ नगरपालिकाका अध्यक्ष/प्रमुखबाट प्रमाणिकरण गराई जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (भवन) मा पठाउने ।
४. जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (भवन) ले यस्ता घरहरुको भिन्नै लगत राखी लाभग्राहीले पाउन बाँकी किस्ता रकम एकमुष्ट भुक्तानीका लागि आवश्यक रुजु गरी सिफारिश सहित प्राधिकरणले तोकेको प्रक्रिया अनुसार जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार) मा पठाउने ।
५. जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार) ले जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (भवन) बाट प्राप्त सिफारिशहरुको

आवश्यक रुजु गरी भिन्नै लगत राखी यस्ता घरहरुलाई लाभग्राहीले पाउन बाँकी किस्ता रकम अनुदान उपलब्ध गराउने ।

६. जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार) ले भुक्तानी प्राप्त गर्ने लाभग्राहीको सूची प्राप्त गरेपछि कार्यालयमा आवश्यक लगत राखी लाभग्राहीले पाउन बाँकी किस्ता रकम भुक्तानीका लागि कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा पठाउने ।
७. लाभग्राहीले पाउन बाँकी किस्ता रकम भुक्तानी गर्नका लागि कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयको LMBIS मा आवश्यक सुधारका लागि राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणको सूचना व्यवस्थापन शाखा र आर्थिक प्रशासन शाखाले आवश्यक व्यवस्था मिलाउने ।
८. कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयले आवश्यक प्रक्रिया पूरा गरी लाभग्राहीहरुलाई लाभग्राहीले पाउन बाँकी किस्ता रकम भुक्तानी गर्ने ।
९. कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट भुक्तानीको चेक प्राप्त भएपछि जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार) ले सम्बन्धित लाभग्राहीको तोकिएको खातामा रकम जम्मा गरिदिने र बैकले लाभग्राहीले पाउन बाँकी किस्ता रकम दिने ।
१०. जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार) ले यस्ता लाभग्राहीहरुलाई अनुदान उपलब्ध गराई सो को विवरण केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई (अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार) र राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणमा पठाउने ।

अनुसूची-१
राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण
सिंहदरवार, काठमाडौं

स्थानीय तहमा प्राविधिकहरु खटिनु/पुग्नु अगाडी लाभग्राहीहरु स्वयंले बनाई अनुदान रकम प्राप्त नगर्ने घरहरुको लागत संकलन फारम
जिल्ला : गा.पा./न.पा. : वडा नं. :

सि.नं	लाभग्राही को नाम, शर	लाभग्राहीको सम्भौता क्रम संख्या	हालको ठेगाना			अनुदान सम्भौता मिति	हालसम्म लिएको अनुदानको किस्ता	घर निर्माण सम्पन्न मिति	पुनर्निर्माण सम्पन्न घरमा लाभग्राही बसोबास गरिरहेको छ/छैन	कैफियत
			जिल्ला	गा.पा./न.पा	वडा नं.					
१.										
२.										
३.										
४.										
५.										
६.										
७.										
८.										
९.										
१०.										

कुल लाभग्राही संख्या :

तयार गरी पेश गर्ने

नाम, शर
पद
मिति
हस्ताक्षर

वडा अध्यक्षको सिफारिश

नाथ शर
पद
मिति
हस्ताक्षर

स्थानीय तहको अध्यक्ष
वा प्रमुखको सिफारिश

नाम, शर
पद
मिति
हस्ताक्षर

जि.आ.का.ई.
(भवन) को सिफारिश

नाम, शर
पद
मिति
हस्ताक्षर

जि.आ.का.ई.(अनुदान व्यवस्थापन तथा फिल्ड इन्जिनियर)
स्थानीय पूर्वाधारको सिफारिश

नाम, शर
पद
मिति
हस्ताक्षर

सम्पदा बस्तीका एकल वा बहुस्वामित्वका निजी आवास पुनर्निर्माण सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६

कार्यकारी समितिद्वारा स्वीकृत मिति

२०७६।०३।१७

प्रस्तावना: सम्वत् २०७२ को भूकम्प र त्यसपछिका परकम्पहरुबाट क्षतिग्रस्त बहुस्वामित्वमा रहेका सम्पदा बस्ती भित्रका भूकम्प प्रभावित निजी आवासहरुको पुनर्निर्माण गर्ने प्रकृत्यालाई सरलीकृत गरी सम्पदा बस्तीहरुको मौलिक स्वरुप र वास्तुकलाको जगेर्ना सहित भूकम्पबाट प्रभावित निजी आवास पुनर्निर्माण अनुदान वितरण कार्यविधि, २०७३ को अनुसूचीको बुँदा नं. १४, १५ र १६ को प्रावधानलाई कार्यान्वयन गर्ने प्रयोजनको लागि छुट्टै कार्यविधि लागू गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणबाट भूकम्पका कारण प्रभावित संरचनाको पुनर्निर्माण सम्बन्धी ऐन, २०७२ को दफा ३१ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी यो कार्यविधि तयार गरिएको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** यस कार्यविधिको नाम “सम्पदा बस्तीका एकल वा बहुस्वामित्वका निजी आवास पुनर्निर्माण कार्यविधि, २०७६” रहेको छ ।

२. **परिभाषा :** विषय र प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,-

- (क) “**प्राधिकरण**” भन्नाले राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण सम्भन्नु पर्छ । सो शब्दले प्राधिकरणबाट अधिकार प्रत्यायोजन गरिएको मातहत निकाय वा आयोजना कार्यान्वयन इकाई वा कार्यालयलाई समेत जनाउँछ ।
- (ख) “**स्थानीय तह**” भन्नाले महानगरपालिका, उप-महानगरपालिका, नगरपालिका र गाउँपालिका सम्भन्नु पर्छ ।
- (ग) “**जग्गा**” भन्नाले कसैको हकभोगमा रहेको जुनसुकै जग्गा र सो जग्गामा रहेका घर, रुख आदि तथा उक्त जग्गामा स्थायी रुपले जडान भएको जुनसुकै वस्तु वा संरचनालाई समेत जनाउँछ ।
- (घ) “**बस्ती**” भन्नाले मानवीय बसोबास प्रयोजनको लागि निर्मित पूर्वाधार सहितको मानव बस्ती सम्भन्नु पर्छ ।

परिच्छेद-२

३. सम्पदा बस्तीको निर्धारण तथा सम्पदा बस्तीको भवन निर्माण सम्बन्धी मापदण्ड:

(१) बस्ती विकास, सहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धी आधारभूत निर्माण मापदण्ड, २०७३ अनुसार सम्पदा बस्तीको निर्धारण कार्यविधिको अनुसूची-१ बमोजिम हुनेछ ।

(२) सम्पदा बस्तीको सीमाना अनुसूची-२ बमोजिम निर्धारण भई प्राधिकरणबाट स्वीकृत हुनु पर्नेछ ।

(३) सम्पदा बस्तीमा भवन पुनर्निर्माण सम्बन्धी मापदण्ड सम्पदा बस्तीको पुनर्निर्माण सम्बन्धी मापदण्ड अनुसूची-३ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।

४. आवास अनुदान सम्बन्धी व्यवस्था: (१) सम्पदा बस्तीमा एकल स्वामित्वका भवनका घरधनीले एकल निजी आवास र बहुस्वामित्वका भवनका घरधनीहरूले संयुक्त आवास भवन निर्माण गर्ने प्रयोजनका लागि आवास अनुदान प्राप्त गर्न सक्नेछन् ।

(२) सम्पदा बस्तीमा पर्ने एकल स्वामित्वका निजी आवास पुनर्निर्माणका लागि अनुदान सम्बन्धी व्यवस्था “भूकम्पबाट प्रभावित निजी आवास पुनर्निर्माण अनुदान वितरण कार्यविधि, २०७३” अनुसार हुनेछ ।

(३) बहुस्वामित्वका भवनका घरधनीहरूले संयुक्त आवास भवन निर्माण संचालन गर्नका लागि संयुक्त आवासको स्वामित्व सम्बन्धी ऐन, २०५४ को दफा २६ को उपदफा (१) बमोजिम सम्बन्धित स्थानीय तहमा प्रस्तावित भवनको नक्सा, स्ट्रक्चरल, डिजाइन, जग्गाको क्षेत्रफल तथा स्वामित्वको विवरण, जग्गाधनीहरूको बीचमा आवास इकाई वितरण प्रकृया र उपभोग गर्ने सम्बन्धी अनुसूची-४ बमोजिमको सम्झौता संलग्न गरी स्वीकृतिको लागि अनुसूची-५ बमोजिम स्थानीय तह समक्ष निवेदन पेश गर्नु पर्नेछ । प्राप्त निवेदनको आधारमा स्थानीय तहले अध्ययन तथा मूल्याङ्कन गरी अनुसूची-६ बमोजिम बहुस्वामित्वका भवननिर्माण गर्न स्वीकृति प्रदान गर्न सक्नेछ ।

(४) एकल स्वामित्व आवास निर्माणको क्रममा आवास अनुदान प्राप्त गर्नका लागि “भूकम्पबाट प्रभावित निजी आवास पुनर्निर्माण अनुदान वितरण कार्यविधि,

२०७३” अनुसारको आवास अनुदान सम्झौता गर्नु पर्नेछ । बहुस्वामित्व आवास अनुदानको पहिलो किस्ता रकम आवास अनुदान लाभग्राही अंशियारहरूले कार्यविधि अनुसार भवनको नक्सा एवं निजहरूका बीच भएको सम्झौता स्वीकृत भए पछि प्राप्त गर्नेछन् । बहुस्वामित्वको आवास सम्बन्धी सम्झौता अनुसार प्रथम तल्लामा हकहुने लाभग्राही परिवारले घरको जग हाली डी.पी.सी. लेभल सम्मको निर्माण कार्य सम्पन्न भएपछि दोस्रो किस्ता र पहिलो तल्लाको लिन्टेल व्याण्ड ढलान गरिसकेपछि तेश्रो किस्ताको भुक्तानी हुनेछ । सम्झौता गर्ने दोस्रो तल्लाको लाभग्राही परिवारले पहिलो तल्लाको छत ढलान गरि सकेपछि दोस्रो किस्ताको भुक्तानी हुनेछ र दोस्रो तल्लाको लिन्टेल व्याण्ड ढलान गरि सकेपछि तेश्रो किस्ताको रकम भुक्तानी हुनेछ । एवं रितले दुई तल्ला भन्दा माथिका तल्लाहरू समेत निर्माण गरिने भए सोही अनुसार अन्य लाभग्राही परिवारहरूको भुक्तानी हुनेछ । यदि भुई तल्लाको प्रयोजन बहुस्वामित्वका सम्पूर्ण परिवारहरूले सामूहिक रूपले गर्ने भएमा पहिलो लाभग्राहीको दोस्रो किस्ताको रकमको भुक्तानी पहिलो तल्लाको ढलान भै सकेपछि प्राप्त हुनेछ । त्यस पछिका किस्ताहरूको भुक्तानी सम्झौता बमोजिम स्वामित्वको क्रम बमोजिम हुनेछन् ।

(५) सम्पदा बस्ती भित्र प्राचीन बस्तीका मौलिक स्वरूपमा अनुसूची-३ अनुरूपको मापदण्ड पालना गरी भवन पुनर्निर्माण गर्ने घरधनीहरूलाई राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणले थप पचास हजार रुपैयाँ अनुदान रकम उपलब्ध गराउनेछ । राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणले उपलब्ध गराउने थप पचास हजार रुपैयाँ अनुदान रकम प्राप्त गर्नका लागि भवन निर्माणकर्ता लाभग्राहीले सम्पदा बस्तीको अतिरिक्त अनुदान सम्बन्धी अनुसूची-७ बमोजिम राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणबाट तोकिएको प्राविधिक समक्ष निवेदन दिनु पर्नेछ । राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणको प्राविधिकले स्थलगत नापजाँच गरी सम्पदा बस्तीको लागि निर्धारित मापदण्ड अनुसार नै भवन निर्माण भएको भनी अनुसूची-८ बमोजिम अनुगमन प्रतिवेदन पेश भएमा उक्त प्रतिवेदन पेश भएको एक साता भित्र प्रत्येक लाभग्राहीलाई थप अनुदान रकम पचास हजार रुपैयाँको दरले सम्बन्धित बैंक खाता मार्फत उपलब्ध गराइनेछ ।

अनुसूची- १

दफा ३ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित

सम्पदा बस्ती पहिचान गर्ने आधारहरु

देहायका विवरणहरुका आधारमा सम्पदा बस्तीको पहिचान गरिनेछः-

- (क) बस्तीमा कम्तीमा ५० वा सो भन्दा बढी घरहरु भएको हुनुपर्ने,
- (ख) सामान्यतया १०० वर्ष वा सो भन्दा पुरानो बस्ती हुनुपर्ने,
- (ग) बस्तीहरुमा स्थानीय वास्तुकला उपयोग गरिएका चैत्य तथा मठ, मन्दिर, पाटी, सतल जस्ता सार्वजनिक भवनहरु, ईनार, ढुङ्गेधारा, पोखरी जस्ता संरचनाहरु हुनुपर्ने,
- (घ) बस्तीहरुमा परम्परा देखि संचालन हुँदै आएका सांस्कृतिक महत्वका स्थानीय चाडपर्व, जात्रा तथा भजनकिर्तनको बाहुल्य तथा यस्ता कार्यहरु गर्ने स्थानीय गुठी जस्ता संघ संगठनको निरन्तरता भएको हुनुपर्ने ।

अनुसूची- २

दफा ३ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित

सम्पदा बस्तीको सीमाना निर्धारण

सम्पदा बस्तीको सीमाङ्कन गर्ने कार्य स्थानीय तहले सम्बन्धित विज्ञ समूहको सहयोगमा गर्नेछ । परम्परागत बस्तीले ओगटेको परिधिलाई सम्पदा बस्तीको सीमाना मानिनेछ । यस्ता बस्तीहरूमा प्रवेशको लागि बनाइएका द्वार तथा पर्खाल र तिनका अवशेष, सार्वजनिक पाटी, पोखरी, खुल्ला चौर, गोरेटो आदिलाई सीमानाको रूपमा लिन सकिनेछ । यस्तो सीमाना कायम गर्न सन् १९७० वा सो भन्दा पूर्व तयार पारिएका एरियल फोटो, नक्सा, ब्लक नापी भएको भए त्यस्तो नक्सा तथा ऐतिहासिक दस्तावेजहरूलाई आधार मानेर गरिनेछ ।

सम्पदा बस्तीको सीमाङ्कन निर्धारण देहाय बमोजिमको आधारमा गरिनेछ :-

- (क) स्थानीयबासीको अनुरोधमा नापी नक्सामा देखाएको सीमाक्षेत्र सहित स्थानीय तहको सिफारिश,
- (ख) पुरातत्व विभागको सिफारिश,
- (ग) केन्द्रीय सहरी योजना तथा भवन निर्माण मापदण्ड सुदृढीकरण तथा सुपरीवेक्षण समितिका संयोजकले गठन गरेको प्राविधिक टोलीको स्थलगत निरिक्षण सहितको सिफारिस ।

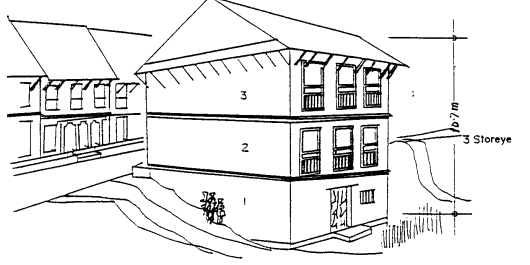
उल्लिखित निवेदन र सिफारिशहरूको आधारमा नेपाल सरकार, शहरी विकास मन्त्रालयले सीमा सहित सम्पदा बस्ती निर्धारण गरी सूचीकृत गर्नेछन् । यसरी सूचीकृत गरिएको सम्पदा बस्तीको सीमाक्षेत्र १० वर्ष सम्म संशोधन गर्न पाईने छैन ।

अनुसूची-३

दफा ३ को उपदफा (३) र दफा ४ को उपदफा (५) सँग सम्बन्धित

सम्पदा बस्तीको भवन निर्माण मापदण्ड

परम्परादेखि क्रमिक रूपमा विकास हुँदै आएका पुराना शैलीका बाटोहरु, चोकहरु जस्ता पुरातात्विक महत्वको वास्तुकला र सांस्कृतिक तथा धार्मिक स्थलहरुको साथै परम्परागत वास्तुकलालाई संरक्षण सम्बर्द्धनमा प्रतिकूल असर नपर्ने गरी सम्बन्धित स्थानीय तहले निम्न प्रावधानहरुको पालना गर्ने गरी निर्माण स्वीकृति प्रदान गर्नेछ :-

(क) **जग्गा उपयोग प्रतिशत:** साविक घरले चर्चेको ठाउँमा पुरानो घर भत्काई नयाँ आवासीय भवन बनाउँदा साविक घरले चर्चे जतिकै १००%, खाली जग्गाको हकमा क्षेत्रफल २ आना २ पैसासम्म ९०% र सो भन्दा बढी क्षेत्रफलमा ८०% सम्म ग्राउण्ड कभरेज दिन सकिनेछ । साविक भवनको पुनर्निर्माण गर्दा मूल प्रवेश तर्फको मोहडाको साविक पदचापमा कुनै परिवर्तन नहुने गरी जग्गा उपयोगको कुल प्रतिशत भित्र मिलान गर्न सकिनेछ । नयाँ निर्माण हुने गैरआवासीय भवनको लागि भने जग्गा उपयोग ५०% भन्दा बढी हुने छैन ।

(ख) **भवनको अधिकतम उचाई :** छाना समेत भवनको अधिकतम उचाई ३५ फिट हुनेछ । तर प्राचीन स्मारक भएको चोक वा क्षेत्रमा पर्ने भवनको हकमा त्यस्तो स्मारक भन्दा अग्लो हुने गरी भवन निर्माण गर्न दिइने छैन । स्मारकको उचाई २८ फिट भन्दा कम भएमा त्यससँग बन्ने घरलाई सो स्मारक वरिपरिको वातावरणमा प्रतिकूल असर नपर्ने गरी सडक तर्फको मोहडाको उचाई, पुराना परम्परागत घरहरुको लाइनसँग मिल्ने गरी साविककै उचाई बमोजिम पुनर्निर्माण गर्न अनुमति दिन सकिनेछ । सम्पदा बस्तीमा भवनको उचाईको अधिकतम हद नै कायम हुने भएकोले भुईँ क्षेत्र अनुपात (FAR) को व्यवस्था लागू हुने छैन । घरको उचाई निर्धारण गर्दा भुईँ तल्लाको ढोका अगाडिको जग्गाको तयार भएको सतह देखि नापिनेछ । भिरालो जग्गामा निर्माण हुने घरको हकमा मूल बाटो तर्फको सबभन्दा तल्लो तल्लाको ढोका अगाडिको जग्गाको तयार भएको सतह देखि नापिनेछ । घरको तल्लाको संख्या समेत मूल बाटो तर्फको मोहडाको आधारमा गणना गरिनेछ ।

(इ) पत्तिवद्ध किसिमका भवन वा निर्माणमा साइड तर्फ खुला भाग आवश्यक पर्ने छैन ।

(भ्र) **भित्री चोक** - कुनै पनि कोठाको कुनै एउटा साइडको भ्याल (बाथरुम, शौचालय, स्टोर बाहेक) कुनै पनि खुला भाग तर्फ नभएको खण्डमा त्यस्तो भ्याल कम्तीमा पनि ३ मी. चौडाई भएको भित्री चोकतर्फ जोडिएको हुनु पर्नेछ । पूरै उचाई सम्म भित्री चोकको क्षेत्रफल चोक नजिकको गारोको उचाईको पाँच भागको एक भाग (१/५) को वर्ग (Square) भन्दा कम हुनु हुँदैन । शौचालय मात्र भित्री चोकसँग जोडिएको अवस्थामा भित्री चोकको साइज न्यूनतम २ वर्ग मीटर हुनु पर्नेछ ।

(ज) **सडक अधिकार क्षेत्र** : सम्पदा बस्ती भित्रका सडक र बाटोहरूको अधिकार क्षेत्र बस्तीको साविक पदचाप अनुरूप हुने गरी कायम गरिनेछ । मूल सडक वा चोकतर्फ साविक बमोजिम नै भवनहरूको लहर कायम गर्नु पर्नेछ । तर यसरी मापदण्ड कायम गर्दा १ मिटर भन्दा कम हुने छैन भन्ने वाक्यांश थप गरिएको ।

(ट) **प्लिन्थ** - मुख्य भवनको साइडमा पर्याप्त मात्रामा ढल निकासको सुविधा हुने गरी जमिनको सतह भन्दा भवनको प्लिन्थको सतह कम्तीमा आसन्न भवन, सडकको सतह र नदी किनारको भवन भए बाढीको सम्भावित उच्चतम सतह समेतको आधारमा सामान्यतया ३० देखि ४५ से.मि. तर बढीमा ९० से.मि. हुन पर्नेछ । भवनको प्लिन्थको उचाइ आसन्न भवनको प्लिन्थ बराबर नै हुनुपर्नेछ । दायाँबायाँ रहेका आसन्न भवनको प्लिन्थको उचाई फरक भएमा औसत उचाई कायम गर्नु पर्नेछ ।

(ठ) **पेटी**- सार्वजनिक जग्गा वा सडकमा नपर्ने गरी आफ्नो जग्गामा छिमेकीको घरसंग मिल्ने गरी ३० देखि ४५ से.मि. उचाई र बढीमा ७५ से.मि. चौडाई भएको पेटी बनाउन सकिनेछ । भिरालो बाटोमा पेटीको उचाई लिँदा पेटीको मध्यविन्दु बाट नापिनेछ । साविक पेटी उपरोक्त उचाइ र चौडाइ भन्दा बढी भए सोको उचाइ भन्दा नबढ्ने गरी मात्र निर्माण गर्नु पर्नेछ । सडक अधिकार क्षेत्रमा पर्ने गरी खुडकिला ज्याम्प आदि समेत राख्न दिइने छैन ।

(ड) **संरचना** - भूकम्पीय सुरक्षा समेतलाई दृष्टिगत गरी भवनको संरचना निम्नमध्ये कुनै एक वा स्ट्रक्चरल इन्जिनियरले सुरक्षित छ भनी प्रमाणित गरिदिएको अन्यकुनै संरचना हुन सक्नेछ :-

(अ) भित्रपट्टि काठको फ्रेम रहने गरी परम्परागत रूपमा माटोको जोडाईमा भार वहन गर्ने गारो (Load Bearing Masonry),

(आ) भिन्नपट्टि कंक्रीटको ठाडो तेर्सो पट्टिहरु प्रयोग गरी सिमेन्ट जोडाईमा भार वहन गर्ने गारो (Confined Load Bearing Masonry),

(इ) स्टील वा कंक्रीटको फ्रेम संरचना (Steel or RCC frame) - फ्रेम संरचनालाई कतैपनि कंक्रीट वा स्टील नदेखिने गरी स्थानीय इंटा वा काठले छोप्नु पर्नेछ तथा फ्रेम संरचनालाई अधूरो छाड्न समेत पाइने छैन ।

(ढ) **बुईगल** - मानिस बस्नको निमित्त बुईगललाई प्रयोग गरिने भएमा यसमा पर्याप्त मात्रामा भेन्टिलेशन र प्रकाशको व्यवस्था भएको हुनु पर्नेछ र बुईगलको उचाई होचो भागमा १.२ मी. र धुरी वा माथिल्लो भागमा २.३ मी. भन्दा कम हुनु हुँदैन ।

(ण) **भन्याङ्ग** - भन्याङ्गको चौडाई लगायतका नापहरु परम्परागत भवनमा भएको साविकको नाप भन्दा कम हुने छैन । व्यापारिक र संस्थागत भवनको प्रत्येक तल्लामा फ्लोर एरिया २५० व.मि. भन्दा बढी र Travel Distance ३० मि. भन्दा बढी भएमा थप भन्याङ्ग राख्नु पर्नेछ ।

(त) **फिनिसिङ्ग/मोहडा** : परम्परागत रूपमा भवनको चारैतिरको बाहिरी भागको गारोमा प्रष्टसँग देखिने गरी स्थानीय चिमनी ईटाको गारो लगाउनु पर्नेछ । बाहिरी गारोमा सकभर निर्माण सामग्रीको प्राकृतिक रङ्ग र Texture देखाउनु पर्नेछ, टलकदार वा अन्य प्रकारको रङ्ग लगाउन पाइने छैन । बाहिरी गारोमा सिमेन्ट, चुना आदि राखी प्लाष्टर गर्न पाइने छैन । तर भ्याल ढोकाको किनारा, कार्नेस र वाल प्लाष्टरमा चुना सुर्खी प्लाष्टर गर्न सकिनेछ । राणाकालीन शैलीका घरहरुको मर्मत र पुनर्निर्माणमा प्लाष्टर गर्न सकिनेछ । बाहिरी गारोमा उपयुक्त सामग्रीको प्रयोग गरी टिप्कार (Pointing) गर्न सकिनेछ । तर यसो गर्दा घरको मोहडालाई असर नपर्ने गरी र वरिपरिका घरहरूसँग सामञ्जस्य हुने गरी गर्नु पर्नेछ ।

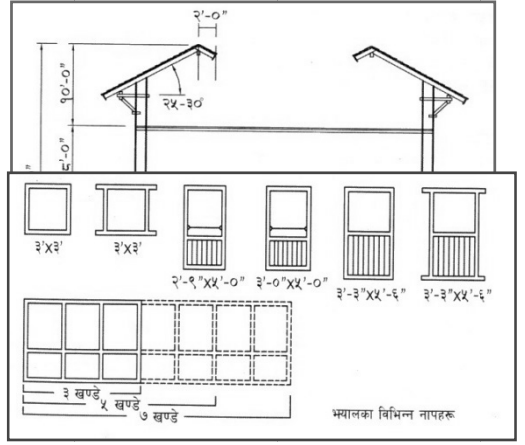
(थ) **क्यान्टिलेभर/प्रोजेक्सन/टप** - तेश्रो तल्लाम आफ्नो जग्गामा पर्ने गरी घाम, पानी छेक्ने वा भिरालो छानाको पाखा देखाउने प्रयोजनको लागि बढीमा तीन फिट चौडाइ सम्मको बलेसी वा पाखा निकाल्न स्वीकृति दिन सकिनेछ ।

(द) **भ्यालढोका:**

(अ) परम्परागत नेपाली शैली एवं आकार प्रकारका काठको भ्याल ढोकाहरु हुनु पर्नेछ र घरको हरेक तल्लामा राखिने भ्यालहरु एकै लाइन मामिलाई राख्नु पर्दछ ।

(आ) घरको मोहडामा Openings को कुल क्षेत्रफल मोहडाको कुल क्षेत्रफलको ५०% सम्म राख्न सकिनेछ । Load Bearing Structure मा

निर्माण हुने सबै भ्याल ढोकाहरु मोहडाको किनाराबाट ३ फिट छोडेर मात्र राख्नु पर्नेछ । यसरी ३ फिट नछोडिएको अवस्थामा भ्याल ढोकाको वरिपरि बाहिरबाट नदेखिने गरी काठ वा प्रबलित कंक्रीटको बक्स फ्रेम निर्माण गर्नु पर्नेछ ।

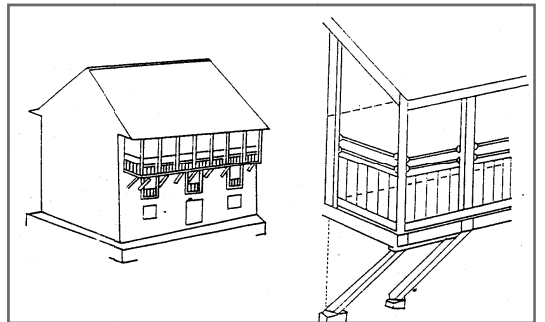
(इ) भ्याल ढोकाको चौडाइ

र उचाइ परम्परागत नेपाली शैली एवं आकार प्रकारको विजोरमुखी हुनु पर्नेछ । बुङ्गलमा परम्परागत भ्यालहरु राख्न सकिनेछ, भुई तल्लामा एकमुखे भ्यालमात्र राख्नु पर्नेछ । अन्य विजोर मुखी भ्यालको हकमा प्रति कबल २ फिट ६ इन्चका दरले न्यूनतम चौडाइ कायम गर्नु पर्नेछ । लाम्चो भ्यालढोकाको चौडाई र उचाईको अनुपात १:१.५ देखि १:२ सम्म हुनु पर्नेछ । आँखी भ्यालको हकमा त्यस्ता भ्यालहरु ३ फिट ह ३ फिट भन्दा ठूलो हुनु हुंदैन । साबिक भ्यालढोका र सोही शैलीमा बनाइएका नयाँ भ्यालढोकाको प्रयोगलाई आवश्यकता अनुसार प्रोत्साहित गर्न सकिनेछ ।

(ई) ढोकाको खापाहरु काठको हुनु पर्नेछ, फलामे रोलिङ्ग सटर, गेट आदि राख्न पाइने छैन ।

(उ) भ्यालमा ग्रील वा जाली राख्न चाहेमा बाहिर बाट नदेखिने गरी भ्यालको खापाले छोपिने गरी बनाउनु पर्नेछ ।

(ऊ) भ्याल ढोकाको खापाको खुल्ने भाग पूर्ण रुपमा आफ्नै जग्गा माथि पर्ने गरी बनाउनु पर्नेछ ।

(ध) छाना :

(अ) घरको छाना भिँगटी

वा टायलले छाएको परम्परागत दुई पाखे शैलीको हुनु पर्नेछ । तर निर्माण हुने घरजग्गाको तीनै तिर अरुको घरले घेरिएको भएमा सडक तर्फ एक पाखे छााना राख्ने अनुमति दिन सकिने छ ।

(आ) मूल सडकमा मोहडा चौडा र पछाडि तिर लामो भएको घरको हकमा छााना बनाउँदा २५ देखि ३० डिग्रीको ढल्काइले छाानाको माथिल्लो भागको उचाई १०.६७ मि. (३५ फिट) भन्दा बढी हुने भएमा त्यसरी ढल्काइ भएको छााना १०.६७ मि. उचाई पुग्ने भागको दुवैतर्फ मात्र स्लोप छााना रहने गरी बीचको भागखाली छोड्न अनुमति दिन सकिनेछ । सो खाली भागमा कुनै प्रकारको निर्माण गर्न पाइने छैन ।

(इ) नियमानुसार निर्माण गर्न पाउने अन्तिम तल्ला मुनि मात्र चोक र बाटो तर्फ बाहेक ९० से.मि.सम्म चौडाई भएको बलेनी पाखा आफ्नै जग्गामा पर्ने गरी निकाल्न पाइनेछ । पाखा सकभर दायाँ बायाँको घरको पाखा र बलेनीसँग सटाएर मिल्ने गरी बनाउनु पर्नेछ । भवनको बलेनी पाखा, मूल छााना र भरेंग छोप्ने भाग समेत २५ देखि ३० डिग्रीको कोणमा ढल्कने गरी बनाउनु पर्नेछ । छाानामा सामान्य वा कलात्मक ढुँडाल राख्नु पर्नेछ ।

(ई) छाानाको बनावटले छिमेकीलाई बाधा पर्नु हुँदैन । छााना र बाहिरी भागमा पानी ट्यांकी, डिस एन्टिना, एयर कन्डिसन सेट, कूलर सेट, सोलार सेट आदि सडक तथा चोकबाट देखिने गरी राख्न पाइने छैन । त्यस्ता सुविधाहरु सडक तथा चोकबाट नदेखिने गरी वाभवनको वास्तु कलामा प्रतिकूल असर नपर्ने गरी राख्ने स्थानीय तहले निर्देशन दिन सक्नेछ ।

(उ) दुईपाखे छाानाकै शैलीमा भिङ्गटी वा टायल रङ्गको जस्ता पाता (CGI Sheet) को छााना लगाउने अनुमति दिन सकिनेछ ।

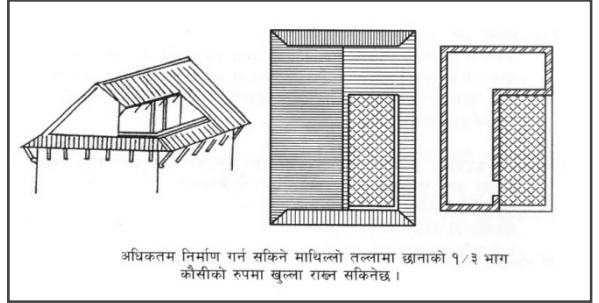
(न) **बार्दली** : सामान्यतया तेश्रो तल्लामा बढीमा ९० से.मि. सम्म बाहिर निस्कने गरी आफ्नै जग्गा माथि पर्ने गरी मात्र काठको बार्दली बनाउन सकिनेछ । मुख्य सडक वा सार्वजनिक चोकसँग जोडिएका घरहरुको त्यस तर्फको मोहडामा घरभित्र Recess गरी बार्दली वा बरण्डा बनाउन पाइने छैन । कुनै पनि चोक, गल्ली वा सडक माथि पर्ने गरी बार्दली निकाल्न पाइने छैन । पछाडिको निजी जग्गातर्फ २ मिटरको सेटब्याक छोडी १ मिटरसम्म चौडाई भएको बार्दली पहिलो तल्लादेखि राख्न सकिनेछ ।

(प) **कार्नेस** - घरको प्रत्येक तल्ला छुट्टिने गरी गारोको सतहबाट बढीमा २३ से.मि. सम्म बाहिर निस्कने गरी कार्नेस राख्न सकिनेछ । कार्नेस दायाँ बायाँको घरसँग

मिल्ने गरी बनाउनु पर्नेछ । भवनको शैली अनुसार कार्नेस सादा वा बुट्टेदार ईटाको वा काठको वा चुना सुर्की प्लाष्टर गरी वरिपरिका अन्य भवनहरूसँग सामञ्जस्य हुने गरी राख्न सकिनेछ ।

(फ) **कौशी** - अधिकतम उचाई सम्म निर्माण गर्ने भएमा अन्तिम (चौथो) तल्लामा छानाको कूल क्षेत्रफलको एक तिहाई क्षेत्रफल बराबर सम्मको कौशी निर्माण गर्न सकिनेछ ।

(ब) **तल्ला थप/मर्मत** - पहिले नै निर्माण भईसकेका आधुनिक आकार प्रकारका भवनहरूमा तल्ला थप्ने वा मर्मत कार्य गर्नु परेमा त्यसरी निर्मित भागलाई समेत यसै मापदण्ड

बमोजिम सच्याउने गरी मात्र थप निर्माण वा मर्मत गर्न दिइनेछ ।

(भ) **मर्मत, प्रबलीकरण तथा पुनर्निर्माण**: परम्परागत शैलीका वास्तुकलात्मक विशेषता भएका भवनहरूको संरक्षण गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ । भवनहरूको पुनर्निर्माणलाई भन्दा सामान्य मर्मत वा प्रबलीकरण गरेर प्रयोग गर्न सकिने भए त्यस्तो कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ । भवनहरू मर्मत, प्रबलीकरण वा पुनर्निर्माण गर्दा साविक बमोजिमकै शैली र स्वरूप कायम गर्नु पर्नेछ । सुधार गर्ने भवन वरिपरिको ऐतिहासिक एवं वास्तुकलात्मक महत्व र वातावरणलाई प्रतिकूल प्रभाव पारिरहेको भवनको भाग वा विशेषताहरूलाई भने सच्याएर मात्र निर्माण गर्न स्वीकृति दिन सकिनेछ । यसरी सच्याउने भवनको खास गरी नाप, उचाई, रङ्ग, निर्माण सामग्री, भ्याल ढोका, छाना जस्ता भागहरूको अवस्थिति इत्यादिको हकमा पनि खाली जग्गामा बनाइने भवनको निर्माण सम्बन्धी मापदण्ड लागू हुनेछ ।

अनुसूची-४

दफा ४ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित

निजी प्रयोजनका लागि संयुक्त आवास निर्माण गर्ने व्यक्तिहरु बीच भएको सम्झौता

हामी जिल्ला
..... महानगरपालिका/उपमहानगरपालिका/नगरपालिका/ गाँउपालिका
..... वडा नंटोल/गाँउको हाम्रो बुवा/बाजे
..... को नाममा रहको कित्ता नं. क्षेत्रफल
रहका जग्गामा रहेको हामी सबैको हक हिस्सा लागने घरमा संयुक्त रुपमा छुट्टाछुट्टै
परिवारको रुपमा बसोबास गर्दै आएकोमा उक्त घर २०७२ सालको भूकम्पले क्षति हुन
गएकोले उक्त ठाउँमा निजी प्रयोजनको लागि संयुक्त आवास निर्माण भोगचलन र
व्यवस्थापन तल उल्लिखित शर्तहरु बमोजिम गर्ने गरी म

(नाम) (नागरिकता नं.) १,

(नाम) (नागरिकता नं.) १,

(नाम) (नागरिकता नं.) १,

(नाम) (नागरिकता नं.) १,

जना ४ को बिचमा यो सम्झौता गरी १/१ प्रतिलिनु दिनु गरको छौ । यो सम्झौता
संयुक्त आवासको स्वामित्व सम्बन्धी ऐन, २०५४ को दफा २६ को
आधारमा उक्त ऐनको व्यवस्था बमोजिम प्रयोग र पालना गर्ने गरी मुलुकी देवानी
(संहिता) ऐन २०७४ को भाग ५ परिच्छेद २ दफा ५०४ बमोजिम करार गरिएको छ ।
देवानी (संहिता) ऐन, २०७४ को भाग ५ मा व्यवस्था भएको करार सम्बन्धी
प्रावधानको आधारमा यो करार प्रचलित हुनेछ ।

करारका शर्तहरु :

(१) प्रचलित कानून बमोजिम संयुक्त आवासको निर्माण गर्ने अनुमति लिई निर्माण
गर्ने ।

(२) हामी करारका पक्षहरुको बीचमा संयुक्त आवास भवनको उपयोग बाडफाँड
तपसिल बमोजिम हुने गरी सहमत भएका छौ ।

..... को प्रथमतला

..... को दोस्रो तला

..... को तेस्रो तला

- (३) राष्ट्रिय पुननिर्माण प्राधिकरणबाट प्राप्त हुने प्रति परिवारको अनुदान रकम, सम्पदा बस्तीमा हाम्रो संयुक्त घर निर्माण हुने भएको र मौलिक स्वरूपमा भवन निर्माण गर्न प्रति परिवार प्राप्त हुने थप अनुदान रकम उक्त भवन निर्माणमा खर्च गर्ने गरी अनुदान प्राप्त गर्ने उक्त प्राधिकरणमा सो को लागि सामूहिक निवेदन दिने सो प्रयोजनको लागि सम्झौता गर्ने र अनुदान रकमको हिसावको फरक फरक समेत संयुक्त रूपमा गरिनेछ ।
- (४) संयुक्त भवनको निर्माण गरिने र उक्त निर्माणको लागि निर्माण सामग्री सामूहिक रूपमा र सामूहिक खर्चमा जुटाइनेछ ।
- (५) संयुक्त घरको आफ्नो तलको प्लाष्टर, वायरिङ्ग, धारो, पानी, भ्याल ढोकाको काम बाहेक अन्य फिनिसिङ्गको काम आ-आफ्नै आवश्यकता र तरिका अनुसार घरको मौलिक संरचनामा कुनै असर नपर्ने गरी आफैँ गरिनेछ ।
- (६) निर्माण खर्च, निर्माण सामग्रीको खर्च, नक्सा पास, स्वामित्व तथा अन्य अवस्था बुझाउन पर्ने दस्तुर तथा खर्च सामूहिक रूपमा व्यहोरिनेछ ।
- (७) संयुक्त घरको निर्माण भएपछि साभ्ना कौशी, भन्याङ्ग, बक्ति, पानी टंकी सोलार प्यानल, सेप्टी ट्यांकी, बगैचा पार्किङ्ग, क्षेत्र जस्ता सामूहिक प्रयोगका क्षेत्रको निरन्तर सरसफाई, मर्मतको व्यवस्था तथा खर्च सामूहिक रूपमा गरिनेछ ।
- (८) सम्पति कर, मालपोत दर दस्तुर संयुक्त रूपमा र बिजुली, खानेपानी, टेलिफोन तथा त्यस्तै प्रकारका अन्य सेवाको प्रत्येक तलामा उक्त सेवा प्रयोगको मापन हुने व्यस्था मिलाई, सो अनुसार रकम जम्मा गरी सामूहिक दायित्वको रूपमा तिनै बुझाउने व्यवस्था गरिने छ ।
- (९) आफ्नो नामको तला भाडामा दिनु पर्दा यस अन्य बुँदामा उल्लिखित अन्य कुराको पालना गर्ने गरी छुट्टै सम्झौता गरी भाडा रकम लिने र कर तिर्ने गरी भाडामा दिन सकिनेछ ।
- (१०) आफ्नो स्वामित्व एवं हकको तला बेच्न पर्दा आफ्नो परिवारको सहमतिमा अन्य तलामा स्वामित्वलाई जानकारी गराई बेचबिखन गर्न सकिनेछ । यस करार अन्य बुँदाहरु उक्त क्रेतालाई लागू हुने व्यहोरा उक्त बिक्रीको कागजमा उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।
- (११) संयुक्त भवनको सेवा सुविधाको व्यवस्थापनको लागि प्रत्येक तलाबाट १/१ लाख जम्मा गरी अन्य सो सहमतिको आधारमा सहकारी वा अन्य वितीय संस्थामा राखी त्यसको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

- (१२) आफ्नो तलाको आफ्नो परिवारमा भाग बण्डा गर्नु पर्दा यस करारको व्यवस्थामा प्रतिकूल असर नपर्ने गरी गर्नु पर्नेछ ।
- (१३) तला थप गर्नु परेमा वा भवनको संरचनामा फेर बदल गर्नु परेमा करार पक्षहरु सहमती गरी अर्को करार गरी सम्बद्ध निकायबाट सहमति स्वीकृति गर्नु पर्ने भए सो प्राप्त गरेपछि मात्र गर्न सकिनेछ ।
- (१४) कुनै तलाको स्वामित्वको हस्तान्तरण निजको हकवाला तथा परिवारमा मात्र हुनेछ ।

दस्तखत:

दस्तखत:

नाम:

नाम:

ठेगाना

ठेगाना

५. संयुक्त आवास भवनको

(क) तला:

(ख) हरेक तलाको आवास एकाई र स्वामित्व:

(ग) जम्मा आवास एकाई:

६. संयुक्त आवास भवनको प्रयोजन : निजी/ होम स्टे / भाडा वा अन्य किसिमले प्रयोग गर्न दिइने :

७. निर्माणको किसिम: नयाँ निर्माण / तला थप्ने / पुनर्निर्माण /अन्य:

८. निवेदन साथ संलग्न गर्नुपर्ने कागजातहरू :

(क) नेपाल इन्जिनियरिङ परिषद्मा दर्ता भएको आर्किटेक्ट र सिभिल इन्जिनियरबाट प्रमाणित भएको संयुक्त आवास भवनको प्रस्तावित नक्साहरू (संपदा बस्तीको लागि निर्धारण गरिएको मापदण्ड र राष्ट्रिय भवन संहिताको अधीनमा रही तयार गरिएको आर्किटेचरल र स्ट्रक्चरल डिजाइन),

(ख) जग्गाधनी दर्ता प्रमाण पूर्जाको प्रमाणित प्रतिलिपिहरू, चालु आर्थिक वर्षको मालपोत तिरेको रसिदको प्रतिलिपि र कित्ता नम्बर स्पष्ट देखिने नापीको प्रमाणित नक्सा,

(ग) निवेदकको नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि,

(घ) निजी प्रयोजनको लागि संयुक्त आवास भवन निर्माण संपदा बस्तीहरूको लागि निर्धारण गरिएको मापदण्ड अनुरूप मौलिक स्वरूपमा बनाई बसोबास गर्ने भएकोले संपदा बस्तीको सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक, धार्मिक र ऐतिहासिक महत्वका सम्पदाको संरक्षण हुने भनी स्पष्ट उल्लेख भएको हुनु पर्नेछ,

(ङ) संयुक्त आवास भवनको डिजाइनको अवधारणा र त्यस्तो भवन निर्माण मापदण्ड र राष्ट्रिय भवन निर्माण संहिताको नाम,

(च) संयुक्त आवास भवन निर्माण गर्ने चरणबद्ध कार्यक्रम सहितको विवरण ।

निवेदकहरू :

सही	१.....	२.....	३.....
नाम	१.....	२.....	३.....
ठेगाना	१.....	२.....	३.....
मिति	१.....	२.....	३.....

अनुसूची-६

दफा ४ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित

बहुतले र बहुस्वामित्वका संयुक्त आवास भवन बनाउनका लागि दिइने स्वीकृति

नेपाल सरकार

नगरपालिका / गाउँपालिका,

प.स.

मिति :

विषय: बहुतले तथा बहुस्वामित्वका संयुक्त आवास
भवन निर्माण गर्न दिइएको स्वीकृति ।

श्री.....

महाशय,

तपाईंहरूले प्रान्त..... जिल्ला.....
नगरपालिका/गाउँपालिका को वडामा सम्पदा र प्राचीन बस्ती रहेको
क्षेत्रभित्र देहाय बमोजिमको बहुतले र बहुस्वामित्वका संयुक्त आवास भवन बनाउन
स्वीकृतिको लागि यस नगरपालिका र गाउँपालिकामा निवेदन दिनु भएकोमा देहायका
शर्तहरू पालना गर्ने गरी बहुतले र बहुस्वामित्वका संयुक्त आवास बनाउन दिने भनी
मिति.....मा निर्णय भएकाले यो स्वीकृति दिइएकोछ । सम्पदा बस्तीको मापदण्ड
र राष्ट्रिय भवन संहिताको पूर्ण पालन गरी नक्सा पास प्रकृया पूरा गरी भवन निर्माण
सम्पन्न गर्नु होला, अन्यथा कानून बमोजिम हुने व्यहोरा समेत अवगत गराइन्छ ।

तपसील

शर्तहरू: सम्पदा बस्तीको लागि निर्धारण गरिएको मापदण्ड र राष्ट्रिय भवन संहिताको
पूर्ण पालना गरी स्थानीय तहबाट नक्सा पास प्रकृया पूरा गरी स्वीकृत नक्सा अनुसार
बनाउने शर्तमा

.....

प्रमुख प्रसाशकीय अधिकृत

अनुसूची- ७

दफा ४ को उपदफा (५) सँग सम्बन्धित

सम्पदा बस्तीमा मौलिक स्वरूपमा भवन निर्माण गर्ने वा गरी सकेकोले थप अनुदानका लागि दिइने निवेदनको ढाँचा

श्री,..... महानगरपालिका/उपमहानगरपालिका/नगरपालिका/गाउँपालिका
.....।

विषय: अनुदान सम्बन्धमा ।

महोदय,

उपरोक्त सम्बन्धमा मेरोजिल्ला.....महानगरपालिका/उपमहानगरपालिका
/नगरपालिका /गाउँपालिकाकोवडा नं कोटोल र गाउँ रहेको घर
२०७२ सालको भूकम्पबाट क्षति हुन गई बस्न र प्रयोग गर्न नहुने भएकोले उक्त घरको
पुनर्निर्माण र मर्मतको काम सुरु गर्न लागेको छु र घर निर्माणको काम सम्पन्न गरी सकेको
छु । मेरो सम्पदा बस्तीमा रहेको घरको मौलिक स्वरूपमा कायम गर्ने गरी निर्माण गरेको र
निर्माण गर्न लागेको हुँदा सम्पदा बस्तीमा मौलिक स्वरूपमा भवन निर्माण गर्ने हरुलाई थप
अनुदान दिने व्यवस्था बमोजिम मैले पाउने रु थप अनुदान रकम उपलब्ध गराई
दिनु हुन सादर अनुरोध गर्दछु । मेरा सम्बद्ध कागजातहरूको फोटोकपि यसै निवेदन साथ पेश
गरेको व्यहोरा समेत अनुरोध गर्दछु ।

संलग्न कागजातहरू :-

१. नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र,
२. घर निर्माण गर्ने इजाजतपत्र,
३. राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणले उपलब्ध गराएको लाभग्राही सम्बन्धी विवरण ।

निवेदकको सही.....

नाम.....

ठेगाना.....

मिति.....

अनुसूची-८

दफा ४ को उपदफा (५) सँग सम्बन्धित

मौलिक स्वरूपको घरको अन्तिम निरीक्षण

सम्पदा बस्तीमा मौलिक स्वरूपको घरका अन्तिम प्राविधिक निरीक्षण तथा प्रमाणीकरण फाराम (प्राविधिक निरीक्षण-सं.व. १)

निरीक्षण पत्र						
मौलिक स्वरूपको घरको अन्तिम प्राविधिक निरीक्षणको लागि						
घरघनी/वाशगाईका जानकारी			निरीक्षण मिति:	दिने	महिना	सन्
नाम:			अनुदान सम्झौता नं.:			
ठेगाना:	जिल्ला/गा.पा./न.पा.:	वडा नं.:	टील:	जग्गाको कित्ता नं.:		
बण्ड-१ घरका चौका लागि दिइएका आवेदनमा भएका विवरण						
खोकल नक्शा-डिजाइन मध्येको भए			डिजाइन नं.:			
यदि आफ्नो नक्शा डिजाइन भए अनुदान सम्झौतामा किंसीम भने			निर्माण सामग्री र प्रविधि			
			छाना र सामग्रीको निर्माण			
प्राविधिक सहायक	☐ छ ☐ छैन	संस्था	☐ नेपाल सरकार ☐ गैरसरकारी संस्था()			
तस्मिन् प्राप्त इकमी प्रयोग गरिएको	☐ छ ☐ छैन	माटोको प्रकार	☐ कडा ☐ मध्यम ☐ नरम			
बण्ड-२: विस्तृत प्राविधिक विवरण						
न	वर्ग	विवरण		न्यूनतम मापदण्ड पालना		टिप्पणी
				छ	छैन	
१	भवनका आकार प्रकार र माप	तल्ला	चार तल्ला बुईगल समेत	☐	☐	
		संख्या	बुईगलको उचाइ होचो भागमा १-२ मिटर र धुरी वा माथिल्लो भागमा २-३ मिटर हुनुपर्नेछ।	☐	☐	
		क्षेत्रफल	साविकको घरते चर्चेको क्षेत्रफल बराबर वा खाली जग्गाको इकमा २ आना २ पैसा सम्म १० प्रतिशत भुईमैत्र (GC) र सो भन्दा बढी क्षेत्रफलमा ८० प्रतिशत प्राउण्ड कभरेज।	☐	☐	
		उचाइ	बढीमा ३५ फिट (१०.७मि)	☐	☐	
		तल्लाका	एक तल्लाको उचाइ बढीमा ८ फिट	☐	☐	
		उचाइ आकार	वर्गाकार वा आयताकार	☐	☐	
२	भूकम्प सुरक्षित संरचना	अनुपात	बढीमा लम्बाईचौडाईको ३ गुणा	☐	☐	
			सम्भ्रमणत रुपमा भार वहन गर्ने गारे	☐	☐	
			भित्रपट्टी काँक्रेटको टाढो तैसो पट्टी सहित सिमेन्ट जोडाइमा भारवहन गर्ने गारे	☐	☐	
		स्टील वा काँक्रेटको फ्रेम संरचना	☐	☐		
३	सेट व्याक	सडियार तर्फ	न्यूनतम १.५ मिटर	☐	☐	
		सडियारतर्फ भ्यायन होका नराखे भएए सेट व्याक ० मिटर		☐	☐	
		बाटो वाचोकतर्फ भने साविक बस्तीको पदचाप (Footprint) कायम हुने गरी		☐	☐	
		खाली जग्गामा वनाउन दार्छा वर्षाका घर लाइन सँग मिल्नेको हुनुपर्ने		☐	☐	
		प्रवेश माध्यम बाटो वा चोकसँग जोडाइएको हुनुपर्नेछ		☐	☐	
४	पिन्य	पछाडी पट्टी	खुल्ला भाग न्यूनतम १.५ मिटर हुनुपर्ने	☐	☐	
		पिन्यको उचाइ	३० से.मी.देखि ४५ से.मी	☐	☐	
		दार्छा बायाँको घरको पिन्य बराबर		☐	☐	
		पेटी बढीमा	७५ से.मी चौडाइ	☐	☐	

५	भयाइ	भयाइको चौडाइ लगावतका नामहरु परम्परागत भवनमा भएको साविकको नापभन्दा कम हुने छैन ।	☐	☐	
६	किर्निमिड	बाहिरी भागको गारोमा फ्टसंग देखिने गरी स्थानीय चिम्ती इटाको गारो लगाएको	☐	☐	
		स्थानीय हुपाको गारो लगाएको	☐	☐	
		राणाकालीन भवनमा चुनासुकीबुज प्वाटर गरेको	☐	☐	
७	क्यान्टिलिभर प्रोजेक्सन	तेस्रो तलामा आफ्नो जग्गा माथि पर्ने गरी बढीमा तीन फिट चौडाइ			
८	भूयाल डोका	परम्परागत नेपाली शैलीएवं आकार प्रकार वा काठका	☐	☐	
		खालीभाग भित्रको मोहोडाको कूल क्षेत्रफलको ५० प्रतिशत सम्म मात्र राख्न सकिने	☐	☐	
		गारोको छेउबाट ३ फिट छोडेर मात्र राख्नुपर्ने	☐	☐	
		३ फिट नछोडेकोमा प्रबलित काँक्रेटको कस क्रम निर्माण गर्नुपर्ने	☐	☐	
		विजोर मुखीभूयाल, चौडाइ उचाइ अनुपात १:१.५ देखि १:२ सम्म	☐	☐	
	छक्या प्रति कवच २ फिट ६ इन्च चौडाइ कायमभएको	☐	☐		
९	छाग	दुई पाखे, चार पाखे	☐	☐	
		इन्काई	☐	☐	
१०	कौसी	साथिल्लो तलको छागको १/३ भाग सम्म मात्र बनाउन पाइने			

अन्य

(क) घरका कम्तीमा चारवटा फोटोहरु खिची फोटो नं.हरु.....

(ख) घरको मोटामोटी नक्शा:

(ग) देखिएका प्राविधिक विवरणहरुको विश्लेषण गरी मौलिकस्वरूप भएन भएको स्वीकृत नक्सा अनुसार बनेको छ कि छैन जाँची निर्माणसम्पन्न घरका लागि न.पा./गा.पा.ले निर्माण सम्पन्न प्रमाणपत्र जारी गरी दिन उपयुक्त देखिन्छ ? देखिन्छ देखिदैन

प्राविधिक निरीक्षणबाट पास भएकाले न.पा./गा.पा.ले निर्माण सम्पन्न प्रमाणपत्र जारी गरिदिन प्रमाणित गरीएकोछ ।

सुधार/ प्रबलीकरण गर्नु पर्ने देखिएकाले अनुसूची-६ अनुसार सुधार/प्रबलीकरण आदेश दिइएकोछ ।

(घ) जाँचमा देखिएको प्राविधिक विवरणहरु ठीक साँचो छन भनी स्वीकार गर्ने

घरधनी/लाभग्राही वा प्रतिनिधिको नाम,धर.....हस्ताक्षर.....

प्रतिनिधिको घरधनी/लाभग्राहीसँगको नाता.....मिति.....

(ङ) प्राविधिक जाँचको विवरण स्वीकृतिका लागि पेश गर्ने.....

MoUD-DLPIU का सुपरीवेक्षक:.....

नाम:.....पद:.....

हस्ताक्षर:.....मिति:.....

(च) प्राविधिक जाँचको विवरण स्वीकृत गर्ने

MoUD-DLPIU का सुपरीवेक्षण इन्जिनियर:.....

नाम:.....पद:.....

हस्ताक्षर:.....मिति:.....

तालिम सञ्चालन तथा व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७३

कार्यकारी समितिद्वारा स्वीकृत मिति:

२०७३।०३।१७

संशोधन

तालिम सञ्चालन तथा व्यवस्थापन (पहिलो संशोधन) निर्देशिका, २०७५ २०७५।०६।२१

भूकम्पबाट प्रभावित संरचना पुनर्निर्माण एवं पुनर्स्थापना गर्न आवश्यक जनशक्ति विकासका लागि व्यवस्थित र योजनाबद्ध रूपमा तालिम सञ्चालन गरी तालिम कार्यलाई व्यवस्थित र कार्य सम्पादनमुखी बनाउन भूकम्पबाट प्रभावित संरचनाको पुनर्निर्माण सम्बन्धी ऐन, २०७२ को दफा ३१ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी कार्यकारी समितिले यो निर्देशिका बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यो निर्देशिकाको नाम “तालिम सञ्चालन तथा व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७३” रहेको छ ।

(२) यो निर्देशिका कार्यकारी समितिले स्वीकृत गरेको मिति देखि लागू हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामा,-

♦(क) “आयोजना कार्यान्वयन इकाई” भन्नाले राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण अन्तर्गत पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना कार्यको लागि स्थापना भएको केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई र जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाईलाई सम्भन्नु पर्छ ।

(ख) “ऐन” भन्नाले “भूकम्पबाट प्रभावित संरचनाको पुनर्निर्माण सम्बन्धी ऐन, २०७२” सम्भन्नु पर्छ ।

♦(ग)

(घ) “गैर सरकारी संस्था” भन्नाले प्रचलित कानून बमोजम दर्ता भई नेपालमा कार्य गर्ने अनुमति वा स्वीकृति पाएका राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरूलाई सम्भन्नु पर्छ ।

♦पहिलो संशोधनद्वारा संशोधित ।

♦पहिलो संशोधनद्वारा भिन्निएको

(ङ) “जिल्ला समन्वय समिति” भन्नाले ऐनको दफा २५ बमोजिमको समिति सम्झनु पर्छ ।

(च) “प्राधिकरण” भन्नाले ऐनको दफा ३ बमोजिम गठित राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण सम्झनु पर्छ ।

^(छ)

^(ज)

(झ) “विभाग” भन्नाले नेपाल सरकारका विकास निर्माण एवं सेवा सुविधाको प्रवाहसँग सम्बन्धित विभागहरु वा सो सहरका निकायलाई सम्झनु पर्छ ।

*(ञ) “स्थानीय तह” भन्नाले जिल्ला समन्वय समिति, नरपालिका तथा गाउँपालिकालाई सम्झनु पर्छ ।

(ट) “साभेदार निकाय” भन्नाले नेपाल सरकारसँग भएको सम्झौता बमोजिम नगद, जिन्सी एवं प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउने द्विपक्षीय एवं बहुपक्षीय दातृ निकायहरुलाई सम्झनु पर्छ ।

३. तालिम सञ्चालन गर्ने : (१) प्राधिकरण ^..... वा सम्बन्धित आयोजना कार्यान्वयन इकाईहरुले आफ्नो नियमित बजेटबाट भूकम्पबाट प्रभावित संरचनाहरुको पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना सम्बन्धी ^..... तालिम सञ्चालन गर्न सक्नेछन् ।

^(२)

(३) कुनै निजी संस्था, राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्था तथा निकायले आफ्नो स्रोतबाट पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना सम्बन्धी तालिम प्रदान गर्न चाहेमा प्राधिकरण ^..... बाट तालिम सञ्चालनका लागि अनुमति लिनु पर्नेछ । त्यसका लागि अनुसूची-१ को ढाँचामा निवेदन दिनु पर्नेछ ।

*पहिलो संशोधनद्वारा संशोधित ।

^पहिलो संशोधनद्वारा भिन्निएको

(४) उपदफा (३) बमोजिम पर्न आएको निवेदन माथि छानबिन गरी प्राधिकरण [▲]..... ले निवेदकलाई अनुसूची -२ को ढाँचामा तालिम सञ्चालन गर्न अनुमति प्रदान गर्नेछ ।

(५) पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापनाको लागि गैरसरकारी संस्था परिचालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७२ बमोजिम कार्य गर्न प्रस्ताव वा आशय पत्र पेश गरी प्राधिकरण वा सम्बन्धित आयोजना कार्यान्वयन इकाईसँग सम्झौता गरिसकेका राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरूले तालिम सञ्चालन गर्न पुनःअनुमति लिनुपर्ने छैन । तर त्रिपक्षीय सम्झौता गर्दा यस निर्देशिकामा व्यवस्था भए अनुसारका पाठ्यक्रम, पाठ्यसामग्री लगायतका प्रावधानहरू अनिवार्य रूपमा पालना हुने गरी सम्झौता गर्नु पर्नेछ ।

(६) यो निर्देशिका जारी हुनुभन्दा अगाडी गैरसरकारी संस्था परिचालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७२ अनुसार त्रिपक्षीय सम्झौता गरिसकेका राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरूले पनि यस निर्देशिकामा व्यवस्था भए अनुसारका पाठ्यक्रम, पाठ्यसामग्री लगायतका प्रावधानहरू अनिवार्य रूपमा पालना गर्नु पर्नेछ ।

४. **पाठ्यक्रम सम्बन्धित व्यवस्था :**(१) भूकम्पबाट प्रभावित क्षेत्रमा पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापना सम्बन्धी तालिम सञ्चालन गर्ने निकायले प्राधिकरणबाट स्वीकृत पाठ्यक्रमको आधारमा तालिम सञ्चालन गर्नु पर्नेछ ।

(२) भूकम्पबाट प्रभावित क्षेत्रमा पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापना सम्बन्धी तालिमहरूलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्न प्राधिकरणले नयाँ पाठ्यक्रम निर्माण अथवा अन्य सरकारी निकायहरूबाट तयार गरिएका पाठ्यक्रमहरूलाई जस्ताको त्यस्तै वा परिमार्जन गरी स्वीकृत गर्न सक्ने छ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम परिमार्जन गरेको पाठ्यक्रम प्राधिकरणको कार्यकारी समितिबाट स्वीकृत गराउनु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (२) बमोजिम तालिमका लागि नयाँ पाठ्यक्रम निर्माण एवं निर्धारणका लागि सिफारिश गर्न प्राधिकरणमा देहाय बमोजिमको समिति रहनेछ:-

(क) प्राधिकरणका सम्बन्धित कार्यकारी सदस्य - संयोजक

[▲]पहिलो संशोधनद्वारा भिक्तिएको

- (ख) सह-सचिव, *नीति अनुगमन समन्वय तथा सामाजिक विकास महाशाखा - सदस्य
- (ग) उप-सचिव, वैदेशिक सहायता समन्वय तथा बजेट व्यवस्थापन शाखा - सदस्य
- (घ) उप-सचिव, कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा - सदस्य
- (ङ) उप-सचिव, *आय आर्जन, जिविकोपार्जन लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण -सदस्य-सचिव

(५) समितिले आवश्यक देखेको *सम्बन्धित विषय विज्ञलाई आफ्नो बैठकमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

^ (६)

५. तालिमका प्रकार : यस निर्देशिका बमोजिम सञ्चालन गरिने तालिमहरु पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापनासँग सम्बन्धित दक्षता अभिवृद्धि, ज्ञान अभिवृद्धि/चेतनामूलक तथा अध्ययन, अवलोकन, अनुसन्धान मूलक तालिमहरु हुनु पर्नेछ ।
६. प्रशिक्षार्थी छनोट विधि: तालिममा सहभागीहरुको छनोट गर्दा उपलब्ध भएसम्म भूकम्पबाट प्रभावित युवा, युवती, एकल महिला, फरक प्रकारले सक्षम व्यक्ति, सीमान्तकृत तथा विपन्न वर्गलाई तालिममा सहभागी गराउन प्राथमिकता दिनु पर्नेछ । तर एक पटक सीप विकास तालिम प्राप्त व्यक्तिलाई सोही किसिमको अन्य तालिम कार्यक्रममा सहभागी गराउन पाइने छैन ।
७. प्रशिक्षक सम्बन्धी व्यवस्था: प्रशिक्षक सम्बन्धी देहाय बमोजिमको व्यवस्था हुनु पर्नेछ :-

- (क) तालिम प्रदायक संस्थाले सम्बन्धित विषयमा योग्यता पुगेको प्रशिक्षकबाट प्रशिक्षण गराउनु पर्नेछ ।
- (ख) कुनै एक संस्थासँग आबद्ध भएको प्रशिक्षकलाई एकै समयमा अर्को संस्थामा समानान्तर प्रशिक्षण गर्ने गरी छनोट गर्न पाइने छैन ।

*पहिलो संशोधनद्वारा संशोधित ।

*पहिलो संशोधनद्वारा भ्रुतिकएको

८. तालिम सञ्चालन गर्ने स्थान: तालिम सञ्चालन गर्दा अनुमति लिएको स्थानमा मात्र सञ्चालन गर्नु पर्नेछ । कथं कदाचित कुनै उपयुक्त कारणले स्थान परिवर्तन गर्नुपर्ने भएमा स्वीकृति दिने निकायबाट अनुमति लिनु पर्नेछ ।

९. तालिम सामग्रीहरू: (१) सकेसम्म स्थानीय स्तरमै उपलब्ध तालिम सामग्रीहरू प्रयोग गर्नु पर्नेछ ।

(२) स्थानीय स्तरमा तालिम सामग्रीहरू उपलब्ध नभएमा छिमेकी जिल्ला वा नेपाल भित्रै उपलब्ध हुने सामग्रीलाई प्राथमिकता दिनु पर्नेछ ।

(३) तालिमका लागि आवश्यक पर्ने सामग्री तालिम प्रदायक संस्थाले नै प्रशिक्षक र सहभागीलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

१०. सुरक्षात्मक उपाय अपनाउनु पर्ने: सहभागीलाई तालिम दिँदा उपयुक्त किसिमका सुरक्षात्मक उपाय अपनाउनु पर्नेछ । [▲]

११. सुविधा उपलब्ध गराउनु पर्ने: तालिममा संलग्न प्रशिक्षक, सहभागी, टिप्पणीकर्ता, संयोजक, सहयोगीको भत्ता तथा प्रतिवेदनको पारिश्रमिक नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालयको कार्यसञ्चालन निर्देशिकाले तोकेको मापदण्ड भन्दा घटी गर्न पाइने छैन ।

१२. प्रमाणपत्र दिनुपर्ने: तालिम प्रदायक संस्थाले तालिममा सहभागीहरूलाई तालिम पूरा भएपछि तालिमको अवधि र विषय खुलेको प्रमाणपत्र दिनु पर्नेछ ।

१३. तालिम पश्चातको रोजगारीको अवस्था: तालिम प्रदायक संस्थाले सकेसम्म सहभागीहरूले तालिम पश्चात् स्थानीयस्तर मै रोजगारी पाउन सक्ने किसिमका तालिम सञ्चालन गर्नु पर्नेछ ।

१४. स्रोत प्रदान गर्नुपर्ने: (१) तालिम प्रदान गर्ने संस्था वा व्यक्तिले तालिममा लाग्ने वित्तीय स्रोत प्राप्तिको आधार स्पष्ट खुलाएको हुनु पर्नेछ ।

(२) प्रत्येक तालिम सञ्चालन गर्न लागेको खर्च प्रत्येक तालिम प्रदायक संस्थाले सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ ।

१५. तालिम प्रदान गर्नुपर्ने: (१) पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना सम्बन्धी कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्न प्राधिकरणसँग सम्बन्धित कार्यालयमा कार्यरत

[▲]पहिलो संशोधनद्वारा भिकिएको ।

जनशक्तिहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्न प्राधिकरणले क्षमता अभिवृद्धि गर्ने किसिमका तालिमहरु सञ्चालन गर्न सक्नेछ ।

(२) प्राधिकरणले तालिमहरुको सञ्चालन आफ्नो नियमित बजेटबाट गर्नु पर्नेछ । नियमित बजेटमा समावेश नभएको तालिम गर्नुपर्ने भएमा सोको लागि प्राधिकरणले अन्य उपयुक्त स्रोतको समेत व्यवस्थापन गर्न सक्नेछ ।

(३) सरकारी निकाय, विकास साभेदार, गैरसरकारी र निजी संघ संस्थाले प्राधिकरणमा काम गर्ने जनशक्तिको लागि दक्षता अभिवृद्धि तालिम दिन चाहेमा विषय र तालिमको उपादेयता हेरी प्राधिकरणले त्यस्तो तालिम कार्यक्रममा आफ्ना कर्मचारी मनोनयन गरी पठाउनेछ ।

(४) प्राधिकरणबाट यस दफा बमोजिम तालिमको लागि कर्मचारी मनोनयन गर्ने सम्बन्धमा सिफारिश गर्न एक समिति गठन गरिनेछ ।

(५) उपदफा (१), (२), (३), र (४) मा उल्लेख गरिएका तालिम तथा क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रमको संयोजन तथा मनोनयन गर्ने सचिवालयको कार्य प्राधिकरणको तालिम तथा क्षमता अभिवृद्धि शाखाले गर्नेछ ।

१६. सुपरीवेक्षण, अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्नुपर्ने : (१) प्राधिकरण [▲]..... वा सम्बन्धित आयोजना कार्यान्वयन इकाईले तालिम प्रदान गर्ने संघ -संस्थाको नियमित रूपमा सुपरीवेक्षण, अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्नु पर्नेछ ।

(२) प्राधिकरणले चाहेमा तेस्रो पक्षको सहयोगमा समेत अनुगमन गराउन सक्नेछ ।

(३) प्राधिकरणबाट प्रत्यायोजित अधिकारको आधारमा तालिम सञ्चालन गर्न अनुमति प्रदान गर्ने निकायले सो निकायबाट अनुमति प्राप्त संस्थाहरुबाट सञ्चालित तालिमहरुको अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्ने व्यवस्था मिलाउने छ।सोको प्रतिवेदन प्राधिकरणमा नियमित रूपमा पठाउनु पर्नेछ ।

(४) [◆]राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण, जिल्ला समन्वय समिति, [▲]..... ले जिल्लामा सञ्चालित तालिमहरुको अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्न सक्नेछन् । जिल्ला समन्वय समिति, [▲]..... ले अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्दा अन्य

[▲]पहिलो संशोधनद्वारा भिक्तिएको ।

[◆]पहिलो संशोधनद्वारा संशोधित ।

सम्बन्धित सरोकारवालालाई समेत संलग्न गर्न सक्नेछन् । सो अनुगमन तथा मूल्यांकन कार्यको संयोजन जिल्ला समन्वय समिति, [♦]..... को सचिवालय ♦जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (भवन) ले गर्नेछ ।

(५) तालिम प्रदान गर्ने संघ-संस्था वा व्यक्तिको सुपरीवेक्षण, अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्न र सो कार्यमा सहजीकरण गर्न प्राधिकरणमा देहाय बमोजिमको अनुगमन समिति रहनेछ :-

(क)	सह सचिव, [♦] <u>नीति अनुगमन समन्वय तथा सामाजिक विकास महाशाखा</u>	- संयोजक
(ख)	प्रतिनिधि, केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाईहरु	- सदस्य
(ग)	उपसचिव, [♦] <u>आय आर्जन, जिविकोपार्जन लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण</u>	- सदस्य
(घ)	प्रतिनिधि, प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिम परिषद्	- सदस्य
(ङ)	शाखा अधिकृत, तालिम तथा क्षमता अभिवृद्धि शाखा, प्राधिकरण	-सदस्य सचिव

(६) अनुगमन समितिले सुपरीवेक्षण, अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्नका लागि मापदण्ड तयार गर्नेछ ।

(७) अनुगमन समितिले तालिम दिने निकायहरु लाई उपदफा (६) बमोजिमको स्वीकृत मापदण्ड विपरित नहुने गरी आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ ।

(८) उपदफा (७) बमोजिम दिइएका निर्देशनहरु पालना गर्नु सम्बन्धित तालिम प्रदायक संस्थाको कर्तव्य हुनेछ ।

१७. प्रतिवेदन सम्बन्धी व्यवस्था : (१) तालिम प्रदायक संस्थाले तालिम सम्पन्न भएको पन्ध्र दिनभित्र अनुसुची-३ बमोजिमको ढाँचामा तालिम सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गरी स्वीकृत दिने निकायमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

[♦]पहिलो संशोधनद्वारा भिकिएको ।

[♦]पहिलो संशोधनद्वारा संशोधित ।

(२) जिल्ला स्तरीय आयोजना कार्यान्वयन इकाईले प्रत्येक महिनाको ५ गते भित्र उक्त जिल्लामा अधिल्लो महिनाभरी सम्पन्न तालिमहरुको विवरण अनुसुची-४ बमोजिमको ढाँचामा तयार गरी केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाईमा पठाउनु पर्नेछ। *.....

(३) केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाईले प्रत्येक महिनाको ७ गते भित्र जिल्ला तहमा रहेका जिल्ला स्तरीय आयोजना कार्यान्वयन इकाईबाट प्राप्त विवरणहरु र केन्द्रीय तहमा सम्पन्न भएका तालिमको विवरण अनुसुची-४ बमोजिमको ढाँचामा एकीकृत रूपमा तयार गरी प्राधिकरणमा पठाउनु पर्नेछ।

(४) सुपरीवेक्षण, अनुगमन तथा मूल्यांकन र प्रतिवेदन प्रणालीलाई व्यवस्थित र वैज्ञानिक बनाउन प्राधिकरणले सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको प्रयोग गरी अनलाइन प्रतिवेदन प्रणाली स्थापित गरेको अवस्थामा तालिम प्रदायक संस्था र अन्य सरोकारवालाहरुले सो मार्फत पनि प्रतिवेदन पेश गर्न सक्नेछन्।

१८. निर्देशिका बमोजिम हुने: यो निर्देशिकामा भएका व्यवस्थाहरु यही निर्देशिका बमोजिम र अन्य विषयहरुको हकमा प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम हुनेछ।

१९. अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सक्ने: प्राधिकरणले यस निर्देशिका बमोजिम प्राप्त अधिकारहरु प्राधिकरणको मातहत कार्यालय तथा नेपाल सरकारका विषयगत निकायहरुलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ।

२०. कारबाहीका लागि सिफारिश गर्न सक्ने : प्राधिकरणले निम्न क्रियाकलाप गर्ने तालिम प्रदायक संघ, संस्था, व्यक्तिलाई प्रचलित कानून बमोजिम कारबाहीका लागि सम्बन्धित निकायमा सिफारिश गर्न सक्नेछ:-

- (क) राष्ट्रियता, सार्वभौमिकता र राष्ट्रिय अखण्डता विरुद्ध काम गरेमा,
- (ख) सामाजिक सद्भाव खलल पार्ने किसिमका तालिम सञ्चालन गरेमा,
- (ग) नेपालमा रहेर नेपालका छिमेकी र अरु कुनै मुलुक विरुद्धका गतिविधि गरेमा,
- (घ) धर्म परिवर्तन गर्ने लगायतका सामाजिक सांस्कृतिक व्यवस्थामा खलल पार्ने काम गरेमा,

*पहिलो संशोधनद्वारा भिक्तिएको।

(ड) राष्ट्रिय पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना नीतिको मर्म विपरीत काम गरेमा,

(च) अन्य प्रचलित नेपाल कानूनको बर्खिलाफ हुने कार्य गरेमा ।

२१. अनुमति खारेज हुन सक्ने : प्राधिकरण [▲]..... ले देहाय बमोजिमको अवस्थामा तालिम प्रदायक संघ, संस्था, व्यक्तिलाई दिएको तालिम अनुमति खारेज गर्न सक्नेछ :-

(क) सम्भौता अनुसारको काम नगरेमा,

(ख) तोकिएको मापदण्ड र स्तर पूरा नगरी तालिम दिएको पाइएमा,

(ग) तालिम अनुमति लिई तालिम सञ्चालन नगरेमा,

(घ) दफा २० मा उल्लिखित क्रियाकलापहरु गरेमा ।

२२. थपघट वा हेरफर गर्न सक्ने : यस निर्देशिकाको कार्यान्वयनलाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन प्राधिकरणले आवश्यकता अनुसार थपघट, हेरफर तथा व्याख्या गर्न सक्नेछ ।

▲पहिलो संशोधनद्वारा भिकिएको

अनुसूची - १

(दफा ३ को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित)

तालिम सञ्चालन अनुमतिका लागि दरखास्त

१. संस्थाको नाम र ठेगाना :
२. दर्ता नं. र दर्ता गरेको निकाय :
३. तालिम दिन चाहेको क्षेत्र/विषय :
४. तालिम सञ्चालन गर्ने स्थान र मिति :
५. पाठ्यक्रम तयार गर्ने संस्था :
६. तालिम सञ्चालन गर्न आवश्यक पर्ने स्रोतको व्यवस्था :
७. तालिम दिने प्रशिक्षकको

नाम	ठेगाना	योग्यता	अनुभव	तालिम दिने क्षेत्र/विषय

८. हालसम्म तालिम सञ्चालन गरेको छ/छैन ।
९. छ भने कस्तो किसिमको तालिम हो खुलाउनु होस् ।
१०. तालिम सञ्चालन गर्दा लाग्ने लागत :
११. निवेदनसँग संलग्न गरिएका संस्थाको आधिकारिकतासँग सम्बन्धित कागजपत्रहरु र अन्य कागजातहरु:
 - (क)
 - (ख)
 - (ग)
 - (घ)

निवेदकको :-

सम्पर्क व्यक्तिको नाम र दस्तखत:

संस्थाको नाम:

फ्याक्स नं.:

ठेगाना:

सम्पर्क नं.:

वेबसाईट:

ईमेल:

संस्थाकोछाप:

अनुसूची - २

(दफा ३ को उपदफा (४) सँग सम्बन्धित)

तालिम सञ्चालनका लागि अनुमति पत्र

.....संस्थाले मिति मा दिएको निवेदन उपर कारवाही हुँदा उक्त संस्थालाई देहाय बमोजिमको तालिम सञ्चालन गर्नका लागि यस निर्देशिका तथा प्रचलित नेपाल कानूनको बर्खिलाप नगर्ने गरी अनुमति दिइएको व्यहोरा मिति को निर्णयानुसार अनुरोध छ ।

तपशिल

१. संस्थाको नाम:
२. तालिमको नाम:
३. तालिम सञ्चालन गर्ने स्थान:
४. प्रशिक्षार्थी संख्या:
५. तालिमको कूल लागत:
६. तालिम सञ्चालन हुने मिति..... देखि सम्म
७. पाठक्रम तयार गर्ने संस्थाको नाम:
८. अन्य निर्देशनहरु:
 - १.
 - २.
 - ३.
 - ४.

दस्तखत:

नाम:

पद:

कार्यालय:

मिति

अनुसूची - ३

(दफा १७ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

तालिम सम्पन्न प्रतिवेदन

१. संस्थाको नाम:
२. तालिमको विषय:
३. तालिमको उद्देश्य:
४. तालिम सञ्चालित स्थान:
५. तालिमको अवधि:
६. तालिम सञ्चालित मिति:..... देखि सम्म
७. तालिम सञ्चालनमा सम्बद्ध निकायहरू:
८. प्रशिक्षकको नाम र ठेगाना:
९. तालिम प्रक्रिया:
१०. तालिम सम्पन्न गर्दा भएको कूल खर्च:
११. सहभागीहरूको विवरण:

क्र.सं.	नाम र ठेगाना	उमेर	लिंग		जात	शैक्षिक योग्यता	सम्पर्क फोन नं.	हाजिरी दिन	कैफियत
			पुरुष	महिला					

१२. उपलब्धीहरू:

१३. सुधारका लागि सुझावहरू:

प्रमाणित गर्नेको नाम:

दस्तखत:

अनुसूची - ४
(दफा १७ को उपदफा (२) र (३) सँग सम्बन्धित)
(मासिक प्रतिवेदन)

प्रतिवेदन तयार गर्ने कार्यालयको नाम :-

ठेगाना :-

प्रतिवेदन तयार गरेको वर्ष र महिना :-

क्र.स.	तालिम प्रदान गर्ने संस्थाको नाम	सो महिनामा सम्पन्न गरिएको तालिमहरूको विवरण				अगामी महिनाको लागि प्रस्तावित तालिमहरूको विवरण			
		प्रतिवधिक तालिमहरू		अप्रतिवधिक तालिमहरू		प्रतिवधिक तालिमहरू		अप्रतिवधिक तालिमहरू	
		तालिम को नाम	सहभागी संख्या	तालिमको नाम	सहभागी संख्या	तालिमको नाम	सहभागी संख्या	तालिमको नाम	सहभागी संख्या
१.									
२.									
३.									
४.									
५.									
६.									
७.									
	यो महिनाको जम्मा								
	गत महिनाको जम्मा								
	कुल जम्मा								

(तयार गर्ने)

(कार्यालय प्रमुख)

नोट : माथिको अनुसूचीमा कार्यालयहरूले आवश्यकता अनुसार थप गरी परिमार्जन गर्न सक्नेछन् ।

पुनर्निर्माण सामुदायिक समिति सम्बन्धी निर्देशिका, २०७३

कार्यकारी समितिद्वारा स्वीकृत मिति:

२०७३/०३/२९

भूकम्प प्रभावित क्षेत्रको पुनर्निर्माण सम्बन्धी कार्यमा स्थानीय समुदायको सहभागिता र स्वामित्व अभिवृद्धि गर्न आवश्यक भएकोले,

भूकम्पबाट प्रभावित संरचनाको पुनर्निर्माण सम्बन्धी ऐन, २०७२ को दफा ३१ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी प्राधिकरणले देहायको निर्देशिका बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यस निर्देशिकाको नाम “पुनर्निर्माण सामुदायिक समिति सम्बन्धी निर्देशिका, २०७३” रहेको छ ।

(२) यो निर्देशिका तुरुन्त प्रारम्भ हुने छ ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामा,-

(क) “प्राधिकरण” भन्नाले राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण सम्झनु पर्छ ।

(ख) “स्थानीयतह” भन्नाले यस निर्देशिकाको प्रयोजनका लागि गाउँपालिका तथा नगरपालिका सम्झनु पर्छ ।

(ग) “पुनर्निर्माण सामुदायिक समिति” भन्नाले भूकम्पबाट प्रभावित संरचनाहरूको पुनर्निर्माणका लागि स्थानीय बासिन्दाद्वारा सम्बन्धित गाउँपालिका तथा नगरपालिकाका बस्ती तथा टोलमा पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापनाका लागि गठित समिति सम्झनु पर्छ ।

(घ) “पुनर्निर्माण समन्वय समिति” भन्नाले भूकम्पबाट प्रभावित संरचनाहरूको पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना सम्बन्धी सामुदायिक स्तरमा गरिने कार्यको समन्वयका लागि सम्बन्धित गाउँपालिका तथा नगरपालिका तहमा गठित समन्वय समिति सम्झनु पर्छ ।

(ङ) “स्थानीय तहमा क्रियाशील राजनीतिक दल” भन्नाले व्यवस्थापिका संसदमा प्रतिनिधित्व भएका दलका स्थानीय संरचनालाई सम्झनु पर्छ ।

(च) “बस्ती वा टोल” भन्नाले गाउँपालिकावा नगरपालिकाद्वारा तोकिएको निश्चित भूगोलमा बस्ने स्थानीय समुदायलाई सम्भन्नु पर्छ ।

३. पुनर्निर्माण सामुदायिक समितिको गठन : (१) बस्ती तथा टोलमा भूकम्प पश्चात्को पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापनाका लागि आपसी सहयोग र सहकार्य गर्ने व्यवस्था मिलाउन देहाय बमोजिमको एक पुनर्निर्माण सामुदायिक समिति रहनेछः-

(क) बस्ती वा टोल भेलाले आफू मध्येबाट चुनेको एक जना -अध्यक्ष

(ख) बस्ती वा टोल भेलाले आफू मध्येबाट कम्तीमा
तीन जना महिला सहित छानेका प्रतिनिधि, पाँच जना - सदस्य

(ग) बस्ती वा टोल भेलाले चुनेको एक जना - सदस्य सचिव

(२) समितिका पदाधिकारी एवं सदस्यहरूको कार्यकाल एक वर्षका लागि हुनेछ । प्रत्येक आर्थिक वर्षको श्रावण महिनामा समितिका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको नवीकरण वा नयाँ छनौट गर्नु पर्नेछ ।

(३) बस्ती वा टोल भेला सम्बन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकाले तोकेको मिति, समय र स्थानमा हुनेछ ।

(४) समितिका सदस्यहरूको चयन गर्दा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिता गराउने कुरामा प्राथमिकता दिनु पर्नेछ ।

(५) पुनर्निर्माण सामुदायिक समिति खारेज वा विघटन भएमा वा सदस्य स्थायी रूपमा अन्यत्र बसाई सरी गएमा वा मृत्यु भएमा वा दीर्घकालीन मानसिक वा शारीरिक रोग लागि काम गर्न सक्ने अवस्था नभएमा वा लगातार पाँच पटक सम्म बैठकमा अनुपस्थित भएमा वा समितिमा नरहने लिखित जानकारी दिएमा सम्बन्धित पदाधिकारी वा सदस्यको पद स्वतःखारेज हुनेछ ।

(६) पुनर्निर्माण सामुदायिक समितिको संख्या सम्बन्धित स्थानीय तहद्वारा तोकिएको बस्ती वा टोलहरूको संख्याका आधारमा हुनेछ । यस सम्बन्धमा सम्बद्ध स्थानीय तहले आवश्यक मापदण्ड तोक्न सक्नेछ ।

४. पुनर्निर्माण सामुदायिक समितिको बैठकको कार्यप्रणाली : (१) पुनर्निर्माण सामुदायिक समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार अध्यक्षले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ ।

(२) हाल कायम सदस्यहरूमध्ये अध्यक्ष सहित बहुमत सदस्यहरूको उपस्थितिलाई समितिको बैठकको गणपुरक संख्या पुगेको मानिने छ । तर पहिलो पटक बहुमत सदस्यको उपस्थिति नपुगेर बोलाइएको दोस्रो पटकको बैठकमा हाल कायम रहेको सदस्य संख्याको एकतिहाई उपस्थितिलाई नै गणपुरक संख्या मानी बैठक संचालन गरिनेछ ।

(३) बैठकमा सामान्यतया सर्वसम्मत रूपमा निर्णय गरिनेछ । यदि सहमति कायम हुन नसके बहुमतका आधारमा निर्णय लिन सकिनेछ ।

(४) समितिको बैठकमा उपस्थित सबै सदस्यको उपस्थितिको अभिलेख राख्नु पर्नेछ ।

(५) बैठकको निर्णय अध्यक्ष र सदस्य सचिवले प्रमाणीकरण गर्नु पर्नेछ ।

(६) बैठकको उपस्थिति र प्रमाणित निर्णयको अभिलेख राख्ने जिम्मा सदस्य सचिवको हुनेछ ।

(७) समितिले आवश्यकता अनुसार विभिन्न निकाय, संघ-संस्था, सम्बन्धित टोल वा बस्तीका व्यक्तिलाई बैठकमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

(८) बैठक सम्बन्धी अन्य व्यवस्था समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

५. पुनर्निर्माण सामुदायिक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार : पुनर्निर्माण सामुदायिक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

(१) आफ्नो समुदायमा क्षतिग्रस्त भएका घरहरूको पुनर्निर्माणमा आपसी सहयोग आदान प्रदान गर्ने गराउने ।

(२) बस्ती तथा वडास्तरमा रहेका पूर्वाधारहरूको पुनर्निर्माण कार्यमा कार्यरत निकाय तथा संघ संस्थाहरूलाई सहयोग र सहजीकरण गर्ने ।

(३) बस्ती तथा टोलस्तरमा गर्नु पर्ने पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना सम्बन्धी कार्यको स्थानीय योजना तयार पार्न सम्बन्धित स्थानीय तहलाई सहयोग गर्ने ।

(४) बस्ती तथा वडास्तरमा पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना सम्बन्धमा परेका गुनासोहरुका सम्बन्धमा पुनर्निर्माण समन्वय समितिलाई आवश्यक सल्लाह, सुझाव दिने ।

(५) स्थानीय तह तथा अन्य सरोकारवाला निकायसँग समन्वय गरी समितिको संस्थागत विकास, क्षमता अभिवृद्धि, समुदायस्तरको सामाजिक तथा आर्थिक सम्बृद्धिसँग सम्बन्धित क्रियाकलापहरु सञ्चालन गर्ने, गराउने ।

(६) क्षतिग्रस्त निजी घरहरुको पुनर्निर्माणमा गाउँपालिका/नगरपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, प्राविधिकहरु तथा सहजकर्ताहरुलाई आवश्यक सहयोग पुऱ्याउने ।

(७) समुदाय तथा टोलस्तरमा भूकम्प प्रभावितहरु तथा अन्य गरिब तथा सीमान्तकृत व्यक्तिहरुको जिविकोपार्जनका आधारहरु विकास गर्न आवश्यक कार्यक्रमहरुको पहिचान, विकास र कार्यान्वयन गर्ने । यस्ता कार्यक्रमहरुमा विभिन्न सरकारी निकाय तथा गैरसरकारी संस्थाहरुबाट प्राप्त स्रोत तथा सहायताको प्रभावकारी परिचालन गर्ने, गराउने ।

(८) सदस्यहरु बीच लगानी प्रवाह, सीप विकास, उद्यमशीलता प्रवर्द्धन तथा अन्य स्वरोजगार मूलक तथा आय आर्जनका कार्यक्रमहरु संचालन गर्न प्रेरित गर्ने ।

(९) पुनर्निर्माण र समुदायको विकासमा समितिलाई क्रियाशील गराई यस कार्यमा स्थानीय तहलाई सहयोग गर्ने ।

(१०) सामुदायिक हित अभिवृद्धि गर्न सहयोगी समूहको रुपमा कार्य गर्ने ।

(११) पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना कार्यमा स्थानीय जनतालाई स्वयंसेवकका रुपमा परिचालन गर्ने, गराउने ।

(१२) प्राधिकरणद्वारा समय समयमा तोकिएका अन्य कार्यहरु गर्ने, गराउने ।

६. पुनर्निर्माण समन्वय समिति: (१) नगरपालिका वा गाउँपालिका तहमा भूकम्प पश्चात्को पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना कार्यमा सहयोग तथा सहजीकरण गर्न देहाय बमोजिमको एक पुनर्निर्माण समन्वय समिति रहनेछ :-

- (क) पुनर्निर्माण सामुदायिक समितिका अध्यक्षहरुको भेलाले छनौट गरेको एकजना - संयोजक
- (ख) पुनर्निर्माण सामुदायिक समितिका अध्यक्षहरु मध्येबाट (कम्तीमा एक देखि चार जना महिला सहित) छनौट भएका दुई देखि छ जना - सदस्य
- (ग) वडा नागरिक मञ्चका अध्यक्षहरु मध्येबाट कम्तीमा एक जना महिला सहित समितिले छनौट गरेका दुई जना - सदस्य
- (घ) नागरिक सचेतना केन्द्रका प्रमुखहरु मध्येबाट कम्तीमा एक जना महिला सहित समितिले छनौट गरेका दुई जना - सदस्य
- (ङ) सम्बन्धित स्थानीय तहद्वारा तोकिएको कर्मचारी - सचिव

(२) पुनर्निर्माण समन्वय समिति खारेज वा विघटन भएमा वा सदस्य स्थायी रूपमा अन्यत्र बसाई सरी गएमा वा मृत्यु भएमा पदाधिकारी वा सदस्यको पद स्वतः खारेज हुनेछ ।

(३) समितिका पदाधिकारीहरुको कार्यकाल एक वर्षको हुनेछ । प्रत्येक वर्षको श्रावण महिनामा समितिका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुको नवीकरण वा नयाँ छनौट गर्नु पर्नेछ ।

७. पुनर्निर्माण समन्वय समितिको बैठकको कार्यप्रणाली : (१) समितिको बैठक संयोजकले तोकेको मिति र समयमा सम्बन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकाको कार्यालयमा बस्नेछ । गाउँपालिका वा नगरपालिकाको भवन क्षतिग्रस्त भएको अवस्थामा हाल कार्य संचालन भइरहेको स्थानमा बैठक बस्नेछ ।

(२) बैठक बोलाउँदा सो बैठकमा छलफल गरिने विषय स्पष्ट रूपमा किटान

गरी बैठक बस्ने मिति भन्दा सामान्यतया तीन दिन अगावै सचिवले सबै सदस्यलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

तर समस्याको गाम्भिर्यता हेरी छोटो अवधिको सूचनाद्वारा आकस्मिक रुपमा बैठक बस्न पनि सक्नेछ ।

(३) बैठकमा उपस्थित प्रत्येक सदस्यले उपस्थिति पुस्तिकामा सही गर्नु पर्नेछ ।

(४) पुनर्निर्माण समन्वय समितिले आवश्यकतानुसार स्थानीय तहमा क्रियाशील राजनैतिक दल, समाजसेवी वा अन्य विभिन्न संघ-संस्था तथा निकायका प्रतिनिधिहरूलाई बैठकमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

(५) बैठकको एजेण्डामा छलफल पश्चात संयोजकले निर्णयका लागि प्रस्तुत गर्नु पर्नेछ ।

(६) समितिको बैठक वर्षमा कम्तिमा तीन पटक बस्नु पर्नेछ ।

(७) समितिको निर्णय सकभर सर्वसम्मत रुपमा गर्नु पर्नेछ । सर्वसम्मत निर्णय हुन नसकेमा बहुमतबाट निर्णय गरिनेछ ।

(८) सचिवले बैठकमा भएको निर्णयलाई निर्णय पुस्तिकामा अभिलेख गरी उपस्थित सदस्यलाई सही गराई राख्नु पर्नेछ ।

(९) बैठकको निर्णय उतार अध्यक्ष एवं सचिवले प्रमाणीकरण गरी सम्बन्धित स्थानीय तहएवं अन्य तालुक निकायमा पठाउनु पर्नेछ ।

(१०) समितिमा तत्काल कायम रहेको सदस्य संख्याको पचास प्रतिशत उपस्थित नभई समितिको बैठक बस्ने छैन ।

(११) पहिलो पटक बहुमत सदस्यको उपस्थिति नपुगेर बोलाईएको दोस्रो पटकको बैठकमा हाल कायम रहेको सदस्य संख्याको एकतिहाई उपस्थितिलाई नै गणपुरक संख्या मानी बैठक संचालन गरिने छ ।

८. पुनर्निर्माण समन्वय समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार: पुनर्निर्माण समन्वय समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:-

(१) भूकम्पबाट प्रभावित संरचनाहरूको पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना सम्बन्धी कार्यमा समन्वय र सहजीकरण गर्ने ।

(२) लाभग्राहीहरूसँग गरिने अनुदान सम्झौता कार्यमा सम्बन्धित स्थानीय तहलाई सहयोग गर्ने ।

(३) स्थानीय तहको एकीकृत पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना योजनाको तर्जुमा कार्यमा स्थानीय तहलाई सहयोग गर्ने ।

(४) स्थानीय तहमा क्रियाशील राजनैतिक दलहरूसँग समन्वय गरी पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना सम्बन्धी कार्यमा आवश्यक राजनैतिक सहमतिको वातावरण बनाउने ।

(५) लाभग्राही पहिचान तथा दर्ताको क्रममा परेका उजुरीहरूको वास्तविकता पहिचान गर्न सहयोग पुर्याउने ।

(६) लाभग्राहीलाई अनुदान रकम उपलब्ध गराउन सम्बन्धित स्थानीय तहलाई गर्न पृष्ठपोषण गर्ने ।

(७) पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना कार्यमा सहयोग गर्ने संघ संस्थाहरू बीच समन्वय गर्न गाउँपालिका र नगरपालिकालाई सहयोग पुर्याउने ।

(८) सरकारी निकाय तथा अन्य संघ संस्थाबाट उपलब्ध गराइने राहत तथा अन्य सुविधा नपाउनु पर्ने व्यक्तिले लिएको अवस्थामा सो को जानकारी सम्बन्धित स्थानीय तहमा गराउने ।

(९) पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना सम्बन्धी कार्यको बारेमा स्थानीय समुदाय तथा लाभग्राही परिवारलाई जानकारी दिने र उनीहरूलाई पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना सम्बन्धी काममा सहभागी गराउने ।

(१०) लाभग्राही सूचीमा परेका घरमूली बाहिर भएको कारण एकाघरका परिवारका अन्य सदस्यले अनुदान सम्झौता गर्नु पर्ने अवस्थामा त्यस्ता व्यक्तिको घरमूलीसँगको नाता फरक नपर्ने गरी प्रमाणित गर्नमा सम्बन्धित स्थानीय तहलाई सहयोग पुर्याउने ।

(११) लाभग्राहीहरूको गुनासोको सम्बन्धमा छलफल गरी सम्बन्धित गाउँपालिका तथा नगरपालिकाहरूलाई आवश्यक सुझाव दिने ।

(१२) स्वयंसेवक परिचालनमा आवश्यक समन्वय र सहजीकरण गर्ने ।

(१३) पुनर्निर्माण कार्यको कार्य प्रगति तथा वास्तविक अवस्थाका बारेमा आवश्यकता अनुसार सार्वजनिक सुनुवाई गरी सम्बन्धित स्थानीय तहमा जानकारी गराउने ।

(१४) पुनर्निर्माणको क्रममा उत्पन्न समस्याको स्थानीय स्तरमा समाधान गर्न पहल गर्ने ।

(१५) प्राधिकरणले समय समयमा तोकेका अन्य कार्यहरू गर्ने, गराउने ।

९. सम्पत्ति तथा दायित्व: (१) पुनर्निर्माण सामुदायिक समिति र पुनर्निर्माण समन्वय समितिलाई यस निर्देशिकाले तोकेको काम गर्दा प्राप्त हुन आएको सम्पत्ति पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापनाको काममा प्रयोग गर्नु पर्नेछ ।

(२) पुनर्निर्माण सामुदायिक समिति वा पुनर्निर्माण समन्वय समिति विघटन भएमा उक्त समितिको नाममा रहेको सम्पत्ति सम्बन्धित स्थानीय तह हुनेछ ।

१०. दर्ता वा सूचीकरण गर्नु पर्ने: पुनर्निर्माण समन्वय समिति र पुनर्निर्माण सामुदायिक समिति सम्बन्धित नगरपालिका वा गाउँपालिका दर्ता वा सूचीकरण गर्नु पर्नेछ ।

११. व्याख्या गर्ने अधिकार : यस निर्देशिकाको कार्यान्वयन गर्दा कुनै बाधा वा द्विविधा उत्पन्न भएमा सो विषयमा प्राधिकरणले गरेको व्याख्या अन्तिम हुनेछ ।

द्रष्टव्य : साविकको “स्थानीय निकाय” हाल “स्थानीय तह”, “गाउँ विकास समिति” हाल “गाउँपालिका” र “गाउँ विकास समितिको सचिव” हाल “गाउँपालिकाको प्रशासकीय अधिकृत” भएको ।

भूकम्प पीडितलाई बसोबास योग्य जग्गा खरिद सम्बन्धी मापदण्ड, २०७४

कार्यकारी समितिद्वारा स्वीकृत मिति:

२०७४।०२।२२

संशोधन

१. भूकम्प पीडितलाई बसोबास योग्य जग्गा खरिद सम्बन्धी (पहिलो संशोधन) मापदण्ड, २०७४ २०७४।०८।०८
२. भूकम्प पीडितलाई बसोबास योग्य जग्गा खरिद सम्बन्धी (दोस्रो संशोधन) मापदण्ड, २०७४ २०७४।११।२१
१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: यो मापदण्डको नाम “भूकम्प पीडितलाई बसोबास योग्य जग्गा खरिद सम्बन्धी मापदण्ड, २०७४” रहेको छ । यो मापदण्ड कार्यकारी समितिबाट स्वीकृत मिति २०७४।०२।२२ बाट लागू हुनेछ ।
२. लाभग्राहीको पहिचान: भूकम्पबाट प्रभावित निजी आवास पुनर्निर्माण अनुदान वितरण कार्यविधि, २०७३ बमोजिम लाभग्राहीको सूची यकिन गर्ने ।
३. घडेरी जग्गा खरिदको लागि निवेदन दिनु पर्ने : खरिद गर्न चाहेको जग्गाको विवरण सहितको निवेदन लाभग्राहीले राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणको जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार) वा तोकिएको कार्यालयमा दिनु पर्नेछ । निवेदनको नमूना अनुसूचीमा संलग्न गरिएको छ ।
४. निवेदनमा खुलाउनु पर्ने विषय तथा सिफारिश : त्यस्तो जग्गा खरिद गर्नु अघि लाभग्राहीले लिने जग्गाधनीको नाम, जग्गाधनीको ठेगाना, जग्गा रहेको ठेगाना, क्षेत्रफल, कित्ता नं. समेत राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणको जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार) वा तोकिएको कार्यालयमा निवेदन दिँदा खुलाउनु पर्नेछ । माथि बुँदा नं. ३ बमोजिम निवेदन दिँदा स्थानीय तहबाट जग्गा नभएको/अन्यत्र बसोबासको लागि उपयुक्त जग्गा नभएको व्यहोराको सिफारिश पत्र पेश गर्नु पर्नेछ ।

५. आफ्नो एकास गोलको परिवारको नाममा जग्गा हुनेका सम्बन्धमा: आफ्नो वा एकासगोलको परिवारको नाममा बसोबास योग्य जग्गा हुने भूकम्प पीडितले यो मापदण्ड बमोजिम अनुदान रकम पाउने छैनन् । आफ्नो वा परिवारको नाममा नेपाल राज्यभर जग्गा नहुने/बसोबास योग्य जग्गा नहुने लाभग्राहीले घरबास खरिदको लागि सुरक्षित बसोबास योग्य घडेरी जग्गा आफ्नो वा आफ्नो एकास गोलको परिवारको नाममा नभएको व्यहोरा खुलाउनु पर्नेछ । पछि कुनै कारणबाट भुट्टा ठहरिएमा प्रचलित कानून बमोजिम कारवाही हुनेछ ।
६. खरिद गर्ने जग्गाको क्षेत्रफल: घरबासको लागि बसोबास योग्य जग्गा खरिदको क्रममा जग्गाको हक हस्तान्तरण हुँदा कित्ता काटका लागि तोकिएको न्यूनतम क्षेत्रफल भन्दा बढी हुनु पर्नेछ ।
७. खरिद गर्न चाहेको जग्गा रहेको स्थान खुलाउनु पर्ने: घरबासको लागि खरिद गरिने जग्गा आफ्नो साविक गाउँपालिका, नगरपालिका वा सिमाना जोडिएको अन्यत्र जिल्ला भित्र पर्ने भए सो समेत खुलाउनु पर्नेछ ।
८. सचिवालय वा तोकिएको कार्यालयको भूमिका: सचिवालय वा तोकिएको कार्यालयले उक्त व्यक्ति लाभग्राही हो होइन यकिन गरी कार्यविधि बमोजिम भए नभएको उपयुक्तता समेत हेरी जग्गा खरिदको लागि स्वीकृति दिन सक्नेछ । त्यसरी खरिद भएको जग्गाको लागि अनुदान रकम भुक्तानी दिनु पर्नेछ ।
९. रकम निकाशा उपलब्ध गराउनु पर्ने: राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणले जिल्लामा लाभग्राही संख्याको आधारमा आवश्यक रकम जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार) वा तोकिएको कार्यालयमा निकाशा उपलब्ध गराउने छ ।
- *१०. अनुदान रकम उपलब्ध गराइने: जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार) बाट स्वीकृत भएको पत्र बमोजिम लिखतको प्रतिलिपि, जग्गाधनीदर्ता प्रमाण पूर्जाको प्रतिलिपि र गुठी जग्गाको हकमा मोहीयानी हकको प्रमाण पूर्जाको प्रतिलिपिको आधारमा दुई लाख रुपैयाँमा नबढ्ने गरी लिखत मूल्य बराबरको रकम जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (अनुदान

*दोस्रो संशोधनद्वारा संशोधित ।

व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार) वा तोकिएको कार्यालयबाट लाभग्राहीलाई अनुदानको रूपमा भुक्तानी हुनेछ । जग्गा खरिद गरेको पारित लिखतको आधारमा विक्रेता र गुठी जग्गाको हकमा साविक मोहीका नाममा भुक्तानी दिन बाधा पर्ने छैन ।

११. जग्गाको स्वामित्व सम्बन्धमा: यस मापदण्ड बमोजिम खरिद गर्ने जग्गा श्रीमान्/श्रीमतीको नाममा संयुक्त रूपमा खरिद गर्नु पर्नेछ । एकल व्यक्तिको हकमा यो बुँदा लागू हुने छैन ।
१२. घरको निर्माण सुरु गर्नु पर्ने: खरिद गरेको उपर्युक्त बमोजिमको जग्गामा लाभग्राहीले पुनर्निर्माणको लागि तीन किस्तामा अनुदान प्राप्त गरी तीन महिना भित्र घर निर्माण सुरु गर्नु पर्नेछ ।
१३. हक हस्तान्तरण सम्बन्धी व्यवस्था: यसरी खरिद गरेको जग्गा दश वर्षसम्म बेचबिखन गरी हक हस्तान्तरण गर्न पाइने छैन ।
१४. साविकमा बसोबास गरी आएको जग्गा छोड्नु पर्ने: यसरी जग्गा खरिद गरी घर निर्माण गर्ने लाभग्राहीहरूले साविकको स्थानमा बसोबास गर्दै आएको जोखिमयुक्त बस्तीको जग्गा तथा सरकारी, सार्वजनिक एवं वन क्षेत्रको जग्गामा बसोबास गर्न पाइने छैन ।
१५. कार्यान्वयनको क्रममा द्विविधा भएमा: यो मापदण्ड कार्यान्वयनको क्रममा द्विविधा भएमा भूकम्पबाट प्रभावित निजी आवास पुनर्निर्माण अनुदान वितरण कार्यविधि, २०७३ एवं जोखिमयुक्त बस्ती स्थानान्तरण तथा पुनर्स्थापना सम्बन्धी कार्यविधि, २०७३ बमोजिम हुनेछ ।

द्रष्टव्य : साविकको “जिल्ला समन्वय समितिको सचिबलाय” को नाम हाल “जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार)” रहेको ।

अनुसूची १

(मापदण्डको बुँदा नं. ३ सँग सम्बन्धित)

श्रीमान कार्यालय प्रमुखज्यू,

राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण

जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय पूर्वाधार)

विषय : अनुदान रकम पाउँ भन्ने बारे ।

महोदय,

उपर्युक्त सम्बन्धमा मैले बसोबास गरी आएको घरजग्गा भौगर्भिक अध्ययन प्रतिवेदनको आधारमा असुरक्षित रहेको र मेरो एकासगोलको परिवारको नाममा नेपाल राज्यभर जग्गानभएको/अन्यत्र बसोबासका लागि उपयुक्त जग्गा घर बनाउने उपयुक्ताको कुरो ? नभएको हुँदा “भूकम्पबाट प्रभावित निजी आवास पुनर्निर्माण अनुदान वितरण कार्यविधि, २०७३” को अनुसूची- १ को बुँदा नम्बर १ र “जोखिमयुक्त बस्ती स्थानान्तरण तथा पुनर्स्थापना सम्बन्धी कार्यविधि, २०७३” को अधीनमा रही स्वेच्छिक रुपमा स्थानान्तरण हुन चाहेकोले सोही कार्यविधिको व्यवस्था अनुरूपको अनुदान रकम उपलब्ध गराइदिनु हुन निवेदन पेश गरेको छु ।

निवेदकको विवरण

१. नाम : उमेर :

बाबुको नाम:बाजेको नाम:

२. निवेदकको साविकको ठेगाना :

(क) जिल्ला:

(ख) न.पा./गा. पा.

(ग) वार्ड नं. :

(घ) टोल :

(ङ) हालको न.पा./गा. पा.

वार्ड नं.

३. विस्थापित भई बसेको भएहालको ठेगाना:

(क) जिल्ला:

(ख) न. पा./गा.पा. :

(ग) वार्ड नं. :

(घ) टोल:

४. यस अगावै लाभग्राही सूचीमा परेको भए सो को विवरण:

(क) लाभग्राहीको नाम: (ख) सर्भे स्लिपमा रहेको सङ्केत नं.

५. स्वेच्छिक रुपमा स्थानान्तरण हुनचाहेको स्थानको विवरण :

(क) जिल्ला: (ख) न.पा./गा. पा. (ग) वार्ड नं. :

(घ) टोल : (ङ.) जग्गाधनीको नाम: (च) सिट नं./कित्ता नं.

(छ) क्षेत्रफल: (ज) स्वामित्वको प्रकार : (झ) मूल्य:

(ञ) जग्गाधनीको मञ्जुरी भए/नभएको :

६. स्थानीय तहको सिफारिश:

(क) साविकमा बसोबास गरेको स्थानको स्थानीय तहबाट नेपाल राज्यभर जग्गा नभएको सिफारिश,

(ख) साविकमा बसोबास गरेको स्थानको स्थानीय तहबाट नेपाल राज्यभर बसोबास योग्य जग्गा नभएको सिफारिश,

(ग) हाल जग्गा खरिद गर्न चाहेको स्थानको स्थानीय तहबाट खरिद गर्न चाहेको जग्गा हदबन्दीमा नपरेको, स्वामित्व एवं भोग सम्बन्धी विवाद नभएको एवं सरकारी, सार्वजनिक तथा वनक्षेत्रको जग्गा नमिचिएको व्यहोराको सिफारिस ।

७. खरिदको लागि प्रस्तावित जग्गा बसोबासको लागि उपयुक्त भए/नभएको (कार्यालयले भने) :

(क) उपयुक्त देखिएको (ख) उपयुक्त नदेखिएको

मथि उल्लिखित व्यहोरा साँचो हो, भुट्टा ठहरेमा प्रचलित कानून बमोजिम सहुँला बुझाउँला ।